

ปีที่ ๖ ตอนที่ ๑๐ ประจำเดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๒

น้ำมันตีบปลาธรรมดา
จะกินแต่ละ ช้อนชา เหมือนยาพิษ

แป้ง เยโคมอลต์ มีคุณสมบัติเหนือ น้ำมันตีบปลาธรรมดา เป็นยอค น้ำมันตีบปลา ผสมแป้ง
มอลต์ มีลักษณะเป็นเกล็ดศรีสีโอชาชวนรับประทาน แก้โรคพอมแห้ง บำรุงกำลังทั้งเด็กผู้ใหญ่

JECOMALT ห้าง บี.กริม แอนิก **เยโคมอลต์**

สำนักงาน

๑๒๒๑ หน้าวัดราชบพิตร

ถนนเฟื่องนคร พระนคร ไทรคัพพ์ ๙๔๔

หลวงสรรพากร บรรณาธิการ

โรงพิมพ์ไทยเชม หน้าวัดราชบพิตร ถนนเฟื่องนคร พระนคร

เป็นเจ้าของและผู้พิมพ์

กำหนดเวลาออก ในวันที่ ๑๕ ของเดือน หากจะคลาดเคลื่อน คณะพยายามจะไม่ให้เกินกว่ากำหนด ๑๕ วัน (คือ ไม่เกินกว่าเดือนที่ออก)

อัตราค่าบำรุง ในพระราชอาณาจักรสยาม ค่าบำรุงยี่สิบ ๑๐ บาท ครึ่งยี่สิบ บาท, นอกพระราชอาณาจักรสยามหรือส่งทางอากาศไปรษณียบัตร ๑๒ บาท, ครึ่งยี่สิบ บาท ถ้ารับไทยเชม รวมข่าว รายสัปดาห์ด้วย คิดรวมกัน ยี่สิบ ๑๒ บาท, ครึ่งยี่สิบ บาท. นอกพระราชอาณาจักรสยาม หรือส่งทางอากาศไปรษณียบัตร ๑๕ บาท, ครึ่งยี่สิบ บาท ๕๐ สตางค์.

การบอกรับ

ไม่ว่าจะเป็นครั้ง หรือ บอกรับครั้งแต่ละฉบับ จะบอกรับครั้งแต่ละฉบับไว้ก็ได้ นับ ๑๒ เล่มเป็น ๑ ปี ๖ เล่มเป็นครึ่งปี โปรดแจ้งความจำนงยังสำนักงานข้างบนนี้ โดยทางใดทางหนึ่งแล้วแต่ความสะดวก พร้อมกันเงินค่าบำรุง สำหรับผู้ที่อยู่ต่างประเทศ โปรดส่งเงินทางธนาคารสำหรับผู้ที่อยู่ในจังหวัดพระนคร จะให้ไปรับเงินที่ร้าน พร้อมกันนำหนังสือส่งยังท่านที่เคียวก็ได้.

ราคาเบี้ยเล่ม—

หนังสือไทยเชม

ปกหนังสือเล่มละ ๘ บาท. สันหนังสือเล่มละ ๘ บาท. ยี่สิบเล่มเป็น ๒ เล่ม เงิน ๕ บาท, ยี่สิบเล่มเป็น ๓ เล่ม เงิน ๕ บาท ๕๔ สตางค์. หักค่าหนังสือเล่มละ ๘ บาท. ยี่สิบเล่มเป็น ๒ เล่ม เงิน ๓ บาท ๕๐ สตางค์, ยี่สิบเล่มเป็น ๓ เล่ม เงิน ๔ บาท.

อัตราค่าลงแจ้งความ

ในแผ่นกระดาษหลังปก (คือหน้าซึ่งแจ้งระเบียบการอยู่นี้) พิมพ์ด้วยหมึกสี เติมหน้ายี่สิบ ๖๐ บาท ในแผ่นกระดาษสีต่าง ๆ สอดคอยู่ภายในปกหน้าและหลังเติมหน้ายี่สิบ ๕๐ บาท, ครึ่งยี่สิบหรือครึ่งหน้า ๓๐ บาท.

พิมพ์วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๒

(มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ)

บัญชีเรื่อง

(ปีที่ ๖ เล่ม ๑๐ วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๒)

มาสนุสสรณ์	พระยาศรีสุนทรโวหาร	„ ๑๐๓๑
ชีวิตรัก	สอาด พลจันทร์	„ ๑๐๓๒
นักปราชญ์เรื่องนาม	ไฉน บุญยก	„ ๑๑๑๐
ตอนหนึ่งแห่งจดหมาย	ชาญหัดถกิจ	„ ๑๑๑๓
สร้อยคอเพชร	แสงระพี	„ ๑๑๒๕
เพราะความรัก	ถ. ระวิงภัย	„ ๑๑๓๒
นิยายแท้	ช. ประเสริฐธรรม	„ ๑๑๕๕
นิจ.	ดอกไม้สด	„ ๑๑๖๕
สรวนขันพบุษารัก	ถนอม ธรรมเที่ยง	„ ๑๑๘๘
รัก ๆ ใคร่ ๆ	รุ่ง พศกพันธุ์	„ ๑๑๙๔
วิชาน่ารู้	ประเสริฐธรรม	„ ๑๒๑๕
สารเชษม	ถนอมธรรมเที่ยง	„ ๑๒๒๔
อันดวาทิ		„ ๑๒๒๖

เครื่องคิดเลข

เบอร์โรส

คิดได้ถึงจำนวน ๙๙,๙๙๙,๙๙๙.๙๙ บวก ลบ คูณ หาร ได้ ให้ความ
แน่นอนที่สุด สะอาด และเร็วทันใจ ใช้ทำบัญชี คิดเปอร์เซ็นต์ ส่วนลด
เลตเจอร์ ทำบิล ๆ ฯลฯ ได้อย่างสะดวกที่สุด เป็นเครื่องทนทานจริง ๆ ตาม
สถานที่ทำการรัฐบาล และห้างร้านใหญ่ ๆ ก็ใช้เครื่อง เบอร์โรส นี้ทั้งสิ้น

การคิดเลขโดยไม่ใช้เครื่องนั้น อาจมีทางผิดพลาดได้ และทำให้เสียการ
งาน เครื่อง เบอร์โรส จะช่วยให้การงานของท่าน เป็นระเบียบเรียบร้อยน่าดู
และเร็วขึ้นด้วย

ขอเชิญท่านโทรศัพท์หรือจดหมายให้ห้างนำมาแสดงให้ท่านดูที่สำนักงานของ
ท่านได้ หรือจะไปชมที่

ห้างสามเหลี่ยม จำกัด

ห้างสามศรี ปากคลองตลาด พระนคร

โทรศัพท์ (วัดเลียบ) ๖๕๓ และ (วัดเลียบ) ๒๐๕๕

เป็นเอเจนต์ในกรุงเทพฯ

เรื่อเล่นออกจากท่าช้า ๆ

หน้า ๑๑๘๗

มาสาธุสสรณ์

กุด: เสวาทินานำ

จามโรหิตสมุปท:

อุททณฺททวลดฺตร—

วาชีวรณนาหนา:

๑ ราฟงเสพกผู้

ไรการ งานฤ

ยศสง่าจามรمان

ฉัตรกั

ม้ารถคหบริพา

พาหนะ

ไฉนจะมีมาตั้ง

แต่งเต้าตามเถลิง ฯ

*Whence (can come) the exalted honours of the chauari, the upraised
white umbrella, the horse, the elephant, and the carriage, for those destitute
of employ ?*

ของ พระยาศรีสุนทรโวหาร (ฉ้น สาลักษณ์)

ผู้ซึ่งใช้นามปากกาว่า “ หมนศรี ”

ชีวิตรัก

โดย

สอาด พลจันทร์

บทที่ ๑

บุตรของอาว

๔ ปีเต็ม ๆ !

เธอ คอ้งหมกมุ่น อยู่กับราชการ ที่ จังหวัด นครราชสีมา และเคยวนน้องสาวของเธอจะเป็นอย่างไรก็เหลือที่จะหา อาเธียยังไม่เปลี่ยนสภาพจากเด็กแสนอน และหัวแข็ง เหมือนเมื่อก่อนนักใด

เธอได้เรียนญาติให้ลาพัก ๑ เดือน เกยวนี้ เธอกำลังยื่นกะสับกะส่ายอยู่บนรถไฟ และเมื่อนกลงของสาวทนายเอนกขุนมากครั้งไร เธอถึงกับต้องเกาศีรษะเพราะโกรธรถไฟว่าแล่นช้า และการไม่พอใจที่รถจอดตามสถานีต่าง ๆ หัวใจเธอหงุดหงิดเช่นนั้น เธอมาตลอดทาง ในที่สุดซึ่งเป็นเวลาทีนานนักหนาสำหรับเธอ รถไฟไคมาหยุดที่ สถานีบางซื่อ เธอรีบคว้ากระเป๋าเดินทางกะโหล่งจากรถไฟโดยเร็ว

ชั่วเวลาอันสั้น ! รถแท็กซี่พาเธอมาส่ง

ที่บ้านสามเสน เธอเห็นประตูบ้านราวกับได้เห็นประตูสวรรค์แสนจะโก้ รีบวิ่งไปตามถนนโรยกรวด แล้วเลี้ยวซ้ายมาตามถนนซึ่งอยู่ข้างกะเบือหนึ่งนางว ความท้อยากเห็นน้องสาวอาการเคียวของเธอเกือบจะกลายเป็นอย่าง

ทุกสิ่งทุกอย่างภายในบ้าน แปลกตาไปมาก ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้เธอต้องนั่งถึงสภาพ

ของน้องสาวว่า จะเปลี่ยนแปลงไปบ้างหรือไม่หนอ ? ทวี คุญหาคน อยู่ติดกับ ล้าคลองสามเสน ที่ศาลาทำนามสัตว์สาวรูปร่างท้วม ๆ คนหนึ่ง นั่งอยู่ที่เชิงบันได หันหลังมาทางเธอ มือทั้งสองกำลังทำหนาที่อยู่กับสับ และด้วยซามถึงแม้ว่า เธอ จะเคยชิน กับ คุญหาคน หลังนี้ สักเพียงไรก็ตาม เมืองหลังของหล่อนที่หนาเธอเธอไม่ได้ถูกเลยว่า หล่อนผู้นั้น คือใคร ?

ในที่สุด หล่อนเหลียวหน้า มา ทางเธอ ค้วย

ความบังเอิญ เฟื่องหน้าเธอด้วยแววตาสุกใส
และเธอก็ออกมาด้วยความกลัวว่า

“พี่ชีวิต!”

เธอก็วิ่งมอมกู่หล่อนอยู่ใหญ่ๆ ในที่ลึก
ก็ร้องออกมาด้วยความพอใจว่า

“แม้ว่าฉันหรือมัน? แหม! พี่จำไม่ได้
จริง ๆ”

“ก็ใครเสียอีกล่ะคะ!” หล่อนลุกขึ้น
ขึ้นและเดินเข้าไปหาพี่ชาย “พี่ชีวิต มาเมื่อไร
พี่เห็นจะลืมมันเสียแล้วละมัง ข้าควรหาไม่ได้
ส่งมาเลย”

“ลืมมัน—ใครบอก—เป็นไปได้! พี่
นึกถึงน้องเรื่อยมาตลอดทาง อยากเห็นหน้า
น้องก่อนใคร ๆ ทั้งสิ้น และก็สมหมายจริง ๆ
ด้วย”

วาทะนี้ คำขอมิชีวิต มาขยี้ไว้อย่างสนิท
สนม “การพูดละก็ไม่มีใครเกินพี่ชีวิต”
สายตาหล่อนหันมาที่เธออย่างจริงจัง “โอ!
อยากรู้จัก ทำไมมาเจียะ ๆ อย่างนี้ ะมอ
สักคำก็ไม่ได้ น้องจะไปอยู่ที่สถานใด แยก
มาก อยู่ที่ไหน ก็มาเจียะ ๆ”

เธอหัวเราะ “คิซึ! จะได้เห็นความกลัว
ของน้องโดยครบถ้วนใจแล้ว ถ้าบอกให้รู้เสีย
แล้ว ะกระຈັກกระຈายไปไหน ๆ เสียหมด”

“มาราชาการหรือส่วนตัวคะ?”

“ส่วนตัว” เธอยิ้มอย่างหวานเช่นเคย
กับ “พี่ลาพักได้ทั้งเดือนแล้ว”

“อยู่จริง! อยู่ได้นาน ๆ หน่อย สม
กับแล้ว ที่ต้องจากไปเป็นเวลา ๔ ปีเต็ม ๆ”

“คุณอาว กลับจาก กระทรวง หรือยัง?”
ชีวิต เปลี่ยนเรื่องถาม

“ยัง! คุณเหมือนอีก สักครู่ใหญ่ ๆ ก็
คงกลับ”

“เออ ทาวัวไปไหนแล้ว?”

“ไปโรงเรียนค่ะ น้องของพี่ชีวิตเคยวน
แก่นแก้วเหลือกิน ไม่ฟังเสียงใครทั้งนั้น”

“ไปโรงเรียนอะไร จนย่านนั้นแล้วยังไม่
กลับอีก”

“ครูคงรักแกไว้ตามเคย” หล่อนนั่ง

อยู่นิ่ง ๆ “ฉันไปนอนเรือนเดอะค่ะ จักแจ้ง
อาบน้าให้สบายเสียก่อน แล้วจึงค่อยมาคุย
กับใหม่”

หนุ่มกับสาวพากันเดินขึ้นไปยังเรือน ชีวิต
ไม่นึกเลยว่า ช่วงเวลา ๔ ปี น้องสาวของเธอ
จะเคยใหญ่เป็นสาวเต็มที่ได้เพียงนั้น หล่อนมี
อายุย่างเข้า ๒๐ ปี ขึ้น ความกลัว ความอาน
และนิสัยใจคอ ยังเจอไปในทางเด็กอยู่มาก
แต่รูปร่างหน้าตาของหล่อน อนุญาตให้เป็นผู้

สอาด พลจันทร์

กุ่มภัก

ใหญ่ไก่ออย่างเต็มที่แล้ว ก่อนที่เธอจะจาก พ่อค.
 หล่อนไปรับราชการยังโคราชนั้น หล่อนไม่
 สบายไม่งามอย่างนี้เลย เคียงหล่อนสวย
 สวยมาก แทบจะกล่าวได้ว่า ไม่มีใครปาน สวย
 ค้วยไบน้าอันชาวละอออย่างเข็นตา สวยค้วย
 ทวงทาทหวานเจี๊ไจ สวยค้วย จมูก ปาก คิ้ว
 คาง ตลอดจนสรรพางค์อันน่าเอ็นดูของหล่อน
 แท้ อะไรไม่สำคัญเท่า ก็การไม่ถือเนื้อ ถือตัว
 ของหล่อน หล่อนยังกระทำความเป็นน้องสาว
 ของเธออยู่เช่นเดิม ยิ่งคงเคารพขนอยพชาย
 เรื่อยมา ช่างน่ารักน่าเอ็นดูอะไรอย่างนี้!

ความกตัญญูทำให้พระประทานอาหารเย็น
 กันได้คนละมาก ๆ หลังจากนั้นเธอได้มา
 สันทนาอยู่กับคุณอาว — พระอนุรักษ ๖ ในห้อง
 รัชเชกเจนนก แล้วก็เจนนอนในห้องที่เคยนอน
 มาแล้วเมื่อครั้งก่อนเป็นเวลาหลายข.

วาร์ณ ตนแต่เข้า พรีอ้อมกับ กา ออกหากิน
 วาร์ ตนสายตามเคย พัสสาวคองเคียวไปปลุก
 เหมือนวันก่อน ๆ สำหรับ วิชิต วันนั้นตนสาย
 ฝึกปดักไปหน่อย เพราะเมื่อลามาจากการเคีย
 ทาง และเข้าค้อยอยู่กับคุณพระ อนุรักษ เทวณ
 ญนคัก วาร์ เป็นคนมาปลุกให้ ไปเที่ยวในสวน
 ึ่งโคลกขึ้น.

พอเธอเสร็จจากการอาบน้ำ วาร์ ก็มาทอ้ง

พ่อค.

“ไปทอ้งยังละฟ ?”

วิชิต หันมามอง “แหม วาร์ แคงคิ้วเร็ว
 ริงนะ จะพาฟ ไปกระโคกทอ้งร้อง หรือ ขึ้น
 คนไม”

“ทอ้งสองอย่าง” วาร์ เคียวไปเจียแซน
 พชายมากอดไว้ “พิมเสนมัน ตนสุกรูวทาง
 โนบ ษ นคักพลัก มะปรางก็คักอย่างชะมค
 ลูกโตเท่าหัวแม่มือแล้ว ไปเถอะฟเคียวแคค
 ะรอน”

“พหนู เขาไปไหนเสียเล่า ?”

“อยู่ในครัว กำลังช่วย แม่ทิม เขาหาเจ้า
 พะชวนเขาไปค้วยหรือ ?”

“ตามใจ วาร์ เอะอะ แคพพอยากไปกูเขา
 ทำอาหารสักหน่อย”

วิชิต และ วาร์ พากันเข้าไปในครัว วาร์ณ
 กำลังง่วนอยู่กับหม้อแกงที่หน้าเคา หล่อน
 ไม่เห็น วิชิต และ วาร์ เพราะหันหน้าไปเสียคน
 ละทาง ถ้าหล่อนรู้ว่า วิชิต มาแอบค คง
 กระตากไม่ไชน้อย ภายในครัวทำให้ วิชิต ู้สึก
 ซอขคุณความคั่งของน้องสาวยิ่งขึ้น ทุก ๆ สิ่ง
 ักไว้ ไก่อเบียดเรียวรยอขามตา. ขึ้นแคพ
 ครัวก็ขิกน้ามันเสีย จนขึ้นเงา หล่อนถ้าย
 แขนงมาจากคุณแม่จนครบถ้วน อย่างนั้นแล้ว

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

จะไม่เรียกว่า วารุณ เป็นแม่บ้าน แม่เรือนที่ดี
อย่างไร ช่างฝึกหัดเมื่อวัยของหล่อนได้ ๑๔
๑๕ ปีเสียกระไร.

“ชะแอ้ม ! หอมเตะจุมกรัง” วิจิต
ให้เสียง

หล่อนสะดุ้งด้วยความตกใจ “อ๊ะ แอ้ม
มากเขาทิ้งแต่เมื่อไร ?” แล้วยิ้ม “ถ้า
จะหิวกระมัง เสาร์เขยวันแหละค่ะ”

วิจิต ขมขำ แต่ไม่หวาน เหมือนน้องสาว
“ยกกัน ! เหม่ว่าพี่เป็นคนฝึกได้ในเรื่อง
อาหารเสียแล้ว” เธอหันไปพอกับ วารุณ “เรื่อง
นี้ของของเป็นพระยาให้พี่ช่วยนะ”

“ก็เข้ามาในครัวทำไมล่ะคะ ?”

“พอ วารุณ เขาจะมาชวนน้องไปที่สวนข้าง
หาก”

“งั้นหรือคะ — แล้วไปเถอะ !” หล่อน
หันไปยกหม้อแกงลงจากเตา “คราวหลังพี่
วิจิต จะเข้ามาในครัว ก่อนได้รับอนุญาตจาก
ภักดีไม่ได้ค่ะ”

“เพราะอะไร ?” เธอถาม

“เพราะไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องนะคะ”

วารุณ รู้สึกแปลกใจ จึงได้ถามพี่สาวว่า
“กฎนี้ใครเป็นผู้ตั้ง คุณพ่อหรือพี่ ?”

“เต็มทีจริง ๆ” วิจิต ข่นเบา ๆ พอให้

วารุณ ได้ยินถนัด “เมื่อก่อนเราเป็นคนทำ
ครัว จะหาใครเพียงแต่มาอ้อมมองสักคนก็
ไม่มี ก็แต่จะขอให้เขาทำหมวน — ไข่ต้ม —
และอะไร ๆ เท่านั้น”

วารุณ ก็งกกับหน้าคิ้วความอาย โลหิต
วิ่งพล่านขึ้นมารวมอยู่ที่ผิวแก้มจนแดงเรื่อ ช่าง
สวยอะไรอย่างนี้ ในที่สุด วารุณ ก็ทนไม่ได้
จึงกล่าวแกมถอนออกไปว่า.

“ยังกะว่า ครัว ของ พี่วิจิต สะอาด น่าเข้า
กัน”

วิจิต หัวเราะ “ชะ ! ชะ !! ไม่สะอาดก็
ทำไมเข้ามาสั่งให้เขาทำอาหารได้เล่า ?”

วารุณ ถึงกับช้อนหน้า หัวเราะด้วยความ
เขินขวยเล็กน้อย !

“อย่ามัวเถียงกันเลย” วารุณ เอ่ย “ไป
ก็ไปเถอะ เคยแค้นกระไรนั่นะ”

“น้องไปไหม ?” วิจิต พกกับ วารุณ
“พาไปเก็บผลไม้บ้างซี”

“ไปก่อนเถอะค่ะ เคยจะตามไปที่หลัง”
เสียง วารุณ พกออกมาด้วยความร้อนรนว่า

“ไปเถอะ !” และก็มี วิจิต ให้ออกเค็ร.

เข้านั่น ลมพัดมาเฉื่อย ๆ พัดมาในท้อง
ร้อง กะพือเป็นระลอก น้ำต คือกสายหยด
ที่เรือนลอย กลางสวน บ้านหลังเดิมที่

สอาด พงษ์นัทร

ส่งกลิ่นหอมพุ่งขึ้นไประดับสูงเป็นเวลาเช้าที่อากาศ
 หนาว ทุก ๆ สิบสองชั่วโมงและชั้นบนของหิมะ
 เพลิดเพลินทั้งสวน วารีพาพาชายไปตกต้นไม้ประ
 พายุลูกไผ่เย็นและทุก ๆ กลางสวน ทุก ๆ ต้น
 เติบโตด้วยผลกึ่งไม้ เธอ ยังจำได้ว่า
 เมื่อก่อนนี้ตรง ๆ ที่เธอยืนอยู่เคยมี คอสดาน
 ที่ ๆ เธอ ต้องหึ่งสือ เกรียมที่จะเข้าสอยได้
 เพราะสิ่งมีชีวิตที่อ่อนแอและแก่การที่คำที่
 สุก แต่ต้นไม้ประพรายไม่ใหญ่โตเช่นนั้น สูง
 เพียงครึ่งเดียวของเธอเท่านั้น และลูกก็ไม่ค่อยเหมือน
 อย่างนี้ ช่วงเวลา ๔ ปีที่นั่นเปลี่ยนสภาพไป
 หมด ก็อย่างนั้นแล้ว วารุณี น้องสาวของเธอจะ
 ไม่ใหญ่โตเป็นสาวที่น่ารักอย่างใดกัน.

“คย ๆ อย่างนกขรขยคณะพ”

ยังมีท่านพระยาประโยค เจ้าของเสียมกแผ่นดิน
ขึ้นไปจนคย มะพร้าว เสียมแล้ว และหักลงมา
ให้วิจิตร ๓๐ แห่ง.

“ลองนึกเถอะพ มนคพลักละ!”

“ คืบ ๆ ยางมันก็กัดปากพี่แฉะนะซี ” วิจิต
ทำหน้าเหยยะออกจนไม่รับ.

“ตามใจเถอะ มัน ๆ ไม่ชอบก็แล้วไป”

วารี แสวงหาการเย็บฟ้ายด้วยการเคี้ยว
มะพร้าว มีเสียงดังกรอบ ๆ อย่างเอ็ดกรวย
ชั่วเวลาไม่ถึง ๓ นาที พวกทอຍในมือของเขา

พวง ๑ กยัทเคคมา ใหวชีวิต อิก พวง ๑ ก หมด
เกลี้ยง เหลือแต่เมสกลเกลี้ยงนกลาตอญิตน.

“วารี ทำไมปล่อยให้หญาคารกรงวัง
อย่างนี้ คาบฉว แก่ไม่ได้คายคอกหรือ?”

“โธ! พี่ชีวิต แรกแก่มาแล้วจะทำไหว
หรือ? ชัก่อนเมื่อพี่จะลงมา ฝนตกตั้ง
๒-๓ วันติด ๆ กัน มันจะไม่รอกยังไหวได้”

กลิ่นน้ำอบไทยลอบมาตามกระแสลมจิบ ๆ

กลิ่นอย่าง วิจิต จำได้อย่างแม่นยำ แต่ยังไม่
แนใจนัก เพราะไต่ทางไปถึง ๕ ปีแล้ว จึง
เหลียวไป เธอนึกไม่ผิด นนทิศ วารณ
กำลังเดินมาใกล้ๆ เธออยู่แล้ว แต่กลับต่าง

สภาพเหมือนกับดอกไม้ซึ่งกำลังบานอยู่ในตอน
เช้าวันเสวยจริง ๆ ทาทางที่เขนสีขาว คือ วิชาการ

เครือของหล่อนในขณะนี้ ช่างน่ารักน่าเอ็นดู
หนักหนา ความเป็นสาวของ วารุณี ทำให้
วิชุดิ แปลกใจมิใช่น้อย ทำไมหนอ หล่อนจึง

ถึงเขาความเป็นเด็กเข้ามาแทนที่ ช่างไม่รู้ตัว
ยังเลี้ยว หล่อน คือ หญิงสาวที่เจริญวัย มาก
แล้ว จะถอนถอนตัวอะไรสักนิดก็ยากไม่มี

เมื่อวานตรงเขามาคว้าขอมือเธอ ทำให้หัวใจ
เธอกรุ่น ๆ ขยันทะหงษ์บนคอกัน และเธอว่าคง
ไม่มีเวลาหายคายนะ.

เมื่อ วารุณ มาย ๑๕-๑๖ ปี เป็นเด็ก

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

ที่สะดวกพอประมาณ รูปร่างไม่อ้วนท้วนเหมือน
อย่างนี้ สวย ๆ งาม ๆ ไปอย่างคนเขี้ยวเล็ก
เขี้ยวขี้ ชั่วเวลา ๔ ปีเท่านั้น หล่อเปลี่ยน
แปลงไปมาก ความสวย ก็สวยงามมากขึ้น เปลี่ยน

จากผอมเป็นท้วมสมทรง มีหน้าข้าฉิวแห่ง
ความเป็นสาวก็เปลี่ยนแปลง วิถีชีวิตภูมิโ
นพุกไม่ตก ที่ใดเห็นน้องสาวมีความสุขงาม
และก่อปรักด้วยความน่ารักน่าเอ็นดูถึงเพียงนี้.

“วันนี้นัดพ่อคนแก่เข้า” วารุณ พุกเมื่อ
มาหูกอยู่ใกล้ ๆ วิจิต
“คุณอาว์ คนแล้ว ท่านกำลังทำอะไร
อยู่หรือเล่า ?”

“กำลังให้เข้านก อยู่ที่หนาระเบียงชั้นบน
ท่านเห็นน้องเขี้ยวขี้มาข้างล่าง ถามว่าอะไร
ไหน ?”

“เรียนกับท่านว่าอย่างไรเล่า ?”

“มาถามพี่ วิจิต ที่ส่วนนี้ นึกว่าน้องจะ
ปลุกพ่อกระมัง ?”

“ก็เป็นอย่างนั้นแหละ เพราะเมื่อก่อน
พเห็นน้องขี้ปลุกท่านบ่อย ๆ”

วารุณ พุกอย่างสะบักสะบั้ง “ช่างเกียเขา
ความหลังขึ้นมาพุกเหลือเกิน มีอะไรอีกเล่า
พุกเสียให้หมกคึกคะ”

ขณะที่ วิจิต และ วารุณ กำลังพุกกัน อยู่

วารุณ แล้วยืนขึ้นไปบนคันมะม่วง ข้างรั้วเสียแล้ว.

“ตายจริงคนน้อง วารุณ ชี้” วิจิต ขอกัน้อง
สาวด้วยความตกใจ “น่ากลัวพลักลงมา
เหลือเกิน”

“ปล่อยเขาเถอะคะ ! ในเรื่องขบขัย
ของเขาไม่ต้องกังวลถึง เพราะแก่กันมาก
ความชำนาญของแก่คล้ายกับลิงตัวหนึ่ง”

“คุณอาว์ ท่านไม่มา ที่ สวนข้าง หรือ
วารุณ ?” วิจิต เปลี่ยนเรื่อง

“เข้าวินนี่เองก็ดีกว่าคงไม่มา เพราะจะต้อง
เฝ้ากุหลาบลงกินหลายกิ่ง”

หนุ่มสาวออกเดินต่อไป พากันได้สะพาน
เล็ก ๆ ข้ามท้องร่อง แล้วเลี้ยวซ้ายไปที่ ทุ่งพล
ซึ่งคุณแม่ของ วารุณ ได้ ปลุกไว้ตั้ง ๑๐ ปี มา
แล้ว พลเหล่านั้นกำลังจะเริ่มออกเดินไปตาม
เจ้าขลุ่ย ซึ่งมรดกภาพไปแล้วหลายปี คุยมัน

แกรนโกวันเต็มทน ทำให้ วิจิต และ วารุณ
รู้สึกง่วงและเหนื่อยแห่งหัวใจพุกไม่ตก.

มีเสียงกิ้งกรดยกรวย ที่ปลาย ทางมะพร้าว
คันข้างขวามือ สิ่งนั้น วารุณ แสนจะเกลียด
กลัวจนขนลุกซ่า นั้นงูเห่า ตัวยาวถึงวาก้าถึง
เลื้อยตรงเข้ามา.

“อ้อ ! พี่ วิจิต ช่วยเร็ว — งู” หล่อน
ร้องด้วยความกลัว พร้อมกับโผล่เข้าออกคอ

สอาด พลจันทร์

กุ่มภา

พี่ชาย “ไม่ไหว! ทั้งเกลียดทั้งกลัว เร็ว ๆ หน่อยช่วยด้วย — อี พุวิศ” แล้วหล่อนซบหน้าไว้กับทรวงอกของพี่ชาย ซึ่งกำลังย่นคอกประหม่าอย่างซอซอกล.

“ไปทางอื่นแล้วละ” เธอออกทั้ง ๆ ร่างกำลังแข็งประคองท่อนไม้ และท้าวท้าวไปหมกทุกแห่งหน.

มืออันอบอุ่นของน้องสาว ที่โอบกอดคอเธออยู่ในคืน และทวงหนานางามพร่ง ซึ่งประทัยอยู่ที่ทรวงอกเธอนั้น ทำให้เสียความรู้สึกพลายเปลียบเข้าไปถึงหัวใจ.

“เป็นทวยยังเฝ้าใช้ไหมหนอ?” เธอรำพึงอยู่ในใจแล้วถอนใจใหญ่ จน วารุณ ได้ยิน หล่อนแหย่หน้าขนลุก คำต่อทาสยกันอย่างจริงจัง!

ทวงหน้า, ทวงตา, และแก้มของ วารุณ วิชิต เกือบรุ่งอำนาจฝ่ายคำไว้ ไม่ได้ หากแต่เธอเป็นสุภาพบุรุษที่แท้จริงคนหนึ่ง มิฉะนั้นแล้วก็น่ากลัว — — !

ไม่เป็นการเสียหายที่ครั้งไหนเลย เมื่อความรักเกิดขึ้นในทรวงใจแล้ว ในกฎหมายไม่ได้วางบท กฎเกณฑ์ ที่ จะลงโทษใครในเรื่องนี้ แล้วก็ตาม เธอ จะบอกให้ หล่อนทวายไม่ได้? แต่หล่อนจะรักเธอหรือ? ซอน เป็นเหตุททาให้

วิชิตรู้สึกอึดอัดหัวใจไม่ใช่เล่น แต่สิ่งพรรคนั้นเป็นของจรรพมา รักไม่รักเป็นของคู่กัน ถ้าใครบอกให้หล่อนรู้สึกคำเคียว จะมีค่ามากกว่าที่จะไม่ผูกเสียเลย.

เมื่อศกสินใจลงไปอย่างเด็ดขาดแล้ว มือของเธอค่อย ๆ รวบไหล่หล่อนแต่เบา ๆ แล้วในที่สุดก็แรงขึ้นเป็นลำดับ จนหล่อนสะดุ้งและแยกหน้าขึ้นมองทวยด้วยความประหม่า.

“วารุณ จ๋า! พี่ — — —” แต่ในที่สุด เสียงของ เธอ ท้องหายเข้าไปในลำคอ เพราะอำนาจเสน่ห์หนึ่ง และแขนของเธอที่โอบอุย่นอ่อนระทวยแล้วหล่นลงมา.

เธอแข็งใจมองทวนหน้าองสาวออกชีวิตอีกครั้งหนึ่ง หล่อนทำตาปริบ ๆ สิ้นหน้าคงสกลชื่นตามนิสสัย.

“ไม่ ประสาเอาเสียจริง ๆ หรืออย่างไรหนอ?” เธอรำพึงในใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วถอนหายใจยาวเหมือนครั้งก่อน.

พ่อที่ วารุณ เติร์เข้ามา พร้อมกับม่ม่วงมัน ๒-๓ พวง ฉะนั้นจะเลี้ยงพิ วิชิต ให้ อดทนกับทวยวันนี้”

“ขอโทษจริง” เธอกล่าวเรียบ ๆ “คราวหลังอย่าไปขึ้นมาให้พี่ ออกละนะ เกรงจะตกมาเหลือเกิน”

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

“เคยชินบ่อย ๆ ไม่เป็นไรหรอก” วาร
กล่าวอย่างแข็งแรง.

“กลับกันเถะ” วิจิต หันไปชวน วาร
และจับมือ วาร ให้ออกเดิน เกี่ยวกับอาหาร
คอรบประทานอาหาร”

บทที่ ๒

ห้อยคอเมื่อ ๔ ปี

บิดาของ วิจิต คือ พระเสด็จราชกิจ ซึ่ง
เป็นลูกเรือรบ ของ คุณพระอนรรักษ์เทวัญ ได้
ถึงแก่กรรมเสียเมื่อ วิจิต มีอายุได้ ๖ ขวบ และ
มารดา ของ วิจิต ได้ สิ้นชีพเสียเมื่อ เธอ มีอายุ
ได้ ๓ เดือนเศษ ฉะนั้น วิจิต จึงต้องอยู่ใน
ความดูแลของอาวเรียมมาแต่ครั้งนั้นพร้อมกับ
มดลูกของเธออีกหลายพัน ปีแรกที่ได้เข้า
มาอยู่ในบ้าน วารณ มีอายุ เพียง ๓ ขวบ พ่อ
และเธอมาอีก ๔ ปี วาร จึงได้เกิด และ คุณ
อาว วงศ์ถึงแก่กรรมเมื่อ วาร มีอายุได้ ๔ ขวบ
คุณพระอนรรักษ์ฯ ก็ไม่คิดจะมีภรรยา อีกต่อไป
จึงครองตัวเป็นโสดเรื่อยมาจนบัดนี้.

คืนวันนั้น คุณพระอนรรักษ์ฯ ไข้ วารณ ไป
หาหมอ ไม่นานชาพระ ตอนกลับพบ วิจิตนั่ง
ชมจันทร์อยู่กลางแจ้ง จึงเดินเข้าไปหา จำเพาะ
คืนนั้นประจวบกับ เป็นวันเพ็ญ แสงจันทร์

สว่างสดใส ทั้งฟ้าปลอดโปร่งระทมเมฆสัก
กอนเกือบแทบไม่ได้

วิจิต เอ่ยขึ้นก่อนว่า “คืนนี้เดือนหงาย
จริง ๆ ดูเหมือนพระจันทร์ จะเอื้ออวยความ
ในใจให้พี่ เป็นแน่”

“ແມ່ ດຶ່ງກັບຢູ່ນັກເດຍວຽກ ?”

“พักชั่วคราวเป็นเช่นนั้น และเข้าใจว่าคืน
อื่น ๆ พระจันทร์ คงไม่เอื้ออวยให้ อีกเป็นแน่”

“เอ๊ะ! พี่เป็นยัทยา ชวนให้นึกจริง ๆ
อย่ากรุ่นๆ เพราะอะไร ?”

“เพราะเรื่องของคุณพี่ชอยกล่นะซี” เธอ
กล่าวด้วยอาการขมอย่างไ้เย็น.

“เรื่องอะไรนะ พี่ วิจิต ขอน้องได้
ไหม ?”

“อย่ากลัวเลยน้องรัก พี่ชอยบอกให้
วันยังค่ำ และขอน้องเพียงคืนเดียวเท่านั้น”

เธอ จึงคุกงหมอนางามของ วารณ ซึ่งกำลัง
ลอยเด่นอยู่ในท่ามกลาง ความสว่าง แห่ง แสง
จันทร์.

“ນັ້ນກ່ອນໄປ! ພະເລົ່າໃຫ້ຟັງ”

หล่อนไม่อดเอียน นั่งลงข้าง ๆ เธอรู้สึก
เสียวสรวนหัวใจ ได้หัดกลืนพวงแกมเจน
แถมเธอ.

ต่างคนต่างเียงไปครู่หนึ่ง วิจิต นึกไม่

สอาด พลจันทร์

กมลา

ออกว่าจะพูดอย่างไรจึงจะเหมาะ ถึงกับต้อง
นั่ง ๆ และใช้เวลาเล็กน้อย เพื่อ ตรึก ตรอง
เรื่องของเธอ ในที่สุดเธอเอื้อมมือไปทรวอก
ของหล่อน เพื่อความประสงค์อย่างหนึ่ง แต่
วรุณ มีอาการสะกั้งและถอยห่างออกไป

“พี่วิจิต ทำไมจึงทำอย่างนี้” หล่อน
กล่าวเสียงสั่น เสียงแทงหัวใจ วิจิต ยิ่งนั่ง มือ
เธอก็อ่อกหักเข้ามาทันที นัยน์ตาสีบลางเบืองคำ
แล้วพบว่า

“ขอโทษเถิดน้อง” เธอถอนใจยาว “ไม่
ควรเข้าใจผิด พี่คงใจระหือยหือยคช ไม่ได้
เจตนาออกไปจากใจจริง ๆ ขอโทษเถื่อนะที่
ทำให้น้องตกอกตกใจ ”

วรุณ พกไม่ออก และไม่อยากจะกล่าว
อะไรอีกต่อไปด้วย จึงเป็นฝ่ายนั่ง ๆ อยู่ด้วย
อาการสั่นสะเทือน.

หือยคชทักแว่นอยู่บนอกเสื้อวรุณในขณะนั้น
เป็นรูปหัวใจ มรกตผ่องรอบข้าง ตรงกลางมีลาย
กะหมกกลางยาสีแดงเข้มพาดขวาง และวรุณ
ตัวอักษรวีว่า “สุจริต” ที่ห้วงลำหริว รือย
สรวัย มีเพชรวิไลขนาดเมล็ดข้าวโพดของ ๆ
ผ่องอยู่เม็ดหนึ่ง เป็นหือยคชทักงามและมีความ
เป็นของขวัญที่ใคร่รักจาก วิจิต เมื่อคราวเธอ
จากไปรัชการาทที่จังหวัดนครราชสีมา.

“พี่ พยายาม จะ เปลี่ยน ตัว หนังสือ เสียใหม่
กมลา ไทรงเหรงนอไป ”

“เปลี่ยน เป็น “ไม่สุจริต” ย็นร ? ”
หล่อนกล่าวกะแทกหาเสียง ด้วยความนอน
ตามนิสสัย

วิจิตหัวเราะ “อะไรตรงกันข้ามทีเดียว ! ”

“จะเปลี่ยนเป็นอะไร ? ”

วิจิต อธิษฐานอยู่ครู่หนึ่ง แล้วพูดอย่างค่อย ๆ

ว่า

“รักสุจริต”

“ทำไม ทุกวันพี่ไม่ได้อีก รัก น้อง จริง ๆ
คอกหรือ ? ” เสียงที่หล่อนพูดหนักแน่นกว่า
ทุก ๆ ครั้งทีกล่าวมาแล้ว

“ทำไมพี่จะไม่รัก ยิ่งกว่ารักเสียอีก นั้น
หากแต่ว่าแหะดวงใจเธอออกมาให้ดูไม่ได้ มิ
ฉะนั้นแล้ว — ชี — — — ! ”

“ก็เมื่อก่อนเธอเอาไปให้ช่างเขาทำ ทำไม
ไม่รักก็ตรงเสียให้ก็เล่า ? ”

หล่อน ช่าง อ่อน ค่อ เรื่อง พรรคนี้ เธอเสีย
จริง ๆ โงะอะไรอย่างนี้ อายทั้ง ๒๐ ปีแล้วไม่
นำเลย ถ้าไม่แรงสัวยให้ฟังก็คงไม่มีความ
หมายของเธออย่างแน่นอน.

“วรุณ จ๋า ! เกยว่นความรักของพี่
เปลี่ยนสภาพเสียแล้ว ” เธอพูดซ้ำ ๆ เสียง

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

สั้นเล็กน้อย “กรุณาพิศวงเด็ก หัวใจพิศวง
ราวเหลือทิ้งทะเลแล้วขอรัก !”

หล่อนสะกิดอีกครึ่งหนึ่ง หัวใจเต้นตึกตัก
แล้วร้อง คุหน่าเธอ ค้วย แวดตา อัน ละห้อยโหย
เต็มไปด้วยความสังสาร

“บอกพม่าคำเดียวเถื่อนชื่อว่า รักพียง
ไหม ?” มือของเธอขยับขึ้นเชยคางหล่อน
อย่างอาทรหาญ “ผูกให้พินใจสักคำเดียว
เถื่อนน้องรัก”

หล่อนยิ้มเอาเบาๆ และลุกขึ้นยืน คาง
ตาเพ่งตรงจ้องคุหน่า วิชิตอย่างแปลกประหลาด

“พม่าไม่จริงเช่นนั้น — ไม่น่าเลยจริง ๆ”
เสียงหล่อนเหือกแห้งแทบไม่ไค้น น้ำตาไหล
ลงอาบแก้ม

หัวใจ วิชิต ร้อนระอุ รีบถามออกไป
โดยเร็วว่า

“โกรธพี่หรือ — วารุณี ?”

“ไม่โกรธ !” หล่อนตอบทวน ๆ “และ
น้อง ขอ คุณพิศ อย่าได้พิศเช่นนี้เห็นน้องไค้นอีก
ต่อไป” พอจากคำ วารุณี ก็รีบวิ่งตรงไป
เรือน.

ความรักอันไร้ค่า วิ่งพล่านไปมาตามสาย
โลหิต วิชิต นั่งอยู่ที่นั่นค้วยอาการเสียใจ รู้สึก
หน้ามืดเหมือนจะเข็นลม มองดูอะไรมันหวิว ๆ

ไปหมด เป็นเวลานานเธอก็ได้ลุกเดินไปจาก
ถนน.

คืนวันนั้นเมื่อต่างคนต่างไปนอน ความ
คิดที่ไม่เคยคิดวิ่งพล่านไปมาในสมอง วิชิต
พระวงอยู่แต่ว่า วารุณี จะโกรธเธอเสียจริง ๆ
จึง ๆ เรือนนอนกระสับกระส่ายอยู่คนเดียวจน
เกือบสว่าง ฝ่าย วารุณี นอนนอนคิดถึงคำพูด
และอาการกระทำ ของพี่ชาย เมื่อ ตอนหัวค่ำไม่
หยกหย่อน คิดแล้วคิดอีกจนน้ำตาไหลอาบหน้า
นาฬิกาเรือนที่ ๒ จึงได้หลับ ๆ เพราะความเพลีย
ที่ได้ใช้สมองครึกครองในเรื่อง ที่เกิดขึ้น มาก
เกินไป.

ตั้งแต่นั้นมา วิชิต และ วารุณี ไม่ได้พักจา
อะไรกัน มีบ้างก็บางครั้งบางคราวซึ่งจำเ็น
จริง ๆ ดูเหมือนว่าต่างจะพยายามทำลายความ
สนิทสนม แต่ ก่อน ๆ ให้สัญญา หาย จนหมด สัน
ที่เดียว. แต่ความจริง วิชิต อยากจะสนทนา
กับหล่อนเสมอ และถ้าได้หล่อนมานั่งอยู่ข้าง ๆ
ค้วย เธอจะมีความสุขหาหน้อยไม่ และความ
จริงใจของ วารุณี ก็มีได้แต่ไปจาก วิชิต แต่
เป็นเพราะอำนาจ อย่างประหลาด ชะนิกหนึ่ง ทำ
ให้หล่อนรู้จักความเป็นสาวขึ้นมา และไม่กล้าจะ
พูดอะไรพัวพันทำสนิทสนมกับเธออีกต่อไป หล่อน
เห็นเธอเข้าครั้งไรมักจะช่วยเงิน และหัวใจ

สอาด พลจันทร์

ภูมิ

เค้นกัก ๆ คับอาหารอันชวยกล ถ้าต่างคน
 ค้างรู้ ใจกันเสียแล้ว คงไม่ซุกซลักหัวใจ
 อย่างนักริง ๆ.

แม้จะเข้าหนากันไม่คึกคักตาม วารุณ ก็
 คงเอาไว้เสียอยู่กับการปักกวาดห้องหยาของวิจิต
 เช่นนั้นสิน เมื่อวิจิตกินแล้วหล่อนก็เข้าไปคึก
 นอนปูผ้าโพก วางหมอนและพรมผาห่มให้อย่าง
 เรียบร้อย มุ่งมาทำเสร็จไม่มอด เลือผาที่
 เธอใช้แล้วหล่อนเก็บมาชกกัดสะอาดเรียบร้อย
 ทุกเช้าทุกเย็น คอกรกหลายสัปดาห์ ที่ แก่น ลูก
 เปลี่ยนไม้ไผ่แว่นตะกรว็น นอกจากนั้นยังออกสำห
 เก็บ มลิวัลย์, พุทธชาทิ มาวางร้อยเป็นพวง
 มาลัย หรือถวญห้อยไว้ ทักวเคยงอกกวยเป็น
 พิเศษ ทุก ๆ สิ่งทุก ๆ อย่าง วิจิต ไม่ต้อง
 กังวลถึง การเอาการเอางานของ วารุณ ทำ
 ให้วิจิตรู้สึกกระอักกระอ่วนหัวใจอยู่ทุกวินาที.

หล่อนโกรธ เธอในคำพูด—อาการ—ที่ใด
 กระทำกับหล่อนในคนนั้นหรือ ? ถ้าหล่อน
 โกรธจริงแล้ว ทำไมจึงระงับใจมาปรนนิบัติเธอ
 ให้ ไคร่ด้วยความสุขทุกอย่างดังเพียงนี้ หากจะ
 พู่ว่า หล่อนไม่โกรธ ก็ทำไมเล่าจึงทำเห็นห่าง
 ไม่เข้าหน้าเหมือนก่อน ๆ พวกกันเขาคงไรเม
 ะหลย ๆ หลีก ๆ ไม่ยินก็ให้เธอเห็น เธอ
 ขยบขยหาอันแสนยุ่งยากหัวใจนี้ ไม่แตกลงได้

เลย รู้สึก อึดอัดหัวใจไม่ใช่เล่น.
 คำว่าหนึ่ง เมื่อเสร็จจากการรับประทาน
 อาหารแล้ว ฝนเริ่มตกลงมาปรอย ๆ วารุณ
 ไม่มีอะไรทำ จึงเข้าห้องทอผ้าลงบนเตียง
 หีบห้อยคอที่สวมอยู่บนชั้นพิจารณา หล่อน
 เอาใจใส่ทอผ้าดูสิ่งนั้นมาก ลูบ ๆ คลำ ๆ
 แล้วก็จับค้วยความ รู้สึก ชะนิตหนึ่ง รัศมี
 ประกายแวววาว ของเพชร ที่ ต้องกับแสงไฟฟ้า
 ชงห้อยอยู่กลางห้องกุศโลงามตา นึกอเหตุที่
 ทำให้หัวใจหล่อนเสียวสรวนและหตุ หล่อน
 เริ่มร้องไห้อย่างแปลกประหลาดที่สกุ ซึ่งใน
 ชีวิตของหล่อนยังไม่เคยร้องไห้ ก้วยเหตุอย่าง
 นี้เลย เหตุนี้คืออะไรหนอ ?

หลังจากนั้น เป็นเวลาล่วงมาเท่าใดไม่
 ปรากฏ หล่อนลุกขึ้นจากเตียงตรงไปหีบรูป
 ที่แขวนไว้กับฝาห้องมาก หล่อนพิเคราะห์ค้วย
 หัวใจอันละเหี่ย รูปนั้นเป็นรูปหมู่ด้าบรม
 กัน ๓ คน พันของที่เชิงบันไดหน้าบ้าน เป็นเวลา
 ล่วงเลยมาแล้วถึง ๒ ปี วารุณ ยังเด็ก ๆ แกม
 เป็นพวงผมกระจ่ายน่ารัก หล่อนก็เหมือนกัน
 แต่ไม่เด็กแล้ว รู้จักหมดทุกสิ่งทุกอย่าง เห็น
 เครื่อง แต่งกายในสมัยนั้นแล้ว ออกขันไม้ไผ่
 หล่อนนั่งเส้าสวมเสื้อแขนยาว มีเข็มร้อยรูวง
 ไว้มยาว สับกับ เล้าเส้นมวญ ไม่น่ารู้สึก

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

นึกเคียว เหมือนกับขายบ้ายอะไรก็ไม่รู้ แต่ชีวิต
แค้นตัวเรื่อย ๆ ทุเก้ ทำทางฝั่งผาย หนาคาไม่
เปลี่ยนแปลงไป จากที่ โต เห็นอยู่ใน เวลาอันเลย
วงหนามเียบและสกลัน ทุวงทาแจ่มใสเย็น
วาวมัน แสดงให้เห็นความฮาวฮาวของของ
เธออยู่ทุกขณะ.

ยิ่งพิศ ยิ่งทำให้หัวใจหลอนบนยวนหนกขึ้น
รู้สึกวาทองใจโตกับคนลงไปมาก เพียงจะเหลือ
เท่าเมล็ดถั่วเมล็ดงาทั้งที่ยาก หลอนนกกแคน
บุญกรรม ที่สวรรค์สร้างมา สำหรับ หลอน และ
ชีวิต เสียจนกระไร คิดไปคึกคึกมากรองให้ ออก
พักหนึ่ง ร้องครุ่นอย่างใหญ่โตจนผาเซ่กหน้า
ถึงกับชุ่มไปค้วยน้ำตา.

ชีวิต กลืน จาก การ สนทนา กับ คุณ พระ
อนุรักษ ๗ ที่ห้องท่านแล้ว ก็เคียวผ่านทางห้อง
วารุณี หลอนยังไม่นอน ประตูห้องเปิดไว้อยาน
หนึ่ง แสงไฟส่องออกมาทางประตูและช่องลม
กุสว้างใส. ยิ่งใกล้เข้ามาถึงยิ่งได้ยินเสียง
ร้องไห้ ในห้องของหลอนซัดขึ้น เธอจำได้
อย่างคี่ เสียงนั้นคือเสียงของ วารุณี ไม่ใช่
เสียงของใคร เธอรู้สึกแปลกใจอย่างยิ่ง ใคร
หนอเป็นผู้ ที่ทำให้หลอนร้องไห้ และเรอขึ้น
คืออะไร เธออยากรู้ !

ชีวิตก้าวเข้าไปในห้องอย่างซุกซน เห็น

วารุณี นอนร้องไห้อยู่คนเดียว ชยหน้าลงกับ
หมอนอย่างน่าสงสาร ข้าง ๆ หลอนมีรูป ๆ
หนึ่งวางอยู่ เธอเข้าไปหยิบรูปนั้นขึ้นมาดู
ก่อน แล้วพูดว่า.

“มีเรื่องอะไรหรือ — วารุณี ?” เธอ
จับแขนหลอนด้วยความเอ็นดู “บอกพี่ให้รู้
อย่างซี !”

“ขอบใจแล้วพี่ ชีวิต มีเรื่องเล็กน้อยเท่า
นั้นเอง” หลอนจึงคุกหน้าเธอด้วยแววตา

เศร้า ๆ “น้องกลืนใจเหลือเกิน”

“เรื่องอะไรน้องรัก ?” ยางทัพพาช่วย
เหลือใจบ้าง” เธอกล่าวด้วยน้ำเสียงอัน
ละห้อยเต็มไปค้วยความสงสาร.

“เรื่องอะไรก็บอกไม่ถูก รูปแผ่นนี้ทำให้
น้องต้องร้องไห้” หลอนกล่าวแล้วกว้งหน้า
ขึ้น ร้องค้วยอาการสะอึกสะอื้นอย่างน่าสงสาร.

ชีวิตถามค้วยทวงใจขึ้นโหยหวน “เพราะ
น้องเห็นรูปพ่ออยู่ในนี้ใช่ใหม ?” เป็นคำพูด
ที่คมขื่นสำหรับเธอ อย่างเหลือล้น เพราะ
เข้าใจว่า หลอนเกลียดเธอยิ่งกว่าจ้างจกคุกแก่
หลายเท่า.

“เปล่าเลยไม่ใช่เช่นนั้น !” หลอนตอบ
ทะกุกทะกัก

เธอรู้สึกโล่งใจไปนัก “อย่าทำไถ่เลย

สอาด พลจันทร์

กมล

เพราะน้องเกลียดก๊วก — — — — — ”

“ โอ้ออย่าไว้ใจไปนักเลย ” วารุณ

อันวอนด้วยน้ำเสียงแม่ใส

หัวอกของ วิจิต ตรี สักหนึ่ก ป่าน ภูเขาทย์

อยู่เมื่อครั้ง เคยวนรู้สึกลังรารปลัดทง เธอ

ยมออกมาได้เล็กน้อย ทั้งใจระพุกขอยใจ วารุณ

ให้สมัคร ก็เผอิญไถยขึ้นหล่อนพุกเสียดก่อนว่า

“ น้องไม่ ไ้โกรธ หรือเกลียดใน คำ พุก

หรือการกระทำของ วิจิต ในคณันเลย โอ !

พี่าออกไปเสียเถะ ฉันเห็นพเจ้าแล้วใจคอ

หงุดหงิดเหลือทน นึกว่าส่งสารหรือเอ็นคุยก

น้องของพลเถะ หัวใจคนคยคนคยมาแล้ว ”

วิจิต คดลงนรู้ สักชวักด้วยคำพุกของ วารุณ

มาก เธอแปลความหมายไม่ออก ช่าง งงเธอ

เสียจริง ๆ “ น้องไม่โกรธพี่ ? ” เธอถาม

หัวน ๆ ด้วย หัวใจ เวน ตรี วิจิต ปกติ “ แค

ทำไม — — ? ”

เธอพุกยังไม่ทันจบประโยค วารุณ วย

พุกจนมาก่อน “ โอ พ้า ! ไหวละอย่าเข้ซ

ให้หัวใจคนปวกร้าวหน้อยเลย ออกไปเสีย

เถะ เคยใครมาเห็นเขาจะไม่คั วันหลังถาม

โสภาสน้องจะเล่าความจริงให้ฟัง ”

“ ขอเวลาให้ พี่ ถาม อะไร สัก ๒ — ๓ คำ

ก่อนได้ไหม ? ” เธอกล่าวอย่างอ่อนโยน

“ ถามเถะเร็ว ๆ หน้อย ”

ทรง อก วารุณ เตน กระพ้อม ค้วย อำนาจ

อันประหลาด แววกาที่เคยสูกใส่มีเส้นทานภาพ

ยคนลยเลือนลงสันเชิง เหลือแค่แววอันแข็ง

กระด้างเต็มไปด้วยความโศกเศร้า ใครเห็น

เขาแล้ว จะเวนเสียซึ่งความเวทนาเหมือนจะ

ไม่มีเลย.

ที่แท้ วิจิต ไม่ ฟังประสงค์ จะไ้ถาม หล่อน

เพราะรู้ อยู่แล้วว่า ถามไปก็เท่ากับเกล้งทรมาน

หัวใจหล่อนให้ฉีกโรย แต่ถ้าไม่ถามก็ทำให้เธอ

อคยอยู่เช่นเอนเรื่อยไป รกกรก สงสารก็ไม่ใช่

หน้อย เธอไม่อย่ากระคัยเข้ขึ้นมารจริง ๆ แต่จะทำ

อย่างไรไ้ถึงคราวแล้ว เธอทำเช่นนี้มีขึ้นการ

ที่เห็นประโยชน์ส่วนตัวมากกว่า ความทุกข์ของ

ผู้อื่นไปละหรือ ? จริงแล้ว ! แค่ก้องออกไปที่

ก่อน เพราะภายหลังจะทำให้เธอและหล่อน มี

ความสุขกายสุขใจจนเลิกก็ไ้ ทั้งเหตุที่กล่าว

นี้ วิจิต จึงกล่ายมือหล่อนมากำไว้ข้างละมือ.

“ แปลกละ ! จะถามอะไรก็ถามสิ ทำไม

จะต้องมาจับมือของค้วย ” หล่อนกล่าวพร้อม

กัยสะยักค้อย ๆ เพื่อให้หลุด พลงพุกในใจ

ว่า “ ผู้ชายละก็มีโอไ — ใจกล่าอะไรอย่างนี้

ไม่รู้ ”

วิจิต ทำหน้าเหย ๆ “ คณันน้องไม่ไ้

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

โกรธพอกหรือ ? ”

หล่อนตอบด้วยน้ำเสียงสั่นเครือว่า “ เปล่า ! ”

ดวงตามัวลงเหลือ หล่อนถอนใจยาวด้วย
ความอ่อนเพลีย สายตาไม่แข็งพอที่จะสบดวง
ตาของ วิจิต ผู้ซึ่งกำลังเฝ้าคนไปด้วยความ
ยินดีและเบิกบานหัวใจ คำตอบของหล่อนเธอ
ไถ่จนเข้าแล้ว รวักไถ่ขึ้นไปเสปสขจนชั้นคฤ
ความกล้าวิ่งรวมเข้าหากันโดยรวดเร็ว เธอ

ก็ลงปลอยหล่อนอย่างบรรจง มีรสหวาน
หอมระเริงใจ ซึ่งในชีวิตทั้งเธอและหล่อนยัง

ไม่เคยประสบพบรสชนิดนี้เลย ขณะเมื่อ วิจิต
เงยหน้า เธอได้เห็นเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด
ตามชนมามาทันที นั่นคือนาคาซึ่งไหลออกมา
เป็นทาง ๆ จากหน่วยกาทึบสองของ วารุณ
ต่อจากนั้นไถ่จนหล่อนพ้ออ้อมแอ้มว่า

“ โอ้พี่ชา ! พี่ทำอย่างนี้ไฉนคอบ น

และจะแกล้งเห็นองช้าไถ่หายเร็วขึ้น น้องรู้
แล้ววาพริกน่องมากเพียงใด แต่พี่ชา — ”

เสียงนั้นทองเหลือทั้งหายไปในลำคอ ฟังไม่
ถนัดว่าหล่อนกล่าวอะไรอีกต่อไป ส่วนน้ำตา
ของ วารุณ คงไหลออกมาเช่นเดิม และดู
เหมือนจะมากกว่าเก่าเสียด้วยซ้ำ

วิจิต ถึงกับคะลัน ร่วงแข็งประดาเส้าหิน
โลหิตพากันร่วงลงสู่เบื้องต่ำ หนาเธอชิต ประโยค

เชยวไม่ผิดกับคนที่เห็นไข้มาแล้วหลายเคียน

“ พี่ชา ! ต่อไปพี่ยา — — ” หล่อน

รู้สึกเห็นอกเห็นใจมาก ต้องหยุดกระบายลมหายใจ
เสียครู่หนึ่ง “ พี่ยาประหารชีวิตคนอง ด้วย
อาการกระทำและคำพูดเช่นนี้เลย หัวใจ

น้องทนไม่ไหวจริง ๆ ” หล่อนมองดูเธอด้วย
แววตาอันน่าสงสารเต็มไปด้วยน้ำตา และดวงใจ
อันเหี่ยวแห้งของหล่อน “ รบออกไปเสียเถะ
คะ เคยวใครจะมาพี่ยา เป็นเรื่องไม่แก่น้อง
อย่าเสียใจเลยนะพี่ น้องขออย่าเสียเถะ ”

เมื่อ วิจิต กลับไปห้อง แล้ว สักครู่ใหญ่ ๆ
หล่อนก็ลุกขึ้นมาลงกลอนประคุด แล้วลงมือ
ลงนอนที่เก่า ร้องไห้เอาใหญ่โต พยายามหัก
ห้ามเท่าใดก็ไม่ไหว ฉะนั้น จึงต้องปลอยไป
ตามเรื่อง เป็นแต่จะมีกระวังไม่ให้เสียงออก
ไปนอกห้อง ส่วน วิจิต เมื่อไปถึงห้องก็พบ

สย นิ่งนั่งดูเหตุการณ์ใดประสพมาเมื่อตะ
กี้นไปแล้วหลายมวน “ ชาโรน ” ไม่ไ้ทำ

ประโยชน์อะไรไว้ให้กับเธอเลย ในที่สุดเธอก็
ต้องเข้านอน แทนอนเห็นดวงหน้าอันสวยงาม
ของ วารุณ มาลอยเด่นอยู่เลื่อน ๆ เห็นหน้าตา
ของหล่อนไหลออกมาเป็นทาง ๆ ไถ่จนเสียง
แจ่มใสและสะอึกสะอื้น ทักกล่าวกับเธอทุก ๆ

สอาด พลจันทร์

กุ่ม

คนนั้นทั้ง วารุณ และ วิชิต ไม่ไ้หัลยเลย
สั้กยั้เคียว ตอนเช้ารู้สึกเพลียและโ้สเ้เต็ม
กำลัง ตอนไปอาบน้ำโ้สเ้เฉียวหนักันอีก
ครั้งหนึ่ง หล่อนมองก็เออด้วยแววตาอันเศร้าๆ
แวยเคียว แล้วก็ขึ้นไปนอน หายเข้าไป
ในห้องของหล่อน. นอกจากเวลารับประทาน
อาหารแล้ว วิชิต ไม่มีโอกาสที่จะไ้มองคุ
หน้าหล่อนเป็นเวลานาน ๆ อีกเลย.

บทที่ ๓

บ้านโ้สเ้เรือนเคียว

ล้งไปแ่ลวด้วยอาการขมขื่น ๑ วันเต็ม ๆ !

เช้าวันหนึ่ง วิชิต คนแ่เขาครัวพรอมกับ
วารุ แล้วพากันมางเล่นอยู่ใต้ศาลาท่าน้ำหลัง
บ้าน ลมในเวลาเช้าพัดโ้กรวมมาเออย ๆ ทำ
ให้พินนาใน คลองสามเสน กระพือม เป็น ระลอก
เล็ก ๆ น้ก.

“เออ วารุ !” วิชิต เอ่ยขึ้นก่อนพรอม
กับขมิอไปท่บ้านหลังหนึ่ง อันเป็นเรือนหลัง
ใหญ่แบบฝรั่งเศสทาสฟ้า ซึ่งปลูกดักออกไป
ประมาณ ๒ เสน มีรวคนกลางกับยานเออ.

“พักใจระดามหลายครั้งแล้ว แ่ลลิมเสีย
ทุกที พนั้ และเจ้าคุณพ่อของเขายู้สยาย
ก็หรือ ?”

วารุ พยักหน้า “อยู่สบาย ! แ่ก่
เหมือนไม่อยู่ ไปตากอากาศหัวหินก่อนพม่า
ถึงราว ๒ อาทิตย์”

“กลั้เมื่อไรนอ้รู้ใหม่ ?” พอยกระ
พยเขา จากกันไม่นาน ๆ ู้สึกคิดถึงมาก”

วารุ นก้อยู่คุ้หนึ่งแล้วพคว่า “ตาม
กำหนดกลั้แล้วเมือวานนี้ เพราะวันน้ท่ยาน
เจ้าคุณลงของพนั้ มีงานท่วานเกิดคุณ
พการิตต์ เชื้อว่าคงกลั้แล้วเมือเชือนานนี้”

“เคียว น้ พนั้ เขาทำงาน ท่ไหน หรือ
เปล่า ?”

“ยังไ้ไ้ไม่ไ้ไ้ คุ้เหมือนไม่ไ้ไ้ทำ”
วารุ เยหน้าอันท่พซาย “ฉันก็ไปโรงเรียน

ทุก ๆ วัน และ คุ้เหมือนม่กว่าแล้ว พนั้ ไม่
ไ้ไ้มาบ้านเราเลย”

“เอ๊ะ ! ทำไ้ไม่เล่า ?”
“ไม่รู้เขา”

ขณะที่ วิชิต กำลังสนทนากับวารุ น้ มี
เสียงรวข้างบ้านกังกรอยแกรบ ซึ่งห่างจาก
เออประมาณ ๑ เสน ต่อจากนั้นเสียงร่งเท้า
กระทบกับถนนตรงมาท่เออ.

“ฮะ พนั้ !” วิชิต ู้ท่านออกมาถึง ๆ
ด้วยควมยินกั้ “ไปไหนไร — ไม่ไ้พกกัน
นานรู้ สั้กคิดถึงเหลือเกิน สบายก็หรือ ?”

พนัคนั่งลงพิงรถไคหินทำน้ำใกล้ ๆ วิชิต แล้วพูดว่า

“สหายเพื่อนรัก ! ก็นั่งพักสักพักจากตากอากาศที่หัวหินเมื่อวานนี้ พอได้ทราบข่าวจากคนที่ยานว่า แกมาจากโคราช จึงได้มาเยี่ยมแค่เช้า หวังว่าคงยินดีกับเราไว้พียงนั้น ”

“โอ ! พุคะโรยอย่างนั้นนะ นาน ๆ จะได้พบกันสักครั้งหนึ่ง ใครบ้างจะไม่ยินดีและรักใคร่ คงสนุกสนานมากจนทั่วหัวหิน ”

“ก็ — สนุกเอยการพอใจ ” พนัศ คอยเอื่อย ๆ สำหรับกันรู้ลึกเฉย ๆ ”

“กันเห็นะไหม โอกาสจะได้ไปเที่ยวด้วยกันอีกแล้ว ”

“เพราะอะไร ? ” สหายของเขาถาม

“คนที่ราชการ ขึ้นตำแหน่ง อย่าง เรานะ หรือ จะมีเวลาว่างได้จะไปตากอากาศกับเขา ” เธอกล่าวแล้วส่ายหน้าช้า ๆ เติมไปด้วยความเสียดายชีวิตเมื่อเย็นกับเรเวน ซึ่งเคยได้ไปเที่ยวบ่อย ๆ

“เฮอ ! ถ้าผมอะไรสักอย่างเดะนะ วิชิต เกยวันแก่ได้เงินเดือนเท่าไร ? ”

“โน่นสิพี่ ! ” วิชิต คอย “เก็บไม่ได้สักสัปดาห์แดงเกย เพราะที่โคราชเข้าของแพงแทบขาดใจทุก ๆ อย่าง พุดถึง

อาหารแล้วนำชายชื่อน้ำเกลือเกิน โคราชใคร ๆ ก็รู้ว่าเป็นเจ้าแห่งค้อยะ แต่แพงกว่า

กรุงเทพ ฯ เป็นไหน ๆ ปลาย่อน ปลาตาก กว้าง ๆ ทั้ง ๕๐ — ๕๐ สัปดาห์ เข้าสาร ๒ ขาดไม่เต็มขยขาดคงล้ามือ ปลาน้ำเค็มแล้วไม่ต้องพุดถึง เพราะต้องส่งมาโดยทางรถไฟ เวลาควักสัปดาห์ชื้อ หัวใจกันหุ้ม ๆ วิชิต ๆ อย่าให้กันพรรณนาเลยใจคอไม่สู้ ”

“อากาศถ้าจะกัน ? ”

“อะไรได้ อากาศโคราช ถ้าเย็นคนก็ค้องส่งปากครองสานเสียนานแล้ว วิชิตไม่หยุกหย่อน เกยหนาว เกยร้อนเอาค้อย ๆ มิได้ผันแปรตามฤดูกาลเสียดาย นารันกันร้อนอย่างจังเยอร์ เพราะพนักเป็นทรายทั้งนั้น น้ำหนาวไม่แพ้เซียงใหม่ ดูเหมือนจะร้ายกว่าเสียค้อยช้า มีค้อยอยู่อย่างเคยเท่านั้น คือวันเพ็ญเดือนหงายราวกับกลางวัน กันก็โต้เคยเที่ยวมาหลายจังหวัดแล้ว ยังไม่เคยเห็นแสงจันทร์ตกต่ำลงไหน จะกระว้าง สว่างใสเท่าโคราชเลย ทำให้กัน ระลึก ถึง ญาไท — สระประทุม — หน้าพระลาน เหลือเกิน ”

“เย็นเมืองที่ไม่น่าอยู่เสียดาย ” พนัศ เอ่ยกับสัปดาห์เซียง ๆ

“จริงไม่น่าอยู่เลย ความเจ็บ ความไข้

สอาด พลจันทร์

กุ่มภัก

ชกซม แต่เราเป็นคนทำราชการจะทำอย่างไร
ไ้ เมื่อท่านให้อยู่ที่ไหน ก็ต้องอยู่ตามที่นั้นแหละ
ทำการงานของท่านให้ดำเนินไปโดย เรียบร้อย
และเจริญยิ่งขึ้น ฉะนั้น ก็นิ่งไม่หนักลงในเรื่อง
นี้เท่าใดนัก เพียงแต่ให้สุขกายสบายใจไปวัน
หนึ่ง ๆ ก็พอแล้วสำหรับชีวิตเช่นกัน ”

พนศ พะยัคหน้า “ คึกคก — เก่งมาก
ทีเดียว ! ”

แสงแดดอ่อนข้างพระอุณ ทยากหน้าคางที่
อยู่ตามมอชกญ้าและใบไม้ เคยวันถูกแสงแดด
ละลายเย็นโผล่ลอยขึ้นไปกุ่ม ๆ คนไม่เมื่อยตอน
เช้าควักกชกชกชก ยักนกลัยเลาไปตาม ๆ กัน
กุ่มวกร ทักเขาเมายักไว้วัยยศาลาทำน้า เทยว
แห่งมากแทยจะไม่รอด เพราะเป็นเวลาที่สาย
แล้ว !

มี เด็ก ชาย เล็ก ๆ มาบอก พนศ ให้ไป
รับประทานอาหาร เจ้าคุณพ่อค้อยอยู่ใต้พระอุม
แล้ว ฉะนั้น การสนทนาระหว่างสหายกัน จึง
ต้องหยุดชะงักลงแค่นั้น ก่อนที่ พนศ จะไปย่าน
ของตน ไ้หันหลังไปพักกับ วิชิต ว่า

“ ย้าย ๆ ไปเที่ยวย่านข้างนะ เออวัน
นี้เอง พกาคิต์ เขาทำบุญวันเกิด ไปให้เขา
หน่อยซี ”

วิชิต พะยัคหน้าแทนคำตอบ

พระยาศรีดำรงราช กับ พระยาทำนกวารณ
คือพี่น้องของเคียวกัน เมื่อก่อนนี้ อยู่รวมกัน
ที่ย่าน สามเสน ภายหลัง พระยาศรี ำ ผู้
เย็นไฟ ไ้ ไปซื้อ ที่ และ ตั้ง คฤหาสน์ อยู่ ที่ ถนน
กรุงเกษม

พระยาศรี ำ มีบุตรคนหนึ่งเย็นไฟหญิง ชื่อ
พกาคิต์ ศรีวรวรรณ พระยาทำน ำ ก็มีคน
หนึ่งเหมือนกันแต่เย็นชาย คือ พนศ พดถ
ย่านใกล้เรือนเคียงใน หมู่ ข้าราชการ เมื่อ ครั้ง
กะโน้นแล้ว คุณพระธนบุรีก็เทวัญไ้ไปวัยย
กว่าใคร ๆ เพราะมีบุตรถึง ๒ คน หญิง
คน ๑ ชายคน ๑ ชายยังมีหลานชายอีก
คน ๑ ซึ่งเลี้ยงไว้ตั้งแต่เล็ก ๆ เหมือนบุตร
โดยตรง เด็ก ๆ เหล่านั้นวันแต่ วาร คนเคียว
มีชายรุ่นราวคราวเคียวกันทั้งนั้น ถึงจะแก่
อ่อนกว่ากันก็ไม่มี.

ก่อน พ.ศ. ๒๔๕๗ คือครั้ง พระยาศรี ำ
ยังไม่ได้ย้าย ครอย ครวไป อยู่ ถนน กรุงเกษม
เด็ก ๆ ที่ กล่าวนี้ เป็น เพื่อน เล่น กัน อย่าง สนิท
สนม บางวัน พนศ และ พกาคิต์ มารับประทาน
อาหาร ที่ย่าน วารณ และบางวันสามพี่น้องที่ย่าน
นี้ ก็พากันไปกิน ไซ้ที่ถนนโนนยาง การเล่น
ที่โปรดของเค็กพวกนี้ ก็คือการเล่นชายเข้าชาย
ของ, วังเขาเด็ก, ซ่อนหา, และวิ่งไล่กันกลาง

สนามในเวลาเย็นแค่อ่อน ๆ และตอนค่ำย่างที่
ก็แถมกลางคืนอีกพักใหญ่ ๆ เวลาไปและ
กลับจากโรงเรียน ก็มีรถให้พร้อม ๆ กัน
และ เมื่อ ถึง เวลา รับประทานอาหาร กลางวันที่
โรงเรียน อาหารของใครก็ ๆ หรือไม่ก็
แบ่ง สุกกัน รับประทานอาหาร คึก ๆ ทุกวัน
รู้สึกว่ารักใคร่กันมาก จะทะเลาะเบาะแว้งแม่
แต่นึกเกี่ยวกับมี ช่างน่ารัก น่ารักเสียจนกระไร.

เมื่อวัยเจริญขึ้นแล้วต่างคนถูกส่งไปเรียน
เรียนประจำตามโรงเรียนต่าง ๆ วารุณ ก็
พักอาศัยไปอยู่โรงเรียนราชินี ภายหลังพระยา
ศรี ฯ ย้าย พากิจค์ ไปอยู่โรงเรียน วัฒนา ฯ
เพราะท่านมีแม่หมั่นสอนหลายคน ส่วน พันธุ์
ก็ไปอยู่โรงเรียนยานสมเด็จ เนื่องจาก
ท่านท่านอาจารย์ใหญ่ปกครองเก็กกันก็ อยู่
นั่นเป็นเวลาหลายปี กว่าจะสำเร็จ มัธยมบริบูรณ์
แต่ วารุณ ในเวลานั้น ยัง เล็กมาก พัง เคียวไคเกาะ
เกาะ จึงอยู่บ้านคนเดียว สำหรับเป็นของแกล
เลาะของคุณพ่อและคุณแม่.

โรงเรียนหยุดเทอมคราวไร จึงได้มาบ้าน
และพบปะสนทนา แล้วพากันนั่งชกชกชอยู่
ในส่วน ขึ้นโน้นย้ายนเกล้นตามประสาของ
เก็ก แต่ พากิจค์ กับ วารุณ ไม่ยินดีจะสมัคร
ในทางนักสู้ ยืนคู่ ๆ เขาชนกันไม่ได้ พอ

วันโรงเรียนหยุดเทอมคุณหน้าเศร้า ๆ ไปตามกัน
แต่ก่อนไหน จะสลดใจ เท่ากับ เมื่อคราวเจ้าคุณ
ศรี ฯ ย้าย ย้ายไป อยู่ ที่ ถนน กรุงเกษม ไม่ได้
เพราะขาด พากิจค์ เพื่อนสนิทคุ้นเคย กันมา
แต่เล็ก ๆ เสียคน ๑

วันนั้นตกย้ายแสงแค่อ่อน ๆ วิจิต ก็
ไปหา พันธุ์ ที่บ้าน สนทนากันถึงเรื่องอะไร ๆ
ซึ่งไม่เป็นสาระสนใจแล้วสักครู่ใหญ่ ๆ จึง
ได้หวนมาพัก ถึงเรื่องทักข สุกกันออก ครึ่งหนึ่ง
และในตอนนั้น พันธุ์ได้เขียนว่า

“ รังทีเคยวเพื่อนรัก ! ถ้ามองดูเส้น ๆ
แล้ว ทุกคนคิดว่ากันช่างมีความสุขอย่างล้น
เหลือ ” เธอหยิบยกรับโต๊ะตรงหน้าจนลุก
มวน ๑ แล้วกล่าวต่อไป

“ เพราะเหตุว่า กันเป็น บุตร คนเดียว ของ
เจ้าคุณพ่อ มีบ้านหุ ฯ อยู่อย่างโอโถง มี
รถยนต์ เรือยนต์ ครั้นอย่างโกหว่าน มีเงิน มี
ทองใช้อย่างพุ่มเพอญ การงานอะไรก็ไม่ต้องทำ
เพราะ มี ผู้ คน คอยรับใช้ปรนนิบัติอยู่เสมอ ทุก
เวลา มี น้ามาฝาก ไม่น้อยทีเดียว ”

วิจิต กล่าวขำขันมาด้วยความสนเท่ห์

“ ทำไม ! อย่างนี้แล้วจะไม่มีความสุข
อีกหรือ ? ”

พันธุ์ ยกมือห้าม “ ลูกแล้ว ! และแทบ

ทุกคน ต้อง กล่าวว่า สุข อย่าง สนเหลือ ที่เคย

แต่ความจริงเปล่าเลยจริง ๆ นะ — วิจิต "

" ถ้าเช่นนั้น ต้องมีกรณีอะไรจะมี เช่น
อุปสรรคกักขวางความสุขของแกเสีย หรือ
ว่าไม่มีเรื่องอะไรเสียเลย ? "

" มัช ! อุปสรรค นั้นแหละ ทำให้กัน
ปราศจากความสุขที่ควรจะได้ " พนดี เย
หน้าขุ่นสับสนแล้วถอนใจ " ชีวิตของกัน
เวลานี้ช่วงอุดมสมบูรณ์ไปด้วยความสุขเช่น
จริง ๆ จะหลักกักขวางไม่พ้นเพราะถูกมิด
เสียแน่น "

วิจิต เอิกตาโพล " เรื่องอะไรหรือ ? "

เธอเอง ก็ หน้าส่าย ด้วย ความ พิศวง อยู่ ครู่
หนึ่ง แล้วพุดต่อไป " บอกให้กันมีส่วนได้
ส่วนเสียบ้าง หรือเรื่องนั้นลับ จะบอกให้
ใครรู้ ไม่ได้ ? "

" เปล่า ! ไม่ใช่เรื่องลึกลับมคมในอะไร
หรอก "

" ก็แล้ว กันคงได้ มีโอกาสช่วยเหลือเป็น
แน่ "

" ขอบใจเหลือเกินเพื่อนรัก ! แต่กัน
คิดว่าใคร ๆ คงช่วยไม่ได้ทั้งนั้น นอกจาก
ตัวของกันคนเดียวเท่านั้น "

" เรื่องอะไรนะ ? บอกมาเถะกันกระหาย

เต็มทนแล้ว "

พนดี ขยิบหน้มนึกแล้วว่า " เป็นเรื่องที่น่าจะดีใจสำหรับกัน
หนุ่ม ๆ เช่นกัน แต่เปล่าเลยหาเป็นเช่นนั้นไม่
และเรื่องกันเขาใจว่า แกคงทราบดีแล้ว "

" อ้า ! เรื่องอะไรกัน — ไม่รู้จริง ๆ พวก
มาเถะอย่าชักช้าไปเลย กันกระหายเต็มที
แล้ว "

" คือเจ้าคุณพ่อ ของกัน ยังคอยให้ กัน แ่ง
งานกับสตรีผืนหนึ่ง ซึ่งกันไม่รักหรือไม่เคย
นึกจะผูกสัมพันธ์กับใครก็พลันเลย " แล้ว
เขาหันหน้ามาถามสาขาวว่า " เรื่องนี้แกไม่รู้
จริง ๆ ี่ ? "

" โอ้ ! แล้วกันพนดี ! ใช่ที่เราพึงรู้
รักกันเมื่อวันสองวันเมื่อไรนะ นับเป็น ๑๐ ปี
ขึ้นไปทีเดียว แก่ข้อมรู้ในสัจจกัน. "

" ออ้ม ! แปลกมากทีเดียว ! "

วิจิต ตกประหลาดเพราะความสนเท่ห์ " ใคร

กันหนอ ? " เธอว่าพึงอยู่ในใจ

พนดี กล่าวต่อไปอีก " เป็นการผิดคาด
สำหรับกันทั้งคู่ ที่เจ้าคุณพ่อยังคอยให้กันแ่ง
งานกับสตรีผืนหนึ่ง ที่ถูกท่านควรจะให้กันแ่ง
งานกับสตรี อีกคนหนึ่ง ซึ่งใคร ๆ ก็ต้องนึก
รู้ว่า หญิงท่านชอบคือใคร ? "

“แต่สำหรับกันคงขอมอง” เธอกล่าว “เป็นไร”

อย่างจริงใจ “เพราะจากพระนครไปเสีย
๔๕๕๕๕๕ เรื่องของแกกันมีแปลกกันไม่รู้
เขาเสียจริง ๆ ทั้ง ๒ คน พนัศ ! ขอกนาม
หล่อนให้กันรู้บ้างได้ไหม ?”

พนัศ อึ้ง วิจิตเลยนินไปด้วย ภายใน
ห้องนั่งเล่นสบาย นอกจากเสียงของกระแ
ลมที่พัดคองกิ่งและใบไม้ ที่สุก พนัศ พูกว่า

“วิจิต กันเห็นใจเพื่อนแล้ว ทุก ๆ สิ่ง
ทุก ๆ อย่าง เพื่อนก็พร้อม แกก็สหายที่
น่านับถือและรักใคร่ที่สุด ใน หมู่มิตรสหาย ทั้ง
หมด ” พนัศ หยกลอนหายใจยาวด้วยความ
อ่อนเพลียในใจ เธอจึงก่น้ำสหายด้วยแว
วตาเศร้า ๆ แล้วกล่าวว่า “เพื่อนเอ๋ย อย่า
เพิ่งลงโทษกันเลยนะ สำหรับหญิง ๒ คน
กันขอสงวนนามไว้ก่อนได้ไหม ? และกัน
สัญญาว่า จะต้องบอกให้แกทราบเสมอ ถ้าแก
ต้องการทราบเคยวันจริง ๆ กันก็จะบอกให้
ทราบทันที ”

วิจิต หยบหัว ออก จาก ปาก แล้ว พูกว่า
“ช่างเถอะ กันคิดว่าเธอร้ายคายเป็น
อะไรหรือคงอยากจะทำร้ายกัน เพื่อจะได้ช่วย
เหลือแกจากความสามารรถของกันที่จะทำไปได้
แต่เมื่อยังไม่เต็มใจจะบอกให้ กันทราบ ก็ไม่

“ขอยิ่งเพื่อนรัก !” พนัศ จมมือ
วิจิต สัน ค้วยอาการยินดีและขอยิ่งอย่างยิ่ง
“เรื่องอย่างนี้ แกไม่น่าจะเสียใจเลย ”

วิจิต ให้สติ “และควรระยนิคักให้มาก ๆ ค้วย
เพราะเรา จะ ได้ เป็น ผู้ ใหญ่ มี ลูก มี หลาน สืบ
ตระกูลต่อไป กันเชื่อว่าเจ้าคุณพ่อของแกคง
เลือกไว้ให้อย่างดีที่สุกแล้ว จึงแต่งงานกับ
หล่อนตามความประสงค์ของแกเสียเถิด ”

“กันแปลกใจนัก ที่แกไม่รู้เรื่องนั้นเอาเสีย
จริง ๆ ”

คำพทของ พนัศ ประโยชน์ ทำให้ วิจิต
รู้สึก สงัทรณะอะไรในใจ ขึ้นมาอย่างหนึ่ง ทันที
หัวใจเธอระเผล่มากที่สุด ถ้าเธอนั้นตรงกับ
ที่เธอนึก — เธอคิดอยู่ในเวลานี้ ยังคิดกัก
เหมือนจะยื่นแน่เข้าทุกที เธออยากรู้กันว่า
ใครหนอ ที่ เจ้าคุณพ่อของ พนัศ ยังคงให้สหาย
ของเธอแต่งงานด้วย วารุณเสียแน่แล้ว เธอ
จะถาม พนัศ ออกไปก็ได้ใช้ที่ เพราะจะทำให้
เพื่อนของกันรู้ความในใจเปล่า ๆ ทั้ง พนัศ
เองก็ไม่ยินดีที่จะบอกให้ทราบด้วย เธอรู้สึก
กระอัก กระอ่วนหัวใจได้มทน จึงได้พุดออก
ไปว่า

“กันไม่รู้จริง ๆ เพราะไปอยู่โคราช

สอาด พิลจันทร์

กมก

เสีย ๔๖ และพามาได้ ๑๐ กว่าวันเท่านั้น เชื้อ
หรือยังละ พันธุ์ "

พันธุ์ พะยัคหน้อยในท่าวัดกรทอง " แม่
เจ้าคุณพ่อของกันจะเลือกเพนหญิงทุกแสนให้
กันปานใดก็ตาม แต่เมื่อกันไม่รักหล่อนเช่นนั้น
จะบังคับให้กันแต่งงาน กับเจ้าหล่อนอย่างไรกัน
มีแผนการค่าคือให้กันขมไปต่อกหรือ ? "

วิชัย หรือ " ขอนกรังอยู่ แต่เป็นสัง
ที่ไม่อยากนักที่จะปลุกความรักให้เกิดขึ้น หลัง
จากที่ใดแห่งงานอยู่กันแล้ว โดยอาศัย
หลักของการเป็นสามภรรยา "

พันธุ์ ดอนใจยาวพ้อมกับสายหนา " การ
สมรสระคนหมดสมัยเสียแล้ว ยากจริง ๆ
ที่กันจะปฏิบัติได้ สำหรับกันแล้วจะต้องแต่ง
งานกับหญิงทุกตนรัก — กันชอบ และหล่อนก็
ที่รักกันกันอย่างจริงใจด้วย คือแต่งงานกัน ด้วย
ความรัก ซึ่งเกิดขึ้นอย่างแท้จริง ทั้งสองฝ่าย "

" หมายความว่า แกรักใคร แกต้อง แต่ง
งานกับคนนั้นใช่ใหม ? "

" แน่่อนทีเดียว ! และเชื่อว่าผู้ชาย
ทั้งหมดต้องเป็นอย่างนั้นทั้งสิน "

" เกียว ! กันขอพกระไรสักหน่อยเถอะ "
วิชัย หยกล่าว่าเสียประเดี๋ยวหนึ่ง เพื่อสงขลิต
อารมณ์ให้ปกติ เกรงว่าขณะทีพุดออกไปนั้น

เสียงของเธอสั่นลึกรวมมา พันธุ์ จะจับพริบ
ใต้ " ท่านเจ้าคุณ พ่อได้ จักการ หนั้นไว้
หรือเปล่า ? " แม้กระนั้นเสียงของเธอก็ยังมี
สิ้นรวเล็ดน้อย

" หนั้นแล้วนะซี เมื่อก่อนวันที่แกลงมา
ประมาณ ๒ เดือน โช้เซย์ วิชัย ! วันวันว่า
ใกล้เข้ามามากแล้ว แต่ยังไม่ ทราบ แน่ ว่า
เมื่อไร เพราะผู้ ใหญ่ท่านยังไม่ได้กำหนดให้
แน่นอนลงไป ทางผู้ ใหญ่ฝ่ายหญิงจะให้แต่ง
งานเดือน ๕ ทางผู้ ใหญ่ฝ่ายกันเดือน ๖ แม้
จะเดือน ๕ หรือเดือน ๖ ก็ตาม และเดือน
อะไร ๆ กันก็ไม่เต็มใจทั้งสิน เรื่องแต่งงาน
นั้นแหละ ทำให้ชีวิต ของกันได้ รับ ความลำบาก
ที่สุดละ "

วิชัย ดอนใจเล็กน้อย รู้สึกเสียแปลง ๆ
ที่หัวใจ " อ่าจะแน่มากกว่าอะไรไม่จริงจริง "
เธอนั่งอยู่ในอก " วารุณ มีคู่หนั้นเสียแล้ว
คือ พันธุ์ สหาย ของเขา เองไม่ใช่ใคร ที่ไหน
มีกระนั้นแล้วหล่อนคงไม่ป้กิเสแสร้งทำคาสะห้อย
ให้เห็น เราไม่ใช่คนเสียหยาอะไร ความชั่ว
ที่ทรงไหนบ้าง ซึ่งหล่อนไม่ประสงค์จะ แต่งงาน
กับเรา หรือว่าเราไม่มีเงินทองพอจะขึ้นเคว็อง
อุปการณ ความรักให้ยืนนาน คงไม่ใช่ อย่าง
แน่นอน ก็ทำไมเล่า วารุณ จึงแสดงอาการ

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

เช่นนั้น ไม่เพราะเหตุนี้หรือ ? ”

ถ้าเป็นจริง ! วิชิตจะมีอาการอย่างไรบ้าง
ไม่เข้าใจยากนักกลัวจะเสียใจตายแน่ เธอ
รัก วารุณ เสมอด้วยหัวใจ เธออยู่โคราช มีไ
ก่ ผัก ไร่ ไคร่ มาก ไปกว่าน้องสาวออกสวนคน
นี้ นึกเห็นหน้า เห็นตา เห็นแก้ม, รุปร่าง
และ — อะไร ๆ ทั้งหมด ที่เห็นเหตุให้มาจะ
นำมาอีก ถ้าหล่อนเป็นของคนอื่น น่าสงสัย
ว่าชีวิตของเธอจะดำเนินไปอย่างไร ?

แม้เธอยังไม่ทราบชะตากรรมแน่ เห็นแค่เพียง
ความมั่นคงของเธอเช่นนี้ก็ตาม เธอก็ยังไม่
สามารถจะบังคับใจให้เย็นปกติพ้นจากการทัก
และเหยียดแหย่ แล้วแต่จะลัดลงสู่เป็นโทษใน
สากลโลก วิญญาณขออย่าให้เป็นจริงเช่นที่
นึกฝันนั้นเลย.

เสียงนาฬิกาตมุ่มท้องตึก ๆ กัน ๖ ครั้ง
บอกเวลาห้าค่ำ คู่สนทนากำลังตกใจและล้มตา
โพลง พันธ์ ได้พูดว่า
“ ค่ายจริง ๑๘ นาฬิกาแล้วละ จึกแจง
ไปแต่งตัวเถอะ น้อง พกาจิตต์ เขานึกให้ไป
ก่อน ๑ หุ่ ”

“ วารุณ เขารู้หรือเปล่า ? ” วิชิตถาม

“ เชื้อว่ารู้ ” น้อง พกาจิตต์ คงสงสัยว่ามา
บอกให้ทราบนานแล้ว ” พันธ์ ตอบ

พุดกันยังไม่ทันจะจบเรื่อง วารุณ ถึงจะหึก

กระหือหือเข้ามา และพูดว่า

“ พี่วิชิต ! พวารถให้มาถามว่า จะ
ไปบ้านพี่ พกาจิตต์ หรือไม่ ? ”

วิชิต หัวเราะด้วยความพอใจอย่างล้นเปี่ยม
“ ไปสิ — ! กำลังพุดกันอยู่ เคยวน นึกเคย
วารุณ จะไปกับเขาด้วยไหม ? ”

“ ไร่ถามทำไมละ ” พันธ์ อุทาน “ เขา
ไปด้วยสิ — วิชิต ”

วารุณ ถามด้วยความไม่แน่ใจอีกครั้งหนึ่ง “ พี่
ไปรึ ? ”

“ ไปแน่ ! ไปด้วยกันกับพี่นะ วารุ ”

วารุณ ยิ้มด้วยความยินดี “ คุณพ่อพูดว่า
ถ้าพี่ วิชิต ไปละก็ให้พาพี่ วารุณ ไปด้วย เขา
กำลังแต่งตัวอยู่ในห้องแล้ว ไปบ้าน — แต่งตัว
หรือยังเล่า ? ”

“ คุณพ่อไม่ไปบอกหรือ ? ” พันธ์ ถาม

“ ไม่ไป — ท่านจะอยู่เฉยบ้าน ”

วิชิต หันหน้ามาพุดกับ พันธ์ “ แต่งตัว
เร็ว ๆ นะ ” แล้วเดินออกไปพร้อมกับ วารุณ.

บทที่ ๔

งานของ พกาจิตต์
ภายใต้แสงจันทร์อันสลัวล้นนั้น !

สอาด พลจันทร์

กุ่ม

ที่ขาน พระยาศรีดำรงราช ประทับประทับ
เต็มไปทั่วของทิวทัศน์ งามพุ่มไม้ใหญ่แน่น
แขวนประทีปโคมไฟแสงสว่างไสว ที่สนาม
หญ้ากว้างกระโจม มีเก้าอี้โต๊ะตั้งไว้อย่างเรียบร้อย
ภายในห้องโถงชั้นล่างแขวนโคม
ไฟฟ้าเป็นระย้าน่าดู และเครื่องประดับอื่น ๆ
อีกมากหลาย ล้วนแต่หรูหราวิจิตร สด
ก้นท่านเจ้าของบ้าน ผู้มีบรรดาศักดิ์เป็นพระยา
ทุกประการ.

ข้าง ๆ ย่อน้ำพุ ทางหน้าบ้าน มีสระโห่
ใหญ่บรรจุเพลงไฟระย้อย่างวิจิตร บรรดาแขก
เหรื่อทยอยเข้ามาในงานนี้ ต่างงีบโสดรสนิยม
ครบพรั่งแต่เสียงสังคีตเป็นส่วนมาก เพราะมี
เสียงหวานแหลมของสตรีผู้มั่งคั่งร้องส่งอยู่ด้วย

๑๕ นาฬิกาผ่านไปอย่างรวดเร็ว บรรดาแขก
เหรื่อทยอยเข้ามาประชุมพร้อมหน้า
กันที่ห้องรับประทานอาหาร ทุก ๆ คนเมื่อ
เข้านั่งประจำที่โดยเรียบร้อยแล้วก็เริ่มลงมือ.

งานที่ จกชน ในวันนั้น เป็นงานทำบุญ
วันเกิดครบรอบ ๑๕ ปี ของนางสาว พากิจ
จิต สักสวาท ขาคใจ คนเดียว ของท่านเจ้าคุณ
ศรีดำรงราช คือนั่น หล่อนแต่งกายอย่าง
หรูหรา นุ่งชั้นไหมเมืองอุบล สวม กอกขาว
สวมเสื้อแพรทอก สีไวโอลิน แขนสั้น ตามเคย

สวอยเพชร, ต่างหู, และแหวนเพชร ที่
หล่อนประดับในขณะนั้น คือราคีสูงเสียด
ความงามให้มากขึ้น.

ในระหว่างที่กำลังรับประทานอาหารกันอยู่
นั้น พันธุ์ มักทอดสายตามองไปที่หัวโต๊ะซึ่งมี
ปากจึกหนึ่งอยู่ด้วย ๆ มองกวางหน้ารูปไข่
มองกวางตา อันหวาน ซึ่งมีประกายอยู่ทุกขณะ
รอยยิ้มที่ พวงแก้ว อันเปล่งปลั่ง ของหล่อน
เธอพิเคราะห์ครุ่นคิดเป็นเวลานาน ๆ แล้วก็

ลงความเห็นตามความพอใจของเธอว่า สาว ๆ
ที่มาในงานทั้งหมด จะหาใครมีความงาม
เท่าปากจึกเป็นไม่มี

เป็นอยู่หาทชวนให้นึก ด้วยเหตุใด
หนอ — พันธุ์ จึงได้เฝ้าแต่มอง ปากจึก เธอเสีย

จริง ๆ จัง ๆ เคยเห็นเคยเล่นกันมาตั้งแต่
เล็ก ๆ ยังไม่พออีกหรือ ? ไม่ยากนักที่จะ
เดาได้ว่า เธอรักหล่อน เป็นความจริงเสียด้วย
เพราะ พันธุ์ พึงประสพ ความงาม ของหล่อนเป็น
ครั้งแรก เมื่อคราวไปตากอากาศที่ ย่อแหม
จังหวัดเพชรบุรี เมื่อปีกลาย ตั้งแต่เข้ามาเธอ
ก็ตกเป็นทาสแห่งความงาม — แล้วกรีก — รัก
อย่างแน่นแฟ้นและศรัทธา แต่หล่อนรักเธอหรือ
ยากนักที่จะพูด แม้แต่ พันธุ์ เองก็ยังไม่กล้า
การรับประทานอาหารได้เสร็จไปแล้ว ครึ่ง

พ.ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

ใหญ่ ๆ พันธุ์กับวิชีวิตลงมานั่งเล่นอยู่ในสวน
ใต้ร่มเงาไม้ใหญ่ ๆ หลังคากว้าง ๆ
จันทร์ลอยเด่นอยู่เบื้องบน อากาศแจ่มใส ลม
โชยมาเอื่อย ๆ พาเอากลิ่นพุดชบาและ
กระแตมารวย ๆ

“ มาช่วยงานเขาทั้งที่ ทำไม่จึงไม่แสดง
ท่าทางว่าเรังเล่า วิชีวิต ? ” พันธุ์เอ่ยขึ้นก่อน
วิชีวิตสะทึงเล็กน้อย “ เห็นกันหยอ
ไปรึ ? ”

“ แน่ละ ! มิหนำซ้ำยังมีสัตว์น้ำเค็ม ๆ
เจืออยู่ด้วย เนี้ยอะไรไปหรือ ? ”

“ เปล่าไม่ได้เนี้ยอะไรหรอก ” วิชีวิตตอบ
เอื่อย ๆ “ ก็น่าเสียดายใจเพียงนิดหน่อย
เท่านั้น ”

“ เอ๊ะ ! มีเรื่องอะไรหงุดหงิดอยู่หรือ ? ”

วิชีวิตถอนใจยาวด้วยความเศร้าเป็นพันนัก
“ เพื่อนเอ๋ย ! วันกลัวยี่สิบราชการของกัน
ใกล้จะถึงแล้ว หัวใจฉันว่าเหวฬลิก กันไม่
อยากจะจากบ้าน — เพื่อนฝูง — ความศรัทธา
ของพระนครเลย แท้จริงใจ ”

“ จริงแหละ ! ทุกคนมักเป็นเช่นนั้น แต่
จะทำอย่างไรได้ เราเกิดมาเป็นลูกผู้ชายต้อง
มีมานะ เมื่อถึงคราวแล้ว จะต้องไปกลัวอะไร
กับความยากลำบาก ”

“ แน่ที่เดียว ! ” วิชีวิตกล่าว อย่างหนัก
แน่น

หลังจากนั้นคู่สนทนามีโอกาสอะไรกันอีก
เลย ขณะนั้นนอกจากเสียงคนครวญวงที่
บรรเลงอยู่กลางสนามหน้าตึกแล้ว จะไม่ได้
ยินเสียงสิ่งใดเลย ครั้นคนครวญเพลงจบแล้ว
เสียงคนมือตึงกราวเกิดขึ้นพร้อมกัน ต่อจาก
นั้นได้ยินแต่เสียงกังโม, โยโม ที่ถูกลมพัด
เคล้ากับเสียง สรวลเสเฮฮา ของสุภาพสตรีและ
บุรุษทั่วไป.

ล่วงไปแล้วอีก ๕ นาที คุณสาว ๆ มี
ประเวศ, วิไลพัทธ์, พกาจิตต์, บุพาพรรณ,
และ วรุณี พร้อมด้วย วร น้องชาย พวก
ก็เริ่มมาตามถนนคั่นเล็ก ๆ ข้างบ่อน้ำด้วยอาการ
อันร่าเริง รวีก ชิกซ์ ตามธรรมเนียมชาติของหญิง
สาวนาน ๆ ได้พบปะกันครั้งหนึ่ง เมื่อสวดถนน
แล้วเลี้ยวเข้าไปในส่วนนอกไม้ พอพ้นเข้าไป
ได้ ๒ — ๓ ก้าว เสียง พกาจิตต์ เอ่ยขึ้นว่า
“ ฉันคิดว่า เธอ จะมาได้เสียอีก — แม่
วิไลพัทธ์ ”

“ จริงแหละเธอ ! ฉันเองก็คิดว่าจะมา
ไม่ได้ เตะขบอยู่ยังไม่รู้ ท่านอนุญาตให้
มาได้ แหม ฉันก็ใจเหลือเกิน ”

“ โอ้ ! น่าจะเห็นใจเธอตอนนั้น — พกาจิตต์ ”

สอาด พลจันทร์

กมก

ยุพาพรรณ พก “คนอยู่ในวังจะไปไหนกับเขา
ตะลันคว้งข้างลำยาากเหลือเกิน ลันตะลันเขือ
แสนเขือทเคียว เมื่อเล็ก ๆ เคยเข้าไปอยู่
ครั้งหนึ่ง อยู่ใด ไม่นานถึงขอยกกลับมายู่
บ้าน ”

ครั้นแล้ว พกจิกค์ ออก เกรว น้ำ หนา หมู
เพื่อน ครึ่งไปเต็กกอกกยานช่นและพทว่า

“อย่างช่อนนส่วยคั้นเธอ อู๋ ! สัสเสก
นังาม — งาม พวกเธอไม่เก็บเขาไปซักแแก่น
ทยานข้างว ? ”

พากันเกรวต่อไปอีก ในที่สุดหยุดอยู่ที่ กอ
ชานตะวันตก ยุพาพรรณ ก็มีผลเต็กช่อคอกไม้
เล็ก ๆ ขึ้นมาช่อ ๑ ซึ่งอยู่ในบริเวณนั้น แล้ว
ถามว่า

“คอกไม้อย่างนี้เขาเรียกว่าอะไร ใคร
ทรวาย ? ”

เสียงหัวร่อค้อย ๆ ของหมู่เพื่อนสาว ๆ ทั้ง
ซ่นพร้อมกัน ต่อจากนั้น วิไลพัทตร์ พกว่า

“คอกไม้อย่างนี้ในวังมีมากเหลือเกิน ”

“ยุพาพรรณ ! ” ประเวศ ถามสหายซึ่ง
กำลังยืนคันทนากัน ๆ อยู่ใกล้ ๆ “เธอไม่
ทรวายจริง ๆ หรือ ? ”

“ก็ไม่ทรวายจริง ๆ นะซี ช่วยบอกฉัน
ทีเถอะ แม่ประเวศ เขาเรียกว่าคอกอะไร ? ”

“อู๋หน้าซัน ! ” พกจิกค์ อูทานออกมา
ทั้ง ๆ “ใครเขารักกัน ทั้งยานทั้งเมือง มีเธอ
คนเคียวเท่านั้นทั้งใจมาก ”

“เพราะหึกจริง ๆ ที่ถาม กับ พวกเรา ”
วิไลพัทตร์ สอดคิ่นมายัง “ถ้าถามกับพวก

ผู้ชายละก็คงเสียทีเขาแน่ ”
พนศ์ สกิด วิจิต ซึ่งนั่งอยู่ห่างจากคุณ

สาว ๆ เหล่านั้นราว ๑ เส้น

“เฮ้ ! ทำไมหรือเธอ ? ” ยุพาพรรณ
ถามด้วยความคิดวง

“นั่นะ เขาเรียกว่าคิน Kiss me quick ! ”
เป็นคำบอกอันร่าเริงของหมู่เพื่อนทั้งหลาย
เว้นไว้แต่ วารุณ กับ วารี

พนศ์ กระซิบ “รีบฉนเร็ว ! ไคยนใหม่ ? ”
วิจิต พะยักหน้าแทนคำคอบ

พนศ์ พกเขา ๆ ค่อไปอีก “เพื่อนของ
พกจิกค์ ความจริงหน้าตาและรูปร่างสวยพอ
ใช้แทยทุกคนที่เกียวนะ ”

“พอได้ไม่งามนัก ! ”
“เธอชอบคนไหน ? ” พนศ์ ถาม “คน
ที่ชื่อ วิไลพัทตร์ สววยไม่ใช่เล่น ”

“นั่น — คนสววยของแก ? ”
“ทำไม ? ”
“พูดล่อกล่อกอย่างนี้ ไม่ถูกนัยนาคา

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

กันเลย ”

“ ประเวศ เล่าอีกไหม ? ”

“ บ๊องแล้วเลย หน้อกเทอะทะน่าเกลียด
พิลึก ”

“ อ๊ะ ! แก่นักหญิงอย่างเหลือตกใจจน
กันอยากเห็นคนสวยของแกเหลือเกิน จะงาม
ถึงปานไหนหนอ เธอ แม่คนนั้นเล่า นั่นนะ—ที่
กำลังเคียวอยู่นั้น ”

“ ไหน — คนไหน ? ”

“ นั่นไงเล่า กำลังนั่งอยู่ที่ข้างสนามแหละ
กันก็ซื่อหล่อนออกแล้ว — แม่ยุพาพรรณ ! ”

“ แม่คนนั้นกินชื่อเสียงก็เถอะ อย่าให้คอย
เลย เพราะเธอยังการปรกปรักหล่อนเกินไป ”

“ ไม่เป็นไรหรอกน่า บอกมาเถะ คุยกัน
สนุก ๆ จะเย็นอะไรนะ พวกผู้หญิงก็เหมือนกัน
พอจับกลุ่มกันได้ ก็คุยกันอย่างรัยทีเดียว ”

“ วิจิตนี่ สายตากางจ้องอยู่ที่วงจันทร์ ”

“ ไงเล่า ! ตีแม่ยุพาพรรณให้ กัน ฟัง สัก
หน่อยเถะน่า ”

เธอเยมเล็กน้อยและพบว่า “ เสียงหัว ๆ
ไม่เหมาะสำหรับผู้หญิง คีระล้านทำให้หมด
สวย ข้างหลังเทอะทะเหลือเกิน แต่งตัวฉลุฉาด
เกินกว่าความงามของรูปร่าง ”

“ หมกหรือยัง ? ” พันธ์ถาม

“ บังอกแห่งหนึ่ง คือน้ำอกเหมือนกัน ”

แม่ประเวศ ยายคนนี้เป็นรองกว่าเพื่อน ”

พันธ์ หัวเราะ “ น้อง พกาจิตต์เล่า ? ”

“ สวยอย่างเก๋ ๆ ! ” วิจิต คอยเอ่ย ๆ

พันธ์ยิ้มด้วยความยินดี “ แม่วารุณล่ะ ? ”

“ งามเรียบ ๆ น่าเอ็นดูพอใช้ ”

“ เธอ ! กันอยากทราบว่า น้อง พกาจิตต์
กับแม่วารุณ ใครจะสวยกว่าใคร ”

วิจิตส่ายหน้า “ ใครสวยกว่าใคร กัน
บอกไม่ได้ ยากเหลือเกิน ”

“ เพราะอะไรเล่า ? ”

“ หล่อนสวยไปคนละอย่าง ๆ ละเท่า ๆ กัน
คุณ พกาจิตต์สวยไปทางเก๋ น้อง วารุณ สวย
อย่างเย็น ๆ คา ทักสินให้ ใครก็ดีกว่าใคร
ไม่ได้ ”

“ เสมอกัน ? ” พันธ์ถาม

“ ถูกแล้ว สวยเท่า ๆ กัน ”

ความจริงแห่งใจของ พันธ์ และ วิจิต หา
ยอมให้เสมอ กันไม่ ที่แท้แล้ว พันธ์ ต้อง ว่า
พกาจิตต์ สวยกว่า วารุณ และ วิจิต ก็ต้องพูด
ว่า วารุณ สวยกว่า พกาจิตต์ หลายเท่า แต่
ใครจะพูดขึ้นมาไม่ได้ เพราะเธอยังการอวดอ้าง
และยกยอญาติของตน หรืออีกนัยหนึ่งควร
กล่าวว่า หญิงที่ตนชอบอยู่ในเวลานี้ ฉะนั้น

สอาด พลจันทร์

กุ่มภา

ท่า่งฝ่ายจึงลงมือให้เสมอกัน.

“คุณพนศ กับ วิจิต แยมมานั่งอยู่ที่

“แม้วิไลพักตร์ เธอคาง ทน หรือ คนน ”

นั่นเองแหละเธอ ”

ประเวศ ตาม หลังจากที่ได้พากันมานั่งอยู่บน
ชิงช้าโดยเรียบร้อยแล้ว

พกาจิกต์ เหลียวไป “นั่นแน่ !” หล่อน
อุทานทั้ง ๆ “คุณวิจิต แยมมานั่งซ้อนอยู่บน

“เธอจะไปคางที่ไหนได้เล่า ?” พกาจิกต์
พุกแทน “ก็กินยานั่นแล้วเธอจะกลืนอย่างไร
ได้ ประท้วงเขายักเสียบไหน ๆ ”

เอง” แล้วหล่อนหันมาพุกกับเพื่อนว่า “พวก
เราเวิ้งไปทางโน้นเถอะ คุยกับคุณ — วิจิต
สักประเดี๋ยว ”

“พรวงนี้เธอคงจะไปส่งฉันนะ !” วิไลพักตร์
พุกกับ พกาจิกต์

เมื่อหมู่หญิงสาวเดินมาถึงแล้ว พนศ กับ
วิจิต ลุกขึ้นจากเก้าอี้เซื่อเชิญให้หล่อนเหล่านั้น
นั่งโดยสุภาพ

“ไปซี ! เธอไม่คางวิจิต เป็นหน้าทังของฉัน
เธอ ! เธอไม่แะไปซื้อผักกับฉันก่อนรึ ? ”

“คุณวิจิต ค่ะ !” พกาจิกต์ เอ่ยขึ้น คิฉิน

“ที่ไหน ? ”

ขอแนะนำให้คุณรู้จักกับแม่ยพาวรรณ, วิไล-
พักตร์, ประเวศ, สหายอันสนิทของคิฉิน ”

“ถ้าจะเป็นพารักเสียบแหละมาก ”

หล่อนซมื่อไปทสหายเหล่านั้น

ยพาวรรณ ซัก “อย่า ไป เลย เธอ

“ยินดีมาก !” วิจิต เอ่ย “ที่ผมได้
รู้จักกับคุณ ” เพื่อเป็นเกียรติยศแก่หล่อน

นิวแฟแซ่น ถนนตกก็กว่า ลกรวาคาและ
แถมพุกด้วย ทนแม่ผาสวย ๆ สำหรับคักเสื่อ

เหล่านั้น เธอจึงก้มศีรษะลงเล็กน้อยและกล่าว

หลายสิบชะนิค ”

ต่อไป “ผมขอ วิจิต — ขณะกรรม ! ผู้ช่วย
คลังภาค จังหวัดนครราชสีมา ”

“ไปไหมล่ะเธอ ?” พกาจิกต์ ตาม
วิไลพักตร์

“ก็ฉินก็ยินดีมากทีเดียวค่ะ” เสียงหล่อน

“ไป ก็ ไป ฉิน อยาก ไค สัก ๒ — ๓ ฉิน

ทั้งสามกล่าวขึ้นพร้อมกัน

เหมือน กัน แต่อย่าไปส่ง ฉิน ให้ เกิน เทียง

ประเวศ หล่อนเป็นคนพุกเก่ง จึงพุกกับ

นะเธอ ”

วิจิต อย่างไม่สะทกสะท้านว่า “คุณลงมา

ทันใดนั้น วารุณ เหลียวไปเห็น พนศ กับ

โดยราชการหรือส่วนตัวคะ ? ”

วิจิต จึงพุกกับ พกาจิกต์ ว่า

“ ส่วนตัวครับ ! มีกำหนด ๑ เดือน เขา รับผิดชอบ
คอยเรื่อย ๆ ”

“ เกือบครบกำหนดกลับ หรือ ยังคะ ? ”
หล่อนถามอีก

“ เกือบแล้ว อีก ๑๐ วันเท่านั้น คุเร็ว
มาก ”

วารุณีไต่ถาม วิชิต พูกว่าอีก ๑๐ วัน หัวใจ
หล่อนเสียวสรวนด้วยความเสียดาย และเสียใจ
ที่เธอต้องจากไประคนกัน หล่อนรู้สึก โศก
ไม่ใช่่น้อย.

“ เชิญไป เทียวสวน ที่บ้าน คุณ บ้างนะคะ
อยู่ฝั่งโน้นตรงข้ามกับ วิหารราชา แม่พกาจิตต์
กับแม่วารุณี ก็รู้จัก ” แล้วหล่อนหันไปพก
กับสหาย “ พาเธอไปเที่ยวบ้างนะ วารุณี ”

“ ขอบใจมาก ! ถ้าผมมีเวลาว่าง จะ
พยายามไปให้ไ้ เพราะการไปเที่ยวสวนมัก
ได้กำไรอะไรก็มักมีมาบ้านแทบทุกครั้ง ”

พวกนั้นพากันหัวเราะอย่างขยขัน

พกาจิตต์เอ่ย “ เออที่เคียว ! ฉันตั้งใจ
จะไปหลายครั้งแล้ว แต่หาเพื่อนไปไม่ได้ คราว
นี้คงได้ไปละ และคงสนุกมาก ไปสักทีนะคะ
คุณวิชิต ”

“ เชิญเถอะคะ ! ไม่ควรรังเกียจและคิด
ระยิบก็ไม่น้อย ไปนะคะ คุณวิชิต ” ประเวศ

พนัศ พวย้าง “ ถ้าจะไป ควรไปเร็วพาย
นานแล้วไม่ได้ออกกำลังเลย และผลของเรือ
พังกาน้ำมันเสร็จใหม่ ๆ ด้วย หรือใครจะไป
เรือยนต์ ”

“ ไปเรือพายอย่างคุณว่าดีแล้ว จะได้ออก
กำลังเสียบ้าง เรือยนต์ ถ้าไปเสียกลางทาง
ละก็แย่ทีเดียว ” ประเวศ คล้อย

“ ไปเถอะนา ! ” พกาจิตต์ กระเซ้า “ แล้ว
หาอะไรไปรับประทานด้วย วันนั้นคิดจะไปเที่ยว
เรือยนต์ที่ปากน้ำกับเพื่อน ๆ คุเหมือน
แม่ยพาวรรณ ก็ไป ด้วย สนุก เหลือเกิน
รับประทานอาหารได้มากกว่าธรรมดา อะไร ๆ
ที่เอาไปเกลี้ยงไม่เหลือเหลือ มีหน้าชาตของชื้อ
เพิ่มเติมที่กลางทางอีกหลายบาท ”

“ ผมก็อยากไปเหมือนกัน ไ้เย็นเข้ารู้สึก
กระหายจริง ๆ แต่กลัวว่าไม่มีเวลาว่าง
ถ้าจะปากว่าไปเถอะจะเป็นการพูดไม่จริง ”

“ อะไรคะ ! เพียงวันเคียวเท่านั้น คุณ
จะปลื้โอกาสไป เทียว สวน ที่บ้าน ไม่ได้ เทียว
หรือ ? ” ประเวศ พ้อ

วิชิตนึกในใจ “ ยายนั่นแกล้งเข้ายอก
เก่งจริง ! นึกอย่างไรหนอจึงมาชวนเรา
นัก ” ครั้นแล้วเธอพุดกับ ๆ ต่อไป “ ครับ

สอาด พลจันทร์

กุมภาพันธ์

ผมจะพยายาม "

บุภาพรรณ ถ้ารู้สึกเหงา เพราะคนไม่
ไต่พูกกับเขา จึงเอ่ยขึ้นมาบ้าง " ก็ฉันต้อง
ขอโทษ ต้องขอบคุณพ่อที่รักสักประเดี๋ยว "

พกาจิตต์ " อ้าว ไป พร้อม ๆ กัน ชี "
หล่อนหันไปพูกกับ พันธุ์ และ วิจิตต์ " ไปที่ที่
หรือยังล่ะคะ ? "

" ไปครับ ! ผมจะไต่เลยกับบ้านก้วย
วิจิตต์ ทอย

" อ้าว ! ทำไมจึง ต้อง รีบ กลับ บ้าน เล่า
วิจิตต์ " พันธุ์ ถาม

" อยู่ก็ไม่ได้หรอก " เธอชี้มือไปทาง
ชาย " วารุณ มาด้วย เกี้ยวระวังนอน "

ทั้งหนุ่มและสาว พวกนี้เดินออกไปจากที่
นั้น ตรงไปยงกอกอย่างช้า ๆ ขณะที่เราเดิน
ต่าง คอยกัน ถึงเรื่องอะไร ๆ ตลอดมาอย่างร่า
เริง !

บทที่ ๕ ไปเที่ยวเรือ

ต่อมาอีก ๒ วัน ! เช่นวันนั้น พกาจิตต์ ไป
บ้าน พันธุ์ เพื่อจะชวนไปเที่ยวเรือตามที่ไต่พูก
กันไว้เมื่อวันก่อน หล่อนไม่พย พันธุ์ ทราวย่า
ไปซื้อของกับ วิจิตต์ ที่ ตลาดย่านเพ็ญบุญ เมื่อ

หล่อนขึ้นไปหาเจ้าคุณอาร์ และพกาจรอะไรเสร็จ
แล้ว จึงไปเยี่ยม วารุณ ฉันทมิตรสหาย พย
หล่อนกำลังทำอาหารอยู่ในครัว
" แกงอะไร - วารุณ ? " พกาจิตต์ ทัก

ขึ้นก่อน
วารุณ ตกใจดังกับสะทึง เมื่อหล่อนมาเห็น
เป็น สหาย จึงไต่เหือกลงไป หมก และตอบว่า
" ผัด ปลาหมอก ! เธอมาเมื่อไร ? "

" เมื่อสักครู่เอง แกงของเธออร่อย
นะ แหม ! หอมน่ารับประทานเหลือเกิน "
" คุช ! มากอดฉัน อีกแล้ว เช่น วัน
รับประทานอาหารกับฉันนะ หลาย ๆ คน
อร่อยก็ "

" ซอยใจ ! แต่ช่างเดชะลำบากเปล่า ๆ "
" อือ ! ไม่เป็นไรหรอกเธอ จะลำบากลำบน
อะไร รับประทานด้วยกันนะ "

" เอา เป็นตกลง ! เธอ - เธอทราวย
ใหม่ เมื่อไร คุณวิจิตต์ กับ พันธุ์ จะกลับจาก
ซื้อของ ? "

วารุณ เงยหน้าจากหม้อแกง ทอยว่า
" ประเดี๋ยวก็กลับ เพราะไปตั้งแต่กลาง
วัน เธอมีธุระอะไรหรือ ? "

" เปล่า ! " พกาจิตต์ หยุดเสีย นึกหนง
" ฉันตั้งใจจะมาชวนเธอไปเที่ยวเรือในวันพรุ่งนี้

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

แล้วเลยไปเยี่ยม ประเวศ ค้วย เธอต้องไปค้วย
นะ”

“ไปก็ได้อ” หล่อนหยุดชิมแกงอยู่ครู่หนึ่ง
“ว่าแต่พี่ วิชิต เธอจะเขาไปไคหรือเธอ?”

“ไคซิหน้า ไปกันหลาย ๆ คน คงสนุก
ไม่น้อย”

“ใครบ้าง?” หล่อนพุดพร้อมกัยยก
หม้อแกงลงจากเตา เอากระทะขึ้นตั้งและทอด
ปลาต่อไป

“คน ๓ คน เธอคน ๑, คุณ วิชิต ๒,
และ พนศ์ เช่น ๓ พรุ่งนี้เช้าฉันจะไปชวน
ยุพาและ วิไล อีก ๒ คน รวมค้วยกัน ๖ คน
ทั้งฉันค้วย”

“มีคองไปเรือ ๒ ลำหรือเธอ?”

“ลำเดียวไม่พอหรือ?”

“ฉันคิดว่าคงเพียงพอมาก ตอนออกแม่น้ำ
คงสู้คลื่นไม่ได้ ถ้าลมละก็ฉันแบกค้วย
เพราะว่าฉันน้ำหนักน้อยแข็ง”

“งั้นไป ๒ ลำซิ จะไคพายแข่งกันไป
คามทางค้วย”

“ฉันก็คิดเช่นนั้น ลำละ ๓ คนเหมาะที่ค้วย
ให้ คุณ พนศ์ ถอดท้ายลำหนึ่ง พี่ วิชิต ลำหนึ่ง
เธอ นแอ พรุ่งนี้คองออกเรือสายหรือ?”

“ทำไม?” พกาจิดศักดิ์

“ก็เธอจะคองไปรับ วิไล ที่ในวัง และ ยุพา
ที่ ถนนเพชรบุรี กว่าจะมาพร้อมกันทันมีช้า
มากหรือ?”

“คงช้านิดหน่อย แต่ฉันคิดว่าคงไม่เกิน
๓ โมงเช้าเย็นแน่ คงไม่เป็นไรไม่ใช่หรือ?”

“ไม่เป็นไรหรอก แต่อย่าให้เกินกว่านั้น
นะ เพราะแดดจะร้อน”

“เอาเถะ ฉันจะพยายามมาให้เร็วกว่า
๓ โมง ที่ค้วย เธอ! ว่าแต่หาอะไรไป
รียประทานกันล่ะ แชนคิ้ว อย่างหิ้งละ—แล้ว
อะไรอีก?”

“ข้างเถะเป็นหน้าที่ของฉัน ขณะทีเธอ
ไปรับ วิไล กับ ยุพานั้น ฉันจะทำอาหารไว้ให้
อย่างเรียบร้อย”

“โอ! เธอก็ลำบากแยะซี ฉันจะให้
แม่ครัวทนายเขาทำคักกว่า”

“ไม่เป็นไรหรอก มีเวลาทั้ง ๒ ชั่วโมง
กว่า ฉันพอจะทำคัก”

ปลาในซามทอดหอมคักแล้วทุก ๆ ตัว ก็พอ
ไคย็นเสียง วิชิต และ พนศ์ พกกันที่ประตูข้างรั้ว

“แนะ! เสียงเธอมากันแล้ว” พกาจิดศักดิ์
เอ่ยนค้วยความคักไค

“อาหารฉันก็เสร็จพอดี ลุยเนอลุยค้วยเสีย
ก่อนซีเธอ ประเคียวจะไครับประทานอาหาร

สอาด พลจันทร์

กุ่ม

เธอไปตกลงกับเขาเถอะ ฉันต้องไปนอนห้อง ยิงธัญจริง ๆ ”
 ประเคียวก่อน ”

วราณี และ พกาจิดต์ ต่างแยกกันไป คนละ
 ทาง วราณี ขึ้นไปนอนห้องของหล่อน แต่
 พกาจิดต์ไปที่ประตูข้างรั้ว และพบ พนัศ กวีวิจิต
 กำลังยืนคุยกันอยู่ที่ถนนสมรวิงกังคาค

“อ้าว ! มาแต่เมื่อไร พกาจิดต์ ? ”

พนัศ ร้องขึ้น ด้วยความตกใจ อย่างเหลือล้น
 “ มาใกล้สักชั่วโมงแล้ว ไปซื้อของถึงไหน
 กันจึงได้ช้านัก ” หล่อนตอบอย่างจริงใจ
 เพราะเท่า ที่คอย อยู่ด้วยความกระหายน้ำ รู้สึก
 ว่านานมาก

“ ที่แรกก็ตั้งใจจะไปตลาด ข้าพเจ้ายญู แห่ง
 เกียว แต่เหลวทั้งเพ เลยไปหน้าโรงหอย
 ซอนาหอมที่ ปัสตาคาร แล้วเลยไปถ่ายรูปที่
 ไวอาโซ พบเพื่อนที่ร้านถ่ายรูปแล้วไปหาอะไร
 รับประทานที่ราชวงศ์ จึงได้ช้านัก ” วิจิต
 อธิบายให้ พกาจิดต์ ฟัง “ ผมก็ตั้งใจจะมา
 เร็ว ๆ เหมือนกัน เพราะนึกว่าอย่างไวฉัน
 คุณต้องมาเยี่ยมผมแน่ ”

พกาจิดต์ หัวเราะ “ เก่งมากคุณ วิจิต
 คุณผลการฉลวงหน้าไต่แม่ย่านาค แต่ฉันเสียใจ
 ที่ทราบแล้วไม่ควรรจะไปให้ชุกช่าดังเพียงนี้ ”

“ ถูกแล้ว ! ผมขอโทษที่ เป็นเพราะความ

“ เพราะความยิงธัญ คุณเหมือนจะตกปาก
 หรือเป็นเงาตามตัวคุณเสียแล้ว อะไร ๆ ก็
 เพราะความยิงธัญ นำฉันจริง ตั้งแต่ไหนแต่
 ไรมานี้แล้ว ”

ทั้ง วิจิต, พนัศ, และ พกาจิดต์ หัวเราะ
 ด้วยความขบขัน ในที่สุด พกาจิดต์ เชื้อต่อไป

“ คุณต้องเก็บไว้ให้ฉันรูป ๑ นะคะ ”

“ รูปถ่ายของผมหรือ ? ”

“ ค่ะ ! ”

“ ได้ซี ! ไม่เย็นไร ”

“ อย่าลืมกันเสียเล่า ! ” พนัศ เคียน “ เสีย

แรงไปถ่ายด้วยกัน ต้องให้กันรูป ๑ นะ ”

“ อย่างกลัวหน้อยเลย กันต้องให้เสมอ ”

เย็นวันนั้น พนัศ ถูก เชิญไป ร่วมโต๊ะ ทยาน
 วราณี ด้วยอีกคนหนึ่ง หลังจากการชวนชมชื่น
 กันแล้ว วิจิต และ วราณี ไม่เคยเผชิญหน้ากัน
 อย่างจริง ๆ เหมือน ขณะที่กำลังรับประทานอาหารอยู่นี้
 ทั้งเธอ และ หล่อนรู้สึก สะอึก สะอิม ต่อการกลืน
 อาหารเข้าไปในลำคอเสียเหลือเกิน เพราะ

เรือนนั้นคือกองทุกข์อันใหญ่ ๆ ทำให้หล่อน
 และเธอต้องกลืนกลืนกันจนแทบจะกลืนไม่ได้

วราณี อยากจะพกกบพชายใจแทบขาด แต่
 หล่อนไม่กล้า เกยวนหล่อนอายและสังสารเธอ

อย่างสักกำลัง วิจิต ก็เหมือนกัน ถ้าเธอได้
พอกับหล่อนสักคำเดียว เธอจะรู้สึกหัวใจ
อึดอัดและปลายปลิวไปไถนานหลายวัน แต่
เธอไม่กล้าจะพอกับหล่อน ก็เพราะคิดว่า
หล่อนโกรธและเกลียดเธอ ถ้าเธอชนพุ่ม
พุ่มมาต่อไปอีก เธอว่าคงหาจะทราบเรื่อง
แล้วจะเกิดเหตุใหญ่โตขึ้น ฉะนั้น เธอจึงต้อง
ทนทุกขเวทียาการสงขและความซอกแซกหัวใจ

ก๊วยเหิน จึงเป็นสิ่งที่ผิดสังเกต ของ พันธุ์
และ พกาจิด มาก แต่ก่อนแต่ไรมาไม่เคย
เห็น วิจิต มันคงกับ วารุณ เหมือนอย่างนั้น เป็น
ที่สงสัยยิ่งนัก คงจะต้องมีเรื่องเคืองชุนอะไร
สักอย่างหนึ่งเป็นแน่

เข้าหมกไปครึ่งงานแล้ว พันธุ์ จึงไต่เอียงขึ้น
ว่า

“พรุ่งนี้มีผู้ชายไปเพียงสองคนเท่านั้น น่า
กลัว จะเห็นน้อยแน่ ทางที่ควรเอาเด็กผู้ชาย
ไปอีกถ้าละคนสำหรับพายเรือ ค่ะไหม วิจิต?”

“คิซ! ก็นั่นแหละพกร่องนกกินอยู่แล้ว”

๑ ๑ ๑ ๑

เข้านรุ่งขึ้น!

๕ นาฬิกาแล้ว แต่ยังไม่เห็น พกาจิด มา
ตามนัด เป็นเพราะหล่อนไปเสียเวลาทักในวัง
และบ้าน ยพาวรรณ จนกระทั่ง ๕ นาฬิกาครึ่ง

หล่อน และ สหายที่ไปรับ ๒ คนนั้น จึงได้ มา ถึง
พันธุ์, วิจิต, วารุณ และเด็กผู้ชายที่บ้าน พันธุ์
อีก ๒ คน เสร็จมศวที่ทะเลเรืออยู่ที่ศาลาทำนา
พร้อมแล้ว

เมื่อได้พ่ายคนละเล่ม ต่างก็ลงเรือ พันธุ์
กับ วิจิต ลงก่อนคนละลำ เพราะถนัดขึ้นหนา
เป็นคนถนัดพาย ต่อมา พกาจิด กับ วารุณ

“อ้าว! อ้าว!! รวบรวมหน่อย ประเดี๋ยว
ของกลางวันจะไม่เรียบร้อย” พันธุ์ ร้อง
ขึ้นมากด้วยความตกใจ ขณะเมื่อ พกาจิด ก้าว
ลงเรือ

“แหม! เทานกร้องเสียงดังนั่น เคารวะหัด
นะทช่วยไม่อ่อน ม่ายงั้นเรือคงล่มแน่” เมื่อ
หล่อนนั่งลงเรียบร้อยแล้ว จึงเงยหน้าขึ้นพูด
กับสหายว่า “วิไล กับ ยพาวรรณ เธอจะลงลำนั้น
หรือ วารุณ?”

“ถ้าใคร ๆ ก็ได้ ขออย่าให้ล่มก็แล้ว
กัน” ยพาวรรณ พูดแล้วก้าวลงลำ วารุณ
วิไลพกศร จึงลงลำ พกาจิด ก็ตามมาเด็กผู้ชาย
อีก ๒ คน ลงหัวลำละคน

“จะไปทางไหน?” วิจิต เอ่ยขึ้น

“ไปทาง ปากคลองสามเสน แล้วก็ออก
แม่น้ำ ตรงไปย่าน ประเวศ ก็แล้ว” พกาจิด
ตอบ

สอาด พลจันทร์

กมก

แสง พระอาทิตย์ แผลง แสง อย่าง แรง กล้า
ระลอกน้ำทะเลเพิ่มเป็นระลอกกระยิบยิบ ตาม
คลองสามเสนไม่ค่อยมีอะไรแปลกตา มากนัก
นอกจากผู้หญิงนั่งผ้าสแลง ๆ ลงอาบน้ำและนั่ง
อยู่ที่ทำนบเป็นหมู่ ๆ กับ สวรรค์ ลอยมา
เป็นแพยาววยก ทุกคนที่อยู่ในเรือคึกคักสนทนากัน
ว่าเรื่อง มักจะชักกันขายที่ไม่เป็นเรื่องจนมา
ย่อย ๆ เรือออกจากท่าไปได้ครู่ใหญ่ ๆ แต่
ยังไม่ทันพ้นปากคลอง พวกผู้หญิงก็บอกว่าเมื่อย
และเจ็บมือ ถึงกับต้องวางพายไปตาม ๆ กัน
เป็นโอกาสให้ พันศ กับ วิจิต หิวระเຍาะได้
อย่างว่าเรื่อง.

“วางพายเสียแล้วว ?” พันศ ร้องถาม
พวกผู้หญิงพากันนั่งออกคึกอยู่หน้า ในที่
สุกๆพารวม ก็โผล่ขึ้นมาว่า “คุณอย่าถุก
นะ แข่งกันใหม่เล่า ?”

พันศ หิวระเຍาะด้วยความขี้ “ทำแข่ง
เสียด้วยนา วิจิต ว่ายัง ?”

“ดิฉันได้ใจเร็ว ๆ แต่เขาไวแฉ่งมือ
ออกเมื่อน้ำเอะ”

ไม่ถึง ๒ นาที ก็ แล เห็น ลำน้ำ เจ้าพระยา
พันศ และ วิจิต ต้อง ระวัง หนาท นายท้าย อย่าง
แข็งแรง เพราะตรงปากคลอง น้ำวนและไหล
เชี่ยวมาก

“เตรียมตัวนะ นัยยะสามรถก็เริ่มแข่งได้
ที่เกี่ยวข้อง” พันศ พก

“เกี่ยวข้องกับแข่งกันถึงไหน ? ต้องบอกให้
รู้เสียก่อน” วิจิต ถาม

“ทุนแกลงนั่นแหละ คือ หลักชนะเห็น
ไหม” พันศ ชี้อธิบายให้ “หน้าเรือขยมน
ใจเล่า”

“เรือเสมอกันแล้ว นัยยะ พันศ !”
วิจิต ตะโกนบอก

“เอาละนะ ! หนึ่ง — ! สอง — !!
สาม !!!”

ในบัดนั้นจะเห็น เรือคน ๒ ลำ วิ่งแนวไป
ทุนแกลงกลางแม่น้ำ และผู้ที่นั่งอยู่ในเรือต่าง
ก็ก้มหน้าเอาพายพุน้ำอย่างสุดกำลังเพื่อจะเอา
ชัยชนะ หิวเรือคนนำไปเป็นแถว ๆ ด้วย
ความเร็ว

สัก ๕ นาที เรือลำ วิจิต ก็ มา ถึง ที่หมาย
ลำของ พันศ อยู่ห่าง ๒ ลำเรือ

“น้อง พกาจิต ทำเสียที่เคยวิ่งไต่แพ มี
อย่างไหนพายเรือไม่ลงน้ำ เรือเกือบล่มคือ
๒ — ๓ คน” พันศ บ่นอุบอุบซึ่งเจือด้วยความ
เหน็ด

“เขาแล้วชักเขาขึ้นมาทีเดียว ถัดท้ายไม่
ทรงจะไม่พบบ้าง” พวกผู้หญิงชักขึ้น

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

วิศกรรู้สึกสนใจ เหลียวหลังไปพบว่า
“อย่ามัวเถียงกันเลย คลื่นมานานแล้วประเคียว
เรือจะล่ม จะพลอยให้กันไม่ได้กิน แชนวิชใน
ลำของแกไปด้วย ”

เรือข้ามฟากมาได้แล้วครู่ใหญ่ ๆ ถึง
บ้าน ประเวศ พันธ์ และ วิศกร เชนหัวเรือเข้าไป
เทียบท่าหน้า ผลเรือไว้กับขยันทันแล้ว จึงช่วย
กันขนของกันขึ้นจากเรือ.

ประเวศ เห็นเข้าก็ออกก็โห่ ถึงกับยืนแรง
เต็นกา วังมาจับข้อมือคนคนโน้น เว้นไว้แต่
พวกผู้ชายเท่านั้นที่ห่อหุ้มไม่กล้า.

“จะมาก ไม่ส่งข่าวให้ฉันทราบด้วย น้า
โกรธไหมทำอย่างนี้ ” ประเวศ พ้อ

“ก็แล้วที่ไม่บอกให้ทราบ มิฉะนั้น จะทำ
ให้เธอได้ รับ ความ เกือบร้อน หลายประการ ”

พกาจิตต์ คอย แล้วยังการให้แกผู้ชาย ๒ คน
ที่มาช่วยขนของเข้าไปในบ้าน ประเวศ.

พากันเดินไปตามสะพานน้ำ ซึ่งทอดออก
มาจากประตูหน้าบ้าน ใกล้จะถึงประตู พกาจิตต์
ได้เอ่ยขึ้นว่า

“คุณพ่อเธออยู่ไหน ? พาพวกฉันไปหา
ท่านสักประเคียว ”

“ไม่อยู่หรือเธอ ไปกระทรวงแล้ว ”

“ก็จริง ! ” พันธุ์ ครางออกมาเบา ๆ

“เรื่องผู้ใหญ่แล้วผมไม่อยากเข้าหน้าเลย ทั้ง
แก่เล็ก ๆ มาแล้ว ไม่ทราบว่าเป็นอย่างไร ”

“คุณแม่ล่ะเธอ ? ” วิไล ถามขึ้น

“ไม่อยู่เหมือนกัน ไป เมืองจีน หลาย
วันแล้ว ” ประเวศ คอย แล้วยกมือไปว่า
“เชิญแวะเข้าไปในบ้านก่อน ”

“ช่างอะไร ! ” พันธุ์ พุด “ตรงไปสวน
ที่เขยวักกว่า ”

ประเวศ หันมาพุดกับ พกาจิตต์ “พวก
เธอไปคอยฉันทอยู่ที่คนกระต้อน ก่อนนะ ฉันทต้อง
ไปทำธุระอะไรในบ้านสักประเคียว ”

“ไม่ ต้องไปจักแรง หาอะไร มาให้ ทรอก
นะ ” ยู่พาพรหม พุด

คำคำคนเผ่าสวน กลั กอยู่ในการกัสนรับ
ตามเคย เขาเลือกมาอยู่ให้ ที่ไหน คนกระต้อน

๒ - ๓ คน ซึ่งร่วมเย็นนี้ ทุกคนพากันเที่ยว
เที่ยวกันไม่และผลไม่ เว้นไว้แต่ วิไล พักคร
คนเที่ยว ซึ่งนั่งเฝ้าอยู่ท่ากระถางอาหารด้วย
ความหิวโหยและเมื่อยล้า.

สัก ประ เคียว ประเวศ ก็ เดิน มา จาก บ้าน
พร้อมกับของกิน ๒ - ๓ อย่าง ทุกคนพากัน
กลืนมาที่เดิม อาหารมีอันนั้น มีมาก หลาย
แชนวิช, ขนมยังหน้าหมู, เข้ายังแกงไก่,
ผักน้ำพริกปลาตุ๋นย่าง, และกุ้งทอด ไคร่ชอย

สอาด พลจันทร์

กุ่มภัก

อย่างไรก็เลือกหยิบเอาตามชอบใจ คุณเธอก็
อ้อยอิ่งเสียจริง ๆ พวกนี้รับประทานได้มากกว่า
อยู่บ้านเกือบสองสามเท่า ประเด็นของการให้
คำคำไปขึ้น มะพร้าวอ่อน หน่อไม้หอม ชวนดื่ม
ส้มโอ อย่างรสหวานสนิท มากองไว้เป็นก่าย
เป็นกอง แก่ไม่ถึงอกใจใครเลยเห็นเหลือแค่
เปลือกกองไว้

ที่ใดคนกะทอน ลมโกรก ลม ๗ เย็นสบาย
ก็ เมื่อเสร็จจากการกินอาหารแล้ว ก็นั่งคุย
กันอยู่อย่างช้านาน และคนเฝ้าเรือนตลกขบขัน
ขึ้นมาเล่าสู่กันฟัง ต่อจากนั้นพากันไปเที่ยว
ตามสวนชนบทกัน ๗ นิสัยของ พันธุ์ และ วิจิต
ชอบการโลกเต้นมาตั้งแต่เล็ก ๆ แล้ว ฉะนั้น
จึงไม่สมัครใจ หรือเข้าไปตามสะพาน เล็ก ๆ
ซึ่งเจ้าของสวนได้ทอดไว้ตามท้องร่อง สู้การ
กะโตะหรือกะโตะไม้ไผ่

วิจิต เหลือมาก เห็นเพื่อน ๆ ของ
พากันพัก อยู่ข้างเขาคัง ๓-๔ ท้องร่อง วารุณี
ถ้าจะอีกโรยมากอยู่หลังหลังกว่าใคร ๆ ในยัด
นั้นเอง สมอบ ของ วิจิต เห็นแสงสว่าง ฉายออก
มาไร ๆ และเมื่อกลับใจลงไปยังอย่างเด็กขาด
แล้ว เธอจึงหยุดยืนอยู่ทัน เพื่อคอยหา
โอกาสสนมกับเขาซึ่งจะมาเป็นไม้ช้า

สักครู่หนึ่ง พากันเดิน ผ่านมาใต้ตามเธอว่า วิจิต

“ทำไมจึงหยุดเสียแล้ว — คุณ วิจิต ?”

เธอตอบออกไปอย่างไม่จริงใจว่า “จะ
เดินแข่งกับพวกคุณยังงี้แล้ว ไปก่อนซิผมต้อง
ให้ ๑๐ ท้องร่อง ”

“อย่าให้แพ้หญิงน่ะ ชายหน้าแบ
กั๊ว ” ยูปาพรรณ ล้อ

ครั้นแล้วพวกคุณสาว ๆ เหล่านั้นก็เดินต่อไป
อย่างร่ำร้อน มิได้เหลียวหลังมาดูเหตุการณ์
อันกำลังจะเกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้

ดูเหมือนว่า ความคิดของ วิจิตและโอกาส
ของเธอได้มาประสบกันเข้าอย่างจริง และเหมาะ
เจาะอย่างผิดปกติ พอ วารุณี จะข้ามท้องร่องที่
วิจิต ยืนคอยทำอยู่นั้น เธอได้ร้องถามออกไป
ด้วยเสียงแผ่ว ๆ ว่า

“ถ้าจะเมื่อยกะมัง จึงได้มาล่านัก !”

วารุณี จะเงยหน้าขึ้นตอบว่า “เปล่า !”

ก็พอค้เหยียบไม้สะพาน เล็ก ๆ พลากและเซ
ถลางลงท้องร่อง แต่ วิจิต เป็นคนไวพร้อมทั้ง
ตาและมือ เธอกระโดดพร้อมทั้งกางแขน
ช่วยโยมรอบตัว วารุณี มือขวายกคันหมากที่
อยู่ข้าง ๆ ไว้แน่น

“ว๊ว ! แหมเกือบลงท้องร่องแน่ ” วารุณี
ร้องเสียงกักันและพยายาม คลายตัว ออกจาก

พ. ศ. ๒๔๗๒

ชีวิตรัก

เนอ นุ่ม ๆ ของหล่อน เสี้ยกลืน ก้นเนอ ของ
วิจิต โดยแรงจูงรู้สึกอ่อน ๆ อย่างนั้น ใครเลยจะ
ยอมปล่อยง่าย ๆ เธอกลับใช้มือทั้งสอง โอบ
รอยไหล่ ของหล่อน เข้ามาชิดกับ ทรวงอก ของ
เธอ และรักเสียนั่น

ท่าทีคำจริงกัน มีประกายเปล่งปลั่ง
ยากหัวใจ นานพอรู้ วิจิต จึง ไต่เชยชิดด้วย
เสียงสนรว

“ วารุณ — — — — ! ”

เสียงสนรวเหือกหายเข้าไปในลำคอ วารุณ
ตัวสั่นเหมือนลูกนก ก้มหน้าซ่อนดวงตาและ
พวงแก้มอ่อนแรงเรอเรอด้วยสไลทิค ไม่พูด
อะไรสักคำเดียว

“ วารุณ บอกรัก ! พรักเหลือเกินแล้ว ”
วิจิต ทักใจพุดออกไปอย่างองอาจ ชึ่งนัก
ขึ้นมาได้ ในขณะนั้น

พวกเข้างหน้าเลยไปมาก เห็นแค่หลังไว้ ๆ
ถามใครคนหนึ่งแอบเหลียวหลังมาก หล่อน
มีแผ่นผายทาบเสียบเปรยข้างเคียวหรือ หล่อน
แข็งอก แข็งใจผลศตัว วิจิต ออกไป และพบว่า

“ ทำอะไรก็ไม่รู้ละ ช่างเห็นเป็นของค
ไปได้ มีคนอยู่ข้างหน้าเข็นก่าย เข็นกองไม่
เห็นร ! ”

ความรักของ วิจิต มีสภาพคล้ายน้ำที่เดือด

อยู่ในกาต้มน้ำอย่างเต็มที่ เธอปล่อย
หล่อนเสียวอย่างเต็มรัก แล้วปล่อยหล่อนออก
จากช่วงแขนเป็นอิสระ

วารุณ อธิบายไม่ถูกเลยว่า หล่อนมีความ
รู้สึกอย่างไร ? หล่อนพยายามนึกอะไรกลย
เกลื่อนเสียวอย่างระมัดระวัง แต่ก็ยังไม่วายที่จะ
รู้สึกถึงการเสียวสออยู่นั่นเอง.

“ พววิจิตใจคอร้ายกาจมาก ” หล่อน
กล่าวออกมาทางนาคา “ ช่างทำได้ถึงคอทั้ง ๆ
ที่รู้ว่า ฉันไม่ยินดี ”

หัวใจของ วิจิต ก็กระดกไปรอน ๆ เธอ
รู้สึกเหวี่ยงเหวี่ยงหัวใจแทบแตกกำลัง ครั้นแล้ว
ฝนใจเกริกมโหฬารตามพวกนั้นต่อไป พร้อมทั้ง

วารุณ ก็เฝ้าตามหลังไปห่าง ๆ
ตกทอดอย่างพาดก้นกลิ้งยาน ชากลับ
ออกจะลำบากต่อการหาวิ่งสนก ๆ มากุยกิน
เพราะเมื่อตอนเข้าไปค้นเอาออกมาเสียวแทบหมด
ทุก ๆ คน กว่าเธอจะมาถึงบ้านรู้สึกว่าการ
เวลามากกว่าเมื่อตอนไป.

ตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา ความสนิทสนม
ระหว่าง วารุณ กับ วิจิต ก็ เห็น ห่าง กัน โกล ลิบ
ประหนึ่งคนที่ไม่เคยรู้จักกันมาเลย. แต่ดวง
หน้าของ วิจิต มักผลศโผล่ขึ้นในสมองของ วารุณ
บ่อย ๆ ทั้งหล่อนเองก็ไม่รู้ว่า มีอำนาจเช่นนี้

สอาด พลจันทร์

กุ่มภา

โคเข้ามาถึงคอยสกลีหัวใจให้หนักสงสารและเห็น
ห้วงเธอเสียนกัระไร หล่อนกลกกลั่มทสึด !
เคียวหนหล่อนกลบรักและนโยเธอย่งกว่าพชาย
หสยรร้อยเท่า เมื่อมาหวลนกลงเหตุการณ
ขางอย่าง ทำให้หล่อนอนาใจตนเอง ถึงกับ
ร้องไห้อย่างขนานใหญ่.

วันเวลาไถ่ล่วงพ้นไปอีก ๔ วัน ล่วงไป
อย่างทรมานหัวใจหนุ่มสาวให้น้ำตาตก ทั้ง
วาร์ณ และ วิจิตไม่มีความสุขเลย เร็วแรง
อีกโรย แทบจะไม่มีเหลืออยู่ยักสังขาร หน้าตา
ซีดเซียวปราศจากสเลศ หัวใจหงุดหงิดคอยทก
ขณะ ทงนเนื่องจากความทรมารใจอันใหญ่หลวง
ที่ระทงจากกันไประยะไกลลย.

คนวนน ทงพาคามค ลมกไม่พคม
เหมือนเช่นเคย อากาศซกัทยอวสัสมกัยน
วากรกาลทชมชนในชีวทจรัง ๆ วิจิต หยบ
รูปถ่าย ของเธอออกมา แผ่นหนึ่งควยควงใจอัน
เหียวแห้ง และเขียนอะไร ๒ - ๓ คำลงบนรูป
เสร็จแล้วเธอหักใจออกไปจากห้อง พรอมกับรูป
แผ่นนั้น และตรงไปทห้อง วาร์ณ

เธอพิศวงย้งนัก พอเข้าเข้าไปเห็นหล่อน
นอนร้องไห้คร่ำครวญอยู่ย่นเคียง.

“ขอโทษเถอะ วาร์ณ ! ในการทพเข้ามา
ในห้องนงเช่นนี้ ขกัยให้พเสียเถอะ ไหน ๆ

ก็ระทงจากไปในไม่ช้าแล้ว อย่าลั้มว่าพจาก
ไปควยความอลยทสึด”

วาร์ณเงยหน้ารจากทมอน มอญเธอควย
แววตาอันละห้อย “มีอะไรอะไร ? โปรคอย่า
เข้ามาให้เห็นหน้อยเลย ฉันทเกือบระชาจิตใจท
ควยความสงสารอยู่เคียวแล้ว”

พอชากคำหล่อนพยหน้าลงทักม ร้องให้
สะอึกสะอญไปมา วิจิตทงเข้าไถ่ก้านหล่อน
ไวแน่นอนแล้วพคว่า

“ร้องไห้เรื่องอะไร—นอ้งรัก อธิบาย
ให้พเข้าใจสัทหน้อยไค่ไหม ?”

“โปรคอย่าถามเลยพชา !” หล่อน
สะอึกสะอญเอาเสียวรัง ๆ “พมธุระอะไรกับ
พเสียเถอะ”

วิจิตควยยืนเคียว หัวใจเท่นอ้อนแทบะ
หยุกเอาเสียวควยซ้ำ “พเชารปมาให้” พรอม
กับคำพเธอวางรูปไว้ไกล ๆ ทวหล่อน วาร์ณ
ลุกซนงและหยบรูปซนกับควยควงใจอันสึด

ใบหน้าเธอในรูปนั้น อมเียวราวกับสัลท
คุดหน้า แววตาแจ่มใสแสดงว่านคนนอโยอ้อม
ฮาร นารักใคร่นและน่านนโยย่นทสึด ไค่รูป
มัตวทงสึดเขียนไว้ว่า

“มอมไว้ ด้วย ความรัก อย่าง จริง ใจ
ของพ”

วิจิต.

พอหล่อนอ่านจบ น้ำตาไหลพรลงอาบ แลละค้อมหัวขึ้นของน้อง ”
 แก้ม วิชิต เห็นเข้าใจคอไม่สู้ดี แทบจะร้องไห้ วิชิต ยืนตะลึง งง คอตก คล้ายถูกสกด
 ออกมาข้าง รู้สึกหามึกเหมือนจะเป็นลม ความรักอันไร้ค่า

“น้องร้องให้ทำไม ?” เธอถามเสียง
 สั้น ๆ วนเวียนอยู่ในดวงใจ เธอ พยายามจะปล่อย
 หล่อนให้หันไปอีกสักครึ่งหนึ่ง เพื่อไว้อาลัย

“โอ ! พ่อรักของน้อง” วารุณ รู้สึก
 คับคั้นที่คอหอยจนพูดต่อไปไม่ได้ และดูเหมือน
 ถ้าหล่อนขึ้นพูดต่อไปคงขาดใจตายอย่างแน่ ๆ ในความที่คงจาง เลยที่อดยันทันที รับ
 แทะมื่อหล่อนโดยเร็ว พวกเธอไม่ได้ยืนเสียง
 ว่า

“พี่แปลกใจมาก น้องจะรักกัน ?” “หมั่นกัย พันธ์ เสียแล้ว !”

“มันเป็น เรื่องที่ ยากหัวใจ ของพี่ และน้อง
 ที่สุด ไม่ควรพูดเลย” “คะ ! ถูกแล้ว” หล่อนหยุดถอนหายใจ
 ยาวด้วยความอ่อนเพลีย “เมื่อก่อนคุณพี่จะ

วิจิตใจหายวาบ ถามออกไปอีกครั้งหนึ่ง
 โดยเร็ว “เรื่องอะไรน้องรัก ?” ลงมา คุณพ่อได้พุกกันน้องว่า เจ้าคุณพ่อ
 ของเธอได้ขอหมั้นน้องเสียแล้ว เป็นการหมั้น

หล่อนโผล่เข้าออกเธอไว้นั่น ด้วยความ อย่างเงย ๆ ”

รักอย่างรุนแรง กวงหนา วิชิต ชักเลือดลงทันที เพราะ

“พี่ชา ! พี่ชาไปเสียแล้ว คุณ พันธ์ นั้น ความเสียใจและเสียกายระคนกัน !

จะจบในเดือนหน้า

นักปราชญ์เรื่องนาม

ของ

ไฉน บุญยก

ในครั้ง^๕ ที่แล้วมา เราได้ปรารภกัน^๕ ถึง^๕ ชื่น ๆ ทุกที และประเทศที่เรากล่าว^๕ นี้ ก็คือ
 ท่าน คิมอสเดนนัส^๕ ที่ ได้^๕ มินก โยราวดคัก^๕ หลาย ประเทศโรมัน ซึ่งมีกรุงโรม อันงามสง่าเป็น
 ท่าน เช่น ท่าน เอฟ. เจ. กุลคัก^๕ นั้นเป็นต้น ยก พระนครหลวง
 ย่อมให้^๕ ได้^๕ รับตำแหน่งเป็น^๕ ประมุขแห่งนักปราชญ์ เป็นธรรมเนียมเอง ในระหว่างที่กรุงโรม
 ทั้งหลายของ ชาวกรีก ซึ่งเราได้เคยปรารภ^๕ กำลัง^๕ เติบโต^๕ ไปด้วย ความ มั่งคั่ง สมบูรณ์ เช่นนี้
 ถึงประวัติ และ แขนงวิชา^๕ นานัปการ ท่านไปสู่^๕ ความมี จะต้องยังเกิดมีคน^๕ ที่หรือ^๕ นักปราชญ์มากมาย
 ชอเสียนัน^๕ แจ่มแจ้งมากแล้วใน ไทยเขมม หลายท่าน^๕ ซึ่งทั้งเราท่านย่อมทราบกัน
 ฉะบับก่อน แต่ในสมัยของท่าน คิมอสเดนนัส^๕ อยู่แล้ว ในระหว่าง นักปราชญ์ พวกนักมีบาง
 นั้นเป็นสมัยนั้น และนับ^๕ หนึ่ง^๕ ใจว่า^๕ เป็นไป^๕ ในยุค ท่านทนาย^๕ การแสดงปราชญ์ ทั่วเห็นคุณ
 ที่ประเทศกรีก ยังกำลัง^๕ เพลิดเพลิน^๕ ในยุโรป แต่ ประโยชน์ของปราชญ์แล้ว ว่ามีมากมายเพียง
 ครั้นพอสมัยที่กล่าว^๕ นี้ ล่วงพ้นมา^๕ สักหน่อย ใด และในระหว่างที่ประชุม^๕ นักปราชญ์^๕ แล่นก
 ความเปลี่ยนแปลง^๕ แห่งโลก ตามกาลวิสัยก็ ปราชญ์ทั้งหลายของ กรุงโรม^๕ นี้ ก็^๕ เหมือน
 ยังเกิด^๕ ขึ้น ยังผล^๕ ให้ประเทศกรีก^๕ ค่อย ๆ ว่า—ท่าน ซิแซโร (Cicero) ออกจะมีชื่อเสียง
 มีฐานต่ำลง^๕ และเกิดขึ้น^๕ ในขณะเดียวกัน มากกว่า^๕ เพื่อน การที่ข้าพเจ้าได้กล่าว^๕ เช่นนี้
 ถิ่น^๕ ออกประเทศหนึ่ง ที่ค่อย^๕ เขยิบ^๕ ฐานตนเองสูง เพราะเหตุ^๕ ที่ นอกจาก ท่าน ซิแซโร^๕ จะ^๕ เป็น นัก

พ. ศ. ๒๔๗๒

นักปราชญ์เรื่องนาม

ปราชญ์อื่นเรื่องนามแล้ว ยังปรากฏอีกว่า ท่าน เป็น นักการเมือง คน สำคัญ — เป็น คนที่ สมบูรณ์ ไปด้วย ความซื่อสัตย์ กตัญญู ต่อบ้านเกิดเมืองนอน อย่างน่าสรรเสริญ และ ในบางโอกาส ท่านถึงกับยอมสละทรัพย์สินทุกอย่างทุกประการ ออกทิศเป็นพลีให้แก่ประเทศบ้านเมือง ยิ่งกว่านั้น ทศวรรกล่าวเสริมไว้ ก็คือ ท่านได้พยายามเขียน ตำรา อัน กอปร ไป ด้วยคุณา นุประ โยชน ชินไวเ็นหลายเล่ม ด้วยความมุ่งหมายจะให้เ็น ประ โยชน ไม่ ะเพาะแต่ ชาวโรมัน อย่างเดียว แต่ให้เ็นประ โยชนแก่ บรรดาคนมนุษยชาติ ตลอดทั่วสากลโลก ในหนังสือของท่านนี้ บุคคลแม้จะต่างชาติต่างภาษาก็มักจะถูกกล่าวขวัญรวม ๆ กันไปว่า “พลเมืองของโลก” เสมอ หนังสือที่ท่านเรียบเรียงขึ้น มีหลายเล่ม เช่นเรื่องกล่าวถึงมิตรภาพ (Friendship) เรื่องหนังสือเรื่องกล่าวถึงในสมัยก่อน ๆ (Old age) เรื่องหนังสือ และอีกเรื่องหนึ่ง—ก็คือกล่าวถึงหน้าที่ (Duties) ซึ่งหนังสือเหล่านี้ ได้ตกอยู่ในความนิยมของนักเลงหนังสือแล้วทั้งสิ้น

อัน “ซิแซโร” นั้น เป็นศัพท์ภาษาลาติน เป็นศัพท์ที่ไม่เพราะเหตุนี้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “เวทซ์” (Vetch) ซึ่งแปลว่า “ผักสำหรับควายกิน” และการที่มิชอบไม่เพราะนี้ ก็อาจเป็นเหตุหนึ่งที่เราให้ ซิแซโร เกิดมาจะพยายามทำคนให้ มีคุณ ความดี ถึงเพียงนี้ได้กะมัง

เมื่อยังเยาว์อยู่นั้น ซิแซโร ได้สมัครเข้าเป็นพลทหารในกองทัพของ สุลลา (Sulla) ซึ่งเ็นแม่ทัพ อันเข้มแข็งของ โรมัน ในยุคนั้น ท่านแม่ทัพผู้เ็นผู้ มีพลเ็นอสัณ และ กอปร ไปด้วยกำลังเข้มแข็ง มีนิสัยขี้ร้าย ยิ่งนัก เคยรบชนะข้าศึกหลายหนหลายครั้ง เช่นเคยรบชนะกษัตริย์ มีทริเคตัส (Mithridates) ผู้ครอง ราช อาณาจักรปอนตัสในเอเชียไมเนอร์ ผู้ซึ่งยกแสนยานุภาพเหยียบประเทศกรีซ และถูกบังคับให้ยอมทำสัญญาสงบศึกนั้นเ็นต้น

ซิแซโร รัชชากรทหารอยู่กับ สุลลา ไม่ได้นานเท่าใด ก็จำต้องลาออก เนื่องจากที่เขาไม่ร่างกายของเขาย่อแอ่นไม่เหมาะสมควรแก่

๑ สุลลา (Sulla) หรือ สิลลา (Sylla) เป็นภาษาลาติน ซึ่งแปลว่า “แดง” อยู่แล้วในตัว เห็นจะเป็นเพราะเหตุที่ท่านแม่ทัพผู้เ็นผู้ มีพลเ็นอสัณ มาตั้งแต่กำเนิดกะมัง ?

โฉน บัญยก

ภูมิภา

กิจการแผนกนี้ ออกจากทหารแล้ว ชีแซ โรจิง
ได้เข้ารับการศึกษาก่อนที่โรงเรียน ซึ่งมีการสอน
วิชาไวยากรณ์ สอนการพูดให้เป็นที่ยอมรับ
แก่ผู้ฟัง วิชาอ่านประวัติวีรบุรุษแผนกนี้ เรียกตาม
ภาษาอังกฤษว่า อีโลคิวชัน (Elocution)
อันเป็นกิจวัตรของตัวละคร และของนักปาฐก
ถา

ชีแซ โรจิงมีความสามารถเป็นเยี่ยม
ในวิชาแผนกนี้ วาตะของเขาเป็นที่ต้องจิตต์
สถิตใจชาว โรมัน ทั้งปวง และเนื่อง จาก
ความสามารถในเชิงนี้ เป็นอุปการะ ชีแซ โร
จิงสามารถเขยิบตำแหน่งในทาง การเมือง จน
ทุกที ๆ จนในที่สุดก็ได้เป็น กงสุลแห่งชาว
โรมัน

ในอันที่เกี่ยวกันนี้ มีขุนนางผู้มีตำแหน่ง
สูงอีกคนหนึ่งมีนามว่า คาคิลิน ซึ่งมีอิทธิ
พลสูงในทางการเมืองยิ่งนัก พอรวยรวมพล
ได้ประมาณสองหมื่นเศษก็รีบดำเนิรแผนการมุ่ง
หมายที่จะล้างล้มสภาการแผ่นดินเสีย และ
จะยกเปลี่ยนวิธีดำเนิรการปกครองโดยแบบใหม่

ยังมีเอณูพอกี ประจวบ กับขณะนั้น เป็นเคื่อน
ขึ้นวาคม อันเป็นเคื่อนซึ่งชาว โรมัน มีการ
มหรกรรมฉลอง เป็นการรื่นเริงอย่างใหญ่
คล้าย ๆ กับงาน คริสต์ มาส ที่พวกอนันต์

คริศตศาสนากระทำในปรัศยกันกาลนั้น พวก
ที่ระคิดการใหญ่จึงคิดจะวางเพลิงให้เกิดความ
ปั่นป่วนเสียก่อน ในขณะ ที่ กรุงโรม กำลังเฝ้า
มายไปด้วยความรื่นเริง ต่างคิดแบ่งแยกกันเป็น
กอง ๆ แต่ละกองก็มีหน้าที่ ก่อเพลิงขึ้นใน
ส่วนที่กำหนกไว้ ต่างกะกันว่า พอเพลิงกำลัง
ลุกช่ง โชคที่อยู่ และกำลังที่ราษฎรชาวเมือง
ตกตะลึงอยู่นั้น ต่างก็พร้อมกันหยิบอาวุธขึ้น
ประกาศให้ราษฎรทราบ ว่า บัณห์ กรุงโรม ได้
เปลี่ยนการปกครองใหม่แล้ว โดยแยกออก
เป็นรัฐต่าง ๆ กัน

แต่ ชีแซ โรจิงขึ้นกงสุล อยู่ในเวลานั้นยัง
ยังมีเอณูมีชาติอาศัยอยู่ ผู้ส่งข่าวพิเศษ ของเขา
ได้นำข่าวมาเล่าให้ฟังโดยตลอด เขาจึง
สั่งจับบรรดาพวก หัวหน้าที่จะก่อการกบฏ ๕
คนโดยทันที.

ชั่วเวลาไม่นาน พวกเจ้าหน้าทักได้จัดการ
ยึดและวิฆบรรดาอาวุธยุทโธปกรณ์ มี หอก,
ดาบ, ๑๒ ๓ เป็นต้น ที่มีไว้เพื่อ การนเสีย
สันติ ในนามแห่งรัฐสภา เมื่อจับพวก
ก่อการ เหล่านี้ได้เรียบร้อยแล้ว สภาจัดการ
แผ่นดิน ก็เริ่มยึดประชุมปรึกษากฎหมายพวกกบฏ
กรรมการ ที่ประชุม แทบทุกคน ต่าง ออกเสียง
ให้ประหารชีวิต เว้นแต่ยูลิส เซซาร์

พ. ศ. ๒๔๗๒

นักปราชญ์เรื่องนาม

(Julius Caesar) ผู้เคียวขึ้นจนออกความเห็น
ว่า พวกกรรมกร ความมีเมตตาจิตบ้าง โดย
ควรลงอาญาเพียงแต่ให้เนรเทศบุคคลเหล่านั้น
ออกนอก กรุงโรม หรืออีกข้างไว้เป็นนักโทษ
แต่ไม่ควรฆ่าให้ตาย.

แต่ถึงจะพูดอย่างนั้นซึ่งเป็นการแสดงออก
ชัด ๆ ว่า ยูลิอุส เซซาร์ ไม่ชอบความกึก
อย่างแฉก ของ คาทิลิน ผู้กบฏก็ตาม แต่
ในใจอันซ่อนเร้นของ ยูลิอุส ในเวลานั้น ก็เห็น
สอกล้อถึงกับ คาทิลินอยู่ในข้อหนึ่ง ซึ่งไม่
ประสงค์จะให้พวกเจ้านายขุนนางอันมั่งคั่งและ
ร่ำรวย โดยไม่คำนึงว่าต่างก็เป็นผู้มีมนุษย
ธรรมคาเหมือนกันนั้น เป็นฝ่ายถือโอกาส
เบียดเบียน ราษฎร ที่ต่ำต้อย ยากไร้ ทั่วไป และ
รำไรร

ส่วนใจของ ซีแซโร นั้นหาตรงกันกับของ
ยูลิอุส เซซาร์ ไม่ เขานำพวกกบฏ ทำคนนั้น
ผ่านตลาด กลางเมืองของ กรุงโรม ที่เรียกว่า
ฟอรัม (Forum) ผ่านถนนคัทลิททิ. (Via
Sacra) ซึ่งเนื่องแน่นไปด้วยฝูงชน อันคนเดิน
และพาไปขังไว้ในคุกมิด และนักโทษ ทั้ง

ทำคนก็เลย ถึงแก่ ความตาย ด้วยมือของผู้คุม
ในทันที.

พอเสร็จ การ กัก ขัง นักโทษ — ใน ตอน
เย็น ซีแซโร พร้อมกับ หมู เจ้าหน้าทีนครบาล
(Lictors) ก็พากันเดินทางกลับ ท่ามกลาง
ฝูงมหาชน ส่งเสียงฮวยพร สรรเสริญ การ
กระทำของ ซีแซโร สนั่นหวั่นไหว ฉายาของ
ซีแซโร ที่เรียกกันว่า “ตุลลี” (Tully) ๑
ก็ถึง สะเทือนสะท้าน ก้องไปด้วยความยืดยาว
รุ่งเรือง.

ด้วยการถึงนี้ พอถึงตอนกลางคืน ซึ่ง
แทนที่ กรุงโรม จะนอง ไปด้วย อึกคึกด้วย ฝูงพวก
กบฏคาค ก็กลับไฟโรจน์ซ้ชาวล ไปด้วยแสง
โคมระย้า อันประชาชนได้ทยอยกันไปเพื่อ
ประคับประคองอยู่สว่างไสว พร้อมด้วยแสง

วิเศษขึ้นกรอันส่องกระจ่างอยู่กลางนภาภาค
น่าจะเป็น ด้วยโชคชะตาของกรุงโรมจะต้อง
ถึงซึ่งความเปลี่ยนแปลงหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง
น่าใจ ราษฎร จึง ต่าง โล ๆ เล ๆ ไม่ แน่นนอน
ประเดี๋ยวก็ยินยมรักใคร่ ซีแซโร ประเดี๋ยวก็
ไม่ชอบ เสียแล้ว ประเดี๋ยวชอบ ปอมเปย์

๑ ซีแซโร (Cicero) นั้น ชื่อเต็ม คือ มาร์คัส ทูลลิอุส ซีแซโร (Marcus Tullius Cicero) ซึ่งชาว โรมัน เรียกกันสั้น ๆ ว่า “ตุลลี” (Tully)

ไฉน บุญยก

กมก

(Pompey) ประเด็นนี้ก็กลับไปซอมเซซาร์ เจ้า
ไม่มีความเห็นตรงกัน เพราะฉะนั้นราษฎร
จึงแบ่งแยกออกเป็นหลายก๊กหลายพวก และ
พวกราษฎรเหล่านั้น ก็ต่างพากันปรารภถึงแต่
การสงคราม ซึ่งจะต้องเกิดขึ้นโดยแน่แท้ ใน
กาลข้างหน้า

ซีแซโร เคยถูกเนรเทศให้ออกไปอยู่นอก
กรุงโรม เป็นเวลา^๒ปีเศษ และบ้านช่องที่อยู่^๒
ก็ถูกเผาผลาญด้วยไฟ จนเป็นเถ้าถ่านหมดสิ้น
ซีแซโร ต้องไปอาศัยอยู่ในประเทศ กรีซ แต่
ยังคงเพ่งเล็งดู ความเย็นใจ ของ กรุงโรม ด้วย
สายตา อันเศร้าโศก และเมตตาอยู่เสมอ ชาว
โรมัน ในภายหลังก็กลับไปพากันร้องขอให้เขา
กลับมากรุงโรมอีก และร้องขอให้รับตำแหน่ง
ผู้ครองครองเมือง ซิลิเซีย อันเป็นเมืองของเขา
แห่ง เอเซียไมเนอร์.

ซีแซโร เป็นผู้มีความสามารถในเชิง^๓นัก
เขาจัดการในหน้าที่ให้เป็นที่เรียบร้อย^๓ว่ายน ที่
ไม่ควรทำสงครามต่อสู้^๔ที่หัวขี้อันหลักเล้ง
ไปโดยรัฐประศาสน์^๔นโยบาย อันสุขุม คมกริภาพ
เขาจัดการเก็บ ภาษี^๕ก็เพื่อ ประโยชน์ของ บ้าน
เมืองโดยแท้ ไม่เพื่อประโยชน์ตนเองเลย การ
เล้งราษฎร^๕ซึ่งมีธรรมเนียมเคยทำกันมากได้
จักทำเช่นในยุคนั้นเขาปกครองนั้น โดยทุน

ส่วนตัวของเขาทั้ง^๖สิ้น บ้านของเขา^๖ก็ไม่มี
แขกยามไว้ระบึกบึน^๖คอยขับไล่ราษฎรผู้ทักข
ยาก อันจะมาฟ้องร้อง ในเวลาเข้า^๗คืนนอน
เป็นเวลา และเตรียมพร้อม^๗ที่จะช่วยเหลือ
ราษฎรผู้ทักข^๗ยากเสมอ เขาไม่เคยใช้^๘อาชญา
โยย^๘ที่ หรือฉก^๘เสือก หรือทำเครื่องหมายอัน
อันเป็นการประจานให้^๙ผู้ต้องโทษ^๙ได้ รับ ความ
อับอายขายหน้าเลย เนื่องจากคุณความดี
ทั้งหลายนี้ พอเขาจะอำลาคลับไปกรุงโรม อีก
ราษฎร จึงต่างพากันอาลัย และ เสร้า โศก เป็น
อย่างยิ่ง.

ต่อมาทาง กรุงโรมก็เกิดสงครามขึ้นจริง ๆ
การสงครามเย็นไป^{๑๐}ในระหว่าง ปอมเปย์ และ
เซซาร์ ซีแซโร ทราบดีว่า^{๑๐}ฐานของ ปอมเปย์
นั้น อย่างไรเสียก็คืบกว่า^{๑๐}เซซาร์ แต่โดย
ที่เห็นว่า ปอมเปย์ เป็นฝ่ายที่^{๑๑}ทำถูกกว่า^{๑๑} ตน
จึงยอมเข้าเป็นพรรคพวกด้วย ในการสงคราม
คราวนี้ ผลที่เกิดขึ้นกับ ซีแซโร คาก กล่าวคือ
ปอมเปย์ ตกเป็นฝ่ายแพ้อย่าง^{๑๒}รวบรวีบ และถูก^{๑๒}
ฆ่าตาย ที่ ชายฝั่งทะเล แห่ง ประเทศ โยคุปต์
เพราะฉะนั้น ซีแซโร จึง จำต้อง เติร ทาง กลับ
กรุงโรม.

อันนิสัยแห่ง ซีแซโร นั้น ควรเป็นที่ยก
ย่อง^{๑๓}ให้อีกอย่างหนึ่ง คือ เป็นผู้^{๑๓}ไม่มีความ

พ. ศ. ๒๔๗๒

นักปราชญ์เรื่องนาม

พยายาท อาฆาตใคร แม้แต่สัตว์ของคน กัน ในการต่างคน จึง ตกลง เขื่อนระบูน
 ดังได้ แสง ออกในครั้งแรก ต่อหน้าที ประชุม นามพวกทีคนรู้ว่าเป็นสัตว์ และควรประหาร
 วิทยาลัย เมื่อครั้ง คาคณ เป็น กบฏ ก็ครั้งหนึ่ง; ชีวติเสีย แล้วเขามารวมกัน ไว้คนละสองร้อย
 เมื่อร้องให้แสดงความ สงสาร ปอมเปย์ สัตว์ ค ชือ รวมเป็นทร้อยช้อยด้วยกัน และ ใน
 อริ ครอบทั่วทุกทหารของคนฆ่าตาย และ ได้ จำพวกชือ เหล่านี้ กับชือของ ตูลิโอส ชีแซ โร
 ทำอนสสาวรีย์ ให้ ไว้ก็ครั้งหนึ่ง และมาใน รวมอยู่ด้วย
 ครั้งหลังนี้ คงจะได้กล่าวต่อไปอีกครั้งหนึ่ง.

เซซาร์ ออกสำหระ ขึ้นมาไปหา ชีแซ โร ซึ่ง ครั้นพอข่าวว่ารู้มาถึงตัว ชีแซ โร ว่า
 เป็นฝ่ายอริกับตน พอเห็นตัว ชีแซ โร ก็ลง ถูกเขาเอวชือไว้แล้ว จะเอาไปฆ่า ชีแซ โร ก็
 จากหลังม้าวิ่งไปสวมกอด แสดงความสนิท ้วยจัดการหนีขึ้นแล้วให้คนตามไปยิงชายทะเล
 สนิทด้วยฉันทมิตรภาพอันสนิท ชีแซ โร จึง ้วยร่อนลงเรือโยแล่นหนีไปกลางทะเลลึก ซึ่ง
 เลยเห็นออกเห็นใจ ยอมมีราชการอยู่ด้วยสืบมา ถ้าแล่นต่อไปอีกก็อาจพ้นภัยได้ แต่เรือแล่น

ในยุคต่อมา เซซาร์ ก็ถูกพวกทรยศต่อชาติ ไปไ้ไม่นานนัก เขาก็กลับสั่งให้ เรือนั้นย้าย
 มาตาย อยู่ แทบเชิง อนสสาวรีย์ ของ ปอมเปย์ หน้าเขาส่งออกครั้งหนึ่ง และออกเที่ยวทาง
 จึง ในตอนศึกที่ยานี่ฐานแห่งชีวิตของ ชีแซ โร ตรงไปยัง กรุง โรม ครั้งหนึ่ง ประสงค์จะไปทำให้
 ต้องเขาทักับชนมาก ใจ ออกสู่สกลผู้ทรยศอันลง แต่พอเที่ยวทาง
 กลับมาไ้ยัง ไม่ทันถึงสืบสามไมล์ ก็ เขา

พวก ทรยศ ต่อ ชาติ อัน ราชกรู โรมัน จง ก็กลับใจเสียอีก ้วยกลับหลังม้ายิงหากทวาย
 กลียกยงซึ่งเป็นหนกัหนา เนื่องจากคึกการ ชายทะเล ลงเรือรบรุดแล่นไปยังที่ชายทะเลอีก
 ฆาตกรรมแก่ เซซาร์ ผู้มีคุณต่อชาตินั้น ก็คือ แห่งหนึ่ง อันเป็นที่ง วดลา อันหรรษา ของเขา
 ออกสู่สกล, แอนโตนิ และ เลย์บัส. ทั้งสามคน ระหว่างที่ ชีแซ โร เติบวัยมา ในครั้ง ศึกที่ยานี่
 น ต่าง ก็มี ผู้ อาฆาต ของแก่น อยู่ เป็น อันมาก ยังเกิดมีกลางประหลาด อย่างหนึ่ง อันควร ระนา
 เพื่อยอง กัน และ กำทำการ อาฆาตนั้นให้ สิ้นไป มาเล่าสู่กันฟัง คือมีฝูงกาฝูงใหญ่พากันบิน
 จึง พวกทรยศ ทั้งสาม ต่าง พ้อมใจ ตกลง กัน ห้อมล้อมเรือไว้ พร้อมกันยิงเสียงร้องครวญ
 สัญญาว่าจะช่วยเหลือ ทำลายสัตว์ให้กัน และ คราง แสง ความ เสรว่าโคกอยู่ คง ขรม มี

กัน ในการต่างคน จึง ตกลง เขื่อนระบูน นามพวกทีคนรู้ว่าเป็นสัตว์ และควรประหาร
 ชีวติเสีย แล้วเขามารวมกัน ไว้คนละสองร้อย ชือ รวมเป็นทร้อยช้อยด้วยกัน และ ใน
 จำพวกชือ เหล่านี้ กับชือของ ตูลิโอส ชีแซ โร รวมอยู่ด้วย

ครั้นพอข่าวว่ารู้มาถึงตัว ชีแซ โร ว่า ถูกเขาเอวชือไว้แล้ว จะเอาไปฆ่า ชีแซ โร ก็
 ้วยจัดการหนีขึ้นแล้วให้คนตามไปยิงชายทะเล ้วยร่อนลงเรือโยแล่นหนีไปกลางทะเลลึก ซึ่ง
 ถ้าแล่นต่อไปอีกก็อาจพ้นภัยได้ แต่เรือแล่น ไปไ้ไม่นานนัก เขาก็กลับสั่งให้ เรือนั้นย้าย
 หน้าเขาส่งออกครั้งหนึ่ง และออกเที่ยวทาง ตรงไปยัง กรุง โรม ครั้งหนึ่ง ประสงค์จะไปทำให้
 ใจ ออกสู่สกลผู้ทรยศอันลง แต่พอเที่ยวทาง กลับมาไ้ยัง ไม่ทันถึงสืบสามไมล์ ก็ เขา
 ก็กลับใจเสียอีก ้วยกลับหลังม้ายิงหากทวาย ชายทะเล ลงเรือรบรุดแล่นไปยังที่ชายทะเลอีก
 แห่งหนึ่ง อันเป็นที่ง วดลา อันหรรษา ของเขา ระหว่างที่ ชีแซ โร เติบวัยมา ในครั้ง ศึกที่ยานี่
 ยังเกิดมีกลางประหลาด อย่างหนึ่ง อันควร ระนา มาเล่าสู่กันฟัง คือมีฝูงกาฝูงใหญ่พากันบิน
 ห้อมล้อมเรือไว้ พร้อมกันยิงเสียงร้องครวญ คราง แสง ความ เสรว่าโคกอยู่ คง ขรม มี

ไฉน บุญยก

กุมภ

หน้าข้า พอขึ้นจากเรือแล้ว แลเห็นคนแคระให้
พวกคนใช้ตามไปยัง วิลลา เกรียม ะนอนพัก
ผ่อนอยู่แล้ว ฝูงกานันท์ก็ยังหาสงบไม่ ยังคง
ตาม มา กระพือขยับขึ้นวนไปมาอยู่รอบ ๆ วิลลา
พร้อมกันส่งเสียงครางอย่างน่าสะพรึงกลัว.

บรรดาพวกทาส ที่ติดตาม ชิแซโร มาใน
ครั้งนี้ เมื่อได้เห็นพวกกาน กระพือขึ้น และได้ยิน
เสียงอันครวญคราง น่ากลัว ในครั้งนั้นเข้า ก็พา
กันสะก๊ตทุกใจเกรงว่าภัยจะบังเกิดแก่ตน
เมื่อปรึกษาพร้อมกันตกลงกันแล้ว จึงรีบตรง
ไปยัง ชิแซโร เล่าเรื่องเล่าร้ายเหล่านั้นให้ฟัง
และ ร้องขอให้ รีบหนี ไปให้พ้นจาก วิลลา อัน
เป็นลางร้ายนี้เสียโดยเร็ว.

ชิแซโร ไม่อาจ คักค้ำใจ จึงนั่ง บนแคร่
ให้พวกทาสหามระไปยั้งฝูงทะเลนั้นออก.

แต่ในขณะนั้นหมู่ทหารของ พวกทวยศได้
พากันมาถึง วิลลา แล้ว เมื่อค้นไม่พบตัว
ชิแซโร และทราญว่ากำลังรีบหนีทางมายัง

ฝั่งทะเล พวกทหารเหล่านั้นก็รีบวิ่งไล่ตามถึง
ทางอันรก ปากถนนที่นำไปสู่ทะเลใหญ่เสีย
ก่อน แล้วแอบคอยอยู่ในพงรชข้างทาง.

คอยสักครู่ ก็แลเห็นแคร่ที่ ชิแซโร นั่งมา
นั้นเป็นเงาตะคุ่ม ๆ อยู่ไม่ไกลนัก จึง
ชิแซโร เอง ก็เห็น ทหาร ที่ซ่อนอยู่ในพวงวนนั้น
มาแต่ไกลแล้วเหมือนกัน พอเห็นก็รู้ทันที
ว่าวาระที่สุดของตนมาถึงแล้ว โดยไม่สะทก
สะเทือนอย่างใด ชิแซโร ได้ชะโงกศีรษะขึ้น
ออกไปจากแคร่นั้น และเมื่อได้รับความ
สะทกอย่างนั้น ความขู่ข่มก็ไม่เกิดขึ้น นาย
ร้อยผู้คุมทหาร ชักดาบออก จ้องฟันตรงคอ
ชิแซโร ฉิวเฉียด คอก็หลุดสะพายแล่งลง
ถึงแก่กรรมในขณะนั้นเอง นิยาย อันเรา
กล่าวถึงนี้ เช่นเดียวกับ นิยาย อันแสดงชีวิต
นักการเมือง ที่มีชื่อเสียงทั้งหลายอันเป็นจำนวน
มาก จึงยุติลงอย่างเศร้า ๆ ด้วยประการ
ฉะนี้.

ตอนหนึ่งแห่งจดหมาย

ของ

“ชาญหัตถกิจ”

คำนำ

ข้าพเจ้าเสียใจที่ได้อ่านจดหมายของสหายไทยสยาม และท่าน ทริก ทั้งหลาย เป็นเวลานานราวยี่สิบ
ทั้งนี้ ทำให้ระลึกถึง หรือพยายามระลึกถึงการคบของคณะที่ได้ มีต่อข้าพเจ้านานหนักหนา
แล้วไม่ แต่เนื่องจากความจำเป็นในหน้าที่ราชการมาบังคับ ข้าพเจ้าจึงต้องจำใจวางปากกา
เสียชั่วคราว

เมื่อวานนี้ฉันได้อ่านจดหมายของสหายหนึ่งซึ่งส่งมาหาสหายผู้หนึ่ง เห็นว่า
เป็นเรื่องที่มีประโยชน์อยู่บ้าง ประกอบกับช่วยให้ ข้าพเจ้าไม่ต้องแต่งเรื่องขึ้นใหม่ด้วย จึงได้
ขอโอนมาจากเจ้าของ คัดเอาใจความ ตอนหนึ่ง ในหนังสือไทยสยาม ส่วนท่าน
จะเห็นว่า, ไม่มีการใด ข้าพเจ้าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเลย

ขอได้รับความนับถืออย่างสูง

“ชาญหัตถกิจ”

วิมาแม่น้ำเจ้าพระยา

สำเนาในตอนที่หนึ่งแห่งจดหมายฉบับนี้

“..... พยายามค้นหาข้อเท็จจริง ๆ ที่เร
มาค้นซึ่งลึกก่อนห้ามเสียตั้งแต่ ภายรุ่ง ระวัง
เข้า ๑๖ ปี ซึ่งทั้ง ๆ ที่ตนเองก็อยู่ด้วย
อีก และยอมสละภาพด้วยเขารักกันไป คือไปอีก

นัก แต่เมื่อเป็นความประสงค์ของคณะ ฟ
ก็เมื่ออยากระคิดกันในเรื่องนี้ ถ้าน้องได้รบ
ส่งข่าวขึ้นไปหาพี่เสียก่อนหนานสัก ๓-๔ เดือน
แล้ว ไม่ต้องสงสัย พี่เป็นทองในของรอ
พอให้เป็นผู้ใหญ่เสียสักหน่อย

ชาญพิตถิก

กุมภ

ก่อนที่เคียว ไม่ควรเข้าใจผิดว่าฉันจะสายเกิน
ไปสำหรับสมัยนี้ พ้องแก่งานเมื่อมาอยู่
๒๓ ใครจะว่าพี่แก่ไปก็ช่าง แต่คุณหลวง
ของพคนเคียวเท่านั้น ทึ่งเห็นว่าพี่เป็นสาว อยู่
เสมอ ทรายจนกระทั่งเคียวพมพอเล็กก็
พอแก่แล้ว เธอก็ยังอศมพไมโทเสมอว่า
งามไม่แพ้หญิงรุ่นสาวอายุสิบแปด แต่เอา
เถอะไหน ๆ ก็โต กำหนดไว้กับเขา เช่นมันเย็น
เหมาะแล้วจะให้เสียค่าพกกระไรได้ ต้อง
ปล่อยเลยตามเลยไปสิ

“เมื่อแรก พักความน้องพกล่น ๆ ไปใน
จกหมาย แต่พอได้รับข่าวจากเพื่อนบางคน
ทางกรุงเทพฯ ขอกเป็นพระยานไปก็ เลย
ทำให้ พี่เชื่อมั่นว่าฉันเป็นความจริง อย่าง แน่ ๆ
ที่เคย พี่ สักเสียค่ายแทนคนที่ความเย็น
สาวของน้อง จะมาละบั้น ลง อย่างรวดเร็ว เช่นนี้
นอกจากนั้นน้องยังต้องออกจากโรงเรียนทั้ง ๆ
ที่กำลังจะเรียนบทหลังสุดร้ออยู่รอมร่อแล้ว รอ
ให้สำเร็จการศึกษาเสียสักหน่อยก็จะดี ถึง
คุณหลวงของพี่เถอะ พอทรายเรื่อง เธอก็
ปล่อยเสียค่ายแทนควย ทำไม่ถึงพกว่าเสียค่าย
แทนพระยนิคในความสุขของน้อง ก็ทั้งพี่เฒ่า
เห็นน้องเป็นผิงผา พอทำให้คุณน้า และพี่หาย
หนักอกไปเสียเล่า? ก็เพราะพี่ยังเห็นห่วงน้อง

มากเกรงว่าน้องยังรู้ถึงหน้าที่ของแม่บ้านตลอด
จนการปฏิบัติสามาน้อยไปนั่นเอง พักอยู่ถึง อุต
ไกลกับคนอื่นละเหลยมโลก คุณพ่อคุณแม่
ก็สนุญไปแล้ว ถ้าหากคุณน้าเสียอกคน
น้องจะลำบากมาก เนื่องจากความเป็นห่วง
น้แหละ พี่จึงอยากจะได้โอกาสแนะนำและ
สั่งสอนน้องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในบางสิ่งบางอย่าง
ซึ่งพักความน้องยังแคบไป และอาจเกิดการ
บกพร่องขึ้นภายหลังได้ พอเป็นทางที่ระพา
ให้น้องไปสู่ความที่ความงามสลับไป แท้จริง
ก็ไม่ใช่เป็นเรื่องแปลกอะไรหรอก เป็นเรื่อง
ธรรมดา ๆ นเอง ซึ่งพี่ที่เคยเห็นตัวอย่าง
และบกพร่องกับตัวเองมาแล้วทั้งนั้น เชื่อว่าคง
ผ่านผ่านตามองมามากที่เคย แต่ทำไมจึง
หิยเอามากเล่าให้พ้ออีกเล่า? เพราะพี่รู้สึก
แล้วว่า ชีวิตที่ว้าเหว้นแตกต่างกับชีวิตโลดมาก
อยู่ พี่เองเมื่อใดก็กับคุณหลวงใหม่ ๆ รู้สึกอีก
อย่างบอกไม่ถูก อะไร ๆ คุณน้าต้องตกมาเป็น
ภาระของเรามากขึ้น ความอดิสรระเมื่อครั้งยัง
เป็นโสดเหมือนจะหายไปนับตั้งแต่ วันที่พี่ วย
นำสังข ยังมีลูกเขาคอยแล้ว กลับซ้ำ
ร้ายใหญ่ มักจะมีเรื่องรักจิกกวนใจอยู่เรื่อย ๆ
ซึ่งน้องจะต้องได้ประสพอย่างไม่มีขณู เพราะ
ฉะนั้นจึงจำคำแนะนำ เล็ก ๆ น้อย ๆ เหล่านี้ไว้

พ. ศ. ๒๔๗๒

ตอนหนึ่งแห่งจดหมาย

มันอาจได้ประโยชน์บ้างไม่มากนักเลย เมื่อถึง
คราวจำเป็น หากน้องจะเห็นไปว่าเลอะเทอะ
ไม่เป็นเรื่อง ก็ขอให้คิดว่ามันเป็นเครื่อง
ระลึกของ พี่ผู้ร่วม สามีโลกซึ่ง ส่งมาแทน ของ
ขวัญแก่น้อง ในยามไกลไปพลาง ๆ ก่อน ก็
แล้วกัน

“ความรัก! อหิชา! มันชอบกลอยู่
นะน้องเอ๋ย เชื่อไหมว่า การที่จะได้ความรัก
ของผู้ชายนั้นแสนของง่ายมาก แต่การที่จะ
ครองความรัก ให้ยืนยง คงทน อยู่ได้แหละ
เป็น ของยากที่สุด การที่คู่ผัวตัวเมียของ
เลิกร้างกันไปนั้น ก็ไม่เป็นเพราะเรื่องนอก
หรือ? สาเหตุนั้น เนื่องจากความ ขกพร่อง
ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถ้าไม่ใช่ของผู้ชายก็
ของผู้หญิง หรือมีฉันทนกันด้วยทั้ง ๒ ฝ่าย
แต่เรา พวกผู้หญิงเป็นฝ่ายที่ถูกเหยียดอย่าง
ร้ายกาจ เป็นเพศที่ไม่ม่ปากมเสียง ใคร ๆ
จึงพากันลงความเห็นว่า การที่ผู้ชายรู้สึก
เมื่อนำมาต่อภรรยาของเขาเร็วขึ้น นั้นเนื่องมา
จากความรู้สึกของผู้หญิงเป็นส่วนมาก เพราะ
พอแต่งงานแล้ว ก็มักแต่ยุ่งอยู่กับอะไรคือ
อะไรกระจุกกระจุกร้อยแปด จนลืมตัวเอง
ของตัวเอง ทำตนเป็นคนแก่ ย่อมลึกลับ
ตัวแล้ว เลยมียุ่งอยู่กับลูก ขาดการปฏิบัติ

วัดจากสามี ลืมอ่านหนังสือพิมพ์ ลืม
หาวิชาใส่ตัว ลืมบำรุงร่างกายให้ถูกต้อง
ตามอนามัย และบางคราวก็ถึงกับลืม สามี
เสียด้วยซ้ำไป จนลงท้ายภรรยาคนนั้นเลย
กลายเป็นอีกคนหนึ่ง หาใช้ผู้หญิงที่เขา
แต่งงานด้วยไม่ได้ แต่ก็ไม่หมายความว่าใน
วันหนึ่ง ๆ จะให้แต่งงานแต่งงานไปวันยังค่ำ จน
ลืมหน้าที่อันจำเป็นเสีย ข้อสำคัญต้องแบ่ง
เวลาให้เหมาะสม การที่มักแต่ยุ่งอยู่กับ
เรือนและลูกเกินไปจนอดกินอดนอน นั้น ย่อมให้
โทษร้ายแรง น้องคิดบ้างหรือเปล่าว่า ถ้า
แม่ย่านบวชใช้ ได้เขยลงแล้ว คนอื่น ๆ ในบ้าน
จะมีความสุขได้ไหม?

“นั่นเป็น เรื่อง ทั่ว ๆ ไป ซึ่งใคร ๆ ก็รู้ อยู่
ด้วยกันทุกคนแล้ว แต่ หน้าที่ ของแม่ย่าน
โดยครั้นนั้นมีมากมายนัก น้องคงจะไม่
อยากอ่าน เพราะไม่สนุกสนานหรือเราใจจริง
เช่นนี้ยายประโลมโลกเย็นแน่ และพี่เองก็
สามารถพอจะร้อยกรองให้ครบถ้วนได้ จึงพูด
เอาแต่เฉพาะในสิ่งที่พี่ได้ ผ่านมาแล้ว และ
อย่าลืมนึกว่าเป็น แต่เพียง ความเห็น ซึ่งได้
จากความรู้สึกของพี่เอง สมมติง่าย ๆ
ว่า น้องจะหาคนใช้ ไว้ กายานสักคนหนึ่ง น้อง
ก็ต้องรู้ถึงหน้าที่และ การปฏิบัติระหว่างเรา

ชาญหัดคจิ

กมว

กษณไ้ วัคัย นอองคองนัไ้เสมอว่า พอกพอใจเสมอ การไ้รางวัล ถึงไม่มาก
แม้นัน ทัด ควทอองทำงาน ของ คนไ้ นันเป็น กษณ ย่อมเป็นสินน้ำใจ เป็นชชนวนแห่ง
ถ้าไม่เช่นนั้นจะสอนไ้เขาทำไม่ได้ และเมื่อ ความรักและความนยถอกเหมือนกัน แต่ถา
เขาทำผิด เราจะติเขาไม่ถูก แต่มิ่หมาย เขาทำงานไม่ดี ทำผิดจากความประสงค์ไม่
ความว่าเราจะต้องเสียเวลาไปทำงานของคนไ้ เป็นที่พอใจ หรือไม่ทำตามคำสั่งอย่างหนึ่ง
เสมอ ภารยาทำนชานข้างบ้านพคนหนึ่งเคย อย่างใดแล้ว ต้องแสดงไ้เขารู้คววว่า เรา
เป็นเคอคเป็นเค้น แม่ควว ในเรื่องทำกยเขาไม่ รู้เห็น ทั้งสน และจะไม่ยอมไ้ทำ เช่นนั้น
ถูกใจ แต่คนไม่มิ่ความรู้ เพราะมิวหยิบ ก่อไปก้วย
ไ้ยเกินไปเลยสอนไ้ทำไม่ได้ นั้นเป็น “เขาว่าความระแวงยอมเป็น ยาพิษที่ร้าย
ทวอย่างอนกชอหนึ่ง การเทียบคนไ้ดัง แร่งที่เคียว เพราะฉะนั้นไหน ๆ เราไ้จะอยู่
ไปเหมือนกษทาส ใครจะเห็นว่าไม่เสียหาย ร่วมชายคาเคียวกษคนไ้ค่อไปอีกนาน ก็
กข้าง แต่พเห็นว่าเคอชทสัด อยาลมว่า ควจะมอยความไว้วางใจไ้แก่เขาเสีย เพื่อ
คนไ้ นนแหละจะเป็นเครอมือ ช่วยเหลือไ้เรา ไ้เขาเห็นว่าเราวางใจเขาแล้ว ควช่วยกัน
ประกอบกจิการสำเร็จเป็นผล เพราะฉะนั้น ทำญชสังของในย่านและคววรควราไ้ละเอียก
จึงจำเป็นอย่างยงทจะตองเพาะความสามัคคกลม อย่ายคยงสัง ไ้ชงมอยในย่าน นอกจาก
เกลียวระหว่างเรากษคนไ้ ไ้คทสัด การ ของจำเป็น ยางอย่าง เพราะเข้าของทั้งหลาย
ป่ครองคนไม่ไ้ของง่าย จะคองไ้เขา เหล่านั้น เราจะต้องมอยไ้ฮอยในความอรักขา
รัก ชอสคยและนยถอกยาเกรงเราก้วย การท ของเขาทั้งสน เมอมสัง ไ้เกิดพิรุหรือคูนย
จะไ้เป็นเช่นนั้น ไม่ไ้ไ้ไ้ ค้วยลักษณะขงคย หายไป เราไ้ยอมจะรู้ ไ้กันที่ ทั้งจะ
ไม่มิ่อะไร นอกจาก ความ เมตตากวรณา เล็ก ๆ เป็นการข้องกันการคคโง ของคนไ้ ไ้ค้วย
น้อย ๆ ความเห็นอกเห็นใจกัน ประกอบ เมอพพคววไม่ไ้ระแวงคนไ้ นอองกยอ่าเลย
กษความขมข้มแถมไ้ส ซึ่งเป็นเสมือนหนึ่งนา ไปว่าไ้ไ้ไว้เสียจนเกินไป ใครเลยจะรัก
ทิพย ทิจะโลมใจอย่างค เมอเขาทำงานค ยานชองของเรามากเท่ากษตัวเราเอง เพราะ
เป็นทถูกใจ เราไ้ควแสดงไ้เขาเห็นว่าเรานั้น เราคองหม่นหา โอกาสคววรควรา อยู่เสมอ

พอกพอใจเสมอ การไ้รางวัล ถึงไม่มาก
กษณ ย่อมเป็นสินน้ำใจ เป็นชชนวนแห่ง
ความรักและความนยถอกเหมือนกัน แต่ถา
เขาทำงานไม่ดี ทำผิดจากความประสงค์ไม่
เป็นที่พอใจ หรือไม่ทำตามคำสั่งอย่างหนึ่ง
อย่างใดแล้ว ต้องแสดงไ้เขารู้คววว่า เรา
รู้เห็น ทั้งสน และจะไม่ยอมไ้ทำ เช่นนั้น
ก่อไปก้วย
“เขาว่าความระแวงยอมเป็น ยาพิษที่ร้าย
แร่งที่เคียว เพราะฉะนั้นไหน ๆ เราไ้จะอยู่
ร่วมชายคาเคียวกษคนไ้ค่อไปอีกนาน ก็
ควจะมอยความไว้วางใจไ้แก่เขาเสีย เพื่อ
ไ้เขาเห็นว่าเราวางใจเขาแล้ว ควช่วยกัน
ทำญชสังของในย่านและคววรควราไ้ละเอียก
อย่ายคยงสัง ไ้ชงมอยในย่าน นอกจาก
ของจำเป็น ยางอย่าง เพราะเข้าของทั้งหลาย
เหล่านั้น เราจะต้องมอยไ้ฮอยในความอรักขา
ของเขาทั้งสน เมอมสัง ไ้เกิดพิรุหรือคูนย
หายไป เราไ้ยอมจะรู้ ไ้กันที่ ทั้งจะ
เป็นการข้องกันการคคโง ของคนไ้ ไ้ค้วย
เมอพพคววไม่ไ้ระแวงคนไ้ นอองกยอ่าเลย
ไปว่าไ้ไ้ไว้เสียจนเกินไป ใครเลยจะรัก
ยานชองของเรามากเท่ากษตัวเราเอง เพราะ
ฉะนั้น เราคองหม่นหา โอกาสคววรควรา อยู่เสมอ

พ. ศ. ๒๔๗๒

ตอนหนึ่งแห่งจดหมาย

เช่นว่า ห้างนอน, ห้างรับแขก, ห้างครัว, ครัว คลอดคน ห้าง คนใช้ และ บริเวณบ้าน จะ สะอาดเรียบร้อยทุกแห่งหรือไม่ เจ้าของ สิ่งโดยกว่องหรือชำรุดเสียหายไปบ้าง นอก จากนี้ห้องหมั่นครัวก็เข้าของสกปรกของแห้ง และเศษอาหารทิ้งแล้ว เพื่อให้รู้แน่ว่าคนใช้ ของเราเป็นอย่างไร รู้จักอนามัยหรือไม่ และใช้ของ สุกสุ่ยสุราย ใหม่ อย่าลืมนะว่า 'เศรษฐกิจ เป็น มารดา แห่งความ มั่งคั่ง และ ความมั่งคั่งเป็นมารดาแห่งความสุข'

"การอนามัย เป็นข้อจำเป็นสำหรับ ครัวเรือนอย่างหนึ่ง บ้านช่องที่อากาศเข้าไม่ได้ เป็นภัยแก่คนในบ้านมากอยู่ เราต้องหมั่นตรวจเช็คเสมอ เพราะบางทีคนใช้ ของเราอาจหลงลืมไปโดยง่าย การแต่งกาย ของคนใช้ ก็สำคัญเหมือนกัน เพราะอาจ ส่อสันสัยไปถึงเจ้าของบ้าน ถึงแม้บ้านของ เราจะกว้างขวาง แต่ไม่มีใครเล่าเขาจะลงความเห็นว่า บ้านของเราสะอาดสะอาดเรียบร้อยหมดจด ถ้าคนใช้แต่งกายสกปรกโสโครก ใครจะ ยินดีกับเขาเข้าบ้าน—ใครจะอยาก กินอาหารที่ บ้านของเขา ถ้าคนใช้สำหรับรับแขกหรือ แม่ครัวไม่รู้จักความสะอาด! อย่าลืมนะว่า เศรษฐกิจกับสุขภาพของบ้านยิ่งกว่าไม่สุขภาพ

แต่สกปรก การแก้ไขในสิ่งที่ยกพร่องต่าง ๆ เหล่านี้ แม้จะสำเร็จ ก็ยังไม่เกิดแก่กับการ ข้างกันไว้แต่แรก นี่เป็นเรื่องธรรมดาสามัญ จะสนใจมากอยู่

หากน้องจะถามว่า ควรหาคนใช้ ไว่สัก กี่คนจึงจะเหมาะ ขอนพองก็ตอบไม่ได้ ต้อง แล้วแต่ขนาดของบ้าน ความประสงค์ของ มีอยู่ว่าต้องการให้มี น้อยที่สุด และพยายาม ให้ จุ่งงานได้มากที่สุด โดยมีให้เหลือบ้าง กว่าแรง และความสามารถของเขา โดย เหตุนี้ควรมีระเบียบในการแบ่งงานและหน้าที่ ให้ กับตัวการงานกำหนดไว้ตามเวลาที่มอบให้ แต่ สิ่งใดที่เวลาสามารถช่วยแรงเขาได้แล้วก็ควร จะทำเสียเองบ้าง เพราะงานทุกสิ่งนั้น คนใช้ อาจทำให้ ดีไม่ได้เสมอไป แม้ตัวเราเองก็ เอะใจ ควรจะแบ่งเวลาทำตารางและหน้าที่ตาม เวลาที่กระทำได้เหมือนกัน เช่นนี้ เวลาจะไม่ล่วง ไปโดยไร้ประโยชน์

"นี่เป็นเรื่องที่ เกี่ยว ข้อง กับ คนใช้ โดย เฉพาะซึ่งพบเลือกเอามาแล้วแต่เก่า ต้นของครัว จะรู้ แต่ว่ายังมีอีกมากมายนัก ครัวจะยก มาให้ละเอียดก็จะเป็นการทรมานหิมนเกินไป เห็น ว่าไม่สำคัญ ทั้งของเองก็ควรจะรู้ขึ้นมาแล้ว จึง แกะแ่นทำให้เมื่อไม่ยากอ่าน หากจะพูดเองเรื่อง

ชาวนาคิดถึง

กุ่ม

การแต่งบ้าน บางทีของคงอยากอ่านมาก
กว่า แค่ว่าไม่เห็นมีอะไรที่น่ามาพบ ใคร ๆ
ก็รักกันทั้งนั้นว่าการ แต่งบ้าน อาจ แต่งได้ หลาย
อย่าง เช่น แต่งด้วย หมอน ด้วย สีต่าง ๆ
ด้วย ดอกไม้ ฯลฯ แต่จริง ๆ ไม่อยากจะออก
ความเห็นเลยว่าควรแต่งบ้านของเรา อย่างไรจึง
จะงาม เพราะไม่รู้จะพูดอย่างไร เช่น
การแต่งบ้านด้วยหมอน ถ้าเราทำได้แต่ง
ห้องละหลาย ๆ ใบ สีต่าง ๆ รูปต่าง ๆ
และยังแปลกเท่าไรยิ่งดี เพราะหมอนเป็น
ของที่ช้านานได้ อย่างหนึ่ง เท่านั้นที่จะ
พอจะมั่ง การแต่งบ้านด้วยสีก็เช่นแหละ
ก็ไม่รู้จะพูดอย่างไร บางคนที่ชอบไปต่าง ๆ
นา ๆ ไม่เหมือนกัน เช่น ห้องรับแขก ซึ่ง
เป็นห้องที่ของการความปรารถนาอยู่ เขาก็
มักจะแต่งให้กระจัดกระจุก ทาสีอ่อน ๆ เช่น
สีชมพู สีน้ำเงิน ฯลฯ เป็นต้น หรือ
เช่น ห้องนอน เขาก็มักจะแต่งอย่างเรียบ ๆ
ไม่ให้มีอะไรมากนัก เครื่องไม้ต่าง ๆ ในห้องก็
มักจะทาสีขาว ไม่ให้ฉูดฉาด มีฉนวนเมื่อจะทอง
นอนก็อยู่ย่น ๆ ลวดลายยุ่ง ๆ และสีแป้น
ฉูดฉาดต่าง ๆ จะเย็นขึ้นด้วยแต่สบายตา และ
รบกวนเส้นประสาทอยู่ไม่น้อย ทำให้สติ
อารมณ์หงุดหงิดไม่เย็นปกติเป็นกัน เท่าที่

ชักตัวอย่างมาให้ดู เพียงเท่านั้น นอนก็กระเด็น
แล้วว่าเป็นของธรรมดาทั้งนั้น ไม่มีอะไรแปลก
เลย เพราะฉะนั้นจะไม่พูด
“พูดถึงเรื่องการแต่งบ้านด้วยดอกไม้ มัน
ก็เช่นเดียวกันกับ ไม่มีอะไรพิศการเลย ใคร ๆ
ก็รู้ว่าดอกไม้มันทำให้บ้านชวนตา และสวย ชื่น
อีกมาก แต่ประหลาดอยู่อย่างเหมือนกัน
ถ้าผู้ไม่รู้รัก วิถี แต่งให้ สวยงามจริง ๆ แล้ว
ถึงแม้จะมีดอกไม้สวยงามวิเศษมันก็ไม่งามตา อยู่
นั่นเอง ที่เห็นว่าเป็นของธรรมดา ไร้อย่างนี้หนอย
ถึงจะไม่ปฏิบัติตามนี้ พัก ไม่ว่า เพราะ มัน
ความเห็น ของพวกคนเถียว คนอื่น ๆ ที่เขามี
ความรู้ ก็คิดว่าพอกดมไป นัยไม่ถ้วน จิตใจ
ของคนเราย่อมแตกต่างกัน ตัวอย่างง่าย ๆ
เช่นบางคนชอบใส่ใบลงไป ในแจกัน หรือ ขวด
ปักใบเดียวกันมาก ๆ บางคนก็ชอบน้อย ๆ
บางคนชอบใส่ดอกไม้เงินมากเกินไป บาง
คนชอบใส่ใบ กระจุก ๆ รวมกัน จนแน่น ปิดไป
และบางคนก็ ชอบใส่ดอกไม้ หลายสี ปักกันไป
แล้วแต่จะถนัดตาของผู้แต่ง ดังนั้นคน
แต่ละห่วย ๆ ก็มีความเห็นชอบไปอย่างหนึ่ง
เช่นไม่ชอบใส่ดอกไม้ ให้มากเกินไป ทั้งไว้
โปร่ง ๆ จะดีกว่า การใส่ใบกระจุก ๆ
จนแน่นปิดไปหมดนั้นไม่สู้งามนัก ควรให้

พ. ศ. ๒๔๗๒

ตอนหนึ่งแห่งจดหมาย

คอกอยู่แยกกัน ตรงกลางควรวีสูงกว่าข้าง ๆ ถ้าคอกกระย้อยลงได้ก็ให้อยู่ลงข้าง ๆ ของแอกัน แค่นี้สำคัญน่ะต้องพยายามให้เหมือนธรรมชาติ ให้มากที่สัตว์จะเป็นได้ แก่นทมิคอก ไม่ยกหลายสิบคนกันแน่ จะแคงให้งามโดยยากนัก ไฟช้อมมน้อยสักรอสก็เลยลวนเสียก็เลย เพราะแคงไถ่ยากกว่า แค่ว่าจำเนียรคองรทเช่นนั้น ก็คงระวังให้สเข้ากันให้ดี ทพคเช่นนี้ไม่หมายความว่าในแอกันนั้นจะมีแต่คอกไม้เท่านั้น ต้องให้ มีไม้ข้าง เช่นใบของคอกไม้ นั้น เพนเกล็กหอย หรือเพน ชะนิกอื่น ๆ ที่สวย ๆ และมีใบ ละเอยค อ่อน เป็นค นอกจากนั้นสของคอกไม้ ก็ควรให้เข้ากับสของแอกันด้วย นี่สำคัญเหมือนกัน ถ้าเราเข้าใจจิตสของ คอกไม้ ให้เข้ากับ สของ แก่นแล้ว แม้จะเย็นสก็เลยลวน ก็ยังคงมากกว่า มีคอกหลายส แต่ไม่เข้ากับสของแากัน อีกอย่างหนึ่ง คงไม่มีใครในโลกระฮุริเอา คอกไม้ ที่มีกานยาว ใส่ไป ในแากัน อวนเคยหรือเอาคอกไม้ที่มีกานสั้นยกกับแากันที่มีขนาคสูงไว้เป็นแน่ อย่าลืมนวาทองคอยเปลี่ยยนนำและหม่นปลัดคอกกทเหวเลาหรือคายไปแล้ว ทงเลียบทกวัน การเหาะเกล็ดหรือแฮสไปรินลงไปในแากัน ย่อม ช่วยให้ คอกไม้ มี ชีวิตส

ขึ้นในกานคกว่าธรรมคา ถ้าคอกไม้ นั้นหมคสวยหรือเหวแ่ทคายไปเมื่อไร ก็คงรับทงให้หมคทท เชอพอเลกว่า ไม่มีคอกไม้เสียเลยคกว่ามคอกไม้ ทคายหรือเหวเลาแล้ว เพราะมันทำ ให้ ททางบ้านช่องและหัวใจของผู้ที่โคเห็นเศร้ามัน ก็สสททากก็คองแากัน และคอกไม้ควรจะให้เข้าและเหมาะกัยทงหรือททางซึ่งระง ถ้าไม่เหมาะระแลคเคอะไป

“เท่าที่กล่าวมานองกเห็นแล้วว่าเย็นเรื่องธรรมคาโดยทั่วไป แม้บ้านทกคน ย่อมมี กทงนั้น แต่ขอให้ คคความเย็นความทวงคของพทมคองโคยแาทรง เมื่อโคกล่าวถึงเรื่องการแ่งบ้านแล้ว ก็ระชอกล่าวค่อไปอีกหน่อยว่า แม้เราจะโคกรยาให้บ้านเรยบรยอหมคคคอยู่แล้วก็จริง ยังควรมิเวลระคม คนในบ้าน ช่วยกัน ทำความสะอาดครั้งใหญ่ บละครั้ง คคเชคคคทกวดค ตลอดจนบ้าน ในโอภาสคคระจกการทรวจ ช่อมแซมของทชารคเสียทาย และเพมเติมสิ่งทชารคคคบกพร่องให้ครบถ้วน เช่นเปลี่ยยนเปลี่ยงล้าทุมเกาธ หมอนทเก่าและนำเกลยค ม่าน ฯลฯ ให้เรยบรยอ เวลาทททสค ตามความเห็นของพ คควรอยู่ในราวปลายย คคจวนสิ้นเกอนมณาคม เมอข ใหม่มากัง ทง

ชาญหัดฉกฉ

กุ่มภ

บ้าน ตลอดจน ผู้คนในบ้าน ก็ระโศกพลอยสลดจน เกิดข้อใจ ต้องคิดเวลาให้เหมาะในโอกาส
และอ้อมใจตามกันไปด้วย อย่าคิดถึงความ เอง ถ้าจะลองเปลี่ยน หรือ ขยับขยายวิวิ วาง
ลำยากและการเปลืองทรพยเล็ก ๆ น้อย ๆ ใน เครื่องห้อง และ วิธแ่งห้องบูข้าง ก็จะทำให้
สิ่งทำเช่น ยามใดทสลดจนทสลดและสยายใจ บ้านใหม่ขึ้นอีกด้วยเหมือนกัน
ทสลด ยามนั้นนาคคือ เมื่อการงานใดเสร็จเรียบร้อย “เป็นอย่างไรวางนอกรัก ?” อย่าฟังเขือ
ร้อยลงแล้ว แต่ก่อนทระลงมือทำงานชะนิทน์ เสีย ทนอ่านเอาอีกสักทีหน่อย ต่อไปนั้นจะ
ก็คองนถ ถึง เครื่องมือ และ สิ่ง ของ ที่ จะใช้ให้ โคฟุดถึง เรือง หนาที่ ๆ แม้บ้าน จะ ต้อง ปลูกยัติ
พร้อม นึกถึงว่าวันหนึ่ง ๆ จะทำอะไรบ้าง โดยตรง สำคัญมากที่เกี้ยว ข้าว ทยางจริง!
จะทำจากห้องไหนก่อน ถ้าเป็นบ้าน สองชั้น พ่อแ่งกำลังร้องระกินนมอยู่นั้นแน่ เกี้ยว
ก็ควร ตั้งต้นด้วยชั้นบนก่อน ทำทีละห้อง ๆ ก่อนนอกรัก พี่ต้อง วาง ฝากกา เสีย สัก
วันหนึ่ง ๆ อย่าทำให้เกินแรง เพราะจะเหนื่อย ประเคี้ยว.....”

๑ สาวอำพักคร มัคนิมิคร สวยผิฉโฉม
ฉ่างพักครปลั่ง ยังมีปรย น้าอยเคล้า

สาวพักครโทรม มินาข เทมือนสายเงา
นั้นและเรา ยลหญิง โฉมจริงเอย ฯ

พระศรี นิพนธ์

ลร้อยคอเพชร

นิยายเรื่องสั้นของฝรั่งเศส โดย Bree Narran.

ของ

แสงระพี.

หล่อน เป็นสตรีสาว ที่มีความงามเป็นรูป
สมบัติคนหนึ่ง แต่—กำหนดของหล่อนผิด
ไกลจากรูปโฉม คุณสมบัติในการเป็นหญิง
ของหล่อน มีพร้อม บริบูรณ์ แต่ไร้ทรัพย์
หล่อนมีปัญญา ความคิดสูง แต่ไร้โอกาส
และ โชคที่จะอำนวย ไม่มีใครเลยจะช่วย
เฟื่องฟู และพัฒนา เป็นอยู่ ของหล่อนให้เด่น
ขึ้นได้ ดังนั้น—ในที่สุด หล่อนก็แต่งงาน
กับชายคนหนึ่ง ฐานะของเขาที่ไม่สู้ดีอะไรนัก
เพียงแต่เป็น ครูของชั้นสามัญคนหนึ่งเท่านั้น

ริวายัตร์ของหล่อนละมุนละม่อมอ่อนโยน
วาทะที่เยือกเย็นแจ่มใสน่าฟัง แต่—ดวงใจ
ของหล่อนชื่นชมที่สุด นึกวิสัยทัศน์ทุกคน
ที่ร่ำรวย และสยโศกงานยิ่งกว่าตัวหล่อน
ความต้องการที่จะใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยถ่วง

หนักอยู่ในความคิด ความทะเยอทะยานอยาก
จะมีบ้านช่องใหญ่โต พร้อมด้วยเครื่อง ประดับ
อย่างหรูหราที่ฝังแน่นอยู่ในดวงจิต ขณะที่
หล่อนและสามีนั่งโต๊ะอาหารร่วมกันด้วยเครื่อง
แต่งกาย ชุกเกี่ยวกับ ที่แต่งอยู่ ตลอด สัปดาห์
ถึงแม้ อาหารที่กินนั้นคิดว่าพออยู่แล้ว หล่อน
ก็ยังเหม่อมอง ผ่านไปถึง งานช่าง ที่มีสีสัน ๆ
พร้อมด้วย ปลาเทราต์ นกพิลาญ พุดดิ้งเครื่อง
แต่งกาย หล่อนอยากมีเครื่องเพชร ประดับ
และร่ำร้อหาเครื่องเสื่อผ้าที่สวยงาม เก ๆ ทุน
คามสมัย ล้วนแต่เป็นการละเมอ ด้วยความ
มักใหญ่ของหล่อนทั้งสิ้น.

หล่อนมีเพื่อนหญิงที่มั่งคั่งคนหนึ่ง ชอบ
พอกันมา แต่ครั้งอยู่โรงเรียน หล่อนไม่ใคร่
กล้าไปหาเขาเลย เพราะเขามีบ้านอันโอโง

แสงระพี

กุ่มภัก

กว้างขวาง ซึ่งหล่อนยังมีให้เหมือนเขาไม่ได้
ไปหาเขาคงหนึ่ง พอกลับมาก็คงร้องไห้
อยู่เป็นหลายวัน หลังจากนั้นความทุกข์
ความเสียใจ และความทอดยเยอหน่ายต่อ
ชีวิตของตัวเอง.

เย็นวันหนึ่ง สามของหล่อนกลับจากงาน
หน้าคาเฟ่สี่มุมยามเย็น ในมือมีซองยี่สิบ
ฉบับใหญ่ถืออยู่ เขายื่นให้หล่อน

“นี่คือสิ่งประหลาดสำหรับเธอ!”

หล่อนรีบฉีกซองออก หยิบเอาบัตรมี
ตัวพิมพ์ กิ่ง :-

“เสนายักษ์กระทรวงธรรมการ และ มาตาม
แรมย โน มีความยินดีขอเชิญ มงคีเออร์
และ มาตาม ลัวเซล มาในงาน สโมสร
สันนิบาต ณวันจันทร์ที่ ๑๘ มกราคม”

แทนที่หล่อนจะโกรธธิดัน ก็ออกใจไป เช่น
เกี่ยวกับ สาม หล่อนเหวี่ยง บัตรเชิญนั้นไป
เสียทางหนึ่ง

“ไม่เห็นเป็นประโยชน์อะไรแก่กิดันเลย”
หล่อนเอ่ย.

“แม้ยอกรัก, ฉันคิดว่าเธอควรจะทำใจ
เธอมีโอกาสไปเที่ยวงานน้อยนัก และฉันเอง
เธอก็รีบแล้ว บัตรเชิญ ของท่านเสนายักษ์
ก็คงนับว่าเป็นการได้รับเกียรติยศอย่างสูง ที่

ข้าราชการชั้นต่ำ ๆ เช่นนี้จะได้รับ เธอจะ
ได้พบเห็นบุคคลสำคัญ ที่ควร รู้จัก มากมาย
ทีเดียว”

“ถูกแล้วค่ะ และคุณจะให้กิดันทำอะไร
แต่งไปล่ะคะ?”

“ทำไม? ก็เครื่องที่เธอเคยแต่งไป
ละครด้วยกันเสมอ ๆ นั้นยังใช้ได้ มันเหมาะสม
และงามสมควร เธอ-----”

เขาหยุดพัก เมื่อเห็นภรรยาหันหน้าร้องไห้
เป็นเวลานาน หล่อนจึงขยับขึ้น เช็ดน้ำตาพัก
ด้วยเสียงกระเส้า แกมสะอื้น

“กิดัน ไปไม่ได้หรอก เพราะไม่มีเครื่อง
แต่งตัวให้เหมาะกับงานใหญ่งานโตเช่นนั้น คุณ
เอายักร ไปให้ใครคนอันเขาเสียเถิด คนที่
เขามิภรรยาและเครื่อง แต่งตัววิบุลย์ยิ่งกว่า
กิดันนะ”

สาม มองกหล่อนด้วยความสงสาร
“อย่าร้องไห้ไปเลย ที่รัก ประมาณคิด
จะเป็นราคาสักเท่าไรจึงจะพอ เพราะตกแล้ว
ก็คงใช้ได้อีกหลายหน”

หล่อนเหลียวตาขึ้นมองกุสามี จ้องอยู่
เป็นครู่ จึงพูดซ้ำ ๆ

“กิดัน ประมาณไม่ถูกหรอกค่ะ แต่ก็คิดว่า
คงอยู่ในราวสิบหกปอนด์ เห็นจะตกได้”

พ. ศ. ๒๔๗๒

สร้อยคอเพชร

สามี่ หน้าสลกลงนิกหน่อย เขามีเงินอยู่
จำนวนหนึ่ง เกือบจะร้อยสำหรับเที่ยว
ยิงนกเล่นในคราวหยุดเทอมหน้าอื่น ที่สัก
เขาคักใจ

“ตกลง, ก็แล้ว” เขาพูด “ฉันจะให้
เธอ สิบหกปอนด์ แต่ต้องเลือกเธออย่างสวย ๆ
สมัยเขอนะ”

ราวครึ่งวันงานยิ่งใกล้เข้ามา กุสสัน
มากาม ตัวเขายังสลกลงกว่าเก่า และมีท่า
ทางกระวนกระวาย จนสามี่สังเกตเห็น จึง
ซักถามขึ้น.

“คิดมัน อยากหาเครื่องเพชร สักอย่างหนึ่ง
คุณกุสสัน คิดมัน ไม่มีอะไรประดับเลยจนเกิดเขี้ยว
คิดมัน คิดว่าย่าไปเลยจะดีกว่า ถ้าหาอะไร
ประดับไม่ได้”

“ถ้าใช้ดอกไม้ช้เธอจ๋า” สามี่ตอบ
“เขอนะ ไม่รู้ตัวหรอก ว่าความงามของเธอ
ไม่ต้องการเครื่องประดับอะไรอีกแล้ว ดอกไม้
เพียงสัก แอปเปิ้ล, แก้ว, ชีลิ่ง เลือกทุกอย่าง
งาม ๆ สัก ๓-๔ ดอก เท่านี้ก็พอ สวย
หมดไป”

หล่อนหน้าขัง

“ไม่เอา! คิดมันทำอย่างนั้นไม่ได้ มัน
จะยิ่งเสริมให้กุมภชอหนักเข้า คุณก็ยกูเถอะ

เราจะต้องเข้าไปเล่นในหมู่คนชั้นสูง และ
ผู้มั่งคั่งทั้งนั้น”

สามี่ นิ่งอยู่เป็นครู่ ความรักภรรยา ทำให้
เขาหมดความรอยคอย ยอมอำนวยความสะดวก
คิดลงเห็นจริงตามหล่อน

“ถ้าเธอ จะต้องการเครื่องประดับจริง ๆ
ลองไปหาเพื่อนของเธอ มาถามฟอเรสเตอร์
ซอฮัมเครื่องเพชรอะไรของเขาสักอย่างก็แล้ว
กัน เธอก็เขาชอบพอ กันมาก คงให้ซอฮัม
เป็นแน่”

“จริงซี! คิดมันลืมสนิทก็เคย”

รุ่งขึ้นหล่อนไปหาเพื่อนขอความช่วยเหลือ
และวิธีรอกันแข็งแรง มาถาม ฟอเรสเตอร์
ลูกช่น ไปหีย เขาหียเครื่องเพชร ออกมาวาง
ลงบนตัก มาถาม ตัวเขด

“เลือกเอาตามชอบใจ แม่เพื่อนรัก”

หล่อนเบ้คหิยช่นดู เห็น สร้อยไข่มุก
สร้อยทองคำ สร้อยเพชร หล่อนหิยช่น
ลองทีละสิ่ง ๆ ทุก ๆ อย่างงามต้องใจหล่อน
มาก แสงมันส่องววยวาย พว่ไปหมด ไม่ใคร
จะคิดสินใจลงได้เลย คุณมันสวยมันเก้เข้าที่
ไปหมด ทันใด หล่อนคดลงใจ เลือกเอา
สร้อยคอเพชร เพราะคิดว่ามันรัยกับเครื่อง
ตัวนาคำก็เตรียมไว้แล้ว ด้วยความสนใจ

แสงระพี

กุ่ม

หล่อนหิยสรวีเพชร ชนลงสวมกุ พิศโฉม
อินงามของหล่อนทรวงหน้ากระเจกเงา พลางหัน
ไปตามสหายของหล่อน ค้วยเลียง ประหม่ากลัว
ว่าเจ้าของจะปฏิเสธ

“เธอให้ฉันขอยืมได้อะไรไหม?”

“ได้—ได้ ทำไมจะไม่ได้อะ! เอาไปเถอะ”

มาตามลัวเชล โถมเข้า กอดคอสหาย
แสดงความขอยืมขอยืมอย่างยิ่ง

๐ ๐ ๐

ราตรีแห่งเหตุการณ์ได้มาถึง มาตาม
ลัวเชล ได้รับผลอย่างน่าพิงพอใจ เพราะหล่อน
ได้รับคำยกย่อง ว่าเป็น สตรี ที่สวดยกว่าใคร ๆ
ทั้งหมด ชายใดที่เห็น หล่อน เข้าแล้วไม่
สามารถจะถอนสายตาไปจากหล่อนได้ รุม
กันถามข้อสงสัย ทาคนให้ช่วยแนะนำ พวก
ครูหนุ่ม ๆ ที่มาชุมนุมในงาน แยกกัน วิชา
เห็นรำกับหล่อน แม้แต่ท่าน เสนาบดี เองก็ยัง
เอาใจใส่ คบประหนึ่งว่าหล่อนเป็น เทพธิดา
ที่มาในงานนั้น ทั้งนั้นขยันเป็นวันสำคัญแห่ง
ชีวิตของหล่อน หล่อนมีความภูมิใจมาก
ทวักความเยือกเย็นใจ ในผลแห่งความมีชัย
คือ ความงามของหล่อน อยู่เหนือสตรีทั้งหลาย
เป็นการมีชัยอย่างงดงามที่สุด เหนือความมีชัย
ทั้งหลาย เป็นความมีชัย ของสตรี ต่อสตรี

ด้วยกัน ซึ่งเพศของหล่อนย่อมมี

หล่อนเพิกเพี้ยน อยู่ จนถึง ๕ น. จึง
เตรียมตัวกลับ สามีของหล่อนได้เลี้ยงไป
นอนเสียที่ห้องพัก พร้อม กับพวก เพื่อน ๆ อีก
สองสามคน ปล่อยให้ ภรรยาหาความเริงรมย์
อย่างเต็มที่ พอทราบว่าหล่อนจะกลับ เขาก็
รีบออกมาเอาผ้าห่มคลุมให้ ซึ่งเป็นชนิก
ที่ต่างไกลกับเครื่องชุดราตรีของหล่อน ความ
กะดากอายของหล่อนอันเกิดจากการกลัวใคร ๆ

จะมาเห็นทำให้ หล่อนอยากจะวิ่งไปเสียให้พ้น
แต่ ลัวเชล พะยงกายของหล่อนไว้

“คอยอยู่นี่ก่อน ฉันจะไปเรียกกลับมา”

หล่อน ไม่ยอมฟังเสียง วังตามเขาออกมา
ด้วย พอมาถึงถนนแล้ว จะหารถสักคันก็ไม่มี
หล่อนหนาวถึงกับสั่น แต่ความคันทนกลัว ทำ
ให้ต้องรีบกระโดดไป ตามริมแม่น้ำ เป็นนาน
จึงเห็น รถเก่าคร่ำครว้าคันหนึ่ง คลานควมไถ่ยม
มา มันเก่าจนดูเหมือนเจ้าคนขายจะขาย ที่
จะนำมันออกมาแล้วเวลากลางวัน ถึงกระนั้น
ทั้งสองผัวเมีย ก็จำต้องจ้างมันไปส่งบ้านจนได้
ที่สุดแห่งงาน หล่อน — ภรรยานับว่า
หมดหน้าที่ บรรเทาความอึดใจได้เต็มเพียง ส่วน
เขา — สามี พรุ่งนี้จะต้องทรมานกายไป
ทำงานอีก เขารู้สึกเหนื่อยใจมาก

พ. ศ. ๒๔๗๒

สว้อยค้อเพ็ชร

หล่อนไปยื่นพิศโฉมอันงาม ทรงหน้า
กระพริบ คึกว่าเป็นโอกาสครั้งแรก และครั้ง
สุดท้ายแล้ว ทนไฉนหล่อนก็ส่งเสียงร้อง
ออกมาด้วยความตกใจ

สว้อยค้อเพ็ชร หายเสียแล้ว

หล่อนหันไปบอก สามี่ เขากำลังเปลี่ยน
เครื่องแต่งกายอยู่

“ฉัน—ฉัน—ฉันทำสว้อยเพ็ชร ของมากาม
พอเรสแควร์ หายเสียแล้วละค่ะ”

เขาเหลียวหน้ามา นิ่งตะลึงคล้ายคน
เป็นไข พุกออกมาคำเดียวว่า

“อะไรนะ?”

แล้วทั้งสองคนก็ถุกักถูช่วยกันหา ที่
ทองเสื่อผ้าที่พยับ ในกระเป๋าทะเลศลุม หมก
ทุกแห่ง ไม่มี

“หล่อนจำได้แน่หรือ ว่าเมื่อตอนกลัย
จากบ้าน ท่านเสนาบดีนั้น สายสว้อยยังอยู่ๆ”
สามี่ถาม

“ค่ะ ก็ฉัน ยังรู้ สักว่ามี เมื่อตอนอยู่ใน
ห้องเด็นรำ”

“ยังงั้นก็คงตกหายในรถ เพราะถ้าตก
บนถนน ก็คงได้ยินเสียง หล่อนจำเลขหมาย
รถคันนั้นได้ไหม?”

“จำไม่ได้ค่ะ”

ทั้งสองนั่งจ้องจ้อง มองกู่หน้ากัน คายวิบ ๆ

ใจคอคนค้นพบไม่ออก เป็นนานแล้วเชล จึง
ผลุนผลัน หยิบหมวก หยิบเสื้อ

“ฉัน จะลองเคียวกลับไปเทียบค้นดู” เขา
พุก “บางทีจะพบ มันตกอยู่ที่ถนนข้าง” พุก
แล้วก็ตะลึงลานออกจากบ้าน

หล่อนซุกกายลงนั่งตะลึงระอาวาทวิ ไม่
สามารถจะเคลื่อนไหวไปไหน ความคิดกระตุกรุ่น
ไปด้วยความร้อนใจ ความกลัว

ประมาณ ๗ น. สามี่หล่อนกลับมา พร้อม
ด้วยความสิ้นหวังเมื่อหาไม่ได้ จึงชวนกันไป
แจ้งความสถานีตำรวจพระนครบาล ทั้งถึง
แจ้งความในหนังสือพิมพ์ว่าวันอีกหลายฉบับ
วันนั้นทั้งวันสามี่หล่อนยังอยู่แต่การเรื่องนี้ พอ
เย็นกลัยมาหล่อนเห็นเขาหน้าเขียว หมก
หนทาง แม้แต่ข้าวควรวสักันก็ไม่มี เขา
ส่ายหน้าด้วยความหนักใจ

“เธอ จงเขียนจดหมายไปหาเพื่อน บอก
กับเขาว่าเธอทำขอมันหลก และกำลังหาไป
ให้ข้างต่อ ถ้าเสร็จแล้วเมื่อใดจะเอาไปส่ง”
สามี่แนะนำ

๐ ๐ ๐
อาทิตยที่หนึ่งล่วงไป ทั้งสองสามี่ภรรยา
ก็ยังอยู่ในความ หมกทวิ ทั้งได้สว้อย
สายนั้นคืนมา ความทุกข์ร้อนทำให้มากาม
ฉิวชล ชูชชีตวิ้งโรยไปมาก จนดูเหมือน

แสงระพี

กุ่ม

ร่างกายซบเซาลงกว่าความเป็นจริงถึง ๕ ปี เขา
หิบบีบที่ใส่สร้อยสายนชชก เห็นมซอ
บอกคำบล และห่างที่ขาย ครั้นไปถามกกลัย
ไ้รับคำตอบว่า ห่างเขาไม่ได้มีสายสร้อยขาย
ทำแต่เฉพาะหีบที่ใส่เท่านั้น

มาคาม และ มอญลออัว ลัวเซด เทียว
สืบถามกถามร้านขายเครื่องเพชร ตลอดจนกรง
ปาริส ที่สุดไปพบเขาแห่งหนึ่งเป็นร้านเล็กๆ
อยู่ข้าง ปาเลส์ โรแบด มีสร้อยเพชร อันไ้
ขนาด และรูปพรรณเหมือนกัยสายที่หาย
แต่มีราคาถึง ๑๖๐๐ ปอนด์ เจลดไ้เพียง
ร้อยละ ๑ หรือ ๑๖ ปอนด์เท่านั้น.

เขา อี้นวอน คนขาย ให้ช่วย เก็บไว้ก่อน
ภายใน ๓ วัน เขาจะมาซื้อ ครั้นแล้วทั้ง
สองคนก็ช่วยกันวิ่งเต้น เทียวหาเงิน เกือบ
เดือน จึงสำเร็จ ลัวเซด ไปอี้นวอนยืมมาไ้
ครึ่งหนึ่ง ที่เหลือ เขายืมเอาตามเพื่อนฝูงคน
โน้นบ้าง คนนี้บ้าง และเขายังไปหาตามทีให้
ก็ยืมเงินอีกหลายแห่ง ที่สุดไ้มาครบจำนวน
จึงทำการไ้ซื้อสร้อยสายนั้นมา

เมื่อมาคาม ลัวเซด เอาสร้อยไปคืน สหาย
ของหล่อน เขาทำท่าโกรธน้อย ๆ

“หล่อน ควร จะรีบ มาส่ง ให้เร็ววกว่านี้ สัก
หน่อย เพราะฉันก็ต้องการใช้เหมือนกัน”

หล่อนไม่กล้าเอื้กหีบให้เพื่อน ของหล่อน

เพราะกลัวว่าเขาจะจำไ้ว่า มันไม่ใช่เส้นเค็ม
เพื่อนของหล่อนก็ไ้ใจหายไม่ต้องทรวงทราอะไร
เพราะเชื่อใจว่า เพื่อนคงไม่โกง.

คราวนี้ มาคาม ลัวเซด หล่อนรู้ตัวแล้ว
ว่าความซนอย่างจริง ๆ นั้น มันมีเพียงเพียงไร
แต่หล่อนมานะกักพันทน ช่วยสามทำงาน
เพื่อหาเงินมาใช้หนี้ก้อนใหญ่ ไม่เลือกว่างาน
ชนิดใด หล่อนลงมือทำเองทั้งสี่น ย้ายไป
เช่าบ้านถูก ๆ อยู่ เย็บ—ปัก—ด้าง—กวาด
จีปาดะ จนมือไม้หล่อนดำนไปหมด ส่วนสาม
เล่า ก็ทำงานหนักตลอดวัน เลิกแล้วยังรีบจ้าง
เขาลอกหนังสือ แต่เป็นอยู่อย่างนั้นเกือบ
๑๐ ปี จึงไ้สร้สร้างหนี้หมดไปไ้

มาคาม ลัวเซด ก็แก่ลงไ้มาก มีภรรยา
แกงฝึกกว่า มาคาม ลัวเซด คนที่ใคร ๆ ก็ชมว่า
สวย ขณะใดที่สามหล่อนนั่งอยู่ทีเก้าอี้ หล่อน
มักจะแอบไปนั่งตรง หน้าต่าง คิดถึงอดีตกาลที่
ล่วงแล้วมา เป็นต้นว่า ความสวย—และความ
เปลี่ยนแปลง จะมีเพียงใด ถ้าสายสร้อยเส้นนั้น
ไม่เกิดหายขึ้น แท่อนิจจา! ของเล็ก ๆ น้อย ๆ
เท่านั้น ทำให้หล่อนต้องยากจนคนแค่น ตก
ระกำลำบาก ทรมความสุข แห่ง ชีวิต ทั้ง
ร่างกายก็ร่วงโรย

พ. ศ. ๒๕๔๗๒

สรวัยคอปะเชษฐ์

วันอาทิตย์—วันหนึ่ง—หล่อนไปเที่ยวเตร่เล่นที่ ซอมพ์เฮลซ์ เพื่อหาความเพลิดเพลินใจ หลังจากการที่ต้องทราครดร้า มาแล้ว นับเป็นเวลานาน หล่อนแลเห็นสตรีคนหนึ่ง รูปร่างงดงาม ผิวพรรณผ่องใส เติรมาทักเฝ้าเล็ก ๆ ขึ้นมาคือ มากาม ฟอเรสแตร์ หล่อนยังก็พริ้งเป็นสาว

มากาม ลัวเซต ตกใจมาก ขณะก็เห็นสหายเก่าของหล่อน แต่หล่อนก็มีใจกลัวพอที่จะไปเผชิญหน้ากับเขาได้ เพราะหล่อนหลีกจากหนี้สินแล้ว และเห็นว่าควรระบอความจริงให้ทราบไว้

“ก็ทำไม ยี่แอง——”

สตรีผู้ดี ขนานนาม หัน มา จ้อง ดูหล่อน จำไม่ได้ นี่กว่าคงทักผิดตัว

“ขอโทษ—— มากาม—— ฉันไม่รู้

จักหล่อน—— เห็นจะทักผิดเสียแล้ว”

“ไม่มีผิดหรอก ฉัน—มาทักลัวเซตไฉนละ”

สหายหล่อนส่งเสียงร้อง อย่างตกใจ แคมประหลาด

“โอ! มาทัก—ยังไฉน คุณก็รูปลึกร่างไปมากทีเดียว”

“ยะ—ฉัน ต้องทกระกล่าวยาก อย่างแสน

เชื่อง นัยแต่ไปหาหล่อน ครั้งนั้นแล้ว ก็ยากจนเรื่อยมา”

“ทำไมถึงเป็นยังงั้นละ ลองเล่าให้ฟังดิ”

“หล่อน จำสรวัยเพ็ชร ที่ฉันชอบมิได้ไปงาน เมื่อคราวนั้นได้ไหม? นั่นแหละฉันทำมันหาย”

“แต่ก็หล่อนเอามาคืนฉัน แล้วฉัน หล่อนจำไม่ได้บอกหรือ”

“ถูกแล้ว ฉันค้นหยาที่แท้ให้จริง แต่ต้องทนทำงานหนักถึง ๑๐ ปี จึงใช้หนี้ค่าสรวัยหมด เราต้องยากจน แต่ขอยืมคุณพระเจ้าที่ได้ยืมไปจนหมดค่า”

แต่ มากาม ฟอเรสแตร์ จ้องมองสหายของ

หล่อน ท่าทางคัน ๆ

“นั่น หมายความว่าหล่อน ไปซื้อสรวัยเพ็ชร มาให้ฉันแทน งั้นหรือ?”

“นั่นแหละ ฉันคิดว่าหล่อนคงขอกไม่ถูกว่ามันเป็นคนละสาย” มากาม ลัวเซต คอยอย่างพากฎมิใจ

มากาม ฟอเรสแตร์ เอามือไปจับมือสหายของหล่อนรวบไว้ทั้งสองมือ

“ท้าย—ท้าย—มาทัก! สรวัยของฉันมันเพ็ชรปลอม ถ้าซื้อก็คงไม่เกิน ๒๐ ปอนด์”

เพราะความรัก

ละครพดเรีงรมย์ องค์เดียวจบ

ของ

ก. ระวังภัย

ตัวละคร

นายมานิต

นางวิมล

นางสงบ

นางสนธิ

หญิงแก่คนหนึ่ง

นายแพทย์แผนปัจจุบัน

ภรรยานายมานิต

พี่สาวนางวิมล

หญิงคนใช้

ฉาก : ห้องรับแขก

เมื่อเปิดม่าน ฉากว่าง สักครู่หนึ่ง วิมล เติร์เข้ามาทางประตูด้านหลัง และ มานิต ตามเข้ามา ทั้งสองคนแต่งตัวอย่างฟุ้งจากธุระ วิมล หน้ายคิ้วย มานิต หน้ายอกหิวเสีย มานิต แฉวนหมวกแล้วเติร์ไปทางประตูด้านขวา ทันใดนั้น สนธิ หญิงคนใช้เข้ามาทางประตูด้านซ้ายคอยรับผ้าคลุมผมซึ่ง วิมล กำลังแก้.

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

- วิมล .— คุณ !
- มานิต .— อย่างกับฉันหน่อยเลย (กำลังจะ
เข้าประตูห้องทำงานของคน)
- วิมล .— (เกริกตามไป) สาขานมาว่าคุณ
ไม่รู้รักผู้หญิงคนนั้น
- มานิต .— ว่าความจริง ! (เข้าประตูไปเลย)
- สนธิ .— คุณนายทรายอะไรมาหรือคะ ?
- วิมล .— เออ ! (นั่งถอนใจ)
- สนธิ .— (กระซิบ) ก็ฉันเก็บกระถางใน
ตะกร้าไว้แล้วละ
- วิมล .— เอาไว้ประเดี๋ยว แก่ ถึง ค่อยให้ฉัน
เวลาฉันอยู่คนเดียว
- สนธิ .— แล้วยังมีอีกหลาย อีกละยัยหนึ่งคะ
มีคนถือมาส่งเอง นี่คะ (ล้วงหยิบ
ขึ้นมาจากคอเสื้อ)
- วิมล .— เอามา, มีใครโทรศัพท์มาหรือ
เปล่า ?
- สนธิ .— มีคะ โทรศัพท์มาถึง ๓ แห่งคะ
- วิมล .— คนใช้ รึ ?
- สนธิ .— คะ
- วิมล .— แก่รู้จักเขาไหม ?
- สนธิ .— รู้จักคนหนึ่งคะ ผู้ชาย บอกมาว่า
ขอเชิญคุณหมอบไปพักผ่อนบ้าง
- วิมล .— แล้วอีก ๒ คนละ
- สนธิ .— อีก ๒ คน จะขอมาให้ คุณ หมอ
ตรวจคะ
- วิมล .— ผู้หญิงรึ ?
- สนธิ .— คะ
- วิมล .— เป็นพวกที่เคยมาหรือยัง ?
- สนธิ .— ก็ฉันเข้าใจว่ายังคะ
- มานิต .— (โผล่มาทางประตูขวา) ยังไง สนธิ
แกไม่ได้ยินเลยหรือ ฉันกค
กะตั้งเวรกะตั้ง ๒ คนแล้ว ไป
หยิบสมุดโทรศัพท์มา
- สนธิ .— คะ
- วิมล .— (เรียกมานิต) คุณ !
- มานิต .— อย่างกวโนใจ (เข้าประตูไป)
- วิมล .— (เกริกไปที่ประตูด้านหลังทางที่ สนธิ
ออกไป) สนธิ !
- สนธิ .— (ถือสมุดโทรศัพท์กลับมา) ขา !
- วิมล .— ไปทางประตูหลังนั่นแหละ เห็นว่า
ฉันไม่เห็น แล้วเธอลงมาให้
ฉันดู พร้อมกับกระถางที่แกเก็บจาก
ตะกร้าด้วยนะ และอย่าลืมคอย
ฟังด้วยว่าคุณพูดว่าอย่างไร
- สนธิ .— คะ — (กลับ ออกไป ทาง ประตู
หลัง)
- วิมล .— (อยู่คนเดียว พิจารณาหูของ

จดหมายที่สนิทส่งให้เมื่อน้อย่าง สงบ.— คุณมานิต ควรชี้แจงให้ฟังว่า วัฒน
ถัดทางสองด้าน ยกขึ้นคม
แล้ววางลง แล้วหยิบขึ้นคมอีก วัฒน.— คลอด ทางที่กลัย เขาไม่พุดกับ
แล้ววางลง) คราวนี้ใช้ วอให้ ฉันเลย
คนมาส่งเอง ไม่ส่งทางไปรษณีย์ สงบ.— แล้ว วัฒน ละ!
(เก็บไปประทับที่หน้าขวา ซึ่งเป็นห้อง วัฒน.— ฉันก็ไม่พุดกับเขา
ทำงานของสามัคคี คณะแห่ง สงบ.— อ้าว! เราผิด. เพราะไม่พุดกัน
แล้ววกที่พันพุด) ผู้หญิงออกมา แทะละ จะทำให้เรื่องเกิดใหญ่โต
เคย วัฒน.— ฉันไม่คิดว่าก่อนหน้านั้น ยังไม่คิด
(สัปดาห์หนึ่ง สงบ อายุ ประมาณ ๖๘ ปี เก็บเข้ามาทางประตูซ้าย สงบ.— การ นั่งเฉย ๆ ไม่พุด นั้นแหละ คือ
แต่ทว่าอย่างอยู่บ้าน) เท่ากับพุดมากทีเดียว
สงบ.— (ยิ้มแย้ม) หนึ่งกลางวันเล็ก วัฒน.— พระให้ฉันขอยใจเขาขังขัง?
แล้วว วัฒน? สงบ.— ขอให้ระวังว่า การระแวงสงสัยใคร
วัฒน.— ยัง นั้น อาจกลายเป็นเหตุก็ได้
สงบ.— ถ้าจะไม่สนุกซี! วัฒน.— ขังขังซี ช่วยแก้ความเข้าใจ
วัฒน.— ยังไงก็ไม่ทราบ ละ ขอสาบานเทยว่า ลูกสาวฉัน
สงบ.— เอ๊ะ! เป็นอะไรไป? จะไม่ให้แต่งงาน กับพวกหมอละเลย.
วัฒน.— ค่ะแล้วทพไม่ไปด้วย สงบ.— ลูกสาวพองอายุ ๔ ขวบเท่านั้น อย่า
สงบ.— ทำไม เกิดเรื่องอะไรหรือ? พงไปจนถึง
วัฒน.— เปล่า คือน้องเขี้ยวเราไปนั่งใกล้ ๆ วัฒน.— ฉันเห็นว่า พวกหมอละ ควรจะ ถอดลัทธิ
กับคู่รักของคุณเข้า ฉันไม่พอใจ เหมือนพระทวยวชิร คือนมเมยไม้ไผ่
ก็เลย ลูกขึ้น กลั้ม ข้างเลย เคย ๆ สงบ.— เพราะอะไร?
คุณก็เลยกลั้ม ข้าง เท่านั้นเอง วัฒน.— เพราะว่าถ้าให้มเมยเข้าคนหนึ่ง จะ

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

ต้องเกิดมีเมียน้อยเสมอ
สงบ.— ของพี่ไม่ใช่หมอ แต่ถึงกระนั้นเขา
ก็ — — —

วิณณ.— ทราบแล้ว แต่เขายังคงไม่ให้รู้

สงบ.— บิดไม่สนิทออก

วิณณ.— อย่างไรก็ตาม เขาไม่ได้มีอาชีพที่
มีสิทธิ จะอยู่ในห้อง กับผู้หญิงสอง
คู่สองคู่อย่างอาชีพของหมอ น
แหละพี่ เรืองของคณมนยังงแหละ
คุณเล็ก โน่น! ทางห้องโน่น (ชี้

ทางประตูขวา) เขาอาจะอยู่
กับคู่รักของเขา และส่วนฉันก็
อยู่ห่างกับเขาเพียง ๒ ก้าว นเอง
ไต่ขึ้นแค่เสียงพทหรือไต่ไต่ขึ้นเลย
เพราะเขากระซิบกัน ทั้งนี้โดยที่

ฉันไม่มีสิทธิจะไปรบกวนเขา และ
ถ้าฉันบอกเขาไปบ้าง แม้จะ
ไปพบเขา อยู่กับผู้หญิงที่นุ่งห่มไม่
บริบูรณ์หรือไม่นุ่งห่มเลย ฉัน

กลัวจะต้องเป็นคนรังชอกโทษ และ
กลัวออกมา คุณเล็กพี่, ขน
ขรรมเนียมของโลกล มันเจริญยง

แหละ สำหรับนายแพทย์จะทำ
ยิ่งไงๆ อะไรๆ ก็ "ได้" ไม่มีกฎธรรมะ

ไม่มีกฎมารยาทอะไรเลย มีสิทธิ
ทุกอย่าง ไม่มีใครคัดค้าน ประเทศ
ที่ถึงซึ่งความเจริญจริง ๆ แล้ว
ควรจะทำมาชีพชนชั้น (ความ
โกรธกำเริบขึ้นทุกที) ฟังซฟ!

เวลานี้กำลังตรวจคนไข้ พี่ไต่ขึ้น
ใหม่? นัน, ประตูกลัน ฉัน
ไต่ขึ้นเที่ยว รู้เพียงว่าผู้หญิง
ฟังซ ฟ! ฟังซ มันทำลังเข็ดกระไร
ใหญ่ มันไม่ยอม — — —

สงบ.— อะไร วิณณ, พี่ไต่ขึ้นอะไรเลย

วิณณ.— ไร, ฉันก็ไต่ขึ้น เพราะเขา
กระซิบกัน เพราะเขากำลังคุย
กัน — — — โอ๊ย! (ร้องอย่างกั
ด้วยความปวดร้าวใจ)

สงบ.— เป็นอะไรไป วิณณ?

วิณณ.— เปล่า!

สงบ.— ทำอะไรยังงี้ น้ากล่วออก ร้อง
ออกมาถึงกระซิบเป็นอะไร

วิณณ.— พี่, ฉันรู้สึกหัวใจมันระชาทให้ไต่
เที่ยว มันกับเขา ฉันมองเห็น
ทั้งสองคน มองเห็นกำลังกอดกัน

สงบ.— อะไร วิณณ! น้องจะเห็นไต่ยังงิ?

วิณณ.— ฉันเห็นจริงที่เขี้ยว ฟันไม่ไหว

๑. ระว่างภัย

กุ่มภ

แล้วพี่ ไหมนะข้าทำให้ได้ ทน
 ต่อไปไม่ไหวแล้ว ไม่ไหว! ไม่
 ไหว! (โดยความโกรธ ตรงเข้า
 ทบประตูบ้านขวา ค่อยกำยันทงสอง
 ข้าง)

สขบ. — วิธณ ทำไม่ถึงเป็นยังงั้นไปละ คุช
 ข้างแล้ว หยุท! มาน์เถอะ

วิธณ. — (หยุท) รังของพี่ คณน้อยออก
 ข้างเสียแล้ว โอ! พี่ทำ คณไม่
 สบายใจเลย น้ข้าจะว่ายังง
 ัยังก็ไม่รู้

(ประตูบ้านขวาเปิดออก มีหญิงแก่
 คนหนึ่ง แก่มากท่นิ้วเกือออกมา
 แล้ว มานิก เกือตามมาข้างหลัง)

มานิก. — ครบ คุณยาย — พวกเก็ก ๆ
 ของผมมันเล่นช่นยังงั้นเอง ว่า
 ไม่ไหวก็ไม่ไหว ผมขออภัยด้วย

หญิงแก่. — ไม่เป็นไรกะ เป็นธรรมดาของเก็ก ๆ

มานิก. — ออกทำงานเถอะครบ คุณยาย ไกล
 กว่า

หญิงแก่. — โอ! ทายจริง คณยังไม่ได้ให้
 คำช่วยการ

มานิก. — (อยากใหไปพ้นเร็ว ๆ) ไม่เป็นไร
 ครบ คุณยาย เอาไว้ควรวหนา

ก็ไคร้
 หญิงแก่. — ส่วน ยาท คุณหมอ กำหนดให้ น
 วยะปะทาน ก่อน อาหารไม่ใช่หรือ
 คะ ?

มานิก. — ครบ ยานี้ วยะปะทานก่อนอาหาร
 เข้า

หญิงแก่. — น้นปะไร คณเกือจำลิต น้กว่า
 ก่อนอาหารเย็น น้ถ้าคณไม่
 ทวนถามให้ ถัดวัน ก็รียะปะทาน
 ผิดแล้ว

มานิก. — ครบ ก่อนอาหารเข้า ถัดวัน
 น้เข้า

หญิงแก่. — ควรใช้ น้สักเท่าไหนคะ ?

มานิก. — ครึงแก่วักพอครบ

หญิงแก่. — น้่านหรือ น้่านปะปากะ ?

มานิก. — น้่านปะปากะ

หญิงแก่. — แล้วไม่ถ้องถ่านยาอีกต่อไปปะคะ ?

มานิก. — หยุทไคร้ครบ

หญิงแก่. — ขอพระคุณ คุณหมอ ถิณล
 ละคะ (ออกทางประตูหลัง)

มานิก. — ครบ

วิธณ. — (เรียกมานิก) คุณคะ ฟังถิณล
 หน้อยคะ

(มานิกไม่ฟังเสียง เกือรกลับเข้า

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

ห้องของคน)
หญิงแก่.. (หันกลับเข้ามาอีก) คุณหมอคะ
มานิต.. (หันกลับมา)
หญิงแก่.. (พูดเป็นทักะซิบ) ส่วนที่ ---
มานิต.. ชำระให้สะอาดทุก ๆ วัน ก่อนเข้า
นอน ครับ
หญิงแก่.. ใช้น้ำอุ่นไม่ใช่หรือคะ ?
มานิต.. ครับ, ถูกแล้ว ผมขอโทษครับ
คุณยาย ยังมีคนใช้คอยผมอยู่อีก
หญิงแก่.. เชิญค่ะ คิณัลลาละ (ออกประตูไป)
มานิต.. ครับ
วิณณ.. (เสียงฮั่นวอน) คุณคะ (มานิต
ไม่ฟังเสียงก็วิ่งตรงไปเข้าประตูบ้าน
ขวา) ทั้งนั้นไปคิดสัญญาว่า ---
วิณณ.. (หันมาพบกับสงย) เขาโกรธแล้ว
พี่! พี่ช่วยไปพุกกับเขาทีเถิดช่วย
บอกทีเถิดว่า ฉันขอโทษ
สงย.. วิณณ ไปพูดเองดีกว่า
วิณณ.. ไม่ก็บอกพี่ พี่เถอะ ฉันไหวละ
สงย.. เชื้อพี่ซี้ บอกว่าให้ไปเอง ---
วิณณ.. ยังงั้นพี่ช่วยไปบอกเพียงว่า ขอให้
เขาฟังฉันพูดหน่อยเถอะ
สงย.. สัญญา กับพี่ก่อนว่า ท่อไปวิณณ
จะไม่ทำอุกทักทำเคช่อเลย

วิณณ.. จะ พี่ ฉันยอมสัญญาให้ว่าจะไม่ทำ
ยั้ง ออกต่อไปเลย ช่วยฉันด้วย
พี่ นึกว่าเซ็นครุณาแก่น้องเถอะ
อ้อ! นึกหมายดังเขาคิดจะบิยหนึ่ง
พี่ช่วยให้เขาควย บอกว่ามีคน
เอามาส่งเมือก นเอง
สงย.. นไปพุกกับเขา เขาจะว่ายังง
ยั้งก็ไม่มี
วิณณ.. เขาไม่ว่ายังงอก เขาจะพุก
กียอย่างก็ (เรียกสงยซึ่งทำ
ท่าจะไปอยู่แล้ว) นพี่ (กระซิบ)
พี่ลองพยายามคุยด้วยนะว่า ทหมาย
นั้นใครเขียนมา
สงย.. เขาคิดแล้ว ---
วิณณ.. เปล่า --- คือฉันรู้ สักว่าทหมาย
นั้นมันลั่นนำห้อมควย
สงย.. ยังงั้นทหวัหรือ ?
วิณณ.. แท้ก็ดูเหมือนไม่ใช่กลิ่นพิเศษอะไร
ช่างเถอะ พี่ไปให้เขาเถอะ (สงย
ออกไปทางประตูขวา)
วิณณ.. (นั่งครุ่นหนึ่งแล้วพุกกับตนเอง) ถ้า
ไม่ใช่คนแก่ เขาก็คงไม่พามาให้
ออกทางประตูนั้นอีกนะแหละ ไม่
เคยเห็นพาแขกออกทางประตูนี้เลย

๓. ระว่างภัย

กมร

แต่คนนั้นเห็นเสียว่า เป็น คนแก่ เลย วิจารณ์ .—
คิดจะให้เราเห็น ทำยังกับว่าเรา
นี่ใจยังซบเสียแก่คน ทบตาเรา
เล่นอย่างสยายเที่ยว. (เห็นสนิท
เกือบเข้ามา) อะไรสนิทสนิท .—

สนธิ. — คตินำเอากระต่าย ที่คุณผู้ชายทั้ง
ในตระกูลมาให้ ตามที่คุณนายสั่ง
ไว้ ยังไม่ละระ คุณนายจะตรวจ
ยังคะ?

วิมล — เออ! เขามาซื้อ ส่งมาให้ฉันทีละ
แผ่น คอยรวบซื้อให้ฉันทีละ
ใครเข้ามาเวลานี้ อย่าให้เขา
จับสงสัยได้

สนิท .— ค่ะ, มี ๒-๓ แผ่นเท่านั้นเอง
แหละค่ะ

วณณ .— ท่าน^๒น^๑เองแหละหรือ?

สนิท.— ค่ะ และเพื่อไม่ให้คุณนายเสีย
 เวลามาก คิดนเริ่มตรวจเลือก
 เสียก่อน ไม่มีเรื่องอะไรเลยค่ะ

วณณ .— ยิงงนคนไม่กลัว เขากลับไปเถอะ

สนิท.— คตินึกควา^๕ เกยวนถาคณผู้ชาย
 จระแวงอะไ^๕จอนมาขึ้นแน^๕ กระคาย^๕
 ทั^๕ม^๕เว^๕อง^๕ค^๕ฯ^๕คง^๕จะ^๕เล^๕ไฟ^๕ท^๕ง^๕กะ^๕โ^๕ณ^๕
 หม^๕ก^๕ ไม่^๕ก^๕ลา^๕ท^๕ง^๕ทะ^๕กว^๕า^๕เส^๕ย^๕แล^๕ว^๕

วิรัตน์. — เห็นจะจริง ของแก วิชิตวง
กระต่ายในตระกร้าเห็นจะไม่ได้ผล
อะไร คราวนี้แกไม่ต้องเอามา
ให้ฉันก็ได้

สนิท.— ค่ะ ก็ฉันจะทวงเองท้อ ๆ ไป ถ้า
แม่พบอะไรที่สงสัย ก็ฉันจะนำ
มาให้ทนาย

วณณ. — เออ, แกล้งไป — (มองเห็นสงขย
เคี้ยวเข้ามามี) ก็แล้ว สนิท เธอ
ไว พงษ์เข้า ฉันจะสั่งแกลให้ ซื่อภัย
เข้าอะไรบ้าง

สนท. — พรุ่งนี้ กลางวัน คุณผู้ขาย จะ
 ขายประทานอาหารที่บ้านใหม่คะ ?

วิเศษ .— ฉันยังไม่รู้ พรุ่งนี้จะบอก

สนธิท.— ค่ะ (ออกประตูไป)

วณณ .— ไต่ความข่งเ่งข้างพิ

สงข. — เคยวเขาจะเข้ามานี้ เขาว่าจะมา
พดกกับ วัฒนให้เข้าใจ กัน อีกครั้ง
หนึ่ง

วณณ .— เขากำลังโกรธอยู่หรือเปล่า

สงข.— ^๒ค^๒ท่ากำลังไม่พอใจ

วิมล .— ฉันไปทำอะไรให้

สงข.— ยังจะถามอีกหรือ เฮอ! วิเศษ
จริง

วณณ .— ก็จะไม่ให้ฉันพูดอะไรบ้าง เทียว สงบ .—
หรือ ?

สงบ .— นั่นแหละเย็นเพราะ วณณ ปากไวไป
สักหน่อย

วณณ .— ฉันปากไวยังไร

สงบ .— พี่ได้ความว่า เมื่อยาน วณณ ทำ
เขาผู้หญิง ทนกับหนัง ข้างเคียง ถึง
ก็มอง อย่างถั่ง เทียวไม่ใช่หรือ

วณณ .— ฉันไม่ได้อีกคำหยาบอะไรเลย

สงบ .— ยังงั้นรึ ?

วณณ .— ฉันเห็นเขามองก็ คิดมานึก อย่าง
ไม่กะพริบตา ฉันก็เลยบอกกับ
เขาอย่างสุภาพที่สุดว่า “เธอ, ฉัน
รู้ สักว่า คุณออกจะ เกะกะ กึกขวาง
ละนั้น ฉันขอไปเสียให้พ้น” แล้ว
ฉันก็เดินออกจากโรงหนัง

สงบ .— นั่นแหละได้ข่าวว่า ผู้หญิงคนนั้น
งใหญ่ เพราะเขาไม่เข้าใจอะไร
เลย

วณณ .— คุณมานึก บอกกับพี่ยังงั้นรึ ? แล้ว
ยังงั้นจะทำหน้าบึ้งกับเขาอะไร

สงบ .— ถ้าเขาจะบึ้งกับข้าง พี่ก็เห็นว่า
เขามีเหตุผลพอจะให้ยกย่องได้

วณณ .— ยังงั้นรึ ช่วยกันแก้ตัวเข้า

พี่แก่ สำหรับ วณณ ด้วยเหมือนกัน
คุณพี่มาอยู่บนตั่ง ๑๕ วันแล้ว ยัง
ไม่เคยมี สักวันหนึ่ง ที่พี่ไม่
ต้องเป็นพยานในการวิวาทระหว่าง

วณณ กับเขา เมื่อยกอน ๆ ที่พี่
มาพักนั้น ไม่เคยเห็นเป็นอย่างนั้นเลย
พอจะหาความสุขด้วยกันได้ กลับ

มาหาเรื่องระหองระแหงกัน
อ้อ! นั่นจะต้องแสดงว่าเป็นคนมี
ความสุขอย่างนั้นหรือ ?

ยังงั้นรึ ! มีผลออกเป็นคนที่สาระพัด
อย่างนั้นเธออย่างไร เป็นชาย
ที่มีคามาก เป็นหมอมที่มีชื่อเสียง

วณณ .— ฉันไม่เกลียดในเรือนนี้

สงบ .— แน่่อนจะเอาอะไรมาเกลียด สำหรับ
พี่ เขาก็เคยมีบุญคุณ ได้ช่วย

ชีวิตพี่ไว้อย่างทวดทวด เมื่อยกอน
โน้น พวกมันได้สย โทษเขาคิด
เรียบร้อยสุขภาพ ทำงานในหน้าที่

ด้วยใจคออันกว้างขวางและเมตตา
จิตดี

วณณ .— รังขี้ เขาเอาใจใส่ต่อคนใจมัน
แทบจะลืมเมื่อยเสียสละ

สงบ .— ก็อย่างนั้น เขาจะมีรัก อย่างไรได้

- เล่า เชื้อพลเถระ วัฒน เขา กับไม่กล้าทั้งทางไปวัฒนัย
รัก วัฒน มาก รักอย่างที่สุด มานิต.— เขาเชิญไปทรวกคนใช้ ที่ ถนน พระ
พ้อยากให้วัฒนัย รู้ สักคว พรู้ สัก วาม ๖
สังสารเหลือเกิน พเห็นเขาและ วัฒน.— ก็ฉันไม่ได้ถามทรวกคะ อ้อ! เมื่อ
วัฒน พากัน ทน ทุกๆ เศร้าใจโดย วานฉันนึกดูไปทรวกน มาแล้วไม่
ไม่มีเหตุผล ใช่ว่าหรือคะ?
- วัฒน.— เช่นอันว่าฉัน เป็น ผู้ มีความผิด ทุก มานิต.— เปล่าจ๊ะ
อย่าง วัฒน.— ก็ฉันเห็นคุณเคียวไปทางนั้น
- สงบ.— ก็เห็นเรวจึงอย่างนั้นแหละ นื่องเอ๋ย มานิต.— ฉันไปหารดแท่งข้างศาล
นั้นแหละ เสียเขามาแล้ว พะ วัฒน.— แล้วก็เมื่อวานนี้ล่ะคะ?
เลี้ยงไปเสีย ขอให้ทำไยเย็น ๆ มานิต.— อ้าว! ก็เธอคอยมองฉันที่หน้าศาล
ไว้ พรับรองได้ว่า วัฒน เขาใจผิด เธอไม่เห็นคอกหรือว่าเมื่อวานนี้ --
เขาไม่ ไค เกียวกของ กับผู้หญิงอื่น วัฒน.— ถูกแล้ว คุณไปอีกทางหนึ่ง เพื่อ
เลย เขาขอสตัย ค้อ วัฒน อย่าง หลอกให้ ก็ฉันเข้าใจว่าไปทอน
ขริบรณ ออย่าลืมนว่าไหน ๆ พัก มานิต.— (ชักว่าคาญ) เขาแล้ว
จะพักอยู่อีกเพียง ๒-๓ วันเท่านั้น วัฒน.— คุณกลับมามีกลิ่นน้ำอบหอมฟุ้ง
ขอให้ พัก เห็นอยู่ด้วยกัน มีความ มานิต.— (โกรธ) ฉันไปอีกผสมมามี
สุขทั้งสองคนหน่อยเถระ (เคียว วัฒน.— แปลกมาก น้ำอบของช่างศักดิ์ผสม
ออกไปทางประตูซ้าย มานิต เคียว ช่างเหมือนกันกับกลิ่นของจกหมาย
เข้ามาทางประตูขวา) วิง
- วัฒน.— คุณพได้ ให้ จกหมายคุณแล้วหรือ มานิต.— บางทีคนใช้ นั้น จะเป็น เมีย เจ้าช่าง
คะ? ศักดิ์ผสมมัง
- มานิต.— จ๊ะ. วัฒน.— คุณกลับมามีกลิ่นน้ำอบอีกยาน ---
- วัฒน.— ถ้าจะเรื่องสำคัญหนอยนะคะ ถึง มานิต.— (เคียว) จ๊ะ เหมือนกับผู้หญิง

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

หน้าบ้าน
 วนิด .— คุณไปพบ แม่ผู้หญิงหน้าบ้านนั้นมา
 หรือคะ ?
 มานิต .— ก็เมื่อวานฉัน ^{เห็น} เธอควรระ^{วัง}ใจ
 ลืมกลับมามาหน้าช^{ัก}ตล^ก
 วนิด .— เขาคงจะชัก^{ใจ}อะไรมากระมัง ?
 มานิต .— เธอแต่งเป็น^{เรื่อง}โก^กทั้งนั้น
 วนิด .— หรือไม่เช่นนั้น ^{คุณ}ก็ไป^{ยืม}หม^ว
 กับเขา^{มา}พอแล้ว และ^{โดย}มาก
^{คุณ}กลับ^{มา}หน้า^ยบ^ยยัง^{ทุก}วัน
 มานิต .— เห็น^{จริง} ภาพ^{ที่}ฉัน^{เห็น}มา^{ตลอด}
 ทุก ๆ วัน ไม่^{ค่อย}จะ^{สน}ก^วร^นเ^จง
 นั^ก เวลา^{ฉัน}กลับ^{มา}บ้าน^{ฉัน}ควร^{จะ}
 ใ^ก่^{พิ}ก^{ษ์}ผ่อน ^ใก[่]เห็น^{ความ}เข^กย^น
 และ^{ความ}อ^นอ^วน^หวาน
 วนิด .— แล้ว^{ก็}สำ^หร^ยย^กฉัน ^{สิ่ง}เหล^{่า}นั้น^{ดา}
 จะ^{ไม่}จำ^{เป็น}กระ^{มัง}คะ แต่^{พอ}คุณ
 กลับ^{มา}ถึง ^{คุณ}ก็^{หมก}หม^นอยู่
 กับ^{หนังสือ}
 มานิต .— ฉัน^{ต้อง}การ^{หา}คว^{าม}รู้ ^{ให้}ทัน^{สมัย}
 วนิด .— เมื่อ^{วาน}นี้^{คุณ}ไม่^{ได้} ^{าน} ^{คุณ}แ^กล^ง
 ทำ^{เป็น}อ^{่าน} ^{เพื่อ}จะ^ใก[่]ค^{ิด}ถึง^{เขา}
^ใก[่]ส^{บาย}ใจ ^{เอา}คำ^{รา}แพ^{ทย์}มา
 ย^{ั้}หน้า^{เท่า}นั้น^{เอง}
 มานิต .— ผิด^ถน^ก ^{ยัง}เ^{ื่อ}วาน^{นี้} ^{ฉัน}อ^{่าน}
 หนังสือ^อ่าน^{เล่น}
 วนิด .— ^{เรื่อง}คว^{าม}ร^{ัก}ใ^ช ^{ใหม่}ละ^{คะ} ?
 มานิต .— ^{จะ}
 วนิด .— ^{ปฏิ}ย^กต์^{มา}กับ^{ตัว}ยัง^{ไม่}พอ (^ร้อง^{ให้}
^{ฉัน} ^ซน^ทน^ท) ^{แล้ว} ^{เมื่อ}วาน^{นี้} ^{คุณ}
^{เห็น} ^{คุณ}ใ[้] ^{เล}ือ^{คว} ^{ใหม่}
 มานิต .— ^{เหล}ือ^ทน ^{เหล}ือ^ทน (^{พล}าง^{กำ}ม^{ือ}
^{ทั้ง} ^{สอง} ^ซน^ท ^{ฉัน} ^{กับ} ^{ตัว} ^{ความ} ^{กล}ุ^ม ^{ใจ})
 วนิด .— ^{ว้าย} ! ^{คุณ}พระ^ชว^บ ^{จะ} ^{มา} ^{ก็} ^{ฉัน}
^{แล้ว}
 มานิต .— ^{จะ} ! ^{จน} ^{แล้ว} ^{ฉัน} ^{คน} ^{มือ} ^{เหล}ือ^{เกิน}
^{อย่าง} ^{นั้น} ^{แล้ว} ^{ฟัง} ^{เขา} ^ใก[่] ^เย^ว ^น ^{เอง}
^{ว่า} ^{ทำไม} ^{เขา} ^{ถึง} ^{ฆ่า} ^{ฉัน} ^{ได้}
 วนิด .— ^{นัก} ^{ก็} ^{จะ} ^{ฆ่า} ^{ฉัน} ^{แล้ว} ^{หรือ} ?
 มานิต .— (^ซม^{ใจ} ^{ไว้}) ^{จะ} ^{ฉัน} ^{ผิ}ก ^{ใน} ^{ที่} ^{สุ}ก
^{ฉัน} ^{ต้อง} ^{ยอม} ^{แพ} ^{เธอ} ^{ยอม} ^มร^ย ^{ผิ}ก
^{ฉัน} ^{ขอ} ^{โทษ} ^{เธอ}
 วนิด .— ^{ไม่} ^{เป็น} ^{ไร} ^{คะ} ^{น่า} ^{จะ} ^{มี} ^{ทาง} ^{ที่จะ}
^{จัดการ} ^{ให้} ^{เร}ีย^บ ^รอ^ย ^{ได้}
 มานิต .— ^{ทาง} ^{ไหน} ?
 วนิด .— ^{คือ} ^{อย่า} ^เย^ก ^{โอกาส} ^{ให้} ^กิ^ณ ^สง^สย
^{คุณ} ^ไ
 มานิต .— ^{ฉัน} ^{จะ} ^{เปลี่ยน} ^{อา}ช^{ัก} ^{พิ}ก ^{ไม่} ^ไ ^{ฉัน}

ก. ระว่างภัย

กุ่มกั

กิลันบอกเขาว่า คุณไป ต่างจังหวัด
แต่ เกยว กิลัน จะ ไทรศัพท ถึง เขา
ใหม่ บอกขอโทษเขาว่ากิลัน
เขาไปผิดไป แล้วยังมีผู้หญิงอีก
คนหนึ่ง กิลันล้มช้อเสียแล้ว คุณ
เด็กค่ะ กิลันเล่าให้ คุณฟังหมด
แล้ว กิลัน ยังคิด จักการ อะไรอีก
อย่างหนึ่ง

มานิต .— จักอะไรอีก ?

วิมล .— จักการเรื่องลูก ๆ ของเราสิคะ

มานิต .— ทำอะไร ?

วิมล .— คุณเขาไปฝากเงินฝากเรียนประจำ

มานิต .— ใครแน่ คำน่ะหรือ ?

วิมล .— เปล่า, ไม่ใช่คุณ คือกิลัน —
ที่ทำเช่นนั้นก็เพราะกิลันต้องการจะ
ปรนนิบัติคุณใดคนหนึ่ง

มานิต .— แล้วยังไรล่ะ ?

วิมล .— แล้วถ้าคุณเห็นพ้องด้วย กิลันจะ
เอามาอยู่ย้าน

มานิต .— อย่าเลย สงสารเด็ก ๆ มัน จะต้อง
เรียน รู้ ใน เรื่องการวิวาท ระหว่าง
พ่อกับแม่ ปล่อยให้มันอยู่โรงเรียน
เด็กดีกว่า

วิมล .— เราจะไม่ทะเลาะกันอีกดอกค่ะ เป็น

การแน่นอนทีเดียว คุณไม่รักลูก
หรือคะ ?

มานิต .— ทำไมจะไม่รัก

วิมล .— คุณจะรักใคร่หรือ ที่จะได้เห็นลูก
ทุก ๆ วัน

มานิต .— ฉันจะรักใจ ค่ะเมื่อฉันแน่ใจว่า เราจะ
ไม่สอให้ลูก —

วิมล .— อย่างกลัวเลยล่ะ เราจะไม่เมื่อง
อะไรกันอีกเลย จริง, กิลันวัย
ว่าบางครั้งก็คิดผิดไป

มานิต .— ถ้าเธอคิดก็อย่างนั้นเสมอ ๆ ไป มัน
ก็จะดีกว่า แต่ —

วิมล .— กิลัน จะสัญญาให้ ว่า จะคิด อย่างนั้น
เสมอ

มานิต .— ถ้ายังงั้นก็จริง เราก็จะได้ด้วยความ
สงบและความสุขทั้งคืนมิใช่ แต่—

วิมล .— กิลัน รู้ สึก ว่า จะ กลับตัวให้ เป็น
เหมือนเดิม

มานิต .— เธอบอกกับกิลันยังงี้ มากเกินไป ?

วิมล .— ควรจะยืนยันแน่ล่ะค่ะ

มานิต .— ฉัน ก็ เห็น เธอ แน่ใจ ยังงี้ ทุก ครั้ง
นะแหละ

วิมล .— แต่ก่อนกิลันไม่เข้าใจจิตใจเหมือน
อย่างวันนี้ วันนี้ฉันสงสัยใจกับ

- และเข้าใจ ความจำเป็นอย่างนี้แล้ว มานิต .— แล้วก็เรื่องสนุกโทรศัพท์
มองก็คิดขึ้นชึะ !
มานิต .— จะ วนวน วิสัฏฐ์ เหมือนว่าเธอมีสหน้า
สคชน เหมือนเมื่อครั้งก่อนโน้น
วณณ .— คราวนี้คิดโล่งใจขึ้นมาก
มานิต .— ฉันก็เหมือนกัน ถ้าเป็นจริงยังงี้ได้
และเย็นใจข้อ ๆ ไป ฉันก็จะโล่งใจ
มากทีเดียว
วณณ .— ต้องช่วยกันนะละ อย่าสงสัยว่า
คิดนั้นทำได้
มานิต .— ฉันแทบไม่กล้าเชื่อเลย
วณณ .— เชอเด็ก ๆ เชอเด็ก ๆ คุณก็ฉัน
มองเห็น ความ ยาก ๆ ที่ แล้วมา
รู้ สักคล้าย ๆ กันว่าคนอันหนึ่งทำ
ไม่น่าเชื่อเลยว่าคิดจะทำอย่างนั้น
ได้ ยกโทษให้คิดนั้นเถิดนะละ
โอ้ คิดไปแล้วน่าเจ็บใจตนเอง คิดนั้น
ช่างโง่งมซบซนต่าง ๆ นานา ๆ ถึง
กับชักชวนคนใช้ ให้ สืบเสาะหาคุณ
มานิต .— (เหม่ยม) อ้อ ! เรื่องค่อยตรวจ
ดูกระดาษในตระกร้าฉันหรือ ?
วณณ .— คุณทราบเหมือนกันหรือคะ แล้ว
คุณก็อดสงสัยไม่ว่าอะไร แหม !
ใจก็จริง
แล้วก็เรื่องสนุกโทรศัพท์
วณณ .— ค่ะ ถูกแล้ว ก็ฉันช่างเลวเสีย
จริง ๆ คิดนั้นมันก็จะสรวลพาทย์
คุณทุกอย่าง
มานิต .— มีประโยชน์อะไร ฉันเชื่อว่าฉัน
ทราบดีทุกอย่าง
วณณ .— สมมุติของของคุณ
มานิต .— แล้วจึงคนไปคอยตามสืบ
วณณ .— เอ๊ะ ! คุณก็ทราบด้วยหรือคะ ?
มานิต .— ก็มันมาขอให้ฉันบอกมันว่าให้มัน
บอกกับเธออย่างนี้
วณณ .— แล้วที่มันมาบอกก็ฉันนะ คุณบอก
มันมาทุกคราวหรือคะ
มานิต .— คิดว่าเช่นนั้น
วณณ .— โอ้เอ๊ย ! คุณคงเกลียดคิดนั้นมาก
ทีเดียว
มานิต .— น่าสมเพชเธอมาก
วณณ .— ค่ะ ควรสมเพชคิดนั้นเด็ก กลอด
ทั้งคืนทั้งวัน คิดนั้นไม่สยบใจเลย
แล้วแต่ก็คิดอย่างโน้นอย่างนี้ เห็น
อะไรที่คุณทำ ให้นึกแวงไปทุก
อย่าง กลางคืนแม้แต่คุณนอน
แล้ว ก็ฉันก็เฝ้าดู ยอมบอก
หลบซ่อนนอนอยู่เสมอ

ถ. ระวีงภัย

กุมภ

มานิต.— แล้วยังไรละ ฉันทกรนทวนทุกหมาก
ไปกะมัง ?

วิณณ.— โถ! คุณคะ ส่งสารก็ฉันทก็
ฉันทก็ไม่มีใครรับความสหายเลย ไม่
สหายแม้แต่สักคนก็เคย ความทั้ง
ความทวนนี้ เป็นโรคชราหนึ่ง
เหมือนกัน เป็นโรคทวายแรง
มาก คุณเป็นแพทย์คงทวายค
นะคะ ?

มานิต.— จะ ทวายคก็เคย

วิณณ.— คุณไม่รู้รักษาแก้ โรคนี้ยังหรือคะ
มีบ้างไหมคะ ?

มานิต.— ถ้ามีสักชานหนึ่ง คงขายได้ ราคา
มากทีเดียว โรคชราหนึ่งมันก็
เหมือนกับโรคบางอย่าง วิธิต
ที่สุดคือ อยาซึกชนธรรมชาติ ต้อง
คอยให้กินฟ้าอากาศที่ควรรักษา
ไปเอง

วิณณ.— ค่ะ เห็นจริง เวลานี้ได้กินฟ้า
อากาศที่คแล้วคะ การระลึกถึง
ลูก เป็นช่องทางให้เกิดกินฟ้า
อากาศที่คก็เคย

มานิต.— จริงหรือ แม่วิณณ เป็นจริง
เที่ยวหรือ ?

วิณณ.— ค่ะ นำเจ็บใจแท้ ที่ฉันทก็ไป
เสีย ก็ฉันทก็ไปเพื่ออะไรเล่า
คุณก็สละกว พุคแล้วฉันทก็
เหลือเกิน

มานิต.— เห็นจะเป็นได้ แต่ขอให้เธอระวัง
สำหรับต่อไปข้างหน้าเถิด เธอ
คงทวายคว่า คนไข้ก็เคยหายนั้น
ถ้าลมเจ็บอก จะยังทรุดหนักยิ่งขึ้น

วิณณ.— ค่ะ ฉันทจะพยายามขอให้เทพเจ้า
ช่วยก็ฉันท

มานิต.— เป็นความจริงเที่ยวหรือ แม่วิณณ ?

วิณณ.— ค่ะ ขอให้คุณเชื่อเถิด ฉันทก็รัก
ตัวซึกจนควรวนเองว่า ฉันทเอง
เป็นผู้ นำความทุกข์ ร้อนมาสู่ควรว
ควรว ฉันทมองเห็นหน้าที่ของ
ฉันทแล้ว ฉันทต้องจัดการให้
คุณก็รับความผาสุกคงได้ นี้ก็ฉันท
ก็ไตรศัพทตามไปก็โรงเรียนแล้ว
ว่าเมื่อไรเขาจะให้ไปรับลูกได้

มานิต.— ยังนั่งเที่ยวหรือ ? ออกจะไรอัน
จริง

วิณณ.— ค่ะ พอลูก ๆ กลับมาแล้ว เรา
ก็ระอัย ด้วยกัน เป็นสุข ทั้ง ๔ คน
คุณจะมีอิสระเต็มที่ ฉันทจะไม่

ทั้งปัญหาตามอะไรคุณอีกเลย คุณ
จะไปไหนมาไหนได้ตามพอใจ เวลา
กลับมาคุณเล่าให้ดิฉันฟังทีละวัน
ดิฉันจะอยู่บ้านกับลูก ๆ ดิฉัน
จะคอยคุณพลางสอนหนังสือลูก
กว่าคุณจะกลับ
มานิต .— นั้นนะ แม่วัดณ จำ ถ้าเป็นจริง
ได้ ก็เท่ากับแยกประจักษ์สวรรค์ให้ดิฉัน
นะซี เห็นจะจิตใจถึงกับกระโดดโลด
เต้นได้
วัดณ .— กระโดดเถอะคะ ดิฉันรับรองได้
ว่าจะให้คุณจิตใจที่สุข
มานิต .— เอาเถอะ ขอให้ดิฉันรอนถึงพรุ่งนี้
เสียก่อน แหม! เธอทำชีวิต
ของเราเท่ากับผ่านออกจากดงทมิฬ
มาสู่ความสว่าง รู้สึกโล่งใจ
เสียจริง ๆ น่าชมเชยความกึก
ก้องของเธอเหลือเกิน
วัดณ .— คุณพลางเป็นผู้แนะนำขึ้นคะ
มานิต .— (จิตใจมากขึ้น) พลางรับ! แหม
ช่างมีน้ำใจที่เหลือเกิน ไม่คิด
เลยเทียว
วัดณ .— ดิฉัน ก็รู้สึกเป็นพระคุณ ของคุณพล
สงบ อย่างยิ่ง ก่อนอื่น ยังได้

พยายาม ช่วยปลดปล่อยดิฉัน อย่างเต็ม
ความสามารถ
มานิต .— พอลงข้างก็เหลือเกิน ฉันจะต้อง
ไปขอยใจเคียววัน ถ้าจะกำลังอยู่
ในห้องกระมัง ?
วัดณ .— (ก็ใจกว้าง) คะ
มานิต .— คุณพล, คุณพล! (พูดกับ วัดณ)
พลาง คงรักใจมากทีเดียว ถ้าเห็น
เรามีความสุข
วัดณ .— ควรจะอ่อนน้อม ขอให้พักอยู่กับเรา
ต่อไปอีกสักอาทิตย์หนึ่ง
มานิต .— จริงของเธอ ต้องชวนให้อยู่อีก
(ร้องเรียก) คุณพล, คุณพล!
สงบ .— (เข้ามา) ร้องเรียกอะไร ?
วัดณ .— จะ คุณมานิต กับน้อง ต้องการ
จะขอยใจไฟ
มานิต .— เพราะคุณพลแท้ ๆ เทียว ที่ต้องพัว
ของเรากลับกระว้างแจ้งไม่มีเมฆ
หมอกอีกแล้ว ขอขอยพระคุณ
คุณพลที่สุด
วัดณ .— ดิฉันด้วย ดิฉันขอขอยใจคุณพลอย่างยิ่ง
สงบ .— ไม่เป็นไร พอลงขอยใจไปก็ด้วย
วัดณ .— มาทางนั้นนะพี่ ดิฉันจะออกอะไรให้
วันพอหุสยัค นี้ยังไม่ให้ พลกลับออก

๓. ระว่างภัย

กุ่ม

สงข.- พวกเข^๔เป็นเล่นไ^๕ย่นะ ถึงกำ^๕หนดท^๕พระ
ของกล^๕ยแล้ว

๕
 ขนเองไ้เหมือนกันนะคะ !
 มานิค.— ๕ ๕ ๕ ๕
 ถกทีเดียว แต่คงเป็นคนพด

มานิต.— ยั้งนะ ต้องชยอึก ต้องชยอึก
ชยอึกชยอึก

ขึ้นก่อน (หันไปทางสงข) ผม
ไม่ทราบว่า จะหาคำพูดอย่างไร มา

สงข.— พกอยากอยู่คอก แต่ว่าอยู่ไม่ได้

แสดง ความขบใจแก่คุณพี่ให้ สม
ได้

มานิต.— อยู่เถอะ คณพ ^๔ ไม่มีใครคอยทาง
โน้นไม่ใช่หรือ ?

สงข.— ไม่เป็นไรค่ะ ศิณฺฑิกร วัฒน และ

สงข.- พัสัญญาภิเษก

ชวักคณไวเทมอณน

วณณ.— ไม่เป็นไร บอกผลึกเสียก่อนแล้วกัน

มานต.— คุณพ่อช่วยคิดว่าคุณพ่อเอง คิดอย่างไร
โดยอาศัยกำลังร่างกาย และกำลัง

มานค.- ลูกก็ไม่มี

สงข.— แค่นี้หมอนไม่ขอมวยกับคุณแล้ว

สิ่งข.- แด่หม้อหลานเล็ก ๆ ที่เขามาเลี้ยงไว้
วันฉ.- ผูกไปมื่อแล้ว

มานิต.— นันชักรับ ทำไห้ผมมีใจอาหาญ
 มากขึ้น

สงป.— นนเป็นเพราะหิ ด โดย ฉะเพาะของพ

สงข.- ยังกว่ำนน แต่แรกรักคินออกเคอง
คิน

มานิต.— เพราะฉะนั้น ———

มานิต.— ^{เอ}เฮ เรืองอะไรครับ ?
 สงข.— ^{เอ}เรืองว่า ไม่ควรให้คนมีชวาทชอบ

วณณ. — อัยยัก

รับความ ทรมาณในโลกนี้ อีก เลย
ปล่อยให้ดิฉัน ตายไป เสียในควา

สงข.- (เห็นพวกทางมานัก) คุณต้องการ
ให้ช่วยหรือคะ?

๒๕
บันทึกว่า

วณณ. — ฉันทวย ฉันทองการให้อยู่

ในโลกซึ่งถ้าจากเราไปแล้วสมควร

พ. ศ. ๒๔๘๒

เพราะความรัก

- ที่เวรจะต้อง เป็นทุกข์เสียอก เสียใจ
จนไม่ทนสนทน
- วันฉ. — นั่น ย่อมแล้วแต่ ว่ามนุษย์คนนั้นเป็น มานิต. —
อย่างไร
- สง. — สำหรับกลิ่น เขาจะทิ้งไป อย่างน่า
สมเพศ กลิ่นไม่มีอะไรมีชีวิต สง. —
อยู่อีกเลย
- มานิต. — แล้วเดี๋ยวนี้คุณพ่อก็ใหม่ละครับว่า วันฉ. —
อยู่ไปมันก็ชินไปเอง
- สง. — นั่นก็เพราะคุณอีกนะแหละที่ได้ช่วย
คอยปล่อยโยนกลิ่น เรียงได้ สง. —
ว่า คุณได้ รักษาใจ กลิ่นให้ พ้น ชน
อีกคนหนึ่ง
- วันฉ. — ก็เพราะว่าใจของพี่มีคุณสมยที่ก็อยู่
ในตัวแล้ว
- สง. — (พูดกับวันฉ.) เพราะคุณมานิต
ได้ ช่วย แะให้ พี่ รับ หวาน ๆ ไป
เลี้ยง จึงทำให้ พี่ สักท้วงก็เห็น มานิต. —
เหตุผลดูว่าควรจะอยู่ในโลกนี้อีก
- วันฉ. — พี่มีใจรักเด็ก ๆ อยู่แล้ว
- มานิต. — แน่นนอน และเด็ก ๆ พออยู่กับ สง. —
คุณพี่ ๒-๓ ชั่วโมงเท่านั้น ก็หลง
- รักเสียจริง ๆ คับ
- วันฉ. — เป็นธรรมดา กลิ่นแนใจว่า กลิ่น
- อาจะทำให้เด็ก ๆ รักกลิ่นได้เหมือน
กัน จริงไหมคะ ?
- ระ (พูดกับสง.) คุณพ่ คงรู้ สักก
ว่า อ้ายเจ้าคนเด็กพันหล่อนั้น
ประจบคอแหลงเก่งที่สุด
- ระ ยังโตขึ้นก็ยิ่งฉลาดแหลมมาก
ขึ้น
- วันฉ. — (เริ่มอธิบาย) พี่คงรู้ สักเป็นสุข
สบายใจมาก ที่หอมลอมไปคัวย
- เด็ก ๆ ที่รักพี่ทั้งนั้น
- สง. — มันชวนให้ ชื่นใจมากทีเดียว
- วันฉ. — เป็นธรรมดา
- สง. — สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เองที่ทำให้พลกลับ
มีความสุขขึ้น แต่ทั้งนี้ก็เพราะ
ใจอาศัย คุณมานิต ทั้งสิ้น ฉะนั้น
พี่จึงขออยู่เสมอ ๆ ว่า คุณมานิต
มีน้ำใจมากน่านับถือที่สุด
- มานิต. — (หัวเราะ) ผมเห็นะก็ต้องเห็นละ หน้า
ผมชักเริ่มจะแกงคัวยค้ายกยอของ
คุณพ่แล้ว
- สง. — ไม่ใช่ว่า กลิ่น ---
- มานิต. — เพราะผมจะต้องไปตรวจ คนไข้กับ
ครี (หันมาทาง วันฉ. แล้ว
หัวเราะ) เป็นผู้ช่วย และอายุ

ถ. ระวีงภัย

กุ่มภัก

แก่มากแล้ว
วิณณ.— ค่ะ แล้วรีบกลับนะคะ
มานิต.— เป็นเวลานานมาแล้ว วันเนี่ยน
ครั้งแรก ที่ฉันออกจากบ้าน ด้วยใจ
ที่คิดว่าจะไต่กลับมายังบ้าน ด้วยความ
สุข (ออกไป)

วิณณ.— (พักกับสงข) ฉันมองเห็นวาทะ
จักการให้เรียบร้อยได้แล้ว

สงข.— เออ, ใหนว่าไปซี

วิณณ.— แล้วจะบอกพี่ภายหลัง ———— แต่
บอกก่อนก็ได้ ฉันแน่ใจว่าพี่
คงเห็นพ้องด้วย

สงข.— ว่าไป

วิณณ.— ฉันจะขอร้องให้ คุณมานิต เลิกเป็น
แพทย์อย่างเสีย

สงข.— เอ๊ะ! หมายความว่าอย่างไรกัน
แล้วจะให้เขาทำอะไรล่ะ ?

วิณณ.— ให้เขา คึกคักโรงพยาบาล ย่อย ๆ
สำหรับรักษาเด็ก แล้วฉันจะรับ
ช่วยเหลือ เป็นนางพยาบาลสำหรับ
เด็กเอง

สงข.— ขอให้คิดไว้ว่า ———

วิณณ.— ทำไม่, ถลว่าฉันจะเลี้ยงเด็กให้
อย่างพียงไม่ก็ยังงั้นว ?

สงข.— เปล่า, พี่เชื่อว่าน้องทำได้ แต่—

วิณณ.— ในขณะพักคุยกับ คุณมานิต แม่ของฉัน
ฉันฟังเริ่มเข้าใจว่าในตัวฉันยังขาด
คุณสมบัติอะไรบางอย่าง ทำให้ฉัน
รู้สึกคิดเห็นว่าจำเป็นต้อง รู้จักผล
มักใจผู้ที่เราต้องการให้เรารัก ฉัน
มองเห็น ความบกพร่อง ของฉัน
ตลอด

สงข.— ระวัง! อย่าทำอะไรที่จะเป็นเหตุ
ให้คุณมานิต เกิดข้ออื่นอีกนะ

วิณณ.— พี่เชื่อเอาเสียจริงงั้นเลยหรือว่า
คนอย่างฉันจะไม่รู้จักทำอะไรนอก
จากทำแต่ความดีต่อคนอื่นให้

สงข.— โอ้! วิณณ พี่ไม่ได้พูดอย่างนั้น

วิณณ.— ไม่ได้พูดอย่างนั้น พี่กึกคัก อย่างนั้น
(นิ่งครู่หนึ่ง) ที่จริง คุณมานิต
ควรจะไต่ผู้หญิงอย่างพี่งั้น

สงข.— เอ๊ะ! วิณณ ทำไมพูดอย่างนั้น ?

วิณณ.— คุณมานิต เองก็ครั้งรู้สึก

สงข.— วิณณ นึกยากใหญ่แล้ว

วิณณ.— พระกัลยาณิสรณ์ใหม่ว่า ถ้าเวลา

เขาสามารถ จะเลือกได้ ระหว่างเรา

สองคนเขาคงเลือกพี่ก่อน

สงข.— วิณณ เข้าใจผิดแล้ว

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

วณณ .— คาลินไม่บอกคอกฟ

สงข .— น วณณ เกิดเหตุพิณมาละหรือ ?

วณณ .— เปล่าฉันไม่หึง, ไม่มีเลย ความ

หึงเป็นอาการข้อสันนิษฐานที่ขม

หึงความมีไซย ส่วนฐานที่ฉัน

เป็นอยู่นี้ ฉันรู้สึกชกเจนนทียว

ว่าฉันแพ้ แพ้อย่างไม่มีทางที่เกี่ยว

สงข .— แพ้อะไร วณณ ? ตรงกันข้าม

วณณ ชนะตัวเองได้แล้ว

วณณ .— แต่ไม่ได้ชนะฟ

สงข .— ฟไม่มีส่วนอะไร เกี่ยวข้อง ควณณ

วณณ .— ทถึกเขาควรแต่งงานกับฟดีกว่า

สงข .— ทำไม วณณ จึง คิดเรื่อง เหลวไหล

อย่างนี้ นั่นของหาวเรอซึ่งเคอกรอน

มาให้ คุณมานิต อีกเท่านั้นเอง

วณณ .— โรคใหม่ของฉันนี้ กุ้ออกกะหนัก

และร้ายแรงมากขึ้น ระบุว่าเช่น

โรคหึงหรือยังไ ฉันเองก็ชก

ขอกไม่ถูกแล้ว ถ้าเช่นความหึง

ก็เห็นจะเป็นอีกคนละชนิด ฉัน

รู้สึกขึ้นมาว่า แม่เขาจะหยอก

เข่าเล่นกับคนไขสาว ๆ ย่าง เขาก็

ยังเช่นของฉัน เขาก็ยังรักฉัน

ไ้เหมือนอกัน แต่สำหรับฟ ฟ

สงข .— ฟนะหรือ ?

วณณ .— ะ, ฟนะแหละ

สงข .— ฟไ้ไ้อะไร ?

วณณ .— ไ้ความรักของเขา ความรักที่

ฉันเสียไปแล้วฟไ้ — โดยความ

งามแห่งน้ำใจ อย่างที่เขาพูด

สงข .— วณณ เอ๊ย อย่าคิดเช่นนั้น วณณ

ยัง คง เป็น เจ้า ของ แห่ง ความรัก

ของเขา เติมบริษัณ เขากำลัง

คไ้ใจ และขบใจ วณณ ในการที่

วณณ รู้ สักควณณ และกลัยอก

กลัยใจ หนให้ คำ มั่น สัญญาต่าง ๆ

วณณ ไม่เห็นหรือว่าเขาของควณณ

ค้วยความรักและคไ้เพียงไ้ ?

วณณ .— เขามองคุณเหมือนกับมอญไ้ไ้

ที่คไ้การให้ปลอยโยน แต่เขา

มอญคไ้ค้วยแววตาอย่างนั้น แว

วณณ คไ้แสงความ เสมอภาค เท่านั้น

แววตาที่แสงความซมเซย, ความ

นยถอ, ความรัก

สงข .— อย่างฟคไ้ เรออย่างนั้นเลย, วณณ

๓. ระวิงภัย

กุ่มภัก

- คุณออกจะไปออกล้นออกทางใหญ่แล้ว
ขอให้ เชื้อฟงเถอะว่า เขารัก วิณณ
และ วิณณ ก็ต้องรักเขา
- วิณณ.— เขาไม่รักฉันแล้ว และฉันก็ไม่รัก
เขาแล้ว ฉันรู้สึกตัวว่าฐานฉัน
อยู่ห่างกับเขามาก แต่พี่—พี่
อยู่ใกล้สนิทกับเขา ตอนพี่เขา
คุยกับพี่ คุณเขาก็ดูใจกันกับ
กับจะพูดออกมาว่า “เราทั้งสอง
เป็นเนื้อคู่หนึ่งกันแท้ ๆ”
- สงข.— เขาอีกแล้ว เออ!
- วิณณ.— จริง ๆ นะ เขาคงเปรี้ยวเทียบเห็น
แล้วว่า ฉันไม่เคยมีเรื่องเก่าแก่
อะไร ที่ระนามาชวนให้ ระลึกถึง
เหมือนกับพี่คุยกับเขาเมื่อก่อน ต่อ
หน้าฉัน คุณเหมือนทั้งสองคนเกือบ
จะลืมคิดว่า ฉันก็พึ่งอยู่ด้วย
- สงข.— ไม่ไหวจริง วิณณ นั, วิณณ เอ๊ย
วิณณ ทำคน ให้ เกิดอ ร้อน ไป เอง
และทั้งยังแผ่ความเดือดร้อนออกให้
คนอื่นรอบ ๆ ตัวอีก
- วิณณ.— จะ และแผ่ออกให้บุคคลที่ฉันรัก
ด้วย ชื่อนฉันทราบดี แต่
ฉันจะยอมทน เพื่อเห็นแก่—
- สงข.— เห็นแก่อะไร ?
- วิณณ.— เห็นแก่คนที่ฉันรัก
- สงข.— พี่ไม่เข้าใจอะไรเลย เลิกพูดกัน
ที่เด็ก วิณณ เอ๊ย
- วิณณ.— โอพี่. อย่าฟังนักชีว่าฉันจะมลาย
เท่าคุณเสียใจไม่เคียดสา พี่ยอม
ทราบดีแล้วว่า คุณมานิด รักพี่—
- สงข.— เปล่า ไม่จริง, ไม่จริงเลย
- วิณณ.— จริง, พี่ต้องทราบดีแล้ว ขรรพมา
ผู้หญิงยอมทราบดีเสมอในเวลาที่ถูก
ผู้ชายรัก
- สงข.— พี่สาบานได้
- วิณณ.— อย่าพูดเลยพี่ว่า ไหว้ละ โปรก
อย่าพูดเลย จะทำให้หายงานไป
- สงข.— พี่บอกได้จริง ๆ ว่า เปล่าเลย
ระหว่างเขากับพี่ไม่มีอะไรเลยจริงๆ
- วิณณ.— คุณพยายามปฏิเสธเสียจริงจริง ยิ่ง
ชวนให้ คิดไปอีก
- สงข.— คิดอะไร ? ว่าไป !
- วิณณ.— อย่าพูดเลย ใครจะรู้ ใคร บางที—
- สงข.— บางทีอะไร ?
- วิณณ.— เปล่า, ฉันคิดว่า ฉันฉลาดแล้ว
แต่เขาฉลาดยิ่งกว่าฉัน พี่รักเขา
และเขาก็รักพี่ แล้วเขาฉลาด—

- พี่, บอกฉันตรง ๆ ก็กว่า เล่า
ให้ฉันฟังให้หมดเถอะ ฉันแค้นใจ มานิต.— (วิ่ง เข้ามา เข้ามือ ยึดปาก วัฒน)
ให้ความรู้สึกสภาพ แก่เขาและแก่
พี่ ยิ่งฉันจะใคร่ทราบว่าเข็ความรัก สงบ.—
ที่รู้สึกยิ่งใหญ่หลวง ยิ่งจะช่วยให้ วัฒน.—
ใจฉัน———
- สงบ.— ลาทีละ วัฒน (เค็ระออกไป)
วัฒน.— (ตรงเข้าจับมือไว้) พี่เป็นเมียคุณ
มานิต แล้วไซ้ใหม่?
สงบ.— เอา! นี่ทำไมถึงพุกกัยอย่างนี้?
วัฒน.— บอกฉันเสียตรง ๆ เอะพี่ พี่
เป็นเมียเขาแล้วจริงใหม่ละ? เอา
เถอะ ฉันทราวยแล้ว———
- สงบ.— ชื่นฟังอยู่ไม่ไหวแล้ว
วัฒน.— คุณมานิตเอง ก็แทบจะสรวลพุกกัย
ฉันแล้วเนนา———
- สงบ.— ไม่ไหว ทนไม่ไ้ พี่ไปละ ต่อ
นี้ไปอย่าพุกกัยอีกเลย
(มานิต เค็ระเข้ามา)
- มานิต.— นั่นเกิดอะไรกัน?
วัฒน.— จะเกิดอะไร ก็เกิดว่าเข็วณพี่สงบ
ไม่กล้ารับว่ารักคุณพี่นะซี
- มานิต.— คุณพี่นะรี?
วัฒน.— ค่ะ คุณพี่ คุณพี่สงบ พี่สาวคี่ฉัน สงบ.—
- และเม็นน้อยคุณนะแหละ
(วิ่ง เข้ามา เข้ามือ ยึดปาก วัฒน)
แล้วกันทำไมพุกกัยงั้น แม่วัฒน
โอ้เอ๊ย คุณมานิต!
(ยึดมือ มานิต ออก) นั้นฟังซี เขา
เริ่มจะคอเลาะกัยคุณแล้ว ทำ
ต่อหน้าต่อตากันยังงักไ้ ควรวณ
ฉันรู้เรื่องหมดแล้ว นึกออก
หมดแล้ว นึกเห็นอย่างซึกเ็น
ที่เค็ว อย่ามายึดฉันต่อไ้อีก
เลย ฉันมีแต่หลังมมหาคุปรัภษ
ว่าอยู่นอกบ้าน ที่แท้ ก็อยู่นเอง
อยู่ในบ้านฉันเอง คุณเป็นผั
เรียกเข้ามา คุณคองการจะ
เก็บไว้ต่อไ้ เวลาที่คุณอ้างว่า
ถูก เรียกไปรักยาศิ ทาง จังหวัด
คุณก็คงไปรักยาศินั่นเอง จะ!
ไปอยู่รักยาศิสาวฉัน พี่สงบ ภรรยา
น้อยคุณนะแหละ แหม! ทำกัน
อย่างสนิทเท็วเนะ แย่งผัเขา
ก็ไ้ เล็กกัน
(วัฒน เค็ระแตกเท้าออกไปด้วย
ความโกรธอย่างแรง)
(ตัวสั้นและน้าคาคลอ) ร้ายเหลือ

ถ. ระวังภัย

กุ่มภ

เกิน ช่างร้ายเสียจริง ๆ

มานิต.— (ส่งสาร) คุณพี่ควม ฝากขอม
แทน แม่วิลณ ด้วย โปรดอย่า
ร้องเลยควม แก่พุกย่า ๆ อย่าง
ไม่เคียงสาไปยั้งเงง โปรด
อย่าร้องเลยควม (เอาผ้าเช็ดหน้าทา
ให้ สงบ) มิฉะนั้น จะทำให้ผม
กลุ้มใจมากขึ้น—

สงบ.— น่าส่งสารคุณ ทิณส่งสารคุณ
จริง ๆ

มานิต.— ผมไม่ทราบจะทำอย่างไรแล้ว ผม
เท่ากับเป็นคนไม่มีครอบครัว ทั้ง
แต่ฉันต่อไปผมจะ ต้องหวาดกลัวไม่
กล้ากลับเข้าบ้าน (นั่งครุ่นคิด)
ชีวิตผมไร้ประโยชน์

สงบ.— อย่าคิดยั้งนั้เลยคะ กิจการงาน
ของคุณเป็นหน้าที่สำคัญยิ่ง ขอ
ให้คุณนึกถึงงาน และทั้งหน้า
เขาใจใส่ให้มากขึ้นเถิดคะ จะ
เป็นแคว งบ บันทา ความ กลักรัก
ของคุณไว้

มานิต.— เห็นจะไม่จริงควม ผมไม่ฮายที่
จะสารภาพว่า ผมทำยั้งนั้ไม่
ไ้แล้ว ผมรู้ สักว่า จะทำหน้า

ของผมห่อไปให้ ก็ไม่ไ้เย็นนั้

คุณเข้าใจผิด
ผมไม่มีน้ำใจค่น้ำใจ จะทำอะไร อีก
เลย ไปโน้น, มานี เข้มมคน
โน้น ทรวงคนนั้ ไม่มีที่ สนสุก
ไม่ไหว เป็นอาชีพชั้ๆ แท้ๆ ผม
เบื่อเต็มที ผมไม่ไ้ ใจทิวของผ
เองแล้ว อยากทลายเสียดีกว่า

สงบ.— คิดถึงคนใจของคุณยังชั้คะ

มานิต.— (เหลือกล่นความโทมนัส) คนใจ
หรือไม่ใจก็ช่างมันเถะควม ให้
มันคายโง่งคายทำไปให้หมคพร้อม
กับตัวผมห่อยังเป็นของท

สงบ.— โอ้! คุณมานิต อย่าพุกยั้งนั้เลย

มานิต.— ผมขอกไ้จริง ๆ ว่า แม่วิลณ
ไ้ค้อย ๆ คักความ มานะที่จะทำ
งานของผมห่อไปแล้ว แก่กขย
จึงระวังโน้นระแวงนั้ไปหมคทุกสิ่ง
ทุกอย่าง ยิ่งกัยให้ผมห่อระมัด
ระวังไปทุกฝั้ว ส้มของผมห่อ
แต่คิดทรวงไปว่า วันนั้หล่อนจะ
ท้อว่าเื่องอะไรอีก ต้องคิดหาวิธี
แยบคายต่าง ๆ เพื่อไม่ให้
ช่องทางที่หล่อนจะเก็บไปนั้กลสงสัย

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

ไ้ ค้องไม่เลิกททหมาย ค่าง ๆ
ทั้งในกระรำ เพราะหล่อนอา
เขาไป ประทิก ประก่อไ้ ความ ผิด ๆ
ถูก ๆ ออกจากบ้านค้องเผ่านก
ว่า วันนั้นค้องเกิดทางขวาหรือ
ทางซ้าย อะไรค่าง ๆ ยังงั้แหละ
ครับ ขอให้คุดฟ้เห็นใจผมเด็ก
สงข.— อักไม่ช้า พวกเด็ก ก็ะ มา อยู่บ้าน
ก้วย ความสงขสขก็จะเกิดข
เอง และพร้อมกับความสงขสข
คุดก็จะไ้ รัยความ มานะ และเกิด
น้ำใจที่จะทำงานต่อไป

มานิต.— คุดผคขยังงั้นหรือครับ คุดฟ้
ทรายใหม่ว่า ทำไมผมถึงยินยอม
ให้เขาเด็ก ๆ ไปอยู่ประจำโรงเรียน
ผมบอกไ้ว่า เพราะผมไม่้อยาก
จะให้มันอยู่เป็นพระยานในเรื่องวิวาท
ระหว่างผมกับแม่ของเขา ถ้า
พวกเด็กขอยู่ในบ้าน มันจะเลย
หมคน้ำใจที่จะรักผมเป็นแน่

สงข.— อรรมคาเด็กมันจะไป เข้าอก เข้าใจ
อะไรคะ

มานิต.— ไม่จำเป็นที่จะให้มันเข้าใจคอกครับ
อะไรมันไม่น่าเศร้า เท่ากับเห็น ควง

ทา ของ เด็ก ทะล้ง ค้วย ความกลัว
ครั้น พอมันไ้ รัยความค่นค่นจาก
การวิวาทโกรธเค้น ระหว่างพ่อแม่
หนกขน มันกร้องให้ วั่งมาทา
พ่อทหนงวั่งไปทาแม่ทหนง เพื่อ
ให้เรากลัดทะเลาะกัน ส่วนเรา
ก็ ผลัก มัน กระเด็นไป อย่าง ไม่ อูระ
มันกร้องหนกขน นกถึงเคกขน
มาแล้วผมค่นค่นใจเป็นทสข สงสาร
ทาคำ ๆ มันจะเกลียดผม ทาว่า
ผมทารุณแก่แม่มัน เพราะเด็ก ๆ
ค้องวั่งเข้าทาแม่ และถามเหตุผล
กับแม่ก่อนเสมอ ส่วนแม่ไ้แค่
ตอบว่า “พ่อเจ้าเขาทำให้ แม่เจ็บ
ใจ ” คราวนั้นเจ้าพวกเด็กซึ่งรัก
แม่อยู่แล้วคามปลกิด ก็ค้งหน้า
เกลียดขผม วันหนงผมจะอ้อม
อ้ายเจ้าค่นเล็ก มันสขค้ทหน้าและ
ไม่ยอมให้ อ้อม คุเลคครับ

สงข.— ในไม่ช้าเมื่อมันโตขึ้นหน่อย มัน
ก็จะเข้าใจค้คอกค้

มานิต.— แท้ผมไม่ค้องการให้มันเข้าใจอะไร
เลย เพราะว่าถ้ามันเข้าใจวันไหน
มันก็จะกลบไปโกรธแม่ของมันเข้า

ฉ. ระวังภัย

กมล

และผมไม่ต้องการให้ลูกผมเกลียด

แม่ของมัน คุณพี่เข้าใจไหมครับ

สงข.— คุณช่างมีน้ำใจ ประเสริฐเหลือเกิน

มานิต.— คุณพี่เห็นไหมว่า ผมตกอยู่ใน

ฐานอย่างไร เวลาอยู่พร้อม

หน้ากันพ่อแม่ลูก แทนที่จะมี

หน้าตาชานยานเป็นสุข ต่างกลับ

ขุ่นขี้เหร่าหงอย จะพูดอะไรออก

มาสักคำ แม้จะเป็นคำพูดที่กล่าว

โดยสุจริต ก็อาจเป็นเหตุให้เกิด

เรื่องใหญ่โต ถึงกับเป็นลมมรสุม

ขึ้นได้ ฉะนั้นทางที่ผมต้องอยู่นั้น

ไม่พูดอะไรเลย แม้เวลานั่ง

รับประทานข้าวอยู่พร้อมหน้ากัน ก็

ไม่มีใครพูดสักคำเดียว เสร็จ

จากรับประทานเข้าผมก็อ่านหนังสือ

พวก เด็ก ๆ เห็น มัน มองดูพ่อแม่

ของมัน คอย ทวงถาม ที่ หวาก กลัว

คล้าย กับ มองเห็นสัตว์ร้าย ๒ ตัว

ซึ่งคอยจ้องจะฉกฉวยเอา

มันยั้งแหวะคุณพี่ครับ ผมเป็น

คนที่น่าสงสารเพียงไร ผมทน

ต่อการ ดำเนิน ชีวิต เช่นนี้ ไม่ไหว

ผมเกลียดกลัวใจ เหลือ ที่จะทนต่อไป

แล้ว

(มานิตร้องไห้ ร้องอย่างคนไม่

เคยรู้จักร้อง ทำหน้าตาบูดขี้ข

หิยผ้าเช็ดหน้าขึ้นเช็ดหน้าตา)

ผมเหลือกลืนร้อง ๆ น้ำตาไหล

ถึงร้องไห้ ก็ไม่ทราบ น่าอายหน้า

เหลือเกิน ผมทราบดีว่าพี่ชาย

ร้องไห้เป็นของที่น่าอายหน้า แต่

ต่อหน้า คุณพี่ ผมไม่ กลัว ขายหน้า

จริงอยู่เป็นเครื่อง แสดงความอ่อน

แอ แต่ทำอย่างไรได้ ผม

ไม่สามารถข่มขู่คุณพี่ได้ เคยวัน

ผมอ่อนแอจริง ๆ แม้แต่ก่อนจะ

เคยแข็งแรงก็ตาม ผมหมกกำลัง

แล้ว หมกอย่างแทบจะร้องขอ

ให้เขาช่วย

สงข.— ทั้งอกทั้งใจ เสียใจให้ใคร ๆ

คะ คุณมานิต

มานิต.— ครับ จริงของคุณพี่ ผมควรสงข

ออกสงขใจ ผมขอโทษเด็ก

พ. ศ. ๒๔๗๒

เพราะความรัก

สงข.— ค่ะ ทำใจให้ดี ๆ คิดว่า

มานิต.— แหม! ขอบพระคุณ คุณพี่ ที่ให้สติ
ผม ทำให้ผมมองเห็น ทางที่

สมควรแล้ว ผมต้องออกจาก
บ้าน ถ้าฉันอยู่ แม่ฉันคงจะไม่
เป็นสุข รวมทั้งผมและลูก ๆ ถ้า
จะอยู่ฆ่าตัวเองตายเสียดีกว่า

สงข.— อย่าพูดอย่างนั้นค่ะ

มานิต.— กระจิ เป็นความจริง ผมยินดีไป
ให้พันหุนตา ผมยังหนุ่มพอที่
จะไปก่อสร้างสร้างคนใหม่ เวลา
หน้าตาของผมคือออกจากบ้าน

สงข.— หมายความว่า คุณหนี ด้วย ความ
ซลาด

มานิต.— เปล่า ผมไปเพราะไม่อยากถูกฆ่า
โดยไม่มีประโยชน์

สงข.— แม้คุณไป คุณก็หาความสุข
ไม่ได้

มานิต.— อย่างน้อย ผม ก็จะไม่ ต้อง ทนทุกข์
กลุ้มใจอยู่อย่างนี้

สงข.— คุณไม่ทุกข์อย่างนี้ คุณต้องทุกข์
อีกอย่างหนึ่ง ซึ่งจะไม่มีการดิ้นรน

อะไรเลย

มานิต.— อ้อ! ทนทุกข์อย่างนั้น คุณไม่เห็น
ว่าเป็นภัยด้วยหรืงนั้หรือ ?

สงข.— อย่างน้อยใคร ๆ เขาก็จะไม่คิดคุณ
ว่าคิดเขาตัวรอดคนเดียว และ
ต่อไปภายหน้าเด็ก ๆ เมื่อโตขึ้นก็
จะไม่คิดถึงคุณได้ ขอให้คุณ

ครองให้ดี ๆ ที่ไหนบ้างจะมี
ภรรยาซึ่งเป็นของ ๆ คุณเอง ซึ่ง
คุณรักเขาและเขารักคุณ มีลูก
ซึ่งเป็นของคุณ ซึ่งเกิดแต่คุณเอง
คุณจะหนีหนีไปไหนได้หรือ

มานิต.— ผมเมย์ที่อยากกันก็เป็นอย่างนี้ทุกคราว
มันมีไป ที่เขาไปไม่เหยาเวรอนตังนี้

ทั้งตัวหาความสุขใหม่ เพราะ
รู้ตัวขึ้นว่าภรรยาเดิมของเขาไม่ใช่
เนื้อคู่ของเขาเสียแล้ว

สงข.— อย่า, อย่าทำอย่างนั้นเลย คุณ

มานิต

มานิต.— คุณไม่ลองเอาใจคุณ มาใส่ใจ ผมดู
บ้าง

สงข.— นั่นแหละค่ะ อย่าเลย อย่าทำ

อย่างนั้นเลย

ของกิดันักวัย

(วัฒนเคียรเข้า มา มีอถอกหมาย
แผ่นหนึ่ง)

สงข.— กิดันลาละ นะคะ คุณมานิต
มานิต.— ครัย

วัฒน.— (ส่งจกหมายให้มานิต) ลูก ๆ จะ
มาพรงันคะ
(นั่งเียงกันครู่หนึ่ง)

สงข.— พระกลยวณแหละ

วัฒน.— (ตามแดง) คุณพระกลยหรือคะ
ก่อนจะออกจากบ้าน กิดันต้องขอ
กรวยแพยผ้าเท้าขอโทษในความขี้

(สงขเคียรออกไป นั่งเียงอยู่
ครู่ใหญ่ ม่านค้อย ๆ เลื่อนมา
บึก ขณะที่ วัฒน ซึ่งลมนกกลงอะไร
หมดแล้วกล่าว่าวว่า :)

วัฒน.— คุณคะ กิดันถามจริง ๆ เอะะ แม่
สายหยุก ที่คุณจะไปเยี่ยมวันนั้นเป็น
ใครกันแน่น ——— ?

๑ คนเป็นโสท โทคเคี้ยว ไม่เหลียววิกิ
คนเจ้าชู้ มีวัยยัง คลั่งบรรโลม

ถึงทางฉิก ขรรมะชาติ ประศาสน์โดม
นทายโทรม สุกพันธุ์ เียงนั้นเอย ๑
พระศรี นพณ

นิยายแท้

ของ

ช. ประเสริฐธรรม

“สตรีจะยอมภักย์ไหม ?”

เมื่อकिनพบกับ นายร้อยเอก สะคันนั้น, วิษ
ที่ไหนได้คะ কিনยังฟังรุ่นสาวขึ้นมาเท่านั้น
แหละคะ เวลานั้นकिनยังเขลามาก, โช
กยังมีอายุได้สิบเจ็ดขวบ ขรียุทธ์ เท่านั้นเองน่ะ
เขยเป็นคนสวยมาก เวลาสวมเครื่องแบบเข้า
แล้วยิ่งทำให้มีสง่างามเสียจนกระไร ค่ะ ถูก
แหละ, เวลานั้นบ้านเมืองของเรากำลังทำ
สงครามอยู่ ฉะนั้นผู้ที่สวมเครื่องแบบทหาร
จึงเห็นเป็นของชินตา ทหารทุกคนในครั้ง
นั้นคงเป็นผู้กล้าหาญ คอยช่วยเหลือ คุแล กับ
พวกผู้หนึ่งด้วย.

किनพบกับสาวโก ที่ เกาะใหญ่ เกาะ
หนึ่ง ซึ่งได้สร้าง ขึ้นไว้หลาย แห่ง ตาม เมือง
ต่าง ๆ เวลานั้นเป็นเวลาสงบศึก จึงได้มีการ
เกินว่ากัน ทั้งเราได้เห็นรำด้วยกันหลายครั้ง

หลายคราวด้วย ความสัมพันธ์ของเราได้
รื้อฟื้นต่อกันเมื่อได้สมรสต่อกันครั้งแรก—เรา
ได้รื้อฟื้นต่อกันใน ขณะแรกที่ถูกแนะนำให้
รู้จักกัน เราหาได้รู้จักกันมานานแล้วไม่ แต่
ภายหลังเวลาที่ ได้สัมพันธ์กันอยู่เพียงหนึ่งเดือน
แทบ ทั้งคำเขานัน จึงชวนให้เราสนิทสนมกัน
เสมือนกับขวนเขือกเป็นเกลียว และต่อมา
เราก็ได้ ทำ การสมรสกัน.

บิดามารดา ของเธอ เป็น พลเรือน ขรรพ
ฉะนั้น จึงคิดเสียว่า เป็นชาวอังกฤษ ตามปกติ
ผู้หนึ่ง เธอได้เข้าร่วมกิจการอยู่ในกองทัพ
ยและ ได้ รับหน้าที่ นายทหาร ชั้นสัญญาบัตร
เธอได้ไม่สู้จะร่ำรวยเกี่ยวกับकिनนัก แต่किन
หาได้ทราบดี ในเวลานั้นไม่ เธอชอบใช้
คำพูดหนัก ๆ เบา ๆ อยู่เสมอ แลเจอไปด้วย

ข. ประเสริฐธรรม

กุ่มกั

ความเคลียดคลุม อันทำให้เรายากที่จะเข้าใจ
ได้ ก็ฉันหาได้ทลวงคิดไม่ว่าสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ
นี่จะเป็นเครื่องทำลายชีวิตที่อยู่ร่วมกันของเรา
นอกจากจะคิดไปว่า เป็นสิ่ง ที่น่าชิง เล็กน้อย
เท่านั้น ซึ่งเขาคงจะละทิ้งเสียได้ อันจะทำให้
เราได้ด้วยความสุข แต่เรากลับเกิดการกิน
แหนงแคลงใจกันขึ้น ในระหว่างความรัก
ของเรา.

เราได้เข้าบ้านน้อยหลังหนึ่ง ใกล้กับกะ โยม
ที่พักนั้น เวลานั้นก็ฉันมีความสุขเป็นสุข
พรรณนาได้ เรามีสหายมากหน้าหลายตา
แต่สหายที่ทักที่สุดของก็ฉันคนหนึ่งนั้น เป็นหญิง
ซึ่งได้อาศัยอยู่ทางอีกบ้านหนึ่ง ของ บ้านที่พัก
อยู่นั้น นามของเธอคือ นางเกลมอนท์ เจ้า
หล่อนมีบุตรน้อย น่ารัก คนหนึ่ง อายุ อยู่ในราว
สิบสองขวบ แม่ของคนนี้เคยมาพากายกับก็ฉัน
เสมอขณะที่ ก็ฉัน กำลังมีงานยุ่งอยู่ กับ การจัก
อาหารและการแต่งกาย หนูน้อยน่ารักมาก
แหละก็ฉันเองก็ชอบให้แกมาอยู่กับก็ฉัน ในเมื่อ
ก็ฉันกำลังทำงานอยู่ มารดาของแม่หนูน้อย
ไปเที่ยวหาหนึ่งครั้งละเสียย่อย ๆ กันนั้นจึง
ได้ทั้งแม่หนูน้อย ให้อยู่กับก็ฉัน นายเกลมอนท์
ซึ่งได้ทำราชการติดต่อกับ ทางรัฐบาล นั้น
นาน ๆ จึงจะได้มาบ้านสักครั้งหนึ่ง อย่าง

มากในเดือนหนึ่ง จะ กลับมาบ้าน ได้ ก็สองวัน
เท่านั้น ท่าน เป็นผู้ที่สงวนเสียว และ มี
กิจการอันเป็นภาระอย่างหนักมากที่จะต้องทำ
ส่วนเงินเดือนนั้นได้มาเท่าใดท่านเป็นมอมให้
แก่ นางเกลมอนท์ จนสิ้น เราได้สัญญา
แก่กัน ว่า จะยอม เป็น เพื่อน ร่วมทุกข์ ร่วมสุข
แก่กัน เป็น อย่างดี ฉะนั้น นางเกลมอนท์
จึงได้เป็นผู้ที่สนิทสนมกับก็ฉันมาก เมื่อ
ชีวโก กับก็ฉันได้ ไป รับประทานอาหารกันที่
ร้านขายอาหารคราวใดแล้ว เป็นต้องได้ชวน
นางเกลมอนท์ ร่วมไปด้วยทุกครั้งเสมอ.

ยิ่งวันนานเข้า ๆ ความสนิทสนมระหว่าง
เพื่อนบ้านฉันกับก็ฉันในสภาพสหาย ก็ยิ่งเจริญ
ขึ้นทีละน้อย ๆ วันหนึ่ง ๆ ยิ่งเพิ่มความพึง
พอใจ ให้เราได้ยิ่งทวี ยิ่งค่าขึ้นใน ขณะที่ได้
ออกไปเที่ยวเที่ยวด้วยกัน.

โดยปกติ. พอก็ฉัน ทำเสื้อผ้า เล็กน้อย
เรียบร้อยแล้ว คุณแม่ของก็ฉันมักจะมา
หาก็ฉัน ในชีวิตของก็ฉันดูเหมือนไม่เคย
ได้เสียสละให้มากจนไปได้เลย ชิวโก นั้น
เป็นคนเจ้าคิด และมีความรักมาก แต่ด
เหมือนเธอหาได้ทำความสุขให้แก่ ก็ฉัน เพียง
พอไม่ ความเย็นอยู่ของเธอนั้นประหลาดมาก,
เธอเป็นคนชอบสนุกรื่นริง และมีความขม

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิยายแท้

แย้มแจ่มใสอยู่เสมอ ทำให้กิดินรู้สึกยิ่ง
รักเธอมากขึ้น ๆ ทุกวันไป จนตลอดทั้ง
วิญญูญาณจิตทั้งใจ และความคิดของกิดิน
ได้ฝังอยู่แต่เธอเท่านั้น เธอ เป็นของกิดิน
ทั้งสิ้น ! นั่นแหละท่านชา — เมื่อหญิงลง
ไก่อีกแล้วเป็นรักเธอเลิยวิ่ง ๆ จึง ๆ หลง
ละเมอไปด้วยความเซลา แต่ บรูซก็ไม่มี
ความ อนึ่ง ต่อ ความ ประสงค์ ของเรา อย่างเลย
หนอ.

ครั้นมารดา ของกิดิน มาถึงไม่นานเท่าไร
นัก กิดิน ก็คลอดบุตร น้อย ออกมาคนหนึ่ง
การกำเนิดของเด็กนั้น ทำให้สามของกิดินยิ่ง
สนิทสนมชุนกับกิดินกว่าที่เคยเป็นมาแล้ว.

บุตร ของกิดินไม่ค่อยสบาย ร้องไห้
กวนตลอดคืนตลอดวัน จึงทำให้มารดากิดิน
ท่านต้องลำบากต่อการดูแลเลี้ยงดู กิดินเอง
หรือก็ไม่สามารถที่จะดูแลเด็กและทำการบ้าน
ได้เพราะให้ รู้สึกอ่อนเพลียเป็นกำลัง ดังนั้น
มารดาของท่านจึงแนะนำให้ กิดิน ไป อยู่เสีย ที่บ้าน
ท่าน จนกว่าเด็ก และกิดินจะค่อยสบายขึ้น
กิดิน จึงยอมเห็นด้วย ตาม ความเห็นนี้ โดยเร็ว
ชีวโก อายากจะให้ กิดินไป เหมื่อนกัน เพราะ
เสียงร้องของ เด็กได้ กวนใจ เธอในยาม ที่ เธอ
กลับมาย่านเพื่อพักผ่อนอิริยาบถ ดังนั้นกิดิน

จึงทิ้งไว้ว่า กิดินจะต้องไปอย่างแน่นอน เพื่อ
หวังความสุขของเธอแก่ ผู้เดียว — ขอให้เห็น
อกสคี่ !

หากกิดินไม่ไปเสียจากบ้าน บางทีคง
มิได้เขียนเรื่องนี้ขึ้น เรื่องราวอันนี้เกิดขึ้น
ได้ ในชีวิตนั้น ย่อมอาศัยอยู่คู่กันทั้งสิ้น.

กิดินได้ ไปอยู่กับคุณแม่ แต่เด็กกลับ
ยิ่งร้องไห้ ดุขึ้นแทบทุกนาที กิดินต้องนอน

ทนทุกขเวทนาอยู่บนเตียงตลอดทั้งสัปดาห์ว่าง
กายอ่อนเพลียใจคอระเหี่ยโหย ผ่ายข้าง
น้องสาว กับ คุณแม่ ท่านก็ช่วยกันดูแล เด็กอยู่
มิขาดมือ.

กิดิน เขียน จดหมาย ไป ทา ชิวโก และให้
รับคำทอมมาโดยเร็วเสมอ เธอเคยเขียน
จดหมายตอบมาว่า เธอรู้สึกเสียใจ มาก
เมื่อปราศจากกิดินเสีย บ้านช่องหรือที่แห่ง
หนึ่ง ทำให้ รู้สึกวิเวกวิงว้างยิ่งนัก พอที่
ค่อยขยับขยับกำลังขึ้นบ้าง กิดินก็เตรียมตัว
กลับบ้านทันที ส่วนเด็กนั้นก็ค่อยสบายขึ้น
ด้วย แต่ยังทำความกวนใจให้แก่กิดินใน
เวลากลางคืน อยู่ตามเคย.

ภายหลัง เมื่อ กิดิน ได้ กลับมายังบ้านแล้ว,
ชีวโก ก็เริ่ม ออกเที่ยวในยาม ราตรีกาล เสมอ,
ปล่อยให้ กิดิน กับเด็กอยู่บ้านโดยลำพัง อัน

ช. ประเสริฐธรรม

กุ่มภัก

เขย่งน เธอ ให้อั้ประพุดคิมาเมื่อก่อนหนัันไม่
เลย คิฉนคึกวาคิฉนนั้หุเลื้ไปเลื้แล้ว แต่
อย่างไ้ก็คิเธอยังคิาเนื้ร การ เทื้วเทื้ว อยู่ไม่
วาย.

บ้าน ที่เรอาศัย อยู่เนื้ นมีห้องกลาง ซึ่งเร
อาศัย ไ้โก หงสองฝัาย แต่มีประคูปคิฉนอยู่
คัานหนึ่งทะลุมายังห้องของคิฉน และอีก
คัานหนึ่งทะลุไปยังห้องของ นางเลมอณที่ ใน
วาคีรกาลคัานหนึ่ง ขณะที คิฉน กำลังนอน อยู่ที
เคื้ยง ฝัาคอยสำคิของคิฉนอยู่เนื้ คิฉนไ้ยั็น
เธอเยื้กประคูปอยู่ภายนอก คิฉนก็คิอยฝังค
อีกวาคี ประเคื้ยงเธอก็คิเยื้กประคูปเข้ามาในห้อง
ซึ่งคิฉนนอนอยู่ แต่แทนทีจะเป็นเช่นนั้
เธอกลับเยื้กประคูปออกคัานหนึ่ง เข้าไปยังในห้อง
ของ นางเลมอณที่ เลื้ย.

กัณณภายยังเกิดขั้นตลอดเวลาคี แต่
จิตทีไ้ของคิฉนนั้คัานแรวร้ามฝัอยยั็น คิฉน
ทรวยคัว่าฝัูทีเข้ามาคิอซิวกิ เพราะคิฉนคััน
คัอสำเนียงฝัเฑ้าของเธอ ซึ่ง คิฉน เคยฝัเฑ้า
ฝังอยู่เสมอ คิฉนคังไม่ฝัลคิเยื้นแน้มมัน.

ความสังหรวณ ไ้เข้าถลาคิฉนคัันคิ
เรองทีจะเป็นเลื้ยเนื้ นคัลยมาอยู่ในความทรวจ้
เธอเคย กลับ มาในเวลา คั่า คััน คัักคััน เช่นนั้
พรวม ๆ กับ นางเลมอณที่เสมอเยื้นหลายคัั้ง

หลายคัวมา แล้ว แต่ คิฉน ให้อั้ไปคิคิ
ฝั่ฝั่นดั่งไม่ นอกจากจะเข้าไ้เลื้ยวาคังเกิด
ขั้นคั้วยความยังเลื้ย.

คิฉน จะเทมเอาวาคีเธอไ้เข้าไ้ในห้อง
ของนางเลมอณที่คิ หวึอ ะคิอย รอยั่น
กัวาคีประคิยั้แ้งแน ? โอ, คิฉนจะคั่า
อย่างไ้คิ ? ในทีสุคิคิฉนไ้คัังไ้วาคีจะ
คัอ้งถามเมือเธอกลับเข้ามา.

สักขั้วโมงเศษ, คิฉนก็ไ้ยั็นฝัเฑ้าของ
เธอเกิดเข้ามาในห้อง เธอสวมแ่ก่ถุงเท้า
คัอย ๆ ยัอ้งเข้ามาแ่ก่เจื้ยบ ๆ เท้านั้ คิฉน
คัฉน ความจรงนั้คิฉนคัมีไ้คัลยอยู่แล้ว
และคิฉนคัวาคีจะมีคัลยลงไปไ้คิอีก เธอเริ่ม
เปลืองเครืองแ่ก่กายแ่ก่เบ้า ๆ.

“เยื้กไฟขั้นซิ, ซิวกิ, คิฉนคัอ้งการ
พกัยคัณเหลื้เกิน” คิฉนคัวาคัันคั้วย
สำเนียงฝัคิอรวรมา ซึ่งคิฉนเอง คัมีทรวยไ้คัว่า
เยื้นเพราะเหตุคิ.

“คิก็คัันมากแล้ว, เราคัวรวนอนเลื้ย
คิก็คัว่าทริก, เธอคัทรวยแล้ววาคีเคื้ยวหนจะ
ลุดขั้นมากวนอีก”

“คัณไปไ้ไหนมาในคัันวันนั้ ?”

“โอ, ฉนไปเล่น ไฟขั้ยเกอรว ฑัยาน นาย
รวัยเอตสคิทิ แห่มฝัไซคัคัาวจิง ฉนจะ

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิยายแท้

ให้เงินที่ฉันรวยมาแก่เธอ เธอจะได้ซื้อ
เครื่องแต่งตัวใหม่ทั้งที่เธอ ย่นว่า "ต้องการอยู่"

"คุณเหมือนคิดน ได้ยิน คุณ เข้าไปในห้อง
นางเคลมอนท์ เมื่อสักชั่วโมง ที่ล่วงมาแล้วไม่ใช่
หรือ ?" คำถามของคุณนางไม่มีน้ำของ
คิดน ได้หลุดออกจากริมฝีปาก แหะละ คิดน
กำลังคอยคำตอบอยู่อย่างกระหาย.

"เฮ้ ทำไมเธอจึงคิดเช่นนั้น ? เธอ
ควรมีความไว ใจในสามีข้างเข็นไร เมื่อ ก่อนที่
เธอจะคิดเช่นนั้นลงไป"

โอ๊ย ก็รู้ชั้นว่าเป็นเสียงผีเท้าของคุณ,
ซิวก, ต้องเป็นคุณอย่างแน่นอน"

"ตามใจเธอซิถ้าเธอจะคิดเช่นนั้น"

บ้านที่คิดนอยู่นั้นหนาว ไซ้สามผู้
ที่คิดนรักแทบขาดใจ ประพฤติการอันมิสมควร
โดยเข้าไปหลยบนอนอยู่กัหญิงอื่น ก่อนหน้า
จะกลับมาถึงบ้านใน เวลา ค่ำคืนเช่นนั้น ควร
แหะละหรือ ? คิดนน่าจะลงโทษว่าเธอผิด
เข็นไปได้ หรือ !

แต่แน่นอนก็เกี่ยวกับได้เข็นเช่นนั้น ความ
จริงทั้งหลายแหะละ ได้ประจักษ์ ชนใน ตอนเช้า
วันนั้นเอง ซิวก บอกแก่คิดนโดยสิ้นเชิง
เหตุนี้ได้เกิดขึ้นในระหว่างที่ คิดน ไปอยู่เสียบ
คุณแม่ เธอ ช่างไม่มีความสัทย์ต่อคิดนเสีย

เลยหนอ คิดนควรระยอกโทษแหะละลืมเสีย
หรืออย่างไร ? ซึ่งบางทีจะทำให้ได้
ร่วมกันโดยปกติสุขตั้งแต่ก่อนมา ไม่ได้ —
ไม่ได้ คิดนจะยอมลืมและยอมยกโทษให้
มิได้เสีย หญิงผู้นั้นหรือที่เคยเป็นสหายสนิท
ซิกเข็นมากับคิดน หรือจะเป็นโดยแกล้ง
ทำหนอ ระหว่างที่คิดน ไม่อยู่บ้านเท่านั้น
เธอยังอาจกระทำกับครอบครัว ของ คิดน ลงได้
ถึงปานฉะนี้หรือ.

ซิวก ต้องการให้เราอยู่ร่วมด้วยกัน แต่
แต่คิดนประกาศว่า หากจะให้คิดนอยู่ต่อไป
แล้ว จงอย่าได้ ไปหาแม่เมียน้อยอีกเลยจึงจะ
ยอม และการที่คิดนทำเช่นนั้นก็เพราะเห็น
แก่ยศของคิดน.

ซิวก ปฏิเสธที่จะทำเช่นนั้น ถึงแม้
เป็นการจำเริญที่คิดนจะทนอยู่ต่อไป — โอ !
ขอให้เห็นอกสคิมบ้าง.

อันการร้ายกาจอันอุยคิชนโดยนางเคลมอนท์
ทั้งสิ้น แต่เมื่อสามีของเธอนั้นเข้าแทนที่จะ
ซึบไล่หล่อน เขากลับมาเพิกถอนอย่างสนิท
สนมต่อกันอยู่ตามเคย ซึ่งผลก็กับคิดนผู้ต้อง
ระหกระเหินพลัดถิ่นาคาที่อยู่ ไปโดยความชั่ว
ร้ายของหล่อน ขอให้ อำนาจอันเที่ยงธรรม
จงขึ้นยงเป็นนิยายแท้อยู่ตลอดกาล ถ้าคิดน

ช. ประเสริฐธรรม

กุ่มภัก

เป็นผู้เขียนเรื่องอ่านเล่นแล้ว ก็ฉันจะต้อง
ประพันธ์ ให้นางคนนั้นได้รัยโทษ อย่าง หนัก
ทีเดียว ซึ่งทำให้ครอบครัวของเราเลิกล้ม
ทำลายลง.

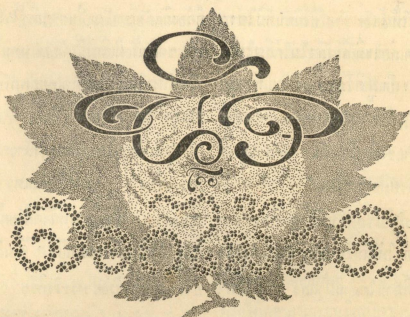
ก็ฉันกลับบ้านพร้อมด้วยบุตรน้อย ส่วน
ในใจนั้นเตรียมกรรมหมั้นใหม่ พรพพวก
ของก็ฉันหรืออีกกัน — งาม งามเลือกตาแทบจะ
กระเด็น บุตรน้อยของก็ฉันทำให้เป็นภาระที่
หนักใจก็ฉันมาก — โอ ! น่านาจริง
เจียวหนอ.

ก็ฉันจะทำมาหากินอย่างไรดี พร้อม
ด้วยบุตรน้อย ๆ นั้น ดูช่วงปราศจากสุขเสียจริง ๆ
ก็ฉันคลั่งจนแทบจะเป็นบ้า คล้ายกับลำเรือ ซึ่ง
โดนคลื่น กระแทก ให้ โกง งาม อยู่ ในท้อง ทะเล
กว้าง ก็ฉันฟังสำนัก ได้ยินคนเองว่า หญิง
ซึ่งปราศจากการเลี้ยงดูจากสามีแล้วเป็นอันนับ
ว่า หมกหนทางที่เกี้ยว ก็ฉันมีความยินเริง
ใจเลยแม้แต่บุตรน้อยก็มีอาทำให้ก็ฉัน คลาย
ความรันทกใจได้ ก็ฉันควรจะหาทางไป

ทางหนึ่ง เพื่อ ทำ อติวิบัติกรรมเสียดีกว่า จะ
ทนมีชีวิตอยู่ต่อไป แต่มาทำให้รู้สึก มีมานะ
ก็กลับใจว่า จะต้องดำรงชีวิตอยู่อีก เพื่อเห็น
แก่บุตร ที่รัก.

หลังจากที่เราได้เลิกล้างกันแล้ว ชีวิตก็ได้
แต่งงานกับหญิงอีกคนหนึ่ง ส่วนก็ฉันนั้น
พยายามชวนช่วย รัยจ้าง เขา เยี่ยมเสื่อผ้า เพื่อ
เป็นหนทางเลี้ยงชีพต่อไป ยังเฝ้ารอเคราะห์
ซึ่งที่ใด รัยความ ช่วยเหลือจาก สหายผู้หนึ่ง
ช่วยให้ก็ฉันมีหนาท่าทักขณ ชั่วในเวลา
ไม่ช้าก็ฉันก็ได้มีทางมีหอชนทำกิจการค้าขาย
เป็นสาขาใหญ่อยู่ในเมือง คุณแม่ ท่านก็
ช่วยก็ฉันดูแลตัว ของก็ฉัน ซึ่งมีอายุได้หกปี
แล้วในเวลานั้น ก็ฉันยังมีใจ แต่งงานกับ
ชายได้อีกเลย แต่คิดไว้ว่ามีวัน ไฉนหนึ่ง
ก็ฉันคงได้พบบุรุษซึ่งก็พอ และไว้เนื้อเชื่อ
ใจพอที่จะมาเป็นบิดาเลี้ยงของบุตรของก็ฉันได้
เป็นอย่างดีเช่นนั้น.

บทที่ ๑

เสียง คับ! เป๋อ้ง! ฉ่าง! ทั้งมาจาก
ห้องซึ่งติดกับห้องเจ้าคุณสุรแสนสงคราม และ
คุณหญิง น้อยอยู่ ท่านนายพล นอกราชการ
วางหนังสือพิมพ์ ที่กำลังอ่านลงบนคอก เหย
หน้าจนคุณภรรยา ซึ่งน้อยอยู่ตรงหน้า พลงพุดว่า
“ทายกันว่า แจกกันไปในไหนแตก?”

สตรีผู้ ภรรยา ทอกลายตาอันเต็มไปด้วย
ความรักและนับถือศรัทธา พลงถอนใจน้อย ๆ
เจ้าคุณ พุดต่อไป

“ฉัน ทายว่า ไปลายครามใหญ่ที่ทั้งอยู่
บนโต๊ะกลางห้อง”

คุณหญิง วางสียง ที่กำลังสอยอยู่นั้นทันที

พลงชมชื่นล้น

“ไม่ไหวจริง ๆ ลูกคนนี้! ของอะไรที่
พอรักมาก มันเ็นทำลายเสียหมด”

“แม่จันทร์! แม่จันทร์! จะไปในไหน?
อะไรยังไม่ทันรู้แน่เลย เป็นแต่ฉันทายเอา
เท่านั้น ถึงจะเป็นไปนั้นจริงก็ยังมีอะไร แหก
แล้วซื้อใหม่ก็ได้”

คุณหญิงหยกเหว่ กลับมานั่งที่เดิม เงียบ
อยู่ครู่หนึ่ง จึงพุดขึ้น

“ก็ฉันทายแล้วว่า ใจของคุณนะ เติมไป
ด้วยความกรุณา กระของเสียไปชิ้นเดียวหรือ

ดอกไม้สด

กุ่ม

จะว่ากล่าวกุให้เข้าใจ ถึงกลิ่นก็มีใช้ระ
ชเห็นยว แต่เสียใจที่เลียงลูกไม้ได้สมใจในก
ตระกูลของ นิ เป็นผู้คิดโดยแท้จริง พ่อของ
นิ ก็เป็นคนทีเกลียดชังกิริยา พยายาม อย่าง
ที่สิด ถึงกลิ่นเองก็เหมือนกัน แต่ส่วนลูกสิ
กิริยามารยาท เหมือนทะ โมน ”

นายทหารผู้เฒ่า ลูกจ่ากัทนันมายืนอยู่ข้าง
ภรรยา ทำให้เห็นรูปของท่านสูงและตรง
เวลา ๖๐ ปี ที่ท่านได้ผ่านมาแล้ว มิได้ทำ
ให้ร่วงตื้นฝั่งผาย ของท่าน หย่อน หรือ ก็อมลง
แม้แต่รอย ภาย ได้ผสมสืบทา คือศีรษะใหญ่
และ หน้าผากกว้าง ดวงตา โยงมีแวว สดชื่น
แสงของความสงขแห่งกิจจิต ท่านยกมือขึ้นชา
วชิรย์ยา ภรรยา พลงพุดด้วยเสียง ที่พยายาม
ให้เป็นเล่นว่า

“ขอเสียทีเด็ก แม่จันทร์ อย่าเอาเรื่อง
หยม หยม พรวค น มาเป็นอารมณ์ หนอย เลย
จริงอยู่ ฉันทชอบความสงขเสียงมรยรรยอัน
เป็น มารยาท นู ย่า ตายาย ของฉัน เคยนิยม
ถึงยงน ฉันทไม่เห็นว่าการของ นิ มันจะร้าย
การถึงกัยคองคิโยคพิพาย ในข้อที่ว่าเลียงลูก
ไม้ได้สมใจในกัทนันก็ไม่วัก เพราะเราไม่ค่อย
ได้มีเวลาเลียงมัน มัวย้ายไปอยู่โน้น มา
อยู่นี้ อ้ายลูกมันอยู่โรงเรียนฝรั่ง กิริยาของมัน

ก็คงฝึกกับเราข้าง เป็นธรรมดา.”

ขณะนั้น มีเสียงฝีเท้า อย่างคนวิ่ง ไห่ยัก
กัเข้ามาใกล้ เจ้าคุณหยุดพูด หันไปทาง
ประตู

ผู้ที่เข้ามาใหม่เป็นหญิงสาว ท่าทาง
ประ เปรี้ยว ดวงหน้า อ่อนหวาน และ ดูไม่
เกียงสา นิ จมูกหน้าคล้ายคลึงท่านบิดา
แต่รูปร่าง ไปข้างคุณหญิง คือเล็ก และ แขน
บาง หล่อนเกรียวระว่างกิริยาเข้ามาในห้อง
แล้วนั่งลงทำสำรวม.

คุณหญิง เยหน้าขึ้นท่าอาเขี้ยว ซึ่ง
บุตร ก็เบิกตากว้าง เป็นที่ถามว่า มีอะไร เกิดขึ้น
ส่วนเจ้าคุณ เห็นท่าไม่กัจึงซึ่งเบื่กลากเสียก่อน
“ทำอะไรแตกเมื่อกะกัน ?” ท่านถาม
พยายามทำเสียงแข็ง.

“นิ ไม่ได้ทำหระกั” บุตรสาวตอบ
เสียงทอຍ และ คืหน้าสิด มารดานักอยาก
หยิกให้ขาเขี้ยว แต่เจ้าคุณ คงพูดต่อเรื่อย ๆ
“เสียง เมื่อกะกั กัฉ่างนี้ ไม่แตกกอก
หรือ ?”

“แตกกะ แต่ นิ ไม่ได้ทำ”
“..... ?”
“อ้อแล้ว มัน โทค ขึ้น ไปบน โต๊ะ กลางห้อง
แล้วกะ โทคลง เลยท่าแะกัทนกลมาด้วย”

“นั่น ยังงั้น!” คุณหญิง เอ่ยพลาง
ท้วงระอย่างหมั่นไส้ “ทายละไม่มีผิด ของ
สิ่งไหนที่พ่อรัก แม่นิจ เป็นต้องทำลายเสีย”
เจ้าคุณ ช้อนนมไว้ ในหน้า ท่านยังจำ
ได้ว่า ท่านเอง เป็น คนทาย ทาใช้ ภรรยา
ทายไม่

“เขาเป็นแล้วกันที่” ท่านว่า “ซึก
กะทั้ง แมว ถ้าตัวไม่พามันเข้าไปเล่นในนั้น
อ้อมค้อม คงไม่เข้าไปยุ่งยามในห้องรับแขก มัน
คงชอบอยู่ในครัวมากกว่า”

“ลูกกำลังเล่นหีบเพลง” เกิดหญิง เอ่ยขึ้น
“หยุดที!” คุณหญิง แทวโดยเหลืออก
“กระบวนแก้ตัวขึ้นทีหนึ่ง นิจ ไม่เคยผิด!
จะเถียงเขาให้ ผู้ใหญ่แพ้ ให้จงได้.”

“ไปอาบน้ำ” เจ้าคุณ สั่ง เมื่อเห็นบุตร
ชบิยะเยือกปาก “วันนี้ หลวงชนसार เขาจะมา
กินเข้าด้วย แต่งตัว ให้ ใจ ใจ เข้าหน่อย
ทุ้มตรงเขาจะมาถึง.”

นิจ ลูกชกกระอย่างสงวยเสียม แต่พอ
ลยประค ก็กะ โกลนขึ้นยืนโต ที่ละสองชั้น ตรงไป
ห้อง เจ้าคุณ มองตาม พลงยมละ ไม่ด้วยมี
ความเอ็นดู แต่คุณหญิง สันติริระด้วยแสนระอา

“ก็ฉันละกลุ้มรีง ๆ เมื่อไรมันจะเป็น
ผู้ใหญ่กับเขาสักทีก็ไม่รู้ รุ้ยยัง จะเอาเข้าไป

ถวายเจ้านายเสียในวัง แทนที่จะเอาไปฝากไว้
กับยายซี อะไรก็ไม่ว่าทรอก ทันทักแล้วแต่เมื่อ
แต่งงานแล้วจะเกิดครอันนะนา แม่สงวน แก
ไม่หยอก นิสัยของแกคอยดากมากกว่าคอย
เลียม พันธ์ของเขาก็กมาก ถ้า นิจ ไปทำ
ซุ่มซำเข้าเขาคงค่อนข้างตาย”

“ฉันไม่เป็นห่วงสักนิด” เจ้าคุณ พก
พลางรุดทรี ไปตองแห่งสุข “หล่อนยังไม่รู้
จักลูกของหล่อนก็พอ เห็นจะเป็นเพราะไม่
ค่อยให้พยายามเรียนนิสัยของมัน เท่าที่ฉัน
ทำอยู่เสมอ ฉันได้นักครูคอยคอยแล้วก่อนที่จะ
ยกลูกสาวให้เขา แน่ใจว่า นิจ มันฉลาดพอ
ที่จะรักษาคำของมันได้ ทั้งนิสัยใจคอตลอด
จนกริยาที่ไม่เห็นน่าที่ใครจะเกลียดมันลง.”

“นั่นแน่ ความเป็น พ่อ! คุณปล่อยให้
ความรักลูก ทำให้คุณทายออกเสียแล้ว คุณ
มันใจ และหยัง สำหรับ ลูก เกลินไป” แม้
คุณหญิง จะโต้กล่าวคัดค้านถึงนั้น แต่แววตา
ก็ยังแสดงความชื่นชม เจ้าคุณ คอยว่า

“เปล่าเลย แม้จันทร์ ความรักไม่ได้ทำให้
ให้ฉันทายออก หล่อนเองนะแหละทายออกเพราะ
ความเป็นห่วงลูกมากเกินไป พุ่ถึงความมัน
ใจ จะทำอย่างไรได้มิให้บิดามารคามั่นใจ
ในลูก เพราะ บุตรีชคามีใช้ความหวังทุก

ดอกไม้สด

กุ่มภัก

สำคัญของเรา พ่อแม่ คือกหรือ?”

๐ ๐ ๐

ในเวลาเดียวกัน นิง นังอยู่เหนือเก้าอี้
ที่หน้าโต๊ะเครื่องแป้ง มั่งท้องสองขาโพล่ง
ตัวแข็งทึบ ไขว้สำหรับสักหน้า แต่หล่อนยัง
คงนั่งนิ่ง ข้อศอกเท้าโต๊ะ คางขมอยู่ที่กระดก นิง
กำลังฝันอะไร? — แทนที่ระเหินภาพของตัวเอง
เองในกระดกนั้น กลับเห็นหน้าของชายผู้หนึ่ง
ที่หน้าซึกและตาลอย ก่อนที่ชายผู้นั้นจะได้
มาเป็นคู่หมั้นของนิง ทั้งสองได้พบกันหลาย
ครั้ง และ นิง จำได้ว่า เจ้าคุณสรเสณ เคย
เอ่ยชื่อเขาเสมอ โดยที่หล่อนไม่เคยยกมือเอา
มาเป็นอารมณ์ ครั้นท่านนายพลผู้เฒ่ามาบอก
กับหล่อนว่า เขามาขอหมั้น และถามบุตรสาวว่า
จะตกลงหรือไม่ นิง จึงพยายามรวบรวมความ
ทรงจำ หล่อนนึกอะไรไม่ออกมากนัก นอก
จากจำได้ว่า เขาเป็นคนท่าทางเรียบร้อย และ
มีหนวดกระเปราะ อาทิคยหนึ่งต่อมา นิง จำ
ได้ว่า คุณหญิงจันทร์ มาช่วยแต่งตัวเสร็จแล้ว
ก็พาลงไปที่ห้องรับแขก ที่นั่น หล่อนได้พบ
บิดาของหล่อน และ พระยาวิชัยชาญยุทธ กับ
คุณหญิง บิคา มารดา ของหลวงชนสาร กับตัว
เขาเอง ท่านผู้ใหญ่สนทนากันสักครู่ แล้ว
บิดาของนิง คุณาพิกา และบอกว่า ได้ถูก

หลวงชนสารสมิทธิ กัยกโตะทองคำขึ้น เคียวมา
ที่ นิง นังอยู่ เขาหยิบหีบกำมะหยี่สีน้ำเงินแก่
ที่อยู่ใต้โต๊ะนั้น เปิดออกแล้ว หยิบแหวนเพชร
เม็ดเดี่ยว สวมนิ้วให้หล่อน นิง แลสยดตาเขา
ในขณะนั้น และรู้สึกได้ว่าแววตาของเขาเต็มไปด้วย
ความรักความสลักสงสาร แล่นเข้าใจพร้อม
กับความอุปาทาน ขณะที่เขายกมือของ
หล่อน ที่สวมแหวนแล้วลง นิง มองดูเขาค่อย
ส่ายตาล้ายระถามว่า “เธอ เป็นอะไร เหตุไร
จึงดูเศร้าโศกนัก มีความทุกข์ร้อนอะไรหรือ?
บอกมาเถิด นิง ของเธอแหละจะช่วยเธอ.” นิง
ไม่ได้กล่าวความคิดเหล่านั้นออกมาเป็นคำพูด
เพราะหล่อนไม่ได้พบกัยกัที่หมั้นอีกเลย นับแต่
วันนั้นมา.

เสียง นาฬิกา คียอกเวล่าย่ำค่า ๔๕ นาที
นิง สะทึง นึกถึงคำสั่งของบิดาขึ้นมาได้ รีบ
เอาแป้งทาหน้าพอทั่ว แล้ววิ่งไปที่ประตู กระโถน
เรียกคนใช้ ให้มาช่วยแต่งตัวโดยเร็ว.

“เขาจะมาถึงหมั้นตรง ” นิง ท้องค่าน้อย
ในใจ แล้วลงมือเกี่ยวหมั้นไปหมั้นมารอบห้อง
เสื่อถึงคู้ที่เคยใช้เสมอ เพราะวันนั้นหาให้
เหมาะใจ ไม่ได้ ควันนั้นยาวไปถ้าไม่สวม
ถุงเท้ารองเท้า ก็แต่งไม่สม ควันนั้นสั้นไปถ้า
กัคิ้วจะเห็นเข็มขัด ควันนั้นพอดีกัคิ้วกว้าง

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิจ

เกือบจะเข้านึกว่าเป็นคนฉลาด เสียดที่ตัว
เก๋มกตคนในเวลาหนึ่งถึงน เมื่อออก ๕ นาที
ระ ๑๕ นาทีภา นิจ จึงยังคงมีหน้าทำมเป็น
กระเซิง เกิรวนไปเวียนมาอยู่ในห้อง ครั้นถึง
๑๕ นาทีภาทวง ก็ต้องลงบันไดพร้อมกับหุ้ม
ไปพลาง.

พอ นิจ ลงบันไดถึงขั้นสุดท้าย พอที่หลวง
ธนะสาร เข้มประตูลงที่หน้ามุข ซึ่งตรงกับห้อง
รับแขก และเขย่งบันไดเล็กน้อย นิจ เห็นเขา
ก่อน และชะงัก ในใจนึกว่าจะเดินไปรับเขา
หรือจะเขย่งบันไดขึ้นไปเสียดีกว่าเสียแล้ว เขา
แลเห็นหล่อน และเข้มหัวออกด้วยกิริยา
สุภาพ นิจ จึงเกริ่นหน้ามาทักหนึ่ง แล้วพระนม
มือไหว้ พลาภมองเขาอยู่อีกใจหนึ่ง แล้ว
โดยไม่พูดอะไรสักคำ หล่อนเข้มขยับเท้าเดินเข้า
ในห้องรับแขก.

เจ้าคุณ และ คุณหญิง นั่งคอยอยู่ก่อนแล้ว
สายตาอันเต็มไปด้วยความสังเกตของเจ้าคุณ
เห็นว่า นิจ มีท่าทางคั่นคั่น ท่านยิ้มกับลูกสาว
แล้วเรียกให้นิจ เก้าอี้ตัวเดียวกับท่าน ขณะ
นั้น หลวงธนะสาร ก็เดินเข้ามา.

“แห่ม! ครบเวลาจริงๆ!” เจ้าคุณ ร้อง
พลาภลูกชายน “ยังงี้ๆ ถึงจะนำใช้นาฬิกา
ย้ายคนที่ไม่มีรู้จัก ทำตัวให้ตรงต่อเวลานั้น ไม่

ควรซื้อนาฬิกาใช้ ให้เปลี่ยนเงินเลย นั่งลงซี
พอลานชาย.”

หลวงธนะสาร ทำความเคารพท่านผู้ใหญ่
ทั้งสองแล้ว จึงนั่งลง เจ้าคุณ พกต่อไป

“รดของหลานเจียบก็จริง ไม่ได้ยินเสียง
เลย คั่นเก่าหรือ?”

“มิได้ครับ คั่นใหม่” หลวงธนะสาร คอย
“อ้อ! อ้ายรดโอเฮลท์ที่เคยเอามาให้ฉันดู

ใช่ไหม?”

“ถูกแล้วครับ”

“อ้ายรดชนิดนี้คั่นก็หรืออย่างไร เห็น
คุณก็กล่าวครวญว่าจะซื้อเหมือนกัน” คุณหญิง
ถาม

“คั่นะซี มันไม่เปลี่ยนน้ำมัน แต่มันเสียง
ดีกว่า แหมยอ่อนไปหน่อย”

ห้องรับแขกของเจ้าคุณสุรแสน จักพรรษา
ทันสมัย มีเก้าอี้รวมตัวใหญ่รวม ๑๒ ตัว ตั้ง
ล้อมรอบโต๊ะกลม ที่ทำด้วยไม้พะยั้งชักมัน
เป็นเงา ตามมมห้อง มีกระดานดำ ตั้งอยู่
บนโต๊ะเล็กทั้งสี่มุม ที่ฝาผนังด้านหนึ่งมี
กระดานตั้งอยู่ ในนั้นบรรจุเครื่องกระทุกระจิกที่
ไม่ได้ใช้เขียนประโยชน์ เช่น แหนบ กระตม
เสื่อ กระตมเชือก และของขบหัว ในห้องนั้น
พระบรมรูป พระรูป และรูป แขนว และตั้งอยู่

ดอกไม้สด

กุ่มกั

หลายรูป กุ่มกั มีอาโน อันใหญ่อันหนึ่ง เห็น
มีอาโน นั้น มีกระถางบาน ใหญ่ อยู่ใน กรอบ
ทองเหลือง ลงยาทำ.

เมื่อใดคุยถึงเรื่อง ต่าง ๆ ทั่วไป อยู่ จนได้
เวลาแล้วก็ไปร่วมประทานอาหาร เสร็จการ
ร่วมประทานกลัษมา นังห้องรับแขก เจ้าคุณ
และ หลวงชนสาร สบายหฺร คุณหญิงจันทร์
ร่วมประทานหมาก นิจ ไม่มีอะไรทำ ก็นั่งและ
กระเทียมปลอก เกาเล่น.

นัยนี้แคว้นนาจิแรก ที่ หลวงชนสาร มาถึง
เจ้าคุณสุรแสน และ คุณหญิง ต้องทำการหนัก
อย่างสกลาลัง คือพยายามให้ผู้อื่นเป็นแขกคุย
ท่านทั้งสองต้องหาเรื่องและตั้งคำถามอยู่ตลอด
เวลา แม้กระนั้นก็ไม่ทำให้ชายหนุ่มเป็นคน
ช่างคุยยิ่งขึ้นกว่าเดิม บางทีจะเป็นเพราะ
เหตุนี้ ท่านจึงขอให้นิจเล่นมีอาโน และถาม
เขาว่า จะฟังเพลงฝรั่ง หรือเพลงไทย.

“อะไรก็ได้” หลวงชนสาร ตอบเรื่อย ๆ
คำตอบนั้น ๕ นาจิ ค่อมานิจ จึงทราบว่
เป็นคำพูดที่ออกจากใจจริงของเขาแท้ ๆ เพราะ
เวลาที่หล่อน เล่น เพลง ลาวคำนิรทวาย อยู่
ได้พยายามมองเขาในกระจก เห็นเขานั่ง
พิงเก้าอี้ตาลอยไปในที่ต่าง ๆ เห็นว่าจิตใจ
ของเขาไม่ได้อยู่ที่เสียงเพลงเสียเลย นิจรู้สึก

ความเป็นเล่นเข้าจิตใจ และเพลงที่หล่อน
เล่นก็พลอยชักชวนปราศจากชีวิตไปด้วย.

พล ๒๑ นาฬิกาเศษ หลวงชนสาร ก็กลับ
ก่อนที่ระดา เขาเรียน เจ้าคุณว่า
“คุณพ่อ ให้กระผมเรียนว่า วันเสาร์ น้า
โตเท่าไม่มีธุระขอเชิญไปร่วมประทานอาหารค่ำ
ที่บ้าน พร้อมทั้ง คุณหญิง และคุณ นิจ
ด้วย.”

ครั้นเขาออกไปแล้ว คุณหญิง สุรแสน
เรียกบุตรเข้าไปใกล้แล้ว ใช้ มือลบศีรษะหล่อน
เบา ๆ นิจ จึงรู้สึกใจห่อหุ้มและเต็มไปด้วยความ
สงสัย และประหลาดใจว่ามารดาของหล่อน
ทำไมจึงมีอาการระหือยระเหิดกันนี้ ส่วน
เจ้าคุณ คายหฺรก็รีบกลับไปกลับมายู่เงียบ ๆ.

บทที่ ๒๐

ครั้นถึงวันนัก พระยาสุรแสน และครอบครัว
ครว้ไปถึงบ้านพระยาวิชัย เวลา ๑๕ นาฬิกา
หลวงชนสารสมบัติ มารับที่รถ แล้วนำเข้าไป
ยังห้องรับแขก ที่นั่น พระยาวิชัยชาญุทธ
กับ คุณหญิง นังรออยู่แล้ว เจ้าคุณวิชัย นัง
ผ้าม่วง สีน้าตาลเข้ม สวมเสื้อขนนอก แด
ไม่ได้สวมถุงเท้า และรองเท้า คุณหญิง นัง
ผ้าลายสีม่วงดำ และสวมเสื้อผ้ามีสีดินขาว ทั้ง

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิ จ

สอง ลูกชายนัน และกล่าวคำต้อนขวัญ แยกขวัญ
กิริยาอันนี้ ครั้นนั่งลงเรียบร้อยแล้ว มีหญิง
สาวคนหนึ่งวิ่งเข้ามาในห้องนั้น.

หล่อนเป็นคนสูง รูปร่างได้ลักษณะ แต่
คอออกยาวไปสักหน่อย รู้สึกเหมือนจะขบ
บง และไหวไปมาราวกับไม่มีกำลังพอที่จะรับ
น้ำหนักแห่งศีรษะอันมีมวยโคเกล้ายาวข้างหลัง
ไว้ได้ ใบหน้ายาว และควักก้านนั้น ทำให้
หล่อนมีสิ่งง่า แต่ทว่าตาอันมีแววคม แต่
กระต้างนั้น ทำให้หล่อนน่ารักน้อยลง ขวัญ
ทั่วทั้งที่ แสดงความเชื่อมั่นในตนเอง หล่อน
เคียดขวางมายังกลางห้อง แล้วนั่งลงบนเก้าอี้หวาย
ยาว ซึ่งบุตรชายของเจ้าของบ้านนั่งอยู่แล้ว.

คุณหญิงวิชัย กล่าวคำแนะนำว่า

“เจ้าคุณเจ้าคะ นี่แม่ศรีแม่ แสงจันทร์

ลูกของน้องสาว ทิดฉัน”

“แสงจันทร์! ลูกสาว ขุนปราย น้อง
หรือพี่ ของนายร้อยตำรวจตรี น้อย แสงจันทร์
ที่ถูกผู้ร้ายยิงตายที่เมืองชล เมื่อขบกลายนั้น
หรือ?”

คุณหญิงวิชัยรับคำ และขณะเมื่อผู้ที่นั่ง
อยู่ ณ นั้น ทวนคิดถึงวาระกรรม ที่ตายไป
เพราะหน้าที่ราชการนั้น นิ จ กำลังคิดในใจ
อยู่ว่า

“อ้อ! นามสกุลแสงจันทร์ นี่ มีพงศาวดาร
ที่ทรูทราอยู่ด้วย คุณหญิงข้า ถึงต้องออกชื่อ
นามสกุลของหลาน เวลาแนะนำ ซึ่ง ออกจะ
ผิดธรรมดาอยู่สักหน่อย ตามปกติ คนรุ่น
คุณหญิงนี้ เช่น คุณแม่ เป็นต้น จะแนะนำ
ใครให้รู้จักกับใคร ไม่เห็นเคยบอกนามสกุล
สักที”

ความรัก ทำให้บุรุษและสตรีมีตาคมกว่า
ธรรมดา และทำให้ช้างศึกเกิดสมควร ทั้ง
กิริยา ไปข้างพาล และไม่ถุกเรื่องเสียด้วย!

ขณะนั้น พอดี คุณหญิงวิชัย หันหน้ามา
ทาง นิ จ กล่าวเป็นเชิงแนะนำให้รู้จักกับ
หลานของท่าน ครั้นเห็น นิ จ อมยิ้มมองดู
โดยไม่แสดงกิริยาอย่างอื่นอีก ท่านจึงพูด
ขึ้นว่า

“วิชัยมีอายุ ๒๕ ปีเต็ม แก่กว่า แม่ นิ จ
ถึง ๗ ปี”

แกล้งทำไม่เข้าใจความหมายในคำพูดของ
คุณหญิง นิ จ ไซ้สายตาอันเต็มไปด้วยความ
ฉลาด จิตตาหญิงสาว แล้วพูดเรียบ ๆ ว่า

“เธอ เป็นน้องของ คุณหลวงธนสาร ไม่ใช่
หรือ ก็แล้วอีกไม่ช้าฉันจะเป็นพี่สะใภ้เธอ”
คำพูดง่าย ๆ และตรงกับความจริงที่สุด
แต่ทว่า สามารถทำให้ผู้ฟัง มีสีหน้าเปลี่ยนไป

ดอกไม้สด

กุ่ม

อย่างประหลาด คุณหญิงสุรเสน หน้ามึง
มองลูกสาวเขม็ง คุณหญิงวิชัย แสดงความ
หมั่นไส้และสยะแสง ในการที่ผู้ที่จะเป็นบุตร
สะโล ในภายหน้า มากล่าวคำเช่นนี้ต่อหน้า
ธารกำนัล รัชมีผู้คุ้นเคยกับขนบธรรมเนียม
โบราณของ คุณยาก็ ก็ม่ออย่างเวทนา รวาก็
ว่า นิจ ได้ทำอะไรอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นการมิชอบ
เหลือหลาย ทลวงชนสาร ก็กริมีผลปาก แต่
เจ้าคุณ สุรเสน กลับยิ้ม และพูดด้วยเสียง
แถมหัวเราะว่า

“ลูกแล้ว! อีกไม่ช้า นิจ จะเป็นพี่สะ โล
เมรัชมี ‘ถึงอ่อนแก่ก็จะเป็นพี่ศรีสะ โล’ ไม่ใช่
หรือ?”

ไม่มีใครตอบ ว่ากระไร เจ้าคุณวิชัย
พะยักหน้าหงิก ๆ และยิ้มแห้ง ๆ พอที่คนใช้
เข้มาบอก ว่า อาหารเสร็จแล้ว ท่านจึงลุกขึ้น
เกิรนำหน้าพาแขกไปยังห้องรับประทานอาหาร

โต๊ะอาหารเป็นโต๊ะกลม อยู่ด้วยฝาขาว
ไม่มีอะไรประดับ นอกจากของสำหรับใช้ใน
การรับประทานอาหาร เมื่อได้นั่งลงเสร็จแล้ว นิ
จึงเห็นว่าหล่อนนั่งอยู่ข้างซ้ายของ ทลวงชนสาร
และ รัชมี นั่งอยู่ข้างขวา ตลอดเวลารับประทานอาหาร
หนุ่ม ๆ สาว ๆ ไม่ได้เอ่ยปากพูดคำคำ นิ่งฟัง
ท่านผู้ใหญ่สนทนากันอยู่เงียบ ๆ เจ้าคุณ

สุรเสนสงคราม แม้จะได้ลาออกจากหน้าที่
ราชการแล้ว ก็ยังรักและสนใจในกิจการของ
กระทรวงกลาโหมอยู่มาก ท่านซักถาม
เจ้าคุณวิชัย ผู้ยังคงอยู่ในตำแหน่ง นายพล ถึง
ความเปลี่ยนแปลงของการทหาร พลางออก
ความเห็นทั้งที่ทั้งชม จนการวิจัยประทานเสร็จ
ลง จึงพากันออกไปนั่งเล่น ที่เลี้ยงช้างห้อง
วิจัยประทาน สนทนากันด้วยเรื่องอื่นต่อไป

นิสัยช่างสังเกตของ นิ ทำให้หล่อนเห็น
ว่าเจ้าคุณวิชัย ผู้มีรูปร่างเล็กและสายตาอัน
ล่องแล่ง แสดงความไม่มั่นคงแห่งนิสัยนั้น
มีความเกรงกลัวภรรยาเป็นอันมาก ในระหว่าง
ที่ พระคิงเรื่องอะไรก็ตาม ท่านมักเข้าเฝ้า
คุณหน้าคุณหญิงเสมอ คล้ายเด็กที่อยู่ในบังคับ
ผู้ใหญ่จนลาน ไม่สามารถทำอะไรได้ โดยไม่
กลัวถูกตวาด มากกว่าสองครั้ง เจ้าคุณวิชัย แสดง
ความเห็นชนะนักที่เป็นธรรมดาที่สัก ที่มนุษย์
ทั่วโลกน่าจะมีความเห็นเช่นนั้น ครั้นเสียงอัน
มีกั้ววานก้อง อย่างไวอำนาจ ของคุณหญิง
กั้งขึ้น พร้อมกับตาอันขุ่นเขียวขำเลื่องค้อน
เจ้าคุณ ก็รีบแก้ความเห็นนั้น และแก้ตัววนไป
เวียนมา จนเป็นที่น่าสงสาร ส่วนคำพูดของ
คุณหญิง ซึ่งสื่อความคิดผิดจากบุญคุณ ถ้วน
แล้วแต่แสดงความโง่แกมหยิ่ง และ ความเห็น

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิ

แก้ตัวขึ้นทันที เจ้าคุณ ทนฟังได้สบาย นิ
นึกสงสัยว่าคู่หมั้นของหล่อนจะมีนิสัยเหมือน
บิดามารดาหรือไม่ มองดูเขา เห็นกำลังนั่ง
ฟังพระนักเทศน์ ทอดสายตากว้างไกล สันดาน
ของเขาทึบหมอง และเหี้ยมแข็ง จนดูแก่เกิน
อายุเป็นอันมาก สมหยิกโคกของเขานั่น แดก
กลาง และปรกอยู่ตามหน้าผาก คุ้งแก่งแล้ง
เหมือนหาน้ำมันเลี้ยงผมไม่ได้เลย ในเวลา
อีกไม่ช้าหล่อนจะต้องสมรสกับเขา และเมื่อ
ครบครันเกี่ยวกับคนเหล่านี้! เมื่อนึกถึงตอน
นี้ทำให้ฉันรู้สึกทวนใจ หล่อนจะต้องเป็น
บุตรีสะใภ้ของ เจ้าคุณวิชัย ผู้มีภรรยาอันซื่อ
สัตย์ และกระตือรือร้นเกี่ยวกับความกลัว
ภรรยาอยู่เสมอ! ทั้งจะต้องนับถือ คุณหญิง
สงวน ผู้มีแววตาอันไม่น่าไว้ใจ เพราะเขาเป็น
มารดาของสามี! ส่วนตัว หลวงชนสาร เอง
เขาเป็นอย่างไร? หล่อนรู้จักหรือ? — เปล่า
เลย! หล่อนรู้แต่เพียงว่าเขาเป็นคู่หมั้นของ
หล่อน และเข้าใจว่าเขาคงต้องการหล่อนมา
เป็นภรรยาเขาจึงได้สู้ขอ ส่วนการที่จะมี
อะไรทำให้เขาต้องการ หล่อนนั้น นิ ไม่
ปรารถนาถกถึง ความมัวเมาในหมั้นและเป็น
สาว และมีความสัมพันธ์ด้วยกำลังกาย กำลัง
ใจ ทำให้หมั้นยุบสิ้นตั้งแต่สิ่งทั้งเรื่องเสมอ

แม้อะไร ๆ ที่ล้อมรอบตนอยู่ จะนำพรมพริ้ง
สักเท่าใด ก็คงหวังที่จะหลีกเลียงให้พ้นไป
จนได้ อนึ่ง เจ้าคุณสุรเสน ผู้เป็นทหาร ใ
ยธรรมใจของบุตรีให้กล้าแข็งเสมอมา ท่าน
ให้ภาสักกับ นิ ยทหนึ่ง ซึ่งหล่อนจำได้ ชื่นใจ
และเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่ ภาวนิตนนั้นคือ “คนก
ดกน้ำไม่ไหล ดกไฟไม่ไหม้”

เจ้าคุณสุรเสน ทำลายความฝันของ นิ
โดยเอ่ยขึ้นว่า

“เมื่อลูกของเราแต่งงานแล้ว จะให้อยู่
ที่บ้านผม หรือจะให้อยู่ที่นั่น?”

“ก็เจ้าคุณ จะโปรดให้อยู่ที่ไหนล่ะเจ้า
คะ?”

“ผมแนะนำไป ที่คุณภรรยาต้องไปอยู่
กับสามี แต่ผมมีลูกคนเดียว ถ้า หลวงชนสาร
จะมาอยู่กับผมได้ ผมก็ยินดี”

“ก็ฉันก็เหมือนกัน มีแต่ลูกผู้ชายอยู่
คนเดียวเท่านั้น ถ้าได้ลูกผู้หญิงมาอยู่ด้วย ก็ฉัน
จะรักให้หนักหนา” คุณหญิงสงวน พูดอย่าง
ผู้ใหญ่ใจดี.

โดยไม่มีมูล นิ คิดเอาเองว่าคำพูดนั้น
ถูกตมแก่ใจ เพราะ มากกว่าออกมากด้วย
น้ำใจจริง.

“ถ้าอย่างนั้นก็ต้องให้นิ มาอยู่ที่นี่ แต่

ดอกไม้สด

กุมภ

ผมต้องเรียนเสียก่อนว่า ลูกสาวของผมยังเด็ก และชอบสัซซึอยู่ เท่ากับชอบอ่านหนังสือ เพราะชอบมาก ไม่รู้จักห้วนอนปลายคัน ผมยังไม่เคยนึกจะให้มันมีเหย้ามีเรือนเลย แต่เจ้าคุณกับคุณหญิง ออกปากแล้วก็ไม่อยากขัด ผมเต็มใจยกให้เป็นลูก”

“เจ้าข้า! ยื่นพระเศียรพระคุณ! อย่างแม่นิจา ยิง มาอยู่ประเดี๋ยวเดียวเท่านั้น เจ้าคุณของก็ฉันทลงอมเสียอีก ยิ่งเขยื้อนสัซซึเก่งด้วยไม่ใช่หรือเจ้าคะ?”

“เล่นไค่ย่าง แต่ที่ คุณหญิง ออกซื้อมานั้น นิฯ เล่นไม่เป็นสักอย่างเดียว” เจ้าคุณสุรแสน คอยพาลางหัวเราะ.

“เขาสักอันว่า” แม่วัฒน์ เอ่ยขึ้นซำๆ กัดเสียงให้ฮอนหวาน และยิ้มกับ นิฯ รวากับยิ้มกับเพื่อนที่สนิทที่สุดในโลก “เธอเล่นบ๊ายโนเก่งนักหรือ?”

“เขาไหน? เขาหลวงละกระมัง!” นิฯถามถามหัวเราะ

“พวกจริง ๆ นะ ฉันทได้ยินว่าเธอเล่นบ๊ายโนเพราะนัก”

นิฯ ไม่ตอบว่ากระไร เบือนหน้าไปเสียทางอื่น.

“แม่นิจา ร้องเพลงอะไรเย็นบ้างไหม?”

เจ้าคุณวิชัยถาม ท่านมีนิสัยเยินนักคนทวิ

และชอบสัซซึอยู่ เท่ากับชอบอ่านหนังสือ เพราะมันเป็นเวลาเดียว ที่ท่านมีโอกาสอยู่ห่างจากคุณหญิง.

“ร้องไค่กระ” คุณหญิงสุรแสน คอยสายตาแสดงความภูมิใจเล็กน้อย “เคยร้องให้คุณพ่อ ฟังบางครั้ง บางคราว เสียก็พอใช้.”

“อ้อ!” น้ำเสียงของคุณหญิงสงวน แสดงความเลื่อมใสในสิ่งที่พูด และยังเสริมว่า “วิฒน์ก็เสียก็ ทั้งคังทั้งแหลม ร้องส่งเป็นทีหนึ่ง.”

เจ้าคุณวิชัย กลัฟพอที่จะสอกลั่นว่า

“เฮอ! ต่างคนต่างก็! เอ้าร้องฟังกันคนละเพลง แล้วมาทักสินไคระก็ดีกว่ากัน.”

“ขอเสียก็เถอะคะ” นิฯ ร้องขึ้นด้วยความถือตัว “นิฯ ไม่กล้าแข่งกับไคร่ทงนั้นแหละ ไคร่ร้องก็ร้องเถอะ”

วิฒน์ยิ้มอย่างเขื่อตัวเอง ซ้ำเลื่องทหลวงชนสาร ผู้นั่งนิ่งเงยเหมือนคนไม่มีปาก แล้วตอบว่า.

“ฉันทก็เหมือนกัน ไม่ชอบแข่งขันกับไคร่เชิญเธอร้องไปเถอะ”

“วิฒน์ปากอันหิมฉิมของนิฯ แม่มเข้าทากัน วิชิต วิชิตของ วิฒน์ ขัดกับสายตา

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิจ

ของ นิจ อย่างบอกไม่ถูก คุซังคมกวี และ
ฮั่นฮวนเสียเงินเหลือเชื่อ.

“รัศมี ก้อ! ให้แม่ นิจ ร้องซี้” คุณหญิง
สงวน บุคอย่างเขื่อนาย.

ฟังคุซังหรือ ทำเสียงเช่นนั้น! รวากับว่า นิจ
อยากระออกเสียงเสียเต็มที่ หญิงสาวรู้สึก
เลือกขึ้นหน้าร้อนผ่าว กำลังคิดหาคำจะ
ตอบให้เหมาะใจ พอดีเจ้าคุณสุรแสนเอ่ยขึ้น.

“นิจ, เจ้าคุณ ท่านขอให้ร้อง ถ้ร้องไป
เพลงหนึ่งก็แล้วกัน ไม่ต้องทำกระบวน การ
เล่นตัวทำให้ผู้หญิง เป็นสิ่งพึงประสงค์มากจน
กว่าปกติ แต่อย่างทีเล่นตัวนักก็ไม่น่าหมั่นได้”
น้ำเสียงของ เจ้าคุณ แม้จะแถม ทวีวาระ เสียงที่
เล่นที่จริง แต่กั๊วแฉก แสดงความฉุนเฉียว นิจ
นั่งสงบอารมณ์อยู่ครึ่งหนึ่ง จึงร้องเพลงนางนาค
สามชั้นขึ้น.

ไปเอ๊ยไปตก

ทั้งสองนกแขกเต้าเจี้ยวอ่อน
เมื่อลมใหญ่กระพือพัดคัตติรอรอน
ขาดเป็นท่อน พาวีหค ตกไปไกล
ส่วนตัวหนึ่งพึ่งพัก กับนักสิทธี
ตัวหนึ่งติดตกกับพาลวิสัย
ที่อยู่กับ ธรรมชาติ เป็นปราชญ์ไป
สำนึกในโจรสถานเป็นพาลเออ

นิจ ร้องคำเหล่านี้ ด้วยเสียง กั๊วแฉก ไสเย็น
แถมโคก คล้ายกับว่ายังเกิดสงสาร ในนก
แขกเต้าทั้งสองนั้น จึงก็เกือบ เสียงของ
หล่อน เต็มไปด้วยความรู้สึก นิจ นั้นถึงทั่ว
เองว่า เมื่อแต่งงานแล้ว จะต้องเข้ามาอยู่ใน
ความปกครองของสามี อยู่ในบ้านนี้ กับคน
เหล่านี้ ซึ่งตามความสังเกตของหล่อนเห็นว่า
มีกิริยามารยาท ตลอดจนนิสัยใจคอผิดกับ
ผู้ไปปกครองเดิมอันเป็นต้นมีด้อย่างไกล จน
เกือบจะเรียกได้ว่าตรงกันข้าม หล่อนจะกลับ
กลายมีนิสัยเหมือนเขาเหล่านี้ เหมือนกับ
นกแขกเต้าที่ตกไปอยู่กับโจร หรือไม่หนอ?

บทที่ ๓

วันที่ ๒๗ เดือนพฤษภาคม ตรงกับวันศุกร์
แรม ๑๒ ค่ำ เดือน ๖ ซึ่งเป็นวัน ศุภฤกษ์
พระยาสุรแสน สงคราม ได้เลือกวันนั้น เป็นวัน
วิวาหมงคลระหว่าง บุตรีกับหลวงชนสารสมยติ
เวลา ๗ นาฬิกา ภายในห้องโถงสี่เหลี่ยม
ทาสีน้ำเงินอ่อน ตั้งแต่ ฝาผนัง ตลอดจนเพดาน
มีอาสน์สูงไม่เกินหนึ่งศอก ตั้งติดกับ คานตะวันตก
เคียงเหนือ เครื่องใช้ตั้งแต่ปูอาสน์ หมอน
สำหรับพียง ตลอดจนพานหมาก และถ้วย
น้ำร้อนเย็นสีน้ำเงินแก่ เข้าสู่กันทั้งสี่ พระ

ดอกไม้สด

กมภ

สงฆ์ซึ่งมีดวงหน้าผกส่องด้วยรัศมีคุณธรรมนั้น
พิบพิลย สดก คาคาเคกันนำ พระพุทธรูปมณฑล ที่จะ
รกรเจ้ายาว และเจ้าสาว ในวันนั้น คิคกัยผา
ผนังก้านเหนือ ทางขวาแห่งอาสนะสงฆ์ มีท
บุชชาทั้งยี่หมื่นหนึ่ง โทะหมี่ ทำด้วยไม้ จำหลัก
บุษบกทอง และประดับกระจุกสีน้ำเงินแก่ เครื่อง
ตั้ง คือ แจกัน กะถางรูป และ เชิงเทียนล้วนเป็น
แก้วเจียรมณีสีน้ำเงินแก่ทั้งชุด อาภาศในขณะ
นั้นแจ่มใส แสงแค่อ่อน ๆ ผ่านหน้าต่างเข้ามา
ต้อง พระพุทธรูป ซึ่ง ตั้งอยู่ ณ ที่บูชาเกิดแสงสี
ทองเป็นประกาย ช่อ ช่อนกลั่น ซึ่งปักอยู่
ในแจกัน ทั้งซ้ายและขวา แห่งองค์พระพุทธรูป
นั้น เสนดเล็กนอยเหนือพระเศียร คล้ายกับ
ต้นไม้มก๊กกานสาขานุ่มต่ำลง ทำให้
ทวนระลัดลง เมื่อพระพุทธรูปองค์ทรงศรี
ณ ภายใต้ดวง ไม้ ศิริมหาโพธิ์.

ทรงกลางห้อง มีพระสีน้ำเงินแก่ ผืนใหญ่
ปูอยู่สำหรับเป็นที่นั่งของ เจ้ายาว และเพื่อนยาว
นั้นนั่งพิบพิลย มีประสาธกันอยู่บนตัก วิม
ประศกหลังฉากกัน พร้อมด้วย เพื่อนสาว อีกด้าน
หนึ่ง กวงหน้าของหล่อนผกผากเปรียบได้
กับความบริสุทธิ์ของ ดอกช่อนกลั่น ซึ่ง ประคัม
ทวยชา กวงทาช้างตามปกติมีแว่นแจ่มใส และ
คไม้เกียงสำนั วันนั้นมีความเคร่งขรึมเหมาะ

กับสีหน้าอันเต็มไปด้วยความสรวลเยินยัก ไม่
มีใครเลยที่ใดเห็นนิ ในเวลานั้น ระหัม ใจ
มิให้มีความรู้สึกขณะนั้นที่คล้ายกับความเลื่อม
ใสเกิดขึ้นได้ แม้หล่อนจะนั่งอยู่ในหมู่เกี้ยว
กับคนทั้งหลาย ถึงกระนั้นก็เหมือนหล่อน
อยู่ห่างจากใคร ๆ ลึกลับ ดูเหมือนกับเทพธิดา
ที่ทรงเครื่องชาว ทังทิว มีรัศมี แห่งความ
บริสุทธิ์ฉายออร่าออกมา.

ครั้น พระสงฆ์ เจริญพระพุทธรูปมณฑล จึง
ถึงเวลาที่ เจ้ายาว เจ้าสาว จะต้อง ทำ กศลกิจ
ร่วมกัน ทั้งสองกล้านเข้าไปยังที่ ๆ มีบาร
ตงเรียงรายอยู่เป็นแถว และมีเครื่องคาว และ
หวานตั้งอยู่พร้อม เจ้ายาว จับทัพพะตงเข้า
ซึ่งอยู่ในชั้นเชิงฉม แล้วทำอาการร่ายรอยศรี
ทง กวายเป็นธรรมแนมมท เจ้ายาว กับ เจ้าสาว
จะต้องตักเข้าพร้อมกัน และด้วยทัพพะตงเกี้ยว
กันด้วย นิ ไซ้ มีอันขาว และเล็กยับยลาย
ทัพพะตงมือ หลวงชนสาร เจ้ายาว รู้สึกว่า
มือของหล่อน ที่กระแทกมือเขา เย็นเฉียบ และสั่น
เล็กน้อย ทั้งสองช่วยกันบรรจงตักเข้า และ
ใส่ ของหวานของคาว ลงในบาตร ทั่วทั้ง ๑๐
บาตร ทั้งบาตรเข้าพระ ด้วย แล้วก็กลั้มมา
นั่งที่เดิม.

พระสงฆ์กระทำกตภาณเสร็จแล้ว เจ้ายาว

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิจ

กับเจ้าสาว ถวายเครื่องไทยทาน มีข้าว ดอกไม้
รูปเทียน ๗ ล ๗ พระสงฆ์ ๕ รูป สวด
อนุโมทนา แล้วก็ลากลับ เป็นอันเสร็จ พิธี
ตอนเช้า.

ในวันเดียวกันเวลา ๑๔ นาฬิกาเศษ ภาย
ภายใต้กันจามรีใหญ่ หลังคักบ้านพระยาวิชัย
มีชายหนุ่มคนหนึ่งนั่งกอดอกอยู่บนเก้าอี้ หน้า
ของชายผู้นั้นชก และยังคง พาย้อยู่ที่หน้าคอง
ที่เขาเหยียบ เขานั่งนิ่งอยู่ครู่ใหญ่ จึงเงยหน้า
ขึ้นมองคักหน้าคัก แล้วก็มองไปที่ทางเค็ร
เขากำลังคอยใครคนหนึ่ง ครั้นนานเข้าไม่มา
ก็เริ่มกระสับกระส่าย และลุกขึ้นเค็รกลับไป
กลับมามองใต้คักไม้ เมื่อเวลาเค็รเข้ามาคือไขว้
ไวข้างหลัง ก้าวเท้าหนัก หนัก และ หนัก
ขึ้นเป็นลำดับ ก็หันหน้ามองตรงเท้า ขณะนั้น
มีองค์สาวหนึ่งกระโดดมาตรงหน้าเขา ชาย
ผู้นั้นเห็นก็ยกเท้าเตะสัดวันนั้นโดยแรง รนมัน
กระเด็นไปไกลถึง ๒๐ ก้าว แล้วก็หัวเราะ
อย่างสมน้ำหน้า คล้ายกับว่าเจ้าสัดวันนั้นได้
กระทำความเค็รอันให้กับใคร สมควรที่
จะได้รับความทราดรเป็นเครื่องตอบแทน ครั้น
แล้วก็ทั้งคืนเค็รไปใหม่.

ราว ๕ นาฬิกาผ่านไป มีเสียงร้องเท้าเตะ

กึ่งคืน พร้อมกับร่างของสัดวันผู้หนึ่งโผล่มา
ทางมุมคัก หลวงชนสาร รีบก้าวเท้าเข้าไป
หาหญิงนั้นโดยเร็ว ผู้ที่เห็นสัดวัน และท่าทาง
ของเขาในเวลานั้น อาจเข้าใจว่าเขาจะทรง
เข้ากอดกอดอย่างเต็มรักหรือจะหักคอหล่อน
เสียก็ได้ ทั้งสองอย่าง เป็นแต่ขึ้นประจันหน้า
หล่อนเฉยอยู่.

“คุณพี่อย่ากอดผมดิฉัน ด้วยเรื่องอะไร?”

ฝ่ายหญิงถามด้วยความซาเย็น.

“ก็เธอโกรธฉันทำไม?” หลวงชนสาร
ถาม เสียงเกือบเป็นควาก.

หญิงสาวหัวเราะเสียงสั้น ๆ “ดิฉันไม่
มีสิทธิที่จะโกรธคุณพี่ ด้วยเรื่องอะไรกัน?”
หล่อนตอบ.

หลวงชนสาร มองคักหน้าหญิงสาว และ
พยายามจะให้สัดคาหล่อน แต่หล่อนไม่มอง
คอยเขาและเบือนหน้าไปเสียทางอื่นด้วยอาการ
ไวยศ.

นางสาววิศมี เป็นบุตรคนที่สามของ ขุนปราย
ทูลพ่าย และ นางชม นางชมเป็นน้องสาวต่าง
มารดาของ คุณหญิงวิชัย ทั้งแม่เด็ก ๆ วิศมี
เคยอยู่กับ ข่า และ ไก่ เรือน หนึ่งสัดที่ โรงเรียน
ราชินี เรือนไปไ้ถึงชั้นมัธยม ๕ ก็ต้องลาออก
เพราะบิดาของหล่อนผู้เป็นนายตำรวจได้เสียขา

ดอกไม้สด

กมล

ไปข้างหนึ่ง ในหน้าที่ราชการ มารดาเกิดเป็น
โรคเหน็บชากระเสาะกระแสะ พี่ชายคนใหญ่
เป็น นายร้อยตำรวจ ต้องไปประจำการอยู่ที่
ชลบุรี ส่วนคนที่สอง พอเรียนหนังสือจบจะเข้า
รับราชการ ก็พอกับไข้ ถึงแก่กรรม เมื่อ
ไข้กลับ มาเกิดแก่ ครอบครัวยุติกัน ในพัก
เดียว ถึงสองครั้ง ขุนปราบ ก็สิ้นอาลัยในความ
ดี ความงามของโลก กลายเป็นคนแฉะ ๆ
คุ้มก็คุ้มร้าย คุณนายชม ก็ไม่มีจิตใจจะ
ละเลืงต่อความทุกข์ เพื่อทำหน้าที่ภรรยาและ
มารดา จึงร้องขอให้วิเศษ ไปอยู่บ้าน เพื่อบุ
ได้ช่วย ขุน และคุณเลี้ยงเล็ก ๆ อีกสองคน
เวลานั้น วิเศษมีอายุเพียง ๑๕ ปี กำลังมีใจ
เป็นเด็ก ครึ่งผู้ใหญ่ หล่อน ต้องออกจาก
คุกหาคน อันมโหฬาร ไปอยู่ยังบ้านเล็ก การ
งานใดที่ไม่เคยทำก็ต้องลงมือเอง โดยเหตุที่
ครอบครัวยังยั้งชั่งอยู่ด้วยเขี้ยบ้านาญ ที่ขุน
ปราบได้รับจากรัฐบาล เป็นจำนวนเล็กน้อย
ไม่อาจที่จะจ้างคนไว้ใช้ ให้พอ กับความต้อง
การ นอกเรื่องการบ้านเรือนที่ วิเศษแบกไว้
นั้นมากจนเต็มแปะแล้ว อารมณ์ อันไม่ปกติ
ของบิดายังทำควมร้อนรำคาญใจ ให้ยิ่งขึ้น
ในสมัยนั้น เวลาที่ วิเศษ พยายามหาความสุขได้
มีอยู่ แต่เพียงสองเวลา คือ เวลาที่หล่อน มา

เยี่ยม คุณย่าที่บ้าน และอยู่ที่นั่น ๒-๓ ชั่วโมง
กับเวลา ที่หล่อน มีหนังสือ อ่านเล่น อยู่ในมือ
เป็นที่น่าเสียใจ ที่ ความสุขทั้งสอง ประการ นั้น
กลับให้ โทษแก่ วิเศษ กล่าวคือ หนังสือ ที่
หล่อน หาซื้อมาอ่านนั้น เป็นหนังสือชเรศนิกที่ผู้
เขียน ๆ ขึ้น โดยไม่ละอายแก่ใจ คิดเห็น
แต่จะให้หนังสือนั้น ขายคล่อง อันเป็นทาง
นำสาคงค่ามาเข้ากระเป๋าท่านั้น ส่วนโทษที่
หนังสือนั้นเป็นต้นเหตุก่อให้เกิดความชั่วร้ายขึ้น
ในสันดานของเด็กหนุ่มสาวชาวสยาม ไม่พวกร
ถึง หนังสือเหล่านั้นเพียงแต่เห็นภาพหน้า
ปกก็เป็นที่อัปมงคล แก่ส่ายตา ครั้นอ่านก็เรื่อง
ก็โคโผยสิ่งที่เป็นอัปมงคล แก่ใจอีก กับเป็น
เครื่องเร้าระคะให้แก่งลา ซึ่งหญิงสาว ไม่ควร
จะได้รู้ ได้เห็นอย่างยิ่ง หนังสือเหล่านั้นมัก
อุปโลก ให้ผู้ถือความพยายาม อาฆาตเป็นทั้ง
ซึ่งมีสคมควรกับชาวสยาม ผู้ใดเชื่อว่าพุทธ
ศาสนิกชนจะพึง ประพฤติ — เป็น วรบรรพชิตของ
เรื่อง และยกให้สตรีผู้ มีความรักเย็นใหญ่
กว่าเกียรติยศ และ พรหมจารี ของตัวเป็นวัระ
สตรี ก็หญิงและชาย จำพวกนี้ ปกติช่นยอม
ไม่ยั้งถือ แต่ที่ว่าสำนวนของ เรืองนั้นกล่อมใจ
ให้คนอ่านเกิดความสังสาร ความอุปาทาน จน
เคลิบเคลิ้ม เห็นกันไปด้วย เราเคยเรียนรู้อย่าง

พ. ศ. ๒๕๔๗๒

คิดว่าความเคยชินเป็นเครื่องหักนิสัย ดังนั้น
วิศม์ผู้เคยชินกับ พระเอก นางเอก ชะนิศที่ไต่
กล่าวแล้ว ก็เริ่มเห็นดี เห็นงาม ตามไปด้วย
ว่าถึง ความสุข ประการที่สอง คือการได้มา
สนทนาลเล่น กับ คุณย่า — หรือที่ถูกต้อง คุณย่า
สนทนา กับเพื่อน รุ่นเดียวกันท่าน — ก็ให้โทษ
กับ วิศม์ เท่ากับการ อ่านหนังสือ เหตุด้วย
คุณหญิงวิชัย ก็เหมือนกับ คุณหญิง โดย มาก
ของชาวเรา รักการนันทาเป็นสรวะ การ
ไต่เกี้ยวเอาความผิด ของผู้อื่น แม่น้อยและมาก
มาก่อให้ขึ้นความชั่วเป็นความสุขสำคัญของ
ท่านเหล่านั้น การสนทนาด่วนแล้วไปด้วยการ
ชอกช้อน และตักเตือน เพื่อนร่วมเพศ ของตนเอง
ที่จะกล่าวชมใครนั้น น้อยนัก ถึงได้กล่าว
แล้วว่าวิศม์ต้องเลิกจากการเล่าเรียนเสียครั้ง
กลาง ๆ ธรรมดาที่รับจากโรงเรียน แต่เด็ก
หามิถ้าถึงพอต้านทาน ความ เคยชิน ที่ไต่พย
ใหม่ได้ ไม่ ท่านผู้อ่าน คงจะเข้าใจว่า ใน
เวลาต่อมา วิศม์ จะเป็นคนมีนิสัยเช่นไร

“เราไปนั่งพักกัน ที่เก้าอี้เถอะ” หลวง
ชนสาร เอยชน ภายหลังที่ไต่โยน ร้องกับกัน
อยู่พักใหญ่

“ไม่ต้องหรอก มิฉะนั้น ไรก็พูดเสีย คิด
จะวิ่งกลับไปชนตึก”

นิจ

“ไม่ได้! เธอจะกลับไปก่อนที่จะพักกับ
ให้รู้เรื่องไม่ได้ เป็นอันขาด มา—” เขาก็มี
หล่อนก็ “ถ้าไม่เกรงตามมา ก็เป็นอันแน่!”

หญิงสาว สบขีมือโดยแรง และมอง
ฝ่ายชาย อย่างไวอำนาจ แวดตาชะนิกัน วิศม์
เคยใช้มือของเขาเสมอ เมื่อหล่อน จะบังคับ
ให้ทำอะไรอย่างหนึ่ง “ปล่อย” หล่อนพูด
“ฉันเดินไปเองก็ได้ ไม่ต้องง้อ” ด้วยอาการ
ยกศีรษะอย่างผยองเกียรติ วิศม์ พาร่างอัน
ระหงของหล่อน นยนาไปยัง เก้าอี้ ถึงแล้ว
ก็นั่งลง

หลวงชนสาร นั่งลงชิดกับหล่อน แขนซ้าย
โอบหลัง แล้วพูดว่า

“บอกพี่ ไกรพทำไม?”

“พี่ลึกรัง! ฉันบอกแล้วไม่ใช่หรือว่า
ไม่ได้ ไกรพ ไม่มีเรื่องอะไรอะไร ไกรพ”

“มิ วิศม์ ต้องมี เวลากินเข้าเธอ ไม่
มองหน้าพี่เลย เธอรู้แล้วว่าพี่ลึกรังใจแทบ
คลั่งเย็นบ้า แทนที่จะช่วยให้ พี่ หายทุกข์
เธอกลับทำให้ พี่ ลึกรังยิ่งขึ้น เพราะความมั่นคง
ของเธอ”

“ทุกข์!” วิศม์ หัวเราะ “ในวันแต่งงาน
เจ้าสาวสวยราวกับนางฟ้า แล้วเจ้าข้ามา
ร้องว่าทุกข์ ใครเขาจะเชื่อ!”

ดอกไม้สด

กุ่ม

สีหน้าชายหนุ่มยัง แสดงว่าชักฉุนขี้าง
แล้ว นิ่งสงขารมณ อยู่คว่หนึ่ง ึ่งตอบ.

“ใครเขาไม่เชื่อ ก็ช่างเถอะ แต่เขารู้
อยู่แก่ใจ จะไม่เชื่อใยด้วยหรือ ความกลุ้ม
ของพะเน ร่ายแรงเหลือเกิน จะทำอะไร
ถึงจะหนีภัย อันมหาอุยาทวน ้นไปพ้น พ้นออก
แล้วมันจะทำให้พ่นขี้ยา.”

ตลอดเวลากี่ หลวงธนะสาร พก รัศมี ไม่มอง
ดูหน้าเลย เลยทำเป็นทองไม่รู้ร้อน.

“รัศมี” ชายหนุ่มปล้ำมคอไป ค้วยเสียง
อันสั้น พลงจบบมือหล่อนมายืนแน่น “เธอ
จะไม่พอกกับพี่หรือ? พุดอะไรสักคำเถอะ เพื่อ
เป็นเครื่องเล่าโลมพี่ พอให้พี่มก่าถึงต่อสู้
กับความขี้ยาได้”

รัศมี ห็นหน้ามาทางเขาช้า ๆ สายตา
ของหล่อน กระ้าง จ้องมองดูเขา รวกับผู้
พิพากษามองดูนักโทษที่ทำความผิดฐานฉก
กรรม ทาต่อตาสะกัน ฝ่ายชายเต็มไปด้วย
ความวิงวอนงอนง้อ รัศมี หัวเราะนิคหนึ่ง
จึงตอบ.

“กำลังสำหรับต่อสู้ความขี้ยา ของ คุณพี่
นั้น ไม่ไ้มาทั้งแต่เข้าคุกหรือคะ เมื่อเวลา
ใส่ยาหรื ะ”

“หมายความว่าอะไร?”

“โอ้ หมายความว่าอย่างทีพคนแหละ คุณพี่
อย่ามาหลอกฉันเลย จะเข็นขี้ยา! กลุ้มใจ!
เด็กอมมือมันกรู้อเท่า เจ้าสาว หรือสยรวกับ
อะไรก็ จะมานักถึงอะไร กับคนอย่างเรา ชี!
เหมยบรรจงจับทัพพะเข้านะ! แล้วยังบอกให้
เจ้าสาว จับเห่นมือ แต่ขี้ว่าสาวที่เขาเต็มใจ
จะแต่งงานแท้ ๆ เขายังต้องเกล้งกัน ใครเขา
จะยอมเป็นเหยื่อล่างผู้หญิง แต่ คุณพี่ ช่าง
เต็มใจ หมอม ร่ายคายแก้วกับแม่ทูนหัวเสีย
เหลือเกิน แล้วยังมาพุดเอาหน้า”

“อะไรกัน รัศมี! เธอหยิยเอาของเหล่านี
นั้นมาถือเป็นอารมณ์ เธอคงพอ ที่จะเรียนยา
เด็กคนนั้น เทียวหรือ?”

รัศมี ห็นขี้มายมาทางเขา คงตาของหล่อน
เวลานี้โตกว่าธรรมดาคาเป็นอันมาก หล่อนมอง
ดูเขา ค้วยอาการเคียดแค้น.

“คลั่ง! คุณพี่ ว่าฉันคลั่ง เพราะเรียนยา
เด็กคนนั้น! ก็เด็กคนนั้นมันไม่ใช่คนคอกหรือ
มันไม่มีอวัยวะทุกส่วน เป็นผู้หญิง อย่างผู้หญิง
คอกหรือ? อย่ามาทำ มารยาสาถัก กับฉัน
หน่อยเลย ฉันรู้เท่าหรือก ้นแหละเขาว่า
สันดาน ผู้ชาย! เหม่อกันทุกคน! ปล้นปล่อน
หลอกหลวง มีอยู่เท่านั้น!”

หลวงธนะสาร หน้าชักด้วยความโกรธ เหน

ถึงซัก เสียงแหบสั้น จนเกือบเป็นเสียงคำราม

“หยกที่รัก! ถ้าฉันพูดแค้นอีกฉัน
อาจจะหักคอเสียได้ ฉันเคยหลอกดวงอะไรเธอ
ฉันเคยโกหก เธอหรือสักครั้งหนึ่ง มันเป็น
ความผิดของฉันหรือ ที่ฉันต้องแต่งงานกับเด็ก
คนนั้น ในเมื่อฉันได้ขอให้เธอ แต่งงานกับ
ฉันแล้วฉันนับหน้าไม่ถ้วน และ เธอ ปฏิเสธเสมอ
ครั้งเคยวัน เธอมีสิทธิอะไรที่จะมาว่าฉันหลอก
ดวง มีสิทธิอะไร ที่จะทิ้งหวง เด็กคนนั้น?
มีสิทธิอะไร?”

คนที่ชอบบอกที่สกปรกและ ก็คนที่
ซื่อสัตย์ที่สุด รัศมีเมื่อเห็น หลวงชนसारเกรี้ยว
กรากดังนั้น ก็กลัวเสียงให้อ่อนลง ทอว่า.

“สิทธิของดิฉัน ก็คือความรักอย่างรุนแรง
ที่มีต่อ คุณ”

สีหน้าของ หลวงชนसार คลายความขมขื่น
ลงทันที สายตาที่มอง รัศมี นั้นเต็มไปด้วย
ความรัก และสงสาร แต่ยังคงทำเสียงแข็ง
ขณะที่พูดว่า.

“รักยังไร? รักยังไร? ถ้าเธอรักฉัน
ทำไมจึงปฏิเสธ ไม่ยอมแต่งงานกับฉันเล่า?”

เฮ! คำถามชนิดนี้ รัศมี จะตอบออกไป
อย่างไรได้.

เมื่อ หลวงชนसार กลับจากยุโรป รัศมี กำลัง

อยู่ในวัยสาวเต็มตัว มีผิวพรรณผุดผาด และ
มีความเก๋ อยู่ในวัยนี้ เขาก็พลันได้พบปะ
และพูดคุยกันเสมอ รัศมีเป็นหญิงสาวคนแรก
ที่ หลวงชนसार ได้วิสาสะด้วย ถึงแม้เขา
กลับจากการศึกษา มีชีวิตมานานเขาก็มีความรัก
ในตัวหล่อนขึ้น ความช่างสังเกต เป็นสมบัติ
ประจำตัวของสตรี ทุกคน รัศมี อ่านความ
รู้สึกของ หลวงชนसार ออกโดยเร็ว และแต่ง
เวทีให้เขาหลงยิ่งขึ้น ผู้หญิงที่ใหม่ที่ไม่
รู้สึกภูมิใจและหยิ่ง ในเมื่อรู้ว่าชายคนหนึ่ง
หลงรัก หลวงชนसार คอยเอาใจ พระเนตรของ
รัศมี รวากับนางพญา เต็มใจรับใช้เหมือน
ดังทาสในเรือนเบี้ย และให้ความอยู่การะ
จนถึงปีคามารดา และ น้องของ รัศมี แต่เขา
เป็นคนไม่มีนิสัยเจ้าชู้ กริรมกริรม กิริยา
ภายนอกขรึม และชา ซ่อนความรู้สึกอันรุนแรง
ไว้ในใจ เวลาผ่านไป ความรักยิ่งแก่กล้า
ขึ้น จนเขาทนนิ่งไว้ไม่ได้ จึงขอให้หล่อน
แต่งงานกับเขา แทนที่จะรับ รัศมี กลับปฏิเสธ
โดยไม่ให้เหตุผลอย่างใดหมด ทั้งมิได้ลิด
กิริยาขวยขวอนให้น้อยลง ถ้าจะพูดถึงเหตุผล
รัศมี คงมียุติในใจ แต่ทว่าไม่กล้าพูดออกมาให้
เขาฟัง บางที กิริยาเฉย ๆ เรียบ ๆ ไม่โก
ไม่เก้ และความไม่ช่างพูดของเขานั้นเอง ที่ทำ

ดอกไม้สด

กุ่ม

ให้หล่อนเห็นเขาไม่ก็พอใจ สมกับที่ได้ ไม้สน
ไว้ หลวงชนสาร มิได้ละความเพียร ออกส่าห์
ทำตัวเพื่อ ให้ลูกใจ แม่ เจ้าประคุณ อยู่ เสมอ
นาน ๆ จึงพุดถึงความรัก ที่หนึ่ง รัศมี คงผก
เจ้าลอยเรื่อย คราวหลังที่สุดที่หลวงชนสาร
วิงวอนให้หล่อน แต่งงานกับเขา รัศมี ปฏิเสธ
ตามเคย จึงเกิดมีการคัดพ้องกัน อย่างรุนแรง
จนหล่อน พุดเป็นคำขากว่า หล่อนไม่รักเขา
และจะไม่ยอมแต่งงาน กับเขา เป็นอันขาด ใน
ระยะเวลาใกล้ ๆ กันนั้น เผอิญ มีความจำเป็น
อย่างหนึ่งเกิดขึ้นแก่ครอบครัว คุณหญิงสงวน
มีความเห็นว่า บุตรชาย จะต้องแต่งงาน
กับบุตร พระยาสุรแสนสงคราม เพื่อฐานะของ
ตระกูลไว้ หลวงชนสาร กำลังแค้น และเจ็บใจ
จึงรีบปาก โดยไม่รอเวลา ปรึกษารอง หลังจาก
นั้นเอง ในคราวที่ รัศมี รู้ สักว่า เขาจะตกไป
เป็นของคนอื่นโดยแน่แท้ ก็ยิ่งเกิดความเสีย
กาย คนเป็นส่วนใหญ่ ไม่รู้จักค่าของ สิ่ง
ที่มีอยู่ ต่อสิ่งนั้นหลุดมือไปแล้ว จึงไปคิด
ตอนที่ พระยาสุรแสน รัชมั่นของ หลวงชนสาร
ไว้นั้นเอง รัศมี เริ่มสำนึกว่า ชายหนุ่มผู้นั้น
ค่า และหล่อนไม่ควรจะปล่อยให้หลุดมือไปเสีย
วิตุลสิ่งไหน มีคนนิยมอยู่แล้ว ยิ่งมีผู้มาช่วย
นิยมมากขึ้นอีก วิตุลสิ่งไหน ที่เรารู้ว่าหลุดมือ

ไปเสียแล้วเรายังรัก และอยาก ได้มากกว่าเมื่อ
ยังเป็นของเราอยู่อีก เหตุฉนั้น รัศมี จึงตั้ง
ปณิธานว่า หลวงชนสาร ใหม่ แต่
มันสายเสียแล้ว หลวงชนสาร แม้จะมีนิสัย
ไม่ค่อยหลายอย่าง หลายประการ ก็ยังมี
เหลืออยู่บ้าง คือรัก เกียรติยศ และรักศักดิ์
อย่างไวกี้ มารยาตศรั มีอันตราบร้ายแรงนัก
ถือกันมาแต่ พุทธกาลย์ จนทุกวันนี้ ประกอบ
กับความรักที่สมอยู่ ในอก เป็นเวลานาน หลวง
ชนสาร ไม่กล้าถอนหมั้นจาก นิจ แต่เขาได้
มอบ ความรักให้แก่ รัศมี และ ประพฤติ ต่อกัน
ฉันทักุรักเสมอมา.

๐ ๐ ๐

บทที่ ๔

เวลา ๑๗ นาฬิกา เป็นเวลาได้ฤกษ์ หลั่งน้ำ
พระพุทธรูป มนต์ เพื่อเป็นศิริมงคลแก่คู่บ่าวสาว
นิจ สวมเครื่องแต่งกาย สีม่วงอ่อน ทั้งชุด สวม
ถุงเท้า และรองเท้า สีเนื้อ หลวงชนสาร นุ่ง
ผ้าม่วงสีน้ำเงินแก่ สวมเสื้อขาว ถุงเท้าขาวและ
รองเท้าดำ ทั้งสองหมอบเคียงกันอยู่บนเตียง
ซึ่งทาทอง และปูด้วยพรมนุ่มสีแดง บนศีรษะ
สวม มงกุฎแฝก ผู้ที่นำหลั่งน้ำพระพุทธรูปมนตร์
มีจำนวน มากมายนักหนา จนห้องที่จัดไว้

สำหรับ รียแซกนั้น ไม่มีอากาศพอ สำหรับหายใจ เพราะฉะนั้น ท่านสุภาพบุรุษ และสตรี เมื่อได้รียนว่าสาวแล้ว ก็พากันไปนั่งที่สนาม ซึ่งใกล้วัดไว้ เช่นที่รียแซกเหมือนกัน.

สี่หมื่น แห่ง เครื่อง แต่งกาย ที่ท่าน สุภาพสตรี สูงอายุแต่ง สีนํ้าเงินแก่สีกาฬ กับสีเสื้อขาวที่ท่านสุภาพบุรุษ ผู้มีบรรดาศักดิ์แต่ง สีเหลือง สีส้ม สีส้มอ่อน สีส้มเข้ม ในท้องฟ้าในเวลาบ่ายที่ปราศจากฝน เก้ง ๆ ผู้หญิง หน้าตาหน้า เอ็นดู ท่าทาง กระฉับ กระเฉง สวมเครื่องแต่งกายสีแสด เคียวตามกันขึ้นแถว ขณะที่ยก ฟานหมาก ยืน และนํ้า มาเลี้ยง นั้น เปรียบเหมือนสายรุ้ง ที่ทอดผ่าน ถิ่นเมฆไปเป็นทางยาว เสียงส่าย แห่งชั้นแพร เสียง แสกสาก แห่งผ้าม่วง เสียงเกี้ยวของ นายทหารผู้มีเกียรติ เสียงปรายกระบี่ กระบี่ฟัน เสียง เหล่านี้ รวมกับ กิริยา ท่าทาง อันภาคภูมิใจของท่านผู้เป็นแซก ทำความสง่างามให้กับงานของ พระยาศุรเสณ เช่นอันมาก ทั้งเป็นเกียรติยศยิ่ง แก่คหยาบสาวด้วย.

แต่เจ้าสาวของเราไม่ค่อยมีความรู้สึกถึงความทรมานเหล่านั้นเท่าใดนัก เพราะมีพระวง

อยู่แต่กับความเมื่อยชาซึ่งเกิดขึ้นทั่วสรวางกาย การที่ท้องหมอบนั่งอยู่เช่นนั้น ตลอดเวลา ๒-๓ ชั่วโมง มิใช่เป็นของสบาย ยิ่งสำหรับ นิจ ผู้มีนิสัยอยู่ไม่สุข มา แต่กำเนิดแล้วเท่ากับถูกทำโทษอย่างหนัก ความเมื่อยทำให้ นิจ คงสติไม่อยู่ จนไม่มีโอกาสทำคำอ้อนวอนพรอใดสักคำเดียว หล่อนพลิกขา กลับไปกลับมาหลายครั้ง และอยากจะว่าพระธิดา ความเมื่อยให้เจ้ายาวฟังเป็นที่สุด หากทักท้วง เขาก็หล่อนยังไม่เคยได้สนทนากับมาแต่ก่อน ทั้งที่เขาไม่รู้สึกละอายใจอย่างไรด้วย นิจ ขำเล็งอกเขาหลายครั้ง ก็เห็น หมอบอยู่เป็นปกติ ขี้สอกล้ออยู่บนหมอน มือทั้งสองประสานกันอยู่ข้างหน้า นิจ ภาวนาอยู่ทุกลมหายใจเข้าออก ขอให้ท่านที่กำลังหลังนํ้าจากสังข์ลงบนศีรษะหล่อนนั้น เป็นคนสุดท้าย ที่จะทำเช่นนั้นอีก เวลาล่วงไปอีกครึ่งชั่วโมง ก็ยังไม่ถึงที่สุด ในที่สุดถึงหล่นคา ทอดอาลัย พอได้ยินเสียง เจ้ายาว กระซิบว่า.

“คนที่รู้สึกแล้ว ถอดมงคลออกเสียสิ”

แขนของ นิจ ซึ่งขยับนาน ไม่สามารถเหยียดออกได้ทันที หลวงชนสรว จึงยกมือ

ดอกไม้สด

กุ่มภัก

เจ้าสาว อย่างระมัดระวัง คิริระของเขาซิกก็
ของเขา ซิน บรรจงถอก มงคล จาก คิริระ
คิริระของหล่อน ความสัมพันธ์แห่งผม เส้น

ตะเข็บ ซึ่งปลิวมาตอหน้าเขายังให้เกิดความ
รู้สึกละเอียด นิ เป็นคนน่ารักมาทางเขาและ
กล่าวคำขอมใจ คำต่อคำ สบกันอยู่ครู่หนึ่ง
ชายหนุ่มกลืนหายใจ ถอกมงคล ออกจาก
คิริระของตัวเอง แล้วลุกขึ้นยืน ใช้แขนอัน
ล้ำสัน พะยุงร่าง อันขมขื่นของ นิ ให้ลึกลับ.

คอนคำมีการ เลี้ยง อาหาร ที่บ้าน เจ้าสาว
ญาติสนิทของทั้งสองฝ่าย รวม ๒๔ คน ได้รับ
เชิญมานั่งโต๊ะ การเลี้ยงก็รวบรัดให้เร็วที่สุด
เพราะ เจ้าสาวเจ้าสาว จะต้องลงเรือ ก่อน เวลา
๒๒ นาฬิกา เจ้าคุณกำแหงรณพล ลูกของ
เจ้าสาว เป็นผู้กล่าว ขวดยพรให้แก่หนุ่มสาว และ
กล่าวคำทอนรับ กับขวดยพรให้เจ้าสาวเป็นพิเศษ
เจ้าคุณสุรัสวดีสงเคราะห์ พுகคอบคามธรรมนิยม
การเลี้ยงเสร็จลงโดยไม่มีการทรมานเพื่อความคิ
มงคล แห่ง เจ้าสาว เจ้าสาว เจ้าคุณสุรัสวดี
ปฏิเสธอย่างแข็งแรง ไม่ยอมให้มิเหล้าทั้งโต๊ะ
โดยอ้างว่า ชาวสยาม เป็นพุทธศาสนิกชน ไม่
ควรเสพของเมา ในพิธี การมงคล ท่านเสริม

ว่า ถ้าอยากจะทรมานให้เจ้าสาวเจ้าสาวขอให้
กุ่มภัก เพราะน้ำ เป็นสิ่งวิเศษสุดแล้วสำหรับ
เมืองไทยของเรานี้.

เวลา ๒๑.๓๐ เป็นอันหมดพิธี เลี้ยง และ
ถึงเวลาที่จะต้องไปลงเรือ นิ ไม่มีเวลาเปลี่ยน
เครื่องแต่งตัว จึงต้องไปทั้งชุดสีส้ม ที่หล่อน
แต่งในเวลาหนึ่งโตะ สีแดงแถมแสด ของ
เครื่องแต่งกาย กับสีผสมคำสนธิทรมานกับผิวหน้า
ของ นิ ทำให้เปล่งปลั่งยิ่งขึ้นนัก ก่อนขึ้นรถ
เจ้าคุณกำแหงรณพล ตบท้ายหลานชาย เป็นเชิง
สัพยอกพลางกล่าวว่า.

“ลุง ไม่นึกเลยว่าคำเจ้าจะสำคัญถึงเท่านี้
เลือกหลานสะใภ้ ใ้ได้อย่างสวยเก๋ทีเดียว ทำ
ทางหรือกันน่ารัก อยู่ด้วยกันให้ยืนยวนนะ
แล้วอย่าทิ้งเขาไปมีเมียใหม่เสียล่ะ.”

ไม่มีใครบอกได้ ว่า หลวงธรรมาธิบดี
อย่างไรในคำชมเชยนั้น เขายิ้มน้อย ๆ และ
ไม่ตอบว่าอะไร.

“นิ ไปรด คันเคียว กับ ปีกา และ มารดา
ตลอดทาง เจ้าคุณ และ คุณหญิง พร่ำสั่งสอน
ในเรื่องหน้าที่ภรรยาที่ควรปฏิบัติคือสาม “ข้อ
สำคัญที่สุด” เจ้าคุณเสริมในตอนท้าย “นิ

พ. ศ. ๒๔๗๒

นิจ

ระก้องรักญาติของสามี่เหมือนกันญาติของตัว
เอง."

นิจ ฟังคำสั่งสอนของท่านทั้งสองด้วยความ
เอาใจใส่ พร้อมกันนั้นได้ปฎิญาณในใจว่า
จะพยายามทำความดีให้ทุกข้อ แต่ในข้อสุดท้าย
นิจ ขนลุก เหมือนถึงญาติคนสำคัญของสามี่
คุณหญิงวิชัย นางสาวรักมี !!!

เรือ มาลินี จอคอยที่ท่าอัสติเฮเซติก เมื่อ
นิจ ไปถึงเห็นคนยืนอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ เข้าไป
ใกล้จึงเห็นว่าเพื่อนร่วมโรงเรียนของหล่อนนะ
เอง รวมทั้งผู้ปกครองหรือผู้ควบคุมที่มากับ
พอหล่อนลงจากรถ เจ้าหล่อนเหล่านักศึกษา
มาล้อมหน้าล้อมหลัง ย่างอวยพร ย่างแสดง
ความยินดี ย่างกล้อเลียน.

"สมกันจัง!" คนหนึ่งกล่าว พลางร้อง
ดูเจ้ายาว ซึ่งกำลังลงจากรถ.

"เฮ้อ! พระเอกมีหนวด ขอกให้โกน
ทิ้งทะเลเสียเถอะ"

"เฮ้อ! กระอิหนวดจะสำคัญอะไร ให้เขา
เป็นคนดีและรักเราดีกว่ากัน!"

"นั่นแน่ เธอเคยบอกว่าไม่รู้จักความรัก
เป็นอย่างไร เกยวันรู้หรือยังล่ะ?"

"ขอให้อยู่ด้วยกัน จนแก่จนเฒ่า ถือไม้
ท้ายชอกทอง ถือกระบองชอกเพชร เถอะนะ
มัลลิกวาระ ๕-๖ คน."

"โอ๊ยตาย! ลืมเสียงไม่เป็นคนเลย! มี
ลูกทีละ ๕-๖ คน เหลือร้าย!"

หญิงสาวอีกคนหนึ่ง มีดวงหน้าคมคาย
และแววตาแสงว่า เป็นคนช่างคิด ช่างตรอง
หล่อนเป็นเพื่อนที่นิจ นิยดอ มากกว่าเพื่อนคน
อื่น เพราะเหตุที่มีอายุต่างกันหลายปี กับ
เมื่อ นิจ อยู่โรงเรียนและยังเป็นเด็กอยู่นั้น เคย
อยู่ในความคุ้มครองของหล่อนด้วย เจ้าหล่อนผู้
ไม่ได้เข้าหมู่ล้อเลียน นิจ ยืนอมยิ้มอยู่นิ่ง ๆ
จนคนเฒ่าพยายาลงจังกัดตัวเจ้าสาวเข้ามาออกไว้
พิศดูเครื่องแต่งกายที่ นิจ แต่งอยู่ และพูดว่า.

"นิจ ของพี่สวยเหลือเกิน คนวันนี ขอ
ให้สวยอยู่เช่นนี้เสมอเถอะ" เงยหน้าไปทาง
สะพานพาดจากท่าสำหรับให้คนเฒ่าไปลงเรือ
"ผู้หญิงคนนั้น ที่แต่งตัวสีแดง ตามหลัง
คุณหลวง ของเธอนะใครนะ?"

นิจ มีสีหน้าผิดปกติไปเล็กน้อย เมื่อมอง
ตามสายตาเพื่อน

"ฮือ รักมี เขาเป็นน้องของคุณหลวง."

ดอกไม้สด

กุ่ม

เจ้าคุณสุรแสน เกิรเข้ามาปราสัยเพื่อน
ของบุตรและยืนพอกอยู่ด้วยครุใหญ่ แล้วก็เกิร
ไปลงเรือ เพื่อพบกับคน และเที่ยวชมเรือน
ท่านขึ้นไปบนคาน้ำฟ้าก่อน แล้วลงไปหาห้อง
รับประทานอาหาร ทิวแล้วจึงกลับขึ้นชั้นบน
อันเป็นที่อยู่ของคนไทยสาว เสียงเครื่องดนตรี
ที่ก้องอยู่ทางท้ายเรือทำให้ท่านอยากเห็นรูปร่าง
เครื่องจักรเป็นอย่างไร เท้าพาร่างไปทาง
ที่โลศร กำลังไต่ขึ้นเสียง พอเกิรเข้าใกล้
ไต่ขึ้นเสียงอัน ที่ไม่ใช่เสียงเครื่องจักร อีก
เสียงหนึ่ง เสียงนั้นเป็นเสียงผู้หญิง มีกลิ่นวาน
โอศกรวณ และ โอศกเศร้า ไก่ที่เข้าไ้ว
เสียงเครื่องจักรก็อยู่ในที่ใดลม แม้คำพูด
จะไม่เข้าท่านทุกคำก็พอจะเข้าใจเค้าเรื่องได้
“คุณพี่ ต้องสัญญาจะ..... ไม่ใช่
ภรรยา คุณพี่..... ไม่ใช่เป็นอันขาด ยอม
ตาย..... ยาย..... ผูกคอ..... ไม่รัก
หล่อน..... ต้อง เป็นคนที่ คุณพี่ รัก สัญญา
เมื่อก่อนหมั้น..... ก็ฉันคนเดียว.....

เจ้าคุณสุรแสน หัวเราะในคอพลางรำพึง
ว่า “ใครหนอช่างมาฝากย่าเรอกันในเรือ”
ซบซบทำเรกิดกับพอกเสียงหัว ๆ ของผู้ชาย

กฤษณ์ เสียงนั้นแสดงความร่าเริง ความรัก
และความเวทนา เสียงนั้นสีกิ ความทรงจำ
ของท่านให้ก้าวขาไม่ออก ยิ่งฟังยิ่งรู้สึก
ว่าชาสัน โลหิตของคนแก่ ก็เย็นชามากแล้ว
แต่โลหิตแห่งความเป็นทหาร ยังร้อนแรงอย่าง
ประหลาด มันดิ้นลงรวดเร็วเต็มที่.

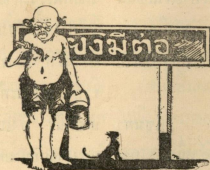
“อย่าร้อง! อย่าร้องให้..... คุณไม่ได้
..... ยอมตาย เสียดีกว่า..... นิ่งที..... พี่
สัญญา.... จะ..... แต่ในนาม.... เชื้อพี่
..... เป็นสัญญา.... ของเธอ คนเดียว....
ของพี่คนเดียว.”

นายพลผู้เฒ่า ยึดตัวขึ้น ยิ้มขม ๆ อยู่
ในหน้า ท่านก้าวเท้าหนัก และลงสัน ตรง
ไปชะ โงก เครื่องจักรและชักไม้ชักไฟขึ้นคุก
บู้ร ขึ้นนั่งอยู่เช่นนั้น จนแน่ใจว่าชายหญิง
ทั้งสอง คงเลียงหายไปแล้ว จึงหันหน้าไป
รอบบริเวณ.

ที่ตรงนั้นมืด ตรงที่หญิงชายทั้งสองยืนอยู่
เมื่อสักครู่ นั้น คือหลัง เคา้น ห้องชนกที่หนึ่งและ
เป็นทางเกิรไปไว้รอบบริเวณเรือ ห้องเครื่อง
อยู่ชั้นล่าง มีบันไดราวทองเหลืองสำหรับไต่
ลงไป แต่ยืนอยู่ข้างบนชะโงกลงไปก็พอเห็น

รูปร่างของเครื่องจักรมหัศจรรย์นั้นได้ ชะงักงัน ไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ ! ”
 พอก็เสียงหวกเรือกังหัน แสดงว่าเรือจะออก วิว! กระลั่นชักสะพานขึ้น เรือแล่น
 มุ่งลงไปที่ท่า เห็นนิจ กำลังร่ำลาเพื่อน และ ออกจากท่าช้า ๆ เชนหัวออกทีละน้อยละน้อย
 ฟันธง ท่านรีบลงบันไดมาข้างล่าง พกขลุ่ยตรี นิจ ส่งจูบให้กับผู้ที่ยืนอยู่ที่ท่า และ โบกมือ
 ทรงปลายสะพาน ก็ทรงเข้าสวมกอดหล่อน และโยกมือ
 ด้วยอาการแสดงความรักอย่างรุนแรง จนนิจ ภาย หลวงธรรมา ไม่ไต่ ยืนอยู่ที่นั่นแล้ว
 ตกใจ แล้วก็มีศีรษะลงจูบ กระหม่อม และ ไม่มีใครอีกแล้ว นอกจากหล่อนเอง มองดู
 ขยับอยู่กับขลุ่ย อีกใจหนึ่ง จึงเงยหน้าขึ้นพูดว่า แสงไฟฟ้า ตรงหน้า ความสว่างส่องให้เห็น
 “จำไว้นิจ ไม่ว่าที่ใด และเวลาใด จงทำ กลุ่มคนยืนอยู่กันนั้น ซึ่งกำลังโยกผ้าเช็ด
 หน้าทีของเจ้าด้วยความกล้าหาญ คนดี ตกน้ำ หน้าอยู่ใตว ๆ.

๑ เสน่ห์มนุญย์ สุกแต่โย่ ยักไวหาร
 วจนันทนา ตาควิ ยั่วให้รัก

ให้พิศการ วิเศษวิโส อวกโธศักดิ์
 พอสพพิศร์ พ่างขึ้น บึงควินเฮย ะ
 พระศรี นิพนธ์

สรวมชีพ บุษาร์ก

จาก

Royal Magazine By E. Marion Crawford

ถนอม ธรรมเที่ยง

แปลและเรียบเรียง

อิตาลี เป็น ประเทศ ที่มีแผ่นดิน ย่นต่ำออก ชันมาอย่างชัน ๒๐ สรุปลความว่านาง คือการา
ไปในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน พันทริมฝั่งทะเล ประจำแคว้น.
แถบตะวันตกกอดปรุ ไปด้วยภูเขาไฟ ฉะนั้น ชีวิตของ นางที่มัลลัมไปด้วยความเกษม
ขางคราวจึงปรากฏภูเขาไฟระเบิดขึ้น หรือ สุข ตั้งแต่เด็กจนทรงพระเจริญเติบโต แต่
แผ่นดินไหว ทำลาย หมู่ บ้าน ใน ค่ายล แถบนั้น โดยที่พระวรกายอันเลิศเลอโฉมของเธอ ยัง
ถึงซึ่งความพินาศ ประชาชนพลเมืองและ ให้ป่วยไข้ราชชยวิพาร ทุก ตำแหน่ง ทวัง มอช
มวลสัตว์ ไหญ่ไหญ่ ต้อง อันตราย เกิดครันไป ความรัก แต่เจ้าหญิงหาปรารถนาไม่ นอก
ตามกัน.

แต่ครั้งอดีตสมัย ฌึงจัทัก แชนตา จากระปลงพระทัยกัย นักรบหนุ่มผู้กล้าหาญ
คิอาซา มีเจ้าหญิง พระองค์ หนึ่ง ทรง นายหนึ่ง ซึ่งเธอคงพระฤทัยไว้ว่า ะต้อง
พระนามว่า แองเกอลา แซร์โรมอนต์ แต่งงานกัยนายทหารผู้นั้น อันมีนามว่า นาย
นางทรงไว้ ซึ่งความสง่างาม กุญนางพระยา ร้อยเอกกิโอแวนนี ซีเวอริ โดยมีตำแหน่ง
หงส์ทอง มีพระวรกายสูงระหงสมพระลักษณะ เป็นแม่ทัพของพระบิดาของเธอ.
พระพักตร์เกลี้ยงเกลาอมเลิศผำก เส้นเกษา เจ้าหญิงปลื้ม ปราโมทย์มาก ถึงกัยได้ฝัน
ละเยือกอ่อนหยิกหยองเป็นสีทอง เนตรทั้ง อยู่เสมอว่า เธอจะได้ พระภรรยาคา ซึ่งทรง
คู่ควมวามีประกายสุกซึ่งน่าชวนพิศ อำนาจอันใหญ่หลวงแห่งกองทัพอ ในอนาคต
พระ ถึงพระบิดา ของ เจ้าหญิง ก็ทรงพอ พระฤทัย

พ. ศ. ๒๔๗๒

สรวมชีพบขารัก

ในการที่จะทรงเสกสมรสประทาน เพราะ
ทรงไว้นอเชื้อพระทัย และมอบอำนาจอัน
ใหญ่ยิ่งให้สิทธิขาดในกองทัพของพระองค์.

เป็นการนำอนาถ ซึ่งนำมาแห่งความ
ทุกข์ โศกสลดแก่พระประยูรญาติ และ ข้าราชการ
บริพาร ที่พระองค์ทว้นเสด็จสวรรคตเสียก่อน
ทรงเสกสมรสพระราชธิดากับนายทหาร ผู้เรือง
เดช เทพทันที เนื่องจากภายหลังเมื่อพระองค์
ทรงประกาศหมั้นแล้ว พระองค์เสด็จประพาส
ข้าเพื่อทรงล่าสัตว์ พร้อมด้วยอำมาตย์ ใน
ขณะเมื่อพระองค์กำลังทรงล่าสัตว์นั้น เฟท
ม้าของพระองค์ ซึ่งกำลังหือเร็วควมพิก เท้า
หน้ามันไถ่สะกุกกับคอไม้ เฟทล้มลงถึงกับลุก
ไม่ขึ้น ร่างของพระองค์กระเด็นจากหลัง
ม้า ไปฟากกบ้นไม้ และกลบสละซ่อนลง
พันก้น ธารวี่ระภายในของพระองค์ ถึงกับ
เป็นอันตรายด้วยควมแรง สึกควมสามารถ
ของนายร้อยเอก ชีเวอร์ จะแก่ไข พระองค์
ก็เสด็จสวรรคต ณกาลยนั้นเอง.

เจ้าหญิง แองเกอลา มีพระเชษฐภคินี
ที่ร่วมพระครรภ์ อีก องค์หนึ่ง ทรง พระนามว่า
เจ้าหญิงเวอรอนนิกา แต่ก็เป็นอันนำประหลาด
สัวะเขยยิ่ง ที่พระนางประสูติพระ โอรสออก
มาได้ไม่ช้า พระโอรสก็ถูกปลงพระชนม์

โดยทางลึกลับในเขตที่พระราชวัง สาเหตุ
หามี ใคร ทราบไม่ นอกจาก เจ้าหญิง
แองเกอลา ทรงเชื่อว่า การที่ พระ โอรส
ของพระพันางถูกปลงพระชนม์ น ค้องเนื่อง
จากพระนาง มีพระราชสวามี โดยไม่ ค้องด้วย
ราชประเพณีนิยมนั้นเอง เพราะนำมาซึ่ง
ควมเสื่อมเสียต่อราชตระกูล พฤติการณ์
นี้ เกิด ก่อน พระ บิดา เสด็จ สวรรคต แล้วไม่นาน
เท่าใดนัก.

ไม่แต่ พระ โอรส ของพระพันาง ถูกปลง
พระชนม์อย่างเดีว ข้าราชการพระพันางยังค้อง
ถูกตัดออกจากกองราชสมยิต ซึ่งควรจะได้ อีก
ส่วนหนึ่งด้วย ทั้งนี้พระพันางจึงค้องเสด็จ
ออกจากพระราชฐาน ทรงกระทำยาเพื่ญตะบะ
ยังโรงสวด คงแต่นั้นมา.

ครั้นสิ้นพระบิดากับพระพันางแล้ว เจ้า
หญิง แองเกอลา ค้อง ทรง ปกครอง ราชสมยิต
ตำรงพระราชอิสริยยศเป็นพระนางเจ้า แห่ง
ประเทศอิตาลีสืบมา โดยมี นายร้อยเอก ชีเวอร์
เป็น ที่ ปรีกษา ราชการ ภายหลังพระนาง
ทรงทราบว่า ชาวอาหรับในแอฟริกา เกิด
เป็นกบฏขึ้น พระนางทรงองไม่คิดว่าจะได้
ใครไปปราบปราม นอกจากนายทหารหนุ่ม
คู่หมั้นของพระองค์ ถ้าพระนางจะไม่ทรง

ถนอม ธรรมเที่ยง

กมล

ยอมให้ ชีเวอร์ ยกกองทัพไปก็ไม่ไ้ เพราะ
เกี่ยวข้องกับอำนาจ ราชศักดิ์ ก็ควรจะให้ไปก็
เกรงภัยอันตราย เพราะอาหริยเป็นชาติที่
เหี้ยมโหดร้ายยิ่งนัก เหตุฉนั้น จำเ็นที่
พระนาง ต้องให้ ชีเวอร์ ยก กองทัพ ไปโดยไม่
เค็มพระทัย.

ชีเวอร์ นายร้อยเอก ผู้ทรงอำนาจสมัค
รับด้วยความยินดี เพราะจะได้ถวายชีพ
บูชารัก กับทั้งเพื่อ ชาติ, ศาสนา, พระ
มหากษัตริย์.

ก่อนกองทัพจะเคลื่อนวันหนึ่ง ในคืนวัน
นั้น เป็นคืนที่ดวงจันทร์กำลังลอยเด่นอยู่บน
ท้องฟ้า สากแสงสีเสภาวสว่างจ้าปราศจาก
เมฆ หมอก บังบัง อากาศปลอดโปร่งเย็น
สบายที่ ในพระราชอุทยานหลังพระราชวัง
ซึ่งเคย เป็นสถานที่อื่น แสนสัขารมย์ ของ พระ
นาง และ ชีเวอร์ ริมสระแก้ว อันกายเต็มไปด้วย
ด้วยยวักยอกวัย มีพระนาง แสงเกศลา กับ
นายร้อยเอก ชีเวอร์ ซึ่งแต่งเครื่องสนาม
กำลังปราวสัด้วยความอาลัยรักอยู่ด้วยกัน.

“ความจริงฉันไม่เต็มใจให้ คุณร้อยเอก
ของฉนั้นไปเลย คุณยกอรัก. แต่ด้วยความ
จำเ็น เพราะไว้ใจคนอื่นไม่ได้” พระ
นางคร่ำครวญด้วยพระสรวลเสียงสั้นเครือ.

“ไม่เป็นไร — มิไ้ — พระเจ้าข้า ขอ
พระนางจงมีพระทัยเบิก สดชื่นแล้วที่
ข้าพระเจ้า ต้องยกไป ” ชีเวอร์ ทูลด้วย
ความองอาจระคนโศก “ การปรายอาหริย
ครั้งนี้ ไม่เป็นการหนักใจ ข้าพระเจ้า
จะ นำความ มิไช่มาสู่ ประเทศอื่น เป็นที่รัก
ของเราในไม่ช้า ”

“จริงหรือ — แต่ฉันห่วง — และ ... !”
พระสรวลเสียง ของ พระนาง ขาศสรวล ลง ทันที
พลันอัสสัชชกัเริ่มไหลลงข้างเค็มดวงพระเนตร
ทั้งสอง แล้ว และ อาบลงท้องปรางนเอิบ
พิศกร พระนางทรงกรมแสงให้ด้วยความ
อาลัยรักเป็นสัคน.

“ไปรททรงวางพระทัยในฝีมือข้าพระเจ้า
เถิดว่า ต้องนำมาซึ่งความสำเร็จ อีกทั้ง
จะ นำความดีความรัก มา สอนแก่ พระนาง
ความรักซึ่งมีต่อข้าพระเจ้านั้น จะเป็นเสมือน
พระแสงและกำลังอันวิเศษ ซึ่งจะนำซึ่งไชยมา
สู่พระนาง พระเจ้าข้า”

ดวงใจ ของ นักรบ ผู้กล้าหาญ อันเคยเข้ม
แข็ง มั่นคงในสนามยุทธ ยัคน ต้องอ่อน
ทหที่ สลกลลง ด้วย ความ รัก และ อาลัย
เหลือ ในเมื่อสัคยด้อยของพระนาง น้ำตา
ซึ่งกำลังกลดหนวักไหลลงอาบแก้ม พลาง

พ.ศ. ๒๔๗๒

สรวมชีพขำรัก

ทูลขึ้นว่า

“ข้าพระเจ้า ขอ ทูลลาไป ในเช้าพรุ่งนี้
ขอพระผู้เป็นเจ้าบนสวรรค์ จงบันดาลให้พระ
นางทรงพระเจริญ ด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ
แล้วจงวัน และเวลา จนกว่า ข้าพระเจ้ากลับ
มาเข้าพิชิต” พลัน นายร้อยเอก ย่อตัวลงเอื้อม
มือรวบ พระหัตถ์ขวา ของ พระนาง ขึ้น จุมพิต
ทลอล่าพระหัตถ์

พระนางเชอสุกที่ระกลนกลั่นฝนโศกไว้ได
น้ำพระเนตร หยากไหลลงผား ๆ พลางใช้
พระหัตถ์ทั้งสอง เหนี่ยวร่าง นักรบ ขึ้นโอบกอด
แล้วทรงจุมพิตเสียจนทั่วใบหน้า ชีเวอร์
ก็จุมพิตสนองพระนาง เพื่อถวายเป็น
เป็นครั้งสุกท้าย

“ขอจงเจริญ และร่ำเริง นำความมิไชย
มาสู่ประเทศและฉัน พ้อบอกชีวิตทหาร
เอกของฉัน” พระนางทรงประทานพรเป็น
ครั้งสุกท้าย

“พระเจ้าข้า — นับแต่พรุ่งนี้เป็นต้นไป
งไชย อิตาดี จะ โยกระบบัดท่ามกลางสนาม
ยุทธในดินแดน แอฟริกา”

วันก่อนยลตัวพ้นไปจุ่มยัก ชาวคราว
ต่าง ๆ ทาง แอฟริกาพระนางมิได้ทรงทราบเลย
เหตุนี้ยังให้พระนางเกิดปริวิตกมาก นับแต่วัน

ที่กองทัพเคลื่อนไป พระนาง — เชอ ต้อง
ว่าเหวี่ยงเวงพระทัย ความสุขสันต์สำราญ
ซึ่งเคยมี ยึดมั่นปราศจากไปสิ้น เสมือนความ
ฝัน พระทัย หักเหวี่ยงคลง ด้วยความเกรง
ความ เป็นทุกข์ เป็นห่วง ทัษณม กวงกมล หนัก
ขึ้นทุกวัน ประทิงพระอุระแทบจะแตกกระเียก
ด้วยความ ไคร่ทรงทรายข้าว ทุกเช้าค่ำเฝ้า
แต่อาคารพลโศกมัสตสร้าง พระทัยฝ่อ
ละเมอถึงแต่ชื่อของ ชีเวอร์ เป็นนิจนิตน

บางครั้งพระนาง ทรงเห็นว่า ชีวิตของพระ
นางไม่ควรจะดำรงต่อไป ถึงมาครว่าะยัง
ทรงอยู่ ก็ไร้ค่า เพราะ ปราศจาก ความ
สันติสุข แต่ก็นำขึ้นในบางครั้งพระนางทรงมัน
พระทัยว่า อย่างไรเสียคุณค่าของพระนางต้อง
นำไชยชนะมาไ้มีวันใดวันหนึ่ง พลุกดิการ
เหล่านี้ จึงยังให้ พระสรวีร่าง ของ พระนาง
ผ่านผลอมผลึกปลกตึง มีพระฉวีวรรณชิตสกล
ทุกครั้งทีพระนางทรงรำพึงถึง น้ำพระเนตร
เป็นต้องหลั่ง มีหยุกหย่อน โชกชุ่ม พระ
เชนทุกขณะบรรทม

ความระทมทกข์ ในเหตุต่าง ๆ ยังค้ำยให้
พระนาง ต้องเสด็จไปในโรงสวก ค่ายล
กิโธแวนนา เพื่อ ทำพิธีเสี่ยง ทาย ค่ำ
พระผู้เป็นเจ้า ณสถานทีนั้นหนาแน่นไปด้วย

ฉันทอม ขรรคมุขเพียง

กุมภ

นางผู้ข้าเพื่อพระค วมทั้งพระพนาง เวรอน เทำไคนัก.
นิกาด้วย ทั้งสองพระองค์ ทรงกระทำ
การเสวยทวย ฉาม ความเย็นไป ทางภาค
แอฟริกา.

อักษรทำนายของพระเจ้าอันแรงฤทธิ มีว่า
“พระนางไม่ท้องตกพระทัย หวังเสียเด็ก
ว่า นายร้อยเอก ซีเวอร์ ต้องกลับมาได้อย่าง
แน่นอนภายในเวลา ๕ ปี เขาถูกจับเป็นเชลย
ของชนอาหรับ ได้รัยความลำบากยาก
ลำบากอย่างแสนสาหัส เพราะต้องคราก
คร่าทำการงานแทบเลิกตากแดด แต่ไม่พ้น
๕ ปีเขาจะมีโอกาสหนีมาได้ โดยสวัสดิภาพ”
รวมความว่า คำทำนายแจ้งว่า ไม่มีอันตราย
เลย.

มาตรว่าคำเสวยทวยนี้ จะมันเหมาะอย่าง
ไรก็ตาม แต่พระนางยังไม่ไว้พระทัยนัก จึง
ชวนพระพนาง และหมผู้ข้าเพื่อขุญเข้าร่วม
กันสวด อ้อนวอน ต่อ พระผู้เป็นเจ้าให้ พระองค์
ทรงคุ้มครองวังล้อมทุกประการ และ ในที่สุด
ขอให้กลับมาด้วยความมิชยโดยสวัสดิภาพ.

๕ ปีให้หลังมาแล้ว นายร้อยเอก ซีเวอร์
หนีจาก แอฟริกามาได้ แต่น่าอนาด พอ
เขาเหยียบดินแดน อิตาลี ภูเขาไฟลูกหนึ่ง
ก็ระเบิดขึ้น ซึ่งไม่ห่างไกลจากพระราชวัง

ความ กระเทือน ถึง สั่น ทั่ว ไหว เพราะ
การระเบิด ควันและเถ้าที่ถูกลูกพ่นออกมาคลุม
คระหลยเวลา แต่ไม่นานเถ้าไคนัก ควันและ
เถ้าหมคไป คงมีแต่สรรพแร่ธาตุต่าง ๆ ที่
ละลาย กำลังถูกลูกพ่นออกมาไหลนองตามไป
ทั่วบริเวณ มีแสงรุ่งโรจน์จับต้องฟ้า พายุ
ก็บังเกิดขึ้นพัดกรรโชคอย่างแรง สถานที่
ใหญ่โตและบ้านเล็กเรือนน้อยอีกทั้งต้นไม้
รากไม้ หักโค่นลงพินาศ หมดสัตว์
ใหญ่่น้อยต่างพากันตื่นตกใจ วิ่งหนี เขาตัวรอด
แต่หาพ้นความตายไม่ แม้แต่ไข่ของแมลงก็
ย่อยยับ เป็น พืชขี้ล้ง เป็นการนำเสียว
สองพองเกล้า นำเอาหน้าเอาใจชวนสังเวช
ยิ่งนัก.

พระนาง แองเกลา ไม่สามารถจะหนีออก
มาได้ เพราะเบื้องล่าง เือบายไปด้วยน้ำ
แร่ธาตุอันกำลังไหลอยู่ร้อนระอุ พระนาง
คยพระแกลร้อง ขอความช่วยเหลือ จาก ผู้
อื่น อยู่เป็นเจ้าละห้วนฉวยนปราสาทใต้ใต้ทรง ทรง
เสียงขุญ เสียงกรรรม เพื่อรเวลาพญามัจจุราช
ต่อไป.

ส่วนพระพนาง เวรอนนิกา ทรงหนีไป
โดยรถม้า ขี่ขึ้นไปตามไหล่เขาอีกลูกหนึ่ง

พ. ศ. ๒๔๗๒

สรวมชีพขารัก

เพื่อให้พ้นอันตราย ขณะหนึ่งเจ้าหญิง
พระพิศมัยมาศพระราชวัง และ ทรงนึกขึ้นว่า
“ควรแล้วที่จะต้องพินาศในไม่ช้า เพราะ
ไหน ๆ เราได้ไม่ไว้ราชสมบัติแล้วจะมามี
หวังโยอยู่ทำไม”

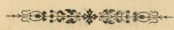
เสียงคำราม แห่งการระเบิด และ เสียงลม
พายุ กระทำให้ม้าที่เทียมรถของเจ้าหญิง
คนตกใจกลัว มันเกิดพยศขึ้น สุกความ
สามารถของเจ้าหญิงจะบังคับไว้ได้ ในไม่
ช้ารถที่เจ้าหญิงเสด็จไปนั้น ก็คว่ำหกล้ม
ลงทั้งม้าทั้งรถ เจ้าหญิง กระเด็นตกลงไป
ยังเนินผาชันล่าง แต่ไม่ถึงถึงสิ้นพระชนม์.

ความเกรงกลัวภัยต่าง ๆ ยังให้เจ้าหญิง
ลืมความเจ็บปวดและชอกช้ำ เธอ ค่อย ๆ
ไต่คานไปตามเงื้อมผา และ เนินโคล เพื่อ
ไปยังโรงสวก ขอความช่วยเหลือ จาก
หมู่คน.

ขณะนั้น นายร้อยเอก ชีเวอร์ นักรบผู้
กล้า ได้มาถึงเขตพระราชฐาน เห็นหมู่
คนเป็นจำนวนมาก จึงตะโกนออกไปว่า
“ให้รีบหนีไปโดยเร็ว มิฉะนั้นในไม่ช้า
จะต้องพากันตายหมด”

คำประกาศสิ้นสุดลง ผู้ชนต่างละทิ้ง
เคหสถานบ้านช่องหนีเอาตัวรอดไป พอที่
การระเบิดค่อยซาลง คงพันแต่ควันและเจ้า
พายุที่สงบลงบ้าง แต่ยังคงพัดมาเป็นพัก ๆ
แม้ว่าที่ทะเลายยังโหล่นของ เขียวชอุ่ม สันหลาม
เขืองตรงไป ยัง ปราสาท ของ พระนาง อันเป็น
ที่รัก ยัักกล เธอประสพภาพพระนางนอน
สลบอยู่ พลันคุกเข่าลงช้อนพระวรกายขึ้น
อุ้มพิต และอุ้มออกมาให้ พันเขตต์อันตราย
แล้ววิ่งเข้าไปในปราสาทอีก เพื่อช่วยเหลือผู้
อื่นต่อไป แต่ณิชา ! นายทหารผู้กล้าหาญ
พลากพลัดตกลงมายังเบื้องล่าง เผอิญที่ตรงนั้น
เป็นเขื่อนเก่าซึ่งกำลังทรุดโทรม เธอตกลง
มาค้างอยู่บนเขื่อนนั้น หากไม่มี เขื่อน รั้ว
รองไว้ ชีวิตและร่างของนักรบก็จะต้องลงไป
ชอนน้ำแร่ ซาก ซึ่ง กำลัง เนิ่งนอนอยู่เบื้องล่าง
ในที่สุดก็จะเหลือแต่ชื่อ.

หลังจากภรรยาได้ประสูติได้ส่งมารดาไป
แล้ว นายร้อยเอก ชิเวอร์ นักรบ
ผู้กล้าหาญก็ได้เข้าพิธีอภิเษกสมรสกับพระนาง
แองเกลา แชรว์ โรมอนต์ สืบสันตติสุข
ต่อมาจน.

รัก ๆ ใคร่ ๆ

รุ่ง พศกพันธุ์

บรรยาย

คำนำ

ท่านผู้อ่านทั้งหลาย การที่ข้าพเจ้าเขียน หน้าที่ของข้าพเจ้าจะต้องคอย แด่ไปรคอย่าลัม
 เรื่องนี้ขึ้น ไม่ใช่ประสงค์จะตั้งคนเป็นศาสดา ว่าคำกล่าวนั้นเป็นความเห็นของคน ๆ เดียวคือ
 จารย์ความรัก หรือที่บางคนว่าเป็นผู้เลิศ *Clement word* คนอื่น ๆ อีกหลายคนอาจจะเห็น
 ในเรื่องนี้กว่าใคร ๆ ความจริงข้าพเจ้าแทบ ผิดก็ได้อะไร แม้จะมีความรักอยู่เช่นนั้น ข้าพเจ้าก็
 จะหาญกล่าวได้ว่า ตัวไม่เคียงสาในความ ไม่รู้ว่าการรักคืออะไร มีเพียงแรงหรือม
 รักเลย ยิ่งผ่านมานาน ยิ่งไต่ย่นไต่พังมา สรรพคุณเลิศลอยเพียงใด ข้าพเจ้าคิดว่าเห็นจะ
 มาก ยิ่งรู้สึกว่ามีควมรู้น้อยลง จนกล่าวได้ ไม่รู้ต้องแท้ จนกว่าจะถึงวันที่ชีวิตของเราแตก
 อย่างเต็มปากว่า *The more I know the less* คบหรือไม่รู้เสียเลย แต่ที่ข้าพเจ้ากล่าวเขียน
I experience ข้าพเจ้าไม่ปฏิเสธว่าไม่มีความ เรื่องนี้ ก็เพราะคิดเห็นว่าเป็นถ้อยคำของคน
 รัก เพราะจะมีคนเที่ยวทำอายุร่นราวคราว คนที่ข้าพเจ้าได้ พังมา ข้าพเจ้าไม่เห็นว่าจะ
 ข้าพเจ้าจะหาญกล่าวได้ว่า ตัวไม่เคยรัก ต้องเป็นผู้รับสนองในเรื่องผิดหรือถูก ทำ
 ข้าพเจ้าก็บอกไม่ได้ แม้คนข้าพเจ้ากำลัง มาเล่า ก็เพราะคิดเห็นว่า บางทีจะเป็นประโยชน์
 มีความรักอยู่ ความรักจะเห็นข้าพเจ้าไม่ได้ แก่เพื่อนฝูงบ้าง เพราะคงไม่มีมีคนบอกที่
 เป็นอันขาด *Life started without love but we* ไม่อยากจะเกี่ยวข้องกับความรัก หรือพูด
cannot live without it ข้าพเจ้าเห็นจริงด้วยใน ให้สั้นว่าไม่อยากมีครอบครัว เพราะถ้าท่าน
 คำกล่าวนั้น แต่คนอื่นจะเห็นอย่างไร ไม่ใช่ คิดเช่นนั้น ข้าพเจ้าขอแนะนำให้ท่าน ไปขอ

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

พระหรรษชเสียดิถี คือไปเห็นเรื่องราว
ที่ข้าพเจ้าได้เคยมา

รุ่ง

วันนั้น ข้าพเจ้าได้ใจอย่างแม่นยำว่า เห็น วัน
เสาร์ ที่ ๖ เมษายน พ. ศ. นั้น และเห็นวันแรก
ของ งานกาชาด คือนั้นข้าพเจ้าได้พาญาติ
หญิงเทียวสองสามคน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการ
ความสุขไม่ได้เลย เพราะเพื่อนฝูงที่ไม่รู้
ความจริงมองกันตาเคียวกัน เพราะญาติ
ที่ข้าพเจ้าพาเทียวนั้นรูปร่างก็ไม่เลว เขาคง
คิดว่าข้าพเจ้าพาสาวติดเทียวแน่ แต่ใคร ๆ
ร้อยคนพันคนจะรักอย่างไรก็ช่างเถอะ นั้นแม่
สาวติด ของข้าพเจ้ามาทำยังงั้นเขาด้วย เพราะ
เจ้าหล่อนก็ไป ในงานนั้นกับเพื่อน ร่วมสำนัก
ศึกษาว่าสียคน ข้าพเจ้าไม่อาจพาเจ้าหล่อน
ไปเทียวได้ เพราะเจ้าหล่อนยังอยู่ในความ
ควบคุมของครูผู้เป็นเจ้าสำนัก

เมื่อใด ก็เฝ้าชม อะไรต่ออะไร ทั้งหมดแล้ว
ทั้งรู้สึกเมื่อยขาเมื่อยเท้า เราจึงชวนกันไป
พักข้างโรงกระถก เพราะข้าง ๆ นั้นมีเก้าอี้
ให้นั่ง แต่แทนที่จะทำให้ข้าพเจ้าหายเมื่อยขา
หรือโล่งหัวอกหายโศกสวาท กลับตรงกัน
ข้าม รู้สึกอกอึดใจเย็นกำลัง เพราะในทัน
นั้นพวกแม่สาว ๆ ที่เล่าเรียนอยู่ในสำนัก

ข้าพเจ้าได้กล่าวมาแล้ว ไปนั่งพักอยู่ด้วย
ข้าพเจ้าได้นั่งอยู่ใกล้กับญาติคนหนึ่ง ซึ่งเห็นว่า
สวดยกว่าเพื่อนในจำนวนญาติที่พาไป เล่นเอา
เจ้าหล่อนของข้าพเจ้าแอมมองค้อนไม่หยุด และ
หน้าตาก็เครียดตลอดเวลา ประกอบด้วยเพื่อน
ของเจ้าหล่อนคนหนึ่งรู้จักกับญาติของ ข้าพเจ้า
คนนั้นด้วย แต่เขาไม่รู้ว่าเป็นญาติกัน
เลยซุบซิบ กันกับเจ้าหล่อน ของ ข้าพเจ้า ใหญ่
ข้าพเจ้าทราบจากหวานใจในภายหลังว่า แม่
ปากไม่อยู่สู่ขคนนั้นบอกเจ้าหล่อนว่า ญาติคน
นั้นเป็นคู่รักของข้าพเจ้า กุเลิด แม่ปากค่อย
หอย นั้น แทะแกล้งข้าพเจ้า และ เจ้าหล่อนให้
ตรอมใจ แท้ ๆ ที่เคย เมื่อข้าพเจ้าสังเกต
เห็นลมเพ็ชรที่ส่งกำลังถึงเคาเช่นนั้น จึงเลยลุก
หนีจากญาติ เลี่ยงไปใกล้ต้นไม้ใหญ่ซึ่ง
ใกล้ ๆ กับโรงกระถกนั้น กำลังสังขสย
อารมณ์อยู่สักครู่ จึงได้ยินเสียงเหมือนจะ
คุ้นเคยมาแต่ก่อนดังขึ้นใกล้ ๆ ว่า
“นั่นนะ แกล้งผู้หญิง สองคน นั้นไหม ?
คนหนึ่งสูงกว่า—นั่น—คนสวดยกว่านั้น—กำลัง
หนีอยู่ที่นี่เลย ถึงยังกักขังมา แกล้งรัก
ไหม ? ”
เสียงเงิบไปสักครู่หนึ่ง แล้วได้ยินเสียง
ซึ่งข้าพเจ้าคุ้นเคยเหมือนกันค่อยอ้อมอ้อมว่า

พศกพันธ์

กุ่ม

“มาย-ไม่รู้รัก-หรือยังไงถ้าไม่ไต่เสีย
แล้วละ”

“อะไร?” เสียงซัดซน เมื่อผ่ายหนึ่งพบ
ลง ข้าพเจ้าอยากรู้ตัวผู้พบเป็นกำลัง เพราะ
คิดว่ารู้จักตัวเจ้าของเสียงเป็นแน่ คงนั่ง
เสียงเข้าไปใกล้ ๆ แล้วแอบดู วังกิ่งคาค
คนพบก่อนชื่อ ประคิษฐ์ เคยเป็นนักเรียน
โรงเรียนสามัญและร่วมมหาวิทยาลัย เคยอยู่กับ
ข้าพเจ้า เวลาข้าราชการอยู่ในกรม
หนึ่ง มีรายได้อีกเดือนละ ๑๒๐ บาท อีก
คนหนึ่งชื่อ เสมอ เป็นนักเรียนสามัญโรงเรียน
เคยอยู่กับข้าพเจ้าเหมือนกัน เขาพึ่งกลับมา
จากอังกฤษ เวลาได้เงินเดือน ๆ ละ ๒๕๐
บาท ประคิษฐ์พูดต่อไปว่า “นี่แกไปนอก
เสีย ๔-๕ ปี ถึงกลับมามีเมียหรือ? แกควร
จะรู้จัก เพราะเจ้าหล่อนคนสูงนั่นเป็นนักเรียน
รุ่นเดียวกับน้องสาวของแก เขาเคยเรียน
โรงเรียนราชินีด้วยกัน และอีกคนหนึ่งก็
เหมือนว่าเป็นเพื่อนกับน้องสาว ของ แก เหมือน
กัน”

“จริงนะ ประคิษฐ์” อีกเสียงหนึ่งตอบ
“กันจำไม่ได้จริง ๆ”

“เอาเถอะ กันจะบอกให้” เสียง
ประคิษฐ์พูดเศร้า ๆ “เจ้าหล่อนคนสวยนั้น

ชื่อ รุญ เพื่อนที่อยู่ข้าง ๆ นั้นชื่อ แม่ เคย
เรียนโรงเรียนสตรีวิทยา” ข้าพเจ้ารู้สึก
สะทึงเมื่อได้ยินชื่อของสตรีทั้งสอง เพราะ
ข้าพเจ้ารู้จัก ทั้ง สองคน ความอยากรู้ อยากเห็น
ขึ้นอกเป็นอันมาก

“แล้ว จะ เกี่ยว ข้อง กับ เรา อย่างไร?”

เสียง เสมอ พูดค่อย ๆ เช่นเคยกับ
“เคยก่อนชื่อ เสมอ ก” อย่าไรอันนี้
ค่อยฟังกันต่อไปดีกว่า เมื่อเด็ก ๆ นั้น แม่
รุญ อยู่บ้านติดกับกัน เคยรู้จักกันมา
ตั้งแต่เจ้าหล่อนพึ่งแตกเนื้อสาว เจ้าหล่อน
เป็นคนซอมแตงกายโกโก้ เพราะทรงทราบว่า
สวย ซึ่ง ความจริงเมื่อ ๕-๖ ปีก่อน
เจ้าหล่อนก็สวยหาตัวรับยาก เคยคบกับ
ไปสักหน่อย เห็นจะเนื่องจากแก้ตัวจนเกิน
ขีดแล้วนั่นเอง อาจมีข้าพเจ้าไป ๒๒-๒๓
แล้วหรือ แต่ก่อนนั้นเจ้าหล่อนเป็นคนสวย
สุภาพใช้เงินทองฟุ่มเฟือยมาก จนเพื่อนบ้าน
ใกล้เคียงซุบซิบกันมาก เพราะหล่อนก็ไม่
ใช้ลูกเสริมจึงมีอะไรจนเกินไปนัก แต่

เจ้าหล่อนฆ่าเพื่องานเกินฐานจริง ๆ แม้แต่
คุณพ่อของกัน ซึ่งไม่ค่อยจะเอาใจใส่ในเรื่อง
ของกันก็ยังออกปากพูดว่า ถ้าใครได้แม่รุญ
ไปเป็นเมีย ผู้นั้นนับว่าเคราะห์ร้ายมาก นอก

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

จากเขาจะร่ำววยจริง ๆ' ที่ท่านพูดเช่นนั้น
เป็นที่สงสัยกันโดยทางอ้อมกลาย ๆ เพราะ
ท่านรู้ว่ากันกับ แม่จรรยา คู่กันสนิท คับ
เหตุนั้นไม่เป็นที่พอใจของ คุณพ่อ แต่แรก เช่นนี้
แหละ กันจึงไม่ได้ทำความสนิทสนมกับ
เจ้าหล่อนเกินไปกว่าเพื่อนบ้านธรรมดา ครั้น
ต่อมาเจ้าหล่อนไปอยู่โรงเรียน ก็อยู่ หลับนอน
และย้ายไปอยู่กัณญาคู่อีกแห่งหนึ่ง การติด
ต่อกันจึงห่างเหินลงทุกที เราไม่ได้พบกัน
เป็นเวลาหลายปี เพราะกันต้องไปรับราชการ
หัวเมืองไกล ครั้นต่อมาทราบดีว่าเจ้าหล่อน
ไปเรียนวิชาอาชีวศึกษาอยู่ในสำนักแห่งหนึ่ง กัน
จึงได้เห็นเจ้าหล่อนครั้งหนึ่งแหละ แต่เจ้าหล่อน
ฝ่ายผมและซบซึ้งไปกว่าแต่ก่อน แม้กันนั้น
ก็ยังไม่ทิ้งเค้าแห่งความสุข"

"เรื่องราวคงลงเอยกันเท่านั้น" เสียง
เสมอพูด คับนำเสียงไม่แสดงการเอาใจใส่
อย่างไร

"ยิ่งอีกมาก กันต้องการพูดลงเรื่อง
สำคัญกว่านี้ เรื่องของแม่จรรยา กันไม่รู้
จะเอาใจใส่สักก่อก แต่กันมันเกลียดกันอีก
คนหนึ่งซึ่งกันรักมาก เพราะเกลียดเป็นญาติ
กันต่าง ๆ และผู้ใหญ่นำเข้ามามีบุญคุณแก่
กันอยู่บ้าง คอบฟังกันพูดต่อไปเถอะ เมื่อ

แม่จรรยาไปเรียนอยู่ในสำนักนั้นไม่ถึง ครบปี
ก็เกิดรักใคร่ขึ้นกับชายคนหนึ่งซึ่งอยู่ในสำนัก
เดียวกัน"

"ก็ไม่เห็นจะแปลก หรือนำคำไหนอย่างไร
และไม่เกี่ยวข้องกับเรานักนัก" เสียงเสมอ
พูด "แกยังคงมีนิสัยเอาใจใส่ในเรื่องของ
คนจนตามเคย"

"เอะ! เสมอ จะไม่ให้กันเอาใจใส่
อย่างไร เพราะชายคนนั้น แม่จรรยา รักหรือทำ
เป็นว่ารักกัน เป็นเพื่อนและญาติที่ทุกข์
ของกัน หรือของแกด้วย เวลาเขา
กำลังเรียนวิชาอาชีวศึกษาอย่างหนึ่งอยู่ และ
จะสำเร็จในสมัยนั้น เขาเป็นคนไม่เห่อเหิม
เกลียดการเจ้าศเจ้าศักดิ์ รักความเรียบร้อย
สงบเสงี่ยม ไม่ชอบเที่ยวเตร่ วนไม่เย็น
เวลา เข่มิย่างก็ย่างครึ่งย่างควรวหรือซึก
เพื่อนฝูงไม่ได้ อันนิสัยเหล่านี้มันตรงกัน
ข้ามกับของ แม่จรรยา ทั้งนั้น กันรู้ไม่ได้เลย
ว่าเพราะเหตุใดเขาจึงรักกันได้"

"ก็เขารู้หรือเปล่าว่า แม่จรรยา มีนิสัยไม่
ดีเช่นนั้น?" เสียงเสมอถาม คับเหมือนจะ
เอาใจใส่ขึ้นกว่าแต่ก่อน

"เห็นจะไม่รู้" ประคิษฐ์ตอบ "เพราะ
ความรักกับคำเสียหมด ที่แรกกันก็ไม่ว่า

พศกพนธ์

คุมภ

เขาชอยกัน เสด็จวนหนึ่งกันไปหาเขากว
 ขวเรอหนึ่ง เลยพทถามเล่น ๆ ว่าระคิก
 มคัมคัมกยเขายางทรอย เพราะเคยเห็น
 เขาพลัดพันในการเลอคัมมากนั นยเย็น
 เวลาเกอย ๖ ขทเขาไปเรียนวิชาชาชีพ ไม
 เคยแวนวักมีหุญทโทนเลย กลยเกลยคส่ง
 ทงคเียนว่า หุญทไม และกลยกลอต่าง ๆ
 ทงน เนอทวยเมือเขาเข้าในวัยหนุ่ม ๆ
 แวด ๆ นั้น ไคไปหลงไหลลกลชาวชาการ
 ชนส่งและมจนคนทง ซึ่งเขาหล่อนกไม
 รงเกยเขาเลย เพราะเขากเป็นลกลักและ
 มยรคาคคคส่งคนทงหมอนกน แต่พอ
 เขาหล่อนรู้ว่า หุชชายยังไม่ยอมทำรชาการ
 เพราะคองการ เรียน วิชาชาชีพคค อยางหนึ่ง
 ถึง ๖ ข ทเขาใจออกหากและไปพัวพันกยชาย
 อคหุญทในเร็วพลน แคนนมาเขากคคเทยว
 เศวเช่นหนุ่ม ๆ ทไรสลายอน ๆ แคน่าประหลาด
 สำหรับเพอนฝงทวไป เพราะถึงแม้เขาจะ
 เทยวก็ไมไคหลงไหลหรือคคใจใน ทางคทจว
 กลยควไมไค ขทเขาไมอยากเทยวชนมา
 กเลคไปสลาย ๆ เกอน คลายกยว่าเขา
 เป็นนายหวิใจของทง ะบงคยโหมนคเยไร
 กคคทงน เมือเวลากนไปหาเขานน เขาพง
 คคคพกย แม้จรวณ ยังไมถึงเกอนควชา เพยง

มีกำหนดให้ด้วยกัน ๒-๓ ฉะนั้น กันก็
ว่ายังเป็นเวลาเริ่มแรกจึงได้ห้ามปราม และ
บอกว่า แม่จรูญ ไม่เหมาะที่จะเป็นภรรยาของ
เขาคับประการทั้งปวง แต่เขาก็กลับมีเยาะ
และทำกันว่า แม่จรูญ จะเป็นภรรยาที่คลุกคลีของ
เขา เขาเชื่อความสามารถของเขาว่าเป็นผู้
เลือกคู่ไม่ผิด กันหมกขุ่นอยู่ไม่รู้จะทำอย่างไร
กันถึงสารว่า ครั้นเขาจะตักกิน น้ำอีกครึ่ง
หนึ่ง เพราะนิสัยของ แม่จรูญ กับเขาไม่ถูก
กันเลย แม่จรูญ ชอบให้ ใคร ๆ ตามใจ
ชอบดื้อยคำขี้ขลาด และชอบแต่งกายโอ้อวด
อวดความเก่งกล้าและทวีปสมยศ แต่เพื่อน
ของเขาผู้นี้ ไม่มีลักษณะอย่างว่าเลยสักนิด
ไม่เคยเอาใจหรือตามใจใครในทางที่ผิด แม้แต่
เพื่อนหรือภรรยาที่รักกันขี้ดื้อ พุทจาตรงไป
ตรงมาเป็นขวานผ่าซาก จนเจ้าคุณพ่อของ
เขาเคยพูดว่า “อายลูกคนนี้ ถ้าใครไม่เห็น
ว่ามันหย่อนยานทั้งครึ่งจะเป็นหาสสิ่ง” แต่เขา
ก็เป็นคนที่แปลก หนีใคร ๆ อ่านนิสัยอันจริง
แท้ไม่ออก แต่ก็ไม่เคยมีใครรังเกียจในการ
คบหา ยิ่งผู้ใหญ่แล้วยังชอบ เห็นจะ
เนื่องจากนิสัยสยดสยอง ทำอะไรตรงไปตรงมา
ของเขานั่นเอง”

“เพื่อนทแถม่านคือเจ้าใหญ่ ไช้ไหม?”

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

เสียง เสมอ ตามขึ้น มีสำเนียงว่าทางขึ้นอีกเป็นอันมาก

“ก็ เจ้าใหญ่ นะซี จะมีใครอีกเล่าในโลกที่มีนิสัยบ้า ๆ อย่างนี้” เสียง ประคิษฐ์ คอย พอได้ยินชื่อ ใหญ่ ขำพเจ้าสะตุงเป็นครึ่งที่สอง เพราะชื่อนี้เขาพยางค์ว่า รุก และหาญกล่าวไ้ ว่าขำพเจ้าคุณเคย ทั้งรู้นิสัยใจคอของเขาดีกว่าหรือดีกว่า ประคิษฐ์ เสียด้วยซ้ำ เพราะขำพเจ้าเป็นนักเรียนสามัญชั้นเดียว กับ ส่วน ประคิษฐ์ นั้นต่ำกว่าชั้นหนึ่ง มีหน้าเมื่อมาเรียนวิชาอาชีพ ก็มาเรียนอย่างเดียวกันอีก ทั้งกินอยู่หลับนอนร่วมสำนักร่วมเตียงกันด้วย ส่วน ประคิษฐ์ นั้นเขาเรียนวิชาอีกแผนกหนึ่ง และต่างคนต่างอยู่คนละแห่ง จริงอย่างว่า พอใหญ่ มีนิสัยแปลกมาก แม่แก่พนองของเขาเองก็บอกไม่ถูก เหมือนเท่าที่พวกเขาจะรู้จักกัน ไม่ใช่ตัวของเขาจริง ๆ เสียละมาก เป็นแต่เพียงร่างกายที่เขาแกล้งสร้างขึ้น เขาเป็นคนที่ไม่แปลกที่สุก ขำพเจ้าเคยพบเห็นมา แต่รวมความว่าเขาเป็นสภาพบุรุษอย่างเต็มเปี่ยมทั้งกายและใจ หรือการกระทำด้วย ขำพเจ้า รุก เขามาตั้งแต่เราเป็นนักเรียนชั้นมัธยม หนึ่ง เขาเป็นคนเล่าเรียนเก่ง ความประพฤติเรียบร้อย มี

ความสนุกสนานร่าเริงอยู่เป็นนิตย์ ครูประจำชั้นทุกคนชอบและไว้ใจ ถึงกับมอบหมายการงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน้าที่ของครู ให้ทำกับ ขำพเจ้าทำได้ว่า ใหญ่ มีนิสัยแปลก เมื่อเราเรียนอยู่ชั้นมัธยมแปด เขากลายเป็นคนหึงหวง และไม่ค่อยเข้าเพื่อนฝูง ทั้งมาเรียนในการเล่าเรียนก็กลัวย่น จนเกือบกลายเป็นคนวิเศษวิชาอื่นที่สุกในชั้น แต่เมื่อได้เข้าหมู่เพื่อนแล้ว ก็กลับคุยและเล่นสนุกสนานอย่างเช่นก่อน ๆ นิสัยอันนั้นยังมีอยู่จนกระทั่งเวลานี้ ขำพเจ้ายังแปลกใจไม่หายว่าอะไรมาเปลี่ยนนิสัยของเขาอย่างของเขาเช่นนั้น ตลอดเวลาที่มาเรียนวิชาอาชีพนี้ ใหญ่ ชอบอยู่คนเดียวเงียบ ๆ โดยมาก แท้ก็ไม่มีโอกาสมาเล่นและคุยกับเพื่อนฝูงเป็นบางครั้ง บางคราวและเมื่อได้คุยแล้วเขาก็เป็นคนคุยมาก และคุยสนุกสนานกว่าใคร ๆ ทั้งสิ้น คนที่ไม่เอาใจใส่หรือซัดคอก จะไม่ได้ฟัง ใหญ่ พูดอะไรที่เป็นประโยชน์เลย ความจริง ใหญ่ รู้อะไรเกินกว่าอายุมาก เขาอาจคุยและเล่าอะไร ๆ ที่เป็นประโยชน์และเป็นคติ พร้อมกับด้วยความรู้ต่าง ๆ ใ้ได้อย่างดี ถ้าหากผู้ฟังไม่ซัดคอกหรือแสดงให้รู้ว่าเขาคุยอวดอ้าง แต่อย่างไรก็ดี ถึงใครจะคิดอย่างไรก็ช่าง ขำพเจ้าภูมิใจ

พศกพันธ์ุ

กุมภ

สหายเช่น ใหญ่ เขาอาจเข้าสมาคมกับใคร ๆ
ไ้ นัยก็แต่ชั้นสูงจน ถึงคำที่สก็ททั้งสองเพศ
ถึงเขาจะไม่เข้าเพื่อกันเป็นคนไปผู้หญิงและไม่
ค่อยเอาใจผู้หญิงก็ แต่ก็ไม่มีสตรีใดที่จะ
วิ่งเกลยในการสมาคมกับเขา ข้าพเจ้าเคย
เห็นบางคนโกรธที่ถูกเขาค่อนแคะ แต่ก็ไม่
นวมเท่าใดกลับหันมาชอย จนบางคนหลงว่า
ใหญ่รักใคร่คนก็มี บางคนก็มักกล่าวขวัญ
ว่าใหญ่เจ้าชู้ ทั้งนี้ไม่มีอน นอกจาก
ความเข้าใจผิด เนื่องจากใหญ่มักแสดงกิริยา
กรังกรัง มีดวงหน้ายิ้มแย้มและพุกาม
สลับสับเปลี่ยนชวนให้เข้าใจไปต่าง ๆ ที่ใหญ่
ทำเช่นนั้นข้าพเจ้าทราบดีว่าเขาทำเพื่อซ่อนความ
ทุกข์ไม่ให้ใครจับได้ และให้เข้าใจว่าเขา
มีความสุขร่าเริงอยู่เสมอ ข้าพเจ้าไม่รู้เลย
ว่าแม่จรรยา กับ พ่อ ใหญ่รักใคร่ กัน
ข้าพเจ้าบอกแท้ ๆ แต่ก็น่าจะเป็นเช่นนั้น
เพราะในสถานทีพวกชยอย่างพวกเรายืน ก็
ย่อมต้องระวังตัวกลัวผิดอยู่เอง ข้าพเจ้าบอก
แย้ความเห็นของ ประดิษฐ์ ไม่ได้ว่า เขา
ทั้งสองไม่สมกัน ข้าพเจ้ากลับเห็นว่าเขาผู้
เหมาะและสมกันกว่านั้นไม่ได้เลยแล้ว ข้าพเจ้า
ไม่เคยรู้จัก แม่จรรยา มาก่อน พังจะมีรู้จักไม่
ถึงกับยอช้า แต่ข้าพเจ้าเห็นว่าแม่จรรยาเป็น

คนเรียบร้อยทุกอย่าง ไม่เห่อเหิมหรือแค้น
กายฉลุฉลุ กิริยา และความประพฤติก็
ละมุนละม่อม พุกจากที่อ่อนหวานกับคนทั่วไป
ไม่มี อาการ กระตุงกระตัง หรือ นัยนตา ล่อแลก
อันเป็นสิ่งที่ข้าพเจ้ารู้ว่า ใหญ่เกลียดที่สุด ใหญ่
เคยพุกกับข้าพเจ้าหลายครั้งว่า 'กันเกลียด
ผู้หญิงที่พอกกว้างกายจนเกือบเรียกว่า ปลอมตัว
และอย่ากริยาพุกพริ้วมั่วควยแสด่งทำ เพื่อ
ผู้อื่นเห็นว่าเก๋อย่างนางละครหรือหนัง ขาง
คนเกาะสุมบูหร้อย่างผู้ชาย กันละอายใจ
แทนที่สุด' ข้าพเจ้าไม่นึกเลยสักนิดว่าใหญ่
จะรักผู้หญิง เพราะในเวลาที่เรามาอยู่ใน
สถาน อัน คายกันควยนารี กันยไค ๓ บแล้ว
ข้าพเจ้าไม่เห็นเขาแสดงความ ชอยชอย หรือ ชม
เชยผู้หญิงคนใดเลย ความธรรมดาทุกคนจะ
เห็นว่า ใหญ่ เป็นคนสนุกสนาน และมีความ
สุขเต็มที่ แต่ข้าพเจ้ารู้ว่าเขาหาเป็นเช่น
นั้นไม่ เพราะถ้า ใหญ่ อยู่คนเดียวมักมีกิริยา
เจยยขริ้ว และถอนใจแสดงความเดือดร้อน
ข้าพเจ้า สังเกต เห็นเขา เป็นเช่น นั้นมา เป็น เวลา
๕ - ๖ บแล้ว แต่ถ้เราไปถามเขาว่าทุก
โคกอะไร เขากลับมีสีหน้าเยือกเย็นยิ้มแย้ม
แสดงความสนุกสนานว่า ไม่มีเรื่องอะไรเลย
เช่นนั้นจะไม่ให้ข้าพเจ้าแปลกใจอะไรไหว และ

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

ยังรู้ว่าเขาเกิดรักผู้หญิงขึ้น ยิ่งแปลกใจใหญ่ เพราะเขาเคยพูดอยู่เสมอ ๆ ว่า การหาเมียมันจำเป็นต้องทไปนาน ๆ แค้นเขาจับกับแม่จูน ไม่ทันถึงบ่ เหตุใดจึงปลงใจเอาง่าย ๆ อย่างไรก็ดี ข้าพเจ้าเชื่อความสามารถของ ใหญ่ ในการเลือกคู่รักครั้งนี้ เพราะเท่าที่สังเกตมา แม่จูน เป็นคนจริงจัง ๆ ถ้าหากตกลงปักยัดหรือซ่อนกริยาที่เสียไว้ ไ่่นานเข็นักน่าแปลกมาก ข้าพเจ้าได้แนะนำให้ท่านรู้จักกับ ใหญ่ มากไปสักหน่อยเสียแล้ว จนเกือบ จะทำให้ท่าน ลืมเรื่องที่ข้าพเจ้าทั้งใจจะเล่าให้ท่านฟัง ดังนั้นข้าพเจ้าขอนำคำพูดของ ประคิษฐ์ และ เสมอ มาเล่า ต่อไปดังนี้

“น่าขันจริง ๆ” เสียง เสมอ พกแกมหัวเราะ “ไม่เห็น เจ้าใหญ่ มันเอาใจใส่เรื่องผู้หญิงเลย เมื่ออยู่โรงเรียนสวนกุหลาบ ขวนให้ ไปดู นักเรียน วาสนา คอยกัน ก็ไม่ไปสักครั้ง จนใคร ๆ เรียกกันว่า เจ้าทุน มันกลับคอยคอยหัวเราะว่า ในไม่ช้าพวกเราจะค้นคว้ามัน และนำค่าจะเช็กหัวเจ้า เพราะความคึกคะนองในเรื่องผู้หญิง”

“มันจะไปยังไร” เพราะเวลานั้นมันกำลังหัวไถยก้าน ค้วยคู่รักของมันบอกว่า

ถ้าไม่ยอม ๘ ไ้แล้ว ให้ท้าวาซการและเรือนกุหลาบหายไปด้วย แต่เจ้าใหญ่ ไม่ยอม เพราะมันต้องการเรียนวิชาอีกอย่างหนึ่ง ในที่สุดเลยเกิดทะเลาะกัน เลยเลิกกันแต่นั้นมา ผู้หญิงคนทั่วๆ คือ แม่แจ่ม ยืนอยู่ข้างแม่จูนนั่นเอง—” ข้าพเจ้าสะดุ้งเมื่อรู้ว่า แม่แจ่ม กับ พ่อใหญ่ เคยรักกันมาก่อน มีน้ำเล้าเขาทั้งสองจึงไม่ลงโบสถ์กันเลย เวลาทำงานร่วมกันก็หันตักเคียว ครั้นแล้ว ประคิษฐ์พูดต่อไปว่า

“ทีนี้ เจ้าใหญ่ เกิดคลั่งและเกลียดผู้หญิง เขาคะตกคำ ใครคุยว่าผู้หญิงก็เย็นไม่ไ้, มันเกลียดคอเย็นเช่นที่เคย. แต่กับมันกลับหลงใหล แม่จูน เสียใหญ่ ชมเป่าที่เคียวว่า เรียบร้อย, ไม่เห่อเหิม, แต่งตัวก็ไม่ฉูดฉาด ยังมีหน้ามายอกกันยกว่า ไ้โดยอกแก่ แม่จูน ไปตรง ๆ ว่า เจ้าหล่อนลูกใจเขา เพราะมันคุมสมยัตัวอย่างว่า อนิจจา! แม่จูน คงนึกหัวเราะเยาะอยู่ในใจ เพราะเจ้าหล่อนมันสลับตรงกันข้าม กันไ้หามปรามเท่าไร ๆ ว่า อย่าให้มันรักไ้ไม่ปรารณาเชือกกลับบอกว่า แม่จูน เคียววันไม่เหมือนกับแม่จูน เมื่อ ๕-๖ ขกอนเสียแล้ว คุณความยาของเจ้าใหญ่สิ มันช่างหลงใหลไ้ไ้ แก

พศกพันธุ์

กุมภ

เห็นอย่างไรบ้างละ เสมอ ? ”

“ มันก็ยากอยู่ เขาวัวรักกันแล้ว อะไร ๆ ก็เห็นคงจะไปหมก ออกอย่างหนึ่ง แม่จรรยา อาจกลืนเอากลืนตัวได้อย่าง เจ้าใหญ่ ว่า เพราะคุณเจ้าหล่อนแต่งตัวมาในงานวันนั้น ก็เรียบร้อยน่าเอ็นดู เจ้าใหญ่เองก็เป็นคนแปลกประหลาด อาจซุกซน แม่จรรยา ให้มุ่งไปทางทิศใต้บ้าง ๆ เพราะมันชวนผีซาซาก คุณเพื่อนฝูงสิ ถ้าใครผิดหรือทำอะไรไม่พอใจมัน เป็นเล่นงานเจ้ามาบ้าง โทษไม่ก็ต้องเกรงอกเกรงใจ ยิ่งเป็นผู้หญิงแล้วมันพูดค่อนข้าง และดักฟังเอาข้อ ๆ ใครไม่รู้สึกสยดสยองก็เกลียดสง แม่จรรยา จะชอบคนอย่าง เจ้าใหญ่ ก็ได้ ”

“ อะไร ๆ ก็ไม่รักเท่าการเรียนของมัน ” เสียง ประภีร์ พุกออกไป “ มันกลัวว่า ไม่วันใดวันหนึ่ง แม่จรรยา จะกลืนยาละยัด เจ้าใหญ่ ก็ระคายเคืองอ้อมกอดหน้าผาก และไม่เอ็นดูเล่าเรียน ในที่สุดก็จะสอยไล่ตกเท่านั้น เพื่อนฝูงหลายคนได้ห้ามปรามเท่าไร ๆ มันก็ไม่ยอมเชื่อ มันเห็น แม่จรรยา คืออยู่ท่าเดียวไม่รู้จักคิดอย่างไร ”

“ ก็ปล่อยมันไป ตามเรื่อง เลียเลีย ก็แล้วกัน ” เสมอ พุกขึ้น “ จะหักห้ามความรักกันมันยากนัก ”

“ แกพูดเข้า ” เสียง เจ้า ประภีร์ สด

ขึ้น “ ความรัก อะ—ความรัก ยากหรือนักว่า มันเป็นอย่างนี้ เขาว่ารักดีใจคนนะ เมื่อใครรักกันแล้วรุ่มร่ามยิ่งกว่าไฟธรรมคา หรือเหมือนไฟฟ้า แกเป็นช่าง เคยเรียนเรอจนมากมาย เห็นเป็นอย่างนี้ ? ”

“ มันเหมือนกันได้อย่างไร ” เสมอ พุก

“ คนก็คือคน ไฟฟ้าก็คือไฟฟ้า จะเหมือนกันได้หรือ ? ”

“ พวกเป็นเล่นไปนะ ” ประภีร์ ชักขึ้นมา

“ กันหมายความว่า ผู้ชายก็ขี้หญิงเปรี้ยเหมือนไฟฟ้าขวิดและลย หรือตัวผู้ ตัวเมีย พอล่วงเข้าหากันก็เกิดแสงสว่าง คือความรักจริงไหม ? ”

“ แกนเข้าใจเปรี้ยเทียบ ” เสมอ เอ่ย

ขึ้น “ กันคิดว่าจะให้ความรักไม่ใกล้เคียงแล้ว ”

“ เอาเถอะ ถึงมันแก่ก็คงจะมีความรักในเรื่องรัก ๆ ใคร ๆ อยู่บ้าง ถึงไม่รู้ตัวของตนเอง ก็คงได้พบได้เห็นเป็นแน่ ”

“ กันอยากรู้ว่า เจ้าใหญ่รัก แม่จรรยาจริง ๆ หรือ ? หรือว่าเป็นแค่เพียงคบไว้เพื่อความโก้เก๋อย่างชายบางคน ? ”

“ เอ๊ะ ! เสมอ, นี่ถ้าเจ้าใหญ่ มันโดน

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร ๆ

แกพกเซ็นนี้ มันคงจะแตกปากแกในฐานคุณ
มันแน่น แกก็รู้อยู่แล้วว่า เจ้าใหญ่ มันทำ
อะไรทำจริงเสมอ ส่วนข้อหาที่ว่ามันจะรัก
จริงหรือไม่จริงไม่ควรบอกกันมากแล้ว ที่เรา
อยากรู้ ก็คือว่า แม่จรรยา รักก็ชอบ เจ้าใหญ่
หรือเปล่าเท่านั้น ถ้าหากคนเราเหมือนไฟฟ้า
เจ้าหล่อนต้องรักคอยมันแน่นอน”

“เฮ้อ ! แกอย่าคลังเรื่องไฟฟ้านี้เลย
คนจะเหมือนไฟฟ้าได้อย่างไร แกก็รู้แล้วว่า
ถ้าไฟช๊วกเกิดไปหลาย ก็เกิดแสงสว่างขึ้นทันที
แต่คนเราหาเป็นเช่นนั้นทุกทีไม่ ยางครึ่ง
ชายรักหญิงแทบใจระชาก แต่หญิงไม่รัก
คอยเลย”

“นั่นแกหมายความว่า แม่จรรยา ไม่รักคอย
เจ้าใหญ่ กระนั้นหรือ ?” ประกิจฐ์ ถามด้วย
เสียงสั่นแสดงความน้อยใจแทนสหาย.

“กันจะรู้ใจเจ้าหล่อนได้อย่างไร” เสียง
เสมอ พูดยังไม่รู้ลึกเกือครัน “ไม่มีใคร
รู้ใจจริงของใคร ๆ ได้ แม้แต่ใจของตัวเอง
แต่เขาคำนวณเราโดยมาก ถ้ารักเขาแล้ว เขา
ก็มีรักคอย คือ มิตรจิต มิตรใจ”

“แต่เราจะรู้ได้อย่างไรว่า แม่จรรยา มี
มิตรใจต่อ เจ้าใหญ่ หรือไม่ ?”

“ข้อนี้มันอยู่ที่เรา ค่อยสังเกต กิริยา, พุคข้อ ๆ ค่อยว่า”

ท่าทางหรือการกระทำของเจ้าหล่อนไปทีละเล็ก
ทีละน้อย คนว่าถ้าใจเป็นอย่างไร ก็มัก
แสดงกิริยา หรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดให้
รู้ เป็นคั่นว่า คอยเขาออกเขาใจกันเป็นคั่น เช่น
แม่จรรยา รู้ว่า เจ้าใหญ่ ไม่ชอบ การแต่งกายฉูด
ฉาด สีแปร๊ดขากคาก แม่จรรยา ก็ไม่แต่งให้เห็น
เช่นนั้น เรียกว่า แม่จรรยา เอาใจเจ้าใหญ่ หรือ
พุก่าย ๆ ว่ารักนั่นเอง”

“อาจะเป็นอย่างงั้น” ประกิจฐ์ พก
แสดงอาการกัใจ “กันได้ทราบจากใคร ๆ ว่า
แม่จรรยา เคยวนเวียนร้อยมาก การแต่งเนื้อ
แต่งตัว เรียบ ๆ งามตานัก แต่กันก็ไม่คิด
เห็นว่าเจ้าหล่อนจะรัก เจ้าใหญ่ จึงอยู่ได้ตลอด
ไป เพราะนิสัยพึงเพื่อของเจ้าหล่อนมัน
แอนตักคุณความดีของ เจ้าใหญ่ หมด ส่วน
เจ้าใหญ่ นั้นไม่ค้องพุกละ ต้องรักเจ้าหล่อน
จริง อยู่เรื่อยอย่างเข้กระดกคำที่เดียว”

เสียงเสมอ หัวเราะ แล้วไค้นพุกซ้ำ ๆ
ต่อไปว่า “แกรู้ได้อย่างไรว่า เจ้าใหญ่
รัก แม่จรรยา จริง คำ “จริง” ของแกมีอะไร
เป็นเครื่องวัด, มีอะไรแสดง แกรู้ได้อย่างไร
ว่า รักจริง, รักไม่จริง หรือรักเล่น ๆ ?”

เสียงเงิบไปสักครู่ แล้วไค้น ประกิจฐ์
“แกพุกว่ากันว่า เป็น

พฤกษพันธ์

กุ่มภ

ศาสตร์ความรัก กันไม่รู้ว่ารักจริง
และรักไม่จริง หรือ รักเล่น นั้น ต่างกันอย่างไร
เหมือนกัน เป็นแต่คิดว่าต่างกัน เพราะ
เคยได้ยินใครฟังมาจนสิ้นเสียแล้ว

เสียง เสมอ หิวเรากักใหญ่ แล้วพูดว่า
“กันประมาณใดที่เคียวว่า แก่ไม่รู้จนคำว่า
“รัก” เสียด้วยซ้ำ ไม่ต้องถึงกับความแตก
ต่างระหว่างรักจริงและไม่รักจริง”

“นั่นนะซี” เสียง ประคิษฐ์ รัยรอง “กัน
จึงอยากรู้กันว่า ความรัก นั้นคืออะไร ใน
แง่ของอธิบายให้เข้าใจสักหน่อยเถอะ”

“เออ, มันก็ยากอยู่นะ” เสียง เสมอ พก
ต่อไป “ยังไม่มีใครในโลกที่เคยอธิบายว่า
ความรัก คืออะไร ให้ทุกคนเข้าใจได้อย่างแจ่ม
แจ้ง แต่พอเอ่ยชื่อ ความรักใคร ๆ แม้แต่
เด็กนักเรียนก็รู้ เราอยู่โรงเรียนมัธยม
ครูสอนให้รู้จักความรักต่อ ชาติ, ศาสนา,
พระมหากษัตริย์, พ่อแม่ญาติพี่น้อง ฯลฯ
ล้วนจำแนกแยกแยะต่าง ๆ กัน ถ้าจะให้กัน
อธิบายก็กลัวว่าแก่เรเยื่อ”

“โอ้พรุ่งนี้ใคร ๆ ก็รู้” ประคิษฐ์
พูดเสกน้ำเสียงเคื่อง ๆ “กันจะให้แกอธิบาย
เอาเถอะไร แก่กันอยากรู้ว่า ความรัก
ระหว่างหนุ่มสาวนั้นคืออะไร และที่เรียกว่า

รักจริงและไม่จริงนั้นต่างกันอย่างไรต่างหาก”

“มันก็อธิบายยากอยู่นานเภา” เสียง
เสมอ พกอย่างใจเย็น “แต่เขาเถอะ กัน
จะลองอธิบายให้ฟังเท่าที่ความรู้ของกันจะอำนวย
แต่ก่อนที่จะรู้ว่า ความรัก คืออะไรนั้น เรา
พบเรื่อง ความรัก ที่มาในโลก ตั้งแต่เริ่มแรก
จนถึงบัดนี้ก่อนที่คิดว่า ว่ามันได้เป็นมาอย่างไร
บ้าง.

ตั้งแต่สร้างโลกมา เชื่อว่า ความรัก
ได้ดำเนินมาเป็นสามชั้น ความรัก ชั้นแรกนั้น
เรียกว่า ‘ความ พิศวาทโดยธรรมชาติ’

Natural love หรือเป็น ความใคร่ ความอยาก
เยี่ยงสัตว์เครื่องจ้าน Animal desire เป็นความ
รัก ที่สควมความรู้สึก และความรักชระกัน
เองเป็นสมมุติฐานของความคึงคระหว่าง หญิง
และชาย คนยาคที่ร้ายใน โยราดและมนย
ที่ไม่เจริญเป็นย้าเถื่อนอยู่ มีความรักชระกัน
ต่อมาชั้นที่สอง, เป็นสมัยที่มนยคึงคนมีความ
เจริญ, รู้จักทำมาหากิน, รู้จักชยชยขายที่
อยู่และแผ่อานา จึงเกิดการชระชว้าพัน
ระหว่างกักและเหล่าชั้น ผู้ชายคึงไปทัพ
หรือเที่ยวร่ายร้อม ชยชย อาณาเขตคึงนาน ๆ
การที่สามจากภรรยาไปทัพชยคึงนาน ๆ เช่น
แหละ จึงทำให้เกิศาานาจนวนโนมิจคคให้

พ. ศ. ๒๔๗๓

รัก ๆ ใคร ๆ

โผล่ผ่นกันและกันขึ้น กันขอให้ชื่อว่า 'อำนาจจิตต์พิสวาท' หรือ 'จิตต์เสนหา' ซึ่งไม่สามารถจะทนทานได้ มันเป็นความรักชนิดที่มอยู่ภายใน ในหนังสือประโลมโลกอย่างไทย ๆ เรา คือหญิงและชายไม่จำเป็นจะต้องอยู่ร่วมกัน ไม่จำเป็นจะต้องได้รับความอยาก ความใคร่ให้สมประสงค์อย่างชนิดที่หนึ่ง คือไม่ได้ มีความจำนงมุ่งหมายในโลกอีกเป็นส่วนใหญ่. ชักตัวอย่าง พ่อชายหญิงเห็นกันก็รักกันอย่างขบถกขบใจ แม้จะรักไปอยู่คนละทิศละทาง ก็ยังโผล่ผ่นกันอยู่ไม่วาย ยิ่งเมื่อใดให้สยบอยู่ญาคณแล้ว ถ้าไม่สมหวังก็กบขอมตายกับมัน ความรัก ชนิดนี้ อังกฤชเรียกว่า Romance (โรแมนส์). Romantic love ไม่จำเป็นจะต้องมีคนที่รักอยู่ร่วมด้วย เช่นแต่เพียงนึกว่ามีคู่รักเท่านั้น ก็เป็นที่พอใจแล้ว สมัยนี้ Romantic love หายาก กันคิดว่า Natural love มีมากกว่าด้วยซ้ำ. ต่อมาในสมัยปัจจุบันโลกเราเจริญขึ้นมาก จนเกือบจะเรียกได้ว่าถึงยุคออกอยู่แล้ว ความรัก ชนิดที่หนึ่ง และชนิดที่สอง ออกจะเสื่อมทรามไป เพราะความจำเป็นยังบังคับหญิงชายกระทำตามใจตนไม่ได้ โดยคำนึงถึงชาติสกุลและญาติมิตร เพราะความรักอย่างหนึ่งและทั้งสองนั้น

เป็นของกระหนและเห็นแก่ตน (Selfish) ขวษและสตรสมิชอบกว่าจะแต่งงานกันได้ ต้องนั่งดูฐานทางได้ทางเสีย และเหตุแวล้อมอกมากมาย บางรายไม่เคยรักกันเลยเสียด้วยซ้ำ พอแต่งงานแล้ว ความรักจึงตามมาจากหลังหรือบางทีมีความรักชนิดที่หนึ่ง และชนิดที่สองอยู่แล้วก่อนแต่งงาน และเมื่อแต่งงานแล้วยังคงมีอยู่เรื่อย ๆ จนถึงวันหนึ่งซึ่งความรักทั้งสองชนิดก็ไ้จกทางไป แต่สามีภรรยาทั้งสอง ก็ยังคงครอง กันอยู่ได้ ด้วย ความสุข เช่นก่อนมา ทั้งนี้ก็เพราะว่ามีความรักอีกชนิดหนึ่ง อยู่กับคน เนื่องจากการใกล้ชิด รู้จักนิสัยใจคอ, รู้จักเอาอกเอาใจซึ่งกันและกัน, รู้จักหนาทที่ระรักษากฎเกณฑ์ข้อเสีย และบำรุงวงศ์สกุลให้ถาวรมั่นคง ความรัก ชนิดนี้ ประกอบด้วยความคิดและเหตุผล เป็นความรักที่ไม่สู้มีค่าสำหรับคู่ครอง แต่ก็มีประโยชน์ยิ่งใหญ่แก่โลก กันขอให้ชื่อว่า 'ความรักในการอยู่ร่วม' อังกฤช เรียกว่า คอนจูเกิลล์ฟ Confugal love ในเมืองไทยเรากายคนไปด้วยความรักชนิดนี้ ตัวอย่างเช่น เศรษฐีและเจ้าคุณ แก่ ๆ มีเมียสาว เช่นคน สตรสาวน้อยคนนัก ที่มีความรักกันแก่คราวลงหรือพ่อของตน การที่เจ้าหล่อนยอมมีเมียน

พศกพนัธิ์

กุ่ม

ก็เพราะความจำเข้มนึงคัย เช่น เพื่จะชั่วย
เหลือพวกพ้อง, ชัวยรักษาชื่อเสียงสกุล
เข้มนัน การแต่งงานชัวยกัน ย่อมมีทั้งฮาย
ร่นราวคราวเดียว หรือแก่กว่ากันคัย เมื่อ
แรกแต่งงาน เจ้าหล่อนคงไม่มีความสุข แต่
พอถูกสามีเอาใจต่าง ๆ จะต้องการอะไรก็
ไ้สัมผัสความปรารถนา ค่อมักเลยเกิดความรัก
ใครในสามนั้นช้น แต่ก็มีบางรายที่
ถึงแม้จะมีความสุขอย่างไค ๆ ก็ไม่เกิดความรัก
ช้นได้ เราต้องยกให้เป็นพิเศษ ทั้งนี้เรา
จะเห็นได้ว่า สามีนั้น ความมั่งมีเป็นของสำคัญ
ยิ่งกว่าความรัก จริงอยู่, ครั้งแรกความรัก
อาจมีฤทธิ์เดชมากกว่าความมั่งมี แต่พอถูก
ความจน ความยาก ลำบากทรมาน หนักเข้า
ความรักก็หนีไปเมื่อไรก็ไม่รู้ เพราะความรัก
จะคงทนอยู่ได้ก็ต้งมีสิ่งอื่นประกอย สุข
เป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการที่จะควบคุมความรัก ที่
มีผู้กล่าวว่า เมื่อไม่มีความรักแล้วจะหาความ
สุขมาจากไหน นั่นไม่จริงสำหรับสมันเสีย
แล้ว. มติโบราณที่เห็นกันว่าจริงและมีผู้นิยม
นั้น เคยใช้ได้ ไม่ได้เสียเป็นอันมาก กัน
อาจหาญกล่าวได้ว่า ผู้ที่ไม่มีความรัก คือ
ผู้ที่ไม่มีความสุขที่สุด เพราะไม่ต้งห่วงใย,
หรือจะคิดจะอ่านอะไรให้เสียเวลา แต่พอเกิด

ความรักช้นสิ มีความเคียดชังกันจนจนกว่า
ต่าง ๆ กลัวผู้หญิงจะไม่รักคอยบ้าง กลัว
จะไม่มีโอกาสติดต่อกัย เจ้าหล่อนบ้าง ฯลฯ
อะไรเหล่านั้นอยู่ในสมอง จนบางคนงานการ
เสียหมด. ครั้นเมื่อผู้หญิงรักแล้วก็เอาอีก
นั่นแหละ กลัวว่าเจ้าหล่อนจะเปลี่ยนแปลงใจ
บ้าง กลัวใคร ๆ จะมาแย่งบ้าง อยากให้
หล่อนปฏิบัติค้อยคนอย่างนั้นอย่างนั้น แต่
พอความประสงค์เหล่านั้นไม่ไ้ผลเต็มที่ หรือไม่
ไ้ผลเลย ก็เกิดความรักน้อยน้อยใจต่าง ๆ
นานา บางทีเลยเป็นเหตุหน่ายแหยงจิตใจ
เลิกร้างกันภายหลังก็มี เช่นนี้จะเรียกว่าผู้
มีความรักมีความสุขอย่างไร? จริงอยู่ ใน
บางครั้งที่ความปรารถนาสมมุ้่งหมาย เขาก็
มีความสุข เปรียบเหมือนโคอยู่ในสวนรวีช้นฟ้า
แต่ความปรารถนาจะสมมุ้่งทุกทีหรือ? ทั้งนี้
เมื่อเราสู้ สักว่าไค ช้นสวนรวีคครั้งหนึ่ง ก็
จะสู้ สักว่าไคช้นนรกครั้งหนึ่งข้างเหมือนกัน ไง?
แก็เห็นคัยบ้างไหมที่มีผู้กล่าวว่าช้นน”
“ฟังทุกเพื่อน ๆ” ประคัยค้อย “แต่
กันเห็นว่า คนเราจะมีความรักได้ถึง ๓ อย่าง
เช่นนั้นแก็หรือ?”
“อ้อ! อาจไคสิ แต่ก็คงไม่มีในชณะ
เดียวกัน บางคนกล่าวว่า ความรักช้นน

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

ทั้งสอง และ ที่สาม ตามธรรมชาติจะไม่อยู่ใน
คน ๆ เดียวพร้อมกัน ถึงแม้จะมีการแบ่ง
ความรักอย่างว่านั้น ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของ
ชายและหญิงเป็นส่วนมากอยู่คนเดียว. กันก็
บอกแล้วว่ามันพยายา เพียงแต่อยากรู้ว่า
ความรัก เป็นมาได้อย่างไรเท่านั้น ไม่ได้คิด
ใจ จะให้อธิบายความรักคืออะไร และรักแท้
กับรักเทียมต่างกันอย่างไร ยังยากขึ้นหลาย
เท่า จะให้พูดละ มันก็ได้อีก แต่จะให้เข้าใจ
ละแฉ่นยากจริงแถมอีก กันเองถึงเข้าใจอยู่
บ้าง ก็ไม่สามารถทำให้ผู้อื่นเข้าใจตามได้
แม้แต่ครึ่งของกัน เพราะดูเหมือนมันจะเกี่ยว
กับจิตใจมากกว่า”

“เอาละ” ประคิษฐ์พูดต่อ “แก
เข้าใจอย่างไร ก็อธิบายอย่างนั้นแหละกัน
บางทีกันจะสับสนบ้าง”

“งั้น คอยฟัง” เสมอพูด “กันจะพูด
พอเป็นเค้า ๆ ถ้าแกพยายามจะเข้าใจ ก็คง
พอจะเข้าใจได้ เพราะแกไม่โง่เขลานัก เขาว่า
ความรักเป็นสิ่งไม่มีตัวไม่มีตน เพราะฉะนั้น
ใครจะเรียก หรือจะอธิบายว่าเป็นอะไร ๆ ก็ได้
ทั้งสิน ถ้ามันเกิดผลเป็นทานพวงและน่าเชื่อถืออย่างคน
เกณฑ์ ให้ ความรัก เป็น อำนาจ หรือ เพาเวอร์
Power, เป็น เอนเนอจี Energy, ล้วนแต่

ไม่มีตัวตน เพราะความรักเป็นแต่เพียง
ความนึก ความหลงใหลใฝ่ฝัน ความใคร่
และอะไรที่อะไรก็กระโดดแยก มันเป็นอำนาจ
ที่กระตุ้นดวงใจให้คิด ดังนั้น เมื่อเราใคร่
ใคร่เองกระตุ้นใจ หรือ สติมุลัส Stimulus แล้ว
ยังเกิดความคิดขึ้นต่าง ๆ และถ้าไปสนับสนุน
หรือ เอนเคอเรจ Encourage มันแล้ว ก็เลย
เกิดการไกล่เกลี่ยกันทันที เช่นมีความรักอัน
กระวนกระวายอยากทำความรู้จักกับสิ่งนั้น อยาก
พูดคุย หรืออยากใกล้ชิดนั้นมาเป็นของกัน ถ้า
สิ่งนั้นเป็นผู้หญิง ก็เลยตกที่ทาสารภาพทันทีว่า
ตนรักเจ้าที่ล่อน ลองก็คิดท้อถอยคิดว่า สมมุติ
ว่าแกเห็นผู้หญิงสวยผ่านมากคนหนึ่ง แต่แก
รู้เสียก่อนแล้วว่า เป็นใคร เป็นลูกเมียใคร ใคร
แถมเห็นว่าสวย ว่างาม จนยังเกิดอาการ
เสียช้ำหรืออะไรก็ตามที่ แต่แรกแถมคิดว่า
จะรักเจ้าที่ล่อนไม่ได้หรือไม่ควรรัก กล่าวคือ
แกไม่ส่งเสริมใจ แกก็จะไม่รักเจ้าที่ล่อนเลย
พอท่าง่ายกันไปก็ระลึกลับคืน แต่ถ้าแกปล่อย
ใจกลืนสนับสนุนมันเข้า ก็จะได้วิเศษตรงกัน
ข้าม คือคนรักใคร่หลงใหลในเจ้าที่ล่อนโดย
ไม่ต้องคำนึงถึงว่าเป็นลูกเมียใคร ชักตัว
อย่างแกกับแม่ขวัญ เมื่อเวลาทั้งคู่เคยกัน
นั้น ถ้าแกสนับสนุนใจ ก็คงเกิดรักใคร่กันแล้ว

พฤกษพันธ์

กุ่มภ

แค้นคุณพ่อของแกเป็นปฏิปักษ์กับ สติมิลัส ของ
แกอยู่ แกจึงไม่รักเจ้าหล่อน และจะมา
รักเคียวกันไม่ได้ อีกนะแหละ เพราะแกขาด
เครื่องสังเสริมและมีสิ่งขบขันเสียแล้ว ดังนั้น
มันจะผิดที่ไหนทีมนักกล่าวว่า ความรักคือความ
หวานบ้าง, ความรักคือสิ่งที่ระคายคัลไปสู่
ศานติภาพบ้าง, พาไปสู่ทุกข์โศกนสบ้าง
ดังนี้ แกคงจะเข้าใจบ้างละซี”

เสียงเงยขึ้นไปสักครู่ แล้วไคยน์ ประณิษย์
เอ่ยตอบว่า “ก็คิดว่าพอจะเข้าใจ แต่ไม่
แจ่มแจ้งก็”

เสียง เสมอ หัวเราะด้วยสำเนียงแสดงความ
สงสาร แล้วพูดว่า “ประณิษย์เอ๋ย แกยังไม่
เคยมีความรัก จึงเข้าใจยากสักหน่อย
ถ้าแกได้ประสบสิ่งเหล่านั้นเหมือนกันแล้ว แก
จะเข้าใจขึ้นมาก ความรักมันมีทั้งหวาน ทั้ง
ขม เทียบอะแอะ เพราะฉะนั้น จึงมีผู้ให้ชื่อ
ว่า พิชามฤต (Nectar of Poison) เพราะว่า
เป็นน้ำทิพย์ แต่ก็มีพิษปนอยู่ด้วย—เมื่อพิษขึ้นมา
ที่ไรทำให้เศร้า—” เสียง เสมอ ซากหายไป
ด้วยอาการตื่นแตรือ สักครู่ จึงไคยน์ ประณิษย์
พูดขึ้นว่า

“กันไม่รู้เลยว่า แกก็เคยมีความรักมา
แล้ว ถ้าแกไม่รังเกียจและไม่เป็นการสะกิด

แผลเก่าแก่เกินไปแล้ว ไปรักเล่าให้กันฟังได้
ระคิมมาก บ้างที่จะเป็นเครื่องเตือนใจกันได้
บ้าง”

“โอเออะ เรืองมันกันมานานมาแล้ว และ
กันเกินกว่าไคลิมเสียแล้วเหมือนกัน แต่ว่า
นั้นแหละกันรู้ สักว่าจำมันได้อีก มันเป็นความ
รักครั้งแรก และครั้งสุดท้ายของกันสำหรับ
เวลานี้ ที่กันพูดว่าเป็นครั้งสุดท้ายในเวลานี้
ก็เพราะว่า ต่อไปข้างหน้า กันอาจจะรักกับ
ใคร ๆ อีกก็ได้ ประมาณ ๖ ปีมาแล้ว กัน
ได้หลงรักเด็กหญิงคนหนึ่ง กันเรียกเจ้าหล่อน

ว่าเด็กหญิง ก็เพราะว่าเวลานั้นอายุเจ้าหล่อน
๑๖ ปีเท่านั้น. กันไม่เคยรู้จักเจ้าหล่อนมาก่อน
เลย เป็นไปโดยบังเอิญแท้ ๆ เพราะเจ้าหล่อน
ได้ให้รูปถ่าย แก่ครูผู้หญิงของเจ้าหล่อนคน
หนึ่ง ฝ่ายเจ้าน้องชายของกันนั้นก็นำรูปมา
อวดพวกเรา เลยเกิดแก่กันไปแยกเจ้าหล่อน
ใหญ่ พอได้เห็นรูปร่างก็คิดใจ จึงมาถาม
น้องสาวว่ารู้จักกับเจ้าหล่อนหรือไม่ น้องสาว
บอกว่ารู้จักกันดี เหตุนี้ทำให้กันฮึกเหิมถึงกับ
ทำการติดต่อกับเจ้าหล่อนโดยใช้ น้องสาว เป็น
สะพาน เวลานั้น กันไกรยคำสั่งให้เตรียมตัว
ไป ประเทอังกฤชแล้ว มีเวลาติดต่อกันน้อย
มาก กันจึงเขียนจดหมายแสดงความพอใจ

พ. ศ. ๒๔๗๒

ก ๆ ไคร ๆ

และส่งร่ำไปให้เจ้าหล่อนพร้อมกัน เพราะ
เรายังไม่รู้จักและเคยพุกากันเลย เจ้าหล่อน
ก็คอยมาสนั ๆ ว่า ขอใจในความหวังดีของกัน
และจะจำใส่ใจไว้มือ ก็นิสัยใจที่ไม่มีโอกาส
สนิทสนมให้มากกว่านั้น เพราะยุ่งด้วยการ
เตรียมตัวไปต่างประเทศ และเจ้าหล่อนก็อยู่
ในความควบคุมของผู้ปกครอง จึงหาโอกาส
พุกกันไม่ได้ เวลานั้นกันรักเจ้าหล่อนจริง ๆ
แม้แต่เวลานี้ก็ยังคงรักอยู่ เมื่อ กันไปอยู่
อังกฤษ แล้ว ได้มีจดหมายมาถึงเจ้าหล่อน
หลายฉบับ โดยส่งมาทางน้องสาวของกัน
แต่เจ้าหล่อนไม่ค่อยเลย ทำให้กันหัวเสีย
เป็นกำลัง ประกอบกับยุ่งในการเล่าเรียน กัน
เลยเขียนจดหมายมาว่ามาหลายกระเบียด หว่า
เจ้าหล่อนไปรักกับชายอื่น ซึ่งความจริงก็คง
ไม่มี เวลานั้นกันรู้ ลึกเสียใจแท้ ๆ ไม่ควร
จะหันหลังเลยที่เคย "

"เวลานี้ เจ้าหล่อนยังคงเป็นโสดอยู่
หรือ?" เสียง ประคิษฐ์ พุกขึ้น แสลงอาการ
เอาใจใส่มา

"ยังอยู่ กันก็พองเห็นเจ้าหล่อนจนเหมือน
กัน ภายหลังที่จากไป ๕ ปี กว่าแล้ว "

"ทำไมแกล้งไม่ไปพุกกับเจ้าหล่อนเล่า?"

"กันจะกำหนดไปพุกกับเจ้าหล่อนอย่างไร

ได้ ในเมื่อกันคิดว่าเจ้าหล่อนเสียมากมายถึง
เพียงนั้น "

"ก็ขอโทษเขาไปก็แล้วกันนา ผู้หญิง
ใจอ่อนอก "

"จริงซี ถ้าเจ้าหล่อนยังมีใจเป็นอิสระ
อยู่ แทนเจ้าหล่อนเป็นอิสระแต่กายเท่านั้น "

"ทำไมเล่า?"

"เพราะกันได้ข่าวว่าเจ้าหล่อนกำลังรักอยู่
กับชายคนหนึ่ง "

"น่าเสียใจ "

"ก็เย็นบ้าง แต่ไม่มากนัก เพราะชาย
คนนั้นเป็นคนดี และกันรักใคร่อยู่มาก "

"กัน ชยภา รุจิ ช้อ ผู้หญิง และผู้ชาย ที่
แกล้ง "

"ช่วยการ ประคิษฐ์ ถ้าเขารู้เข้า จะกิน
ແຫ່ງແຫ່ງใจกันเปล่า ๆ "

"จะเย็นไรไปเล่า หรือแกล้งไม่ไว้ใจกัน "

"ซื่อเน่กันไม่เคยคิด แต่ไม่อยากจะให้
ใครรู้ความลับนี้ เพราะทั้งหญิงและชายจะ
เกี่ยวข้องกันแกล้งเรื่อย ๆ ตลอดชีวิต "

"เขาเถื่อนน่า กันเขาเก็บรอยคิของกัน
ไว้รอง "

"สำหรับแกล้งไว้ใจ เขาเถื่อนจะบอกให้
ผู้หญิงคนนั้น คือ แม่แหม เพื่อน แม่หญิงเอง "

พศกพันธุ์

กมล

และผู้ชาย ก็คือ เจ้า ประดิษฐ์ นักฟุตบอล ตัวลือ
กันไม่รู้เลยว่า แม่แหม่ รัก กับ เจ้าใหญ่ มาก่อน
เจ้าหล่อน มากับ กัน เมื่อ ภายหลัง ที่เลิก กับ
เจ้าใหญ่ ไม่นานเท่าใดนั้นเอง คือ ภายหลัง ที่
เราสองมอญม ๘ แล้ว เต็มที่จริง เจ้าใหญ่ ไม่
กระโดดกระดากอะไรให้รู้ข้างเลย ”

“เฮ้ !” เสียง ประดิษฐ์ ร้องขึ้นพร้อมกับ
ที่ข้าพเจ้ารู้ตัวว่าเกิดการสะก๊ว เพราะได้ความรู้
ใหม่ ใน เรื่อง พ่อ ประดิษฐ์ กับ แม่แหม่ อีก ค่ะ หนึ่ง

“ไม่ควรจะแปลกใจ ” เสียง เสมอ พก
ต่อ, มีอาการแสดง การบังคับเสียงอยู่ข้าง “แก
ไม่สังเกตหรือว่า เมื่อถามถามกันเรื่องผู้หญิง
ทั้งสอง กันจึงไม่ยอมยกเลย เพราะมัน
ยากใจนัก แต่เมื่อรู้ว่า เจ้าหล่อนรักกับ เจ้า
ประดิษฐ์ แล้ว ก็ทำให้ใจ เพราะคิดว่าเขา
สมกันดี. นั่นแหละ ประดิษฐ์ เอย ความรัก
มันเอาแน่ไม่ได้เช่นนี้ แต่ขอให้จำไว้ว่า ความรัก
ไม่ใช่ของจริง แต่ก็เป็นของธรรมดา มัน
เป็นของนัก, เป็นอำนาจ, ไม่มีใครเห็น, ไม่
มีใครจับถือไว้ได้ เพราะฉะนั้น เราจะเข้าใจ
ได้ก็โดยนว่า ความรัก คืออะไร เพราะมัน
อยู่ระหว่าง ความสว่างและ ความมืดอันไม่ทราบ
ชัด จะว่าเป็นแสงสว่างก็ไม่ใช่, จะเป็น
ความมืดก็ไม่เชิง. ”

“ดังนั้น ความรักอาจจะมี ” เสียง

ประดิษฐ์ พกสอขัน

“ก็คงจะไม่ผิด ” เสียง เสมอ คอย “ถ้า
เราคิดเสียว่ามันไม่มี ”

“ถ้าเช่นนั้น ทำไมคนโดยมากจึงต้องคิดว่า
ควรนุกด้วยเรื่องรัก ”

“ก็เพราะคนเหล่านั้นหาทุกข์ได้ตัว ไป
คิดเสียว่าตนมีความรัก โดยไปส่งเสริมจิตใจ
เสียแต่แรก ”

“ถ้ามนุษย์เราคิดอย่างแกลไปหมด ” เสียง
ประดิษฐ์ พกดังกว่าปกติ “คงไม่มีใครแต่งงาน
และมนุษย์จะศูนย์หายไปจากโลก ”

เสียง เสมอ หัวเราะชอบใจ แล้วพูดว่า
“แกมีหัวใจ และฉลาดพอใช้ ” นั่นเอง
ที่เคียว ถ้าคนคิดอย่างนั้นเสียหมด คน
ทั้งโลกนี้ ก็จะมีแต่ความสุข โลกก็จะไม่เย็น
โลก อย่างคนกล่าววว่า ทรายใต้เท้ายังมี
สติอยู่, ไม่พบนเพื่อน เราจะไม่ยอมแต่งงาน
เลย ”

“แต่คนโดยมากก็แต่งงาน หรือแทบจะ
พูดได้ว่า ไม่มีใครเลยที่อยู่เป็นโสด นอกจาก
ผู้นั้นหาคู่ไม่ได้ ไม่ใช่เพราะว่าไม่ยอมแต่งงาน ”

“ก็ไม่ได้เลย ” เสียง เสมอ คอย “เพราะ

พ.ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

พวกนั้น ไม่มีใครเลยที่สักไม่พบเพื่อนอย่างหนึ่ง เพราะการแต่งงาน เป็นของธรรมดาโลกอย่างหนึ่ง กันก็บอกแล้วว่า ความรักเป็นของธรรมชาติ สร้างมาไว้คู่โลก และสร้างไว้สำหรับทุก ๆ คน โดยบังคับไม่ให้เลิกละเลี้ยวทิ้ง กันนั้นจะเปลืองอะไรที่ว่าทุกคนต้องแต่งงาน หรือต้องมีคู่รัก นอกจากบางคนที่ไม่ได้ ซึ่งความจริงไม่ใช่ เพราะว่าไม่อยากแต่งงาน หรือเกลียดเพศตรงกันข้ามอย่างแฉะ พวกนี้โดยมากชอบขำเพ้อคนเดียวคนเดียวและลงโทษผู้ทำผิด เป็นการใส่ความกันเปล่า ๆ ปลื้ ๆ แท้ ๆ ที่เดียว เพราะตัวไม่มีคุณลักษณะดี และไม่มีความสามารถพอขึ้นดำรงหาก จึงหาคู่ครองไม่ได้ ไม่ใช่เพราะถูกคู่รักหักหลัง หรือหาคนที่พอใจไม่ได้เลย ทำไม ! คนทั้งเมืองจะหาพอลูกตาถูกใจสักคนไม่ได้ก็เหวหรือ ? คนก็มดมดเถ แต่เราหาไม่ขึ้นเองต่างหาก บางคนพอถูกคนรัก คนแรกทำความไม่พอใจให้ ก็พาลเลิกร้างโดยไม่ค้นหาเหตุผล แล้วก็เลยกล่าวว่าเขาเสียหลายทาง ๆ และเลยไม่คิดใหม่ต่อไป เช่นนั้นกันเห็นว่าขำที่สุด นัว เน้นว่าเคยจะคบคดทั้งทั้งนั้นสมควรหรือ ? และอีกอย่างหนึ่งเขาควรรู้ว่า ความรักเป็นของไม่แน่นอน เปลี่ยน

แปลงได้ง่ายที่สุด โลกสร้างมาเช่นนั้นเราจะไปเปลี่ยนแปลงอย่างไรได้ กันนั้นเมื่อเรารักนางสาว ก. ได้ เราก็อารัก นางสาว ข. ได้ เช่นเดียวกัน ถ้าเจ้าหล่อนมีคุณสมบัติเท่า นางสาว ก. หรือดีกว่า และในทำนองเดียวกัน นางสาว ค. เคยรักกับ นาย ง. อยู่แล้ว ก็อาห็นมารักกับเราได้เหมือนกัน ในเมื่อเจ้าหล่อนเห็นว่า เรามีคุณสมบัติ หรือหลักฐานดีกว่า นาย ง. กันพอก เช่นนี้หวังว่า แกคงจะพอเข้าใจเป็นรางวัล ๆ ได้ ”

“เฮละ” เสียง ประคิษฐ์ คอย “เป็นอันรับเอาไว้เสียทีหนึ่งว่า ถ้าเรานึกถึงความรัก—มันก็มี, นึกว่าไม่มี—ก็ไม่มี, นึกอยากรัก—ก็เกิดความรักขึ้นจริง ๆ, นึกไม่รัก—ก็ไม่เกิดความรัก, แต่คนโดยมากมีความรัก—ก็เพราะไปนึกรักเข้าเอง—, อย่างนั้นพอจะเข้าใจได้ ”

“แกเก่งมาก” เสียง เสมอ พด “แต่อย่าว่ามีใจว่าเท่านั้นพอ และมีเพียงนั้น ความรักจะเปลี่ยนแปลงไปได้ต่าง ๆ นานา เข้าแอบแฝงอยู่ในสิ่งนั้นบ้าง, สิ่งนั้นบ้าง. นักประพันธ์ผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ดังนี้:— “ความรักคือโรคระบาดของสากล จะเกิดทั่วทุกเทศและฐาน ไม่มีการปลูกบ้องกัน (Inoculation)

พิศกพันธุ์

กุ่มภา

อย่างไร ที่จะทำให้ พัน อำนาจของมันได้ เพราะคนเรามีสิ่งที่ทำให้คิดโรคนได้ง่าย โดยธรรมชาติ ดังนั้น ความรักจะเกิดแก่คนทุกชั้น นับแต่สูงที่สุดจนถึงต่ำที่สุด พระกามเทพผู้ทรง บุษย์พร จะทรง แผลงทะลุ ดวงใจโดยไม่ไฉนหน้าผู้ใด ไม่ว่าผู้ใดหรือไพร่, ไม่เลือก เพราะหยาบหรือเพราะดี วงศกัณฐ์วัย อาจถูกทำลายสิ้น แผ่นดินจะเป็นที่รองรับราชบัลลังก์ ที่โค่นพังสลาย มหามงกุฎ จะกลายเป็นผงธุลี แต่ความรักนั้นจะคงเป็นผู้ครอบครองสิ่งทั้งหลายอยู่ มีชีวิตยดยิวโดยไม่มัววันเกิดและตาย, มีไชยชนะและไม่มี ความพ่ายแพ้” ใจ! เขาว่าของเขาเขาที่ไม่ใช่หรือ?”

“เฮอ!” เสียง ประคิษฐ์ รัย อย่างเสียงไม่ไค้ “วันนั้นมาพบศาสตราจารย์ความรักเข้าแล้ว”

“เหลาไหล” เสมอ พุก “จงทำตัวเป็นผู้ใหญ่ กันพูดความความคึกความเห็นที่คึกว่าควรจะเป็น คนฉลาดฟังแล้วย่อมเกียเขาไปคึกไปครอง ถ้าแกไม่เห็นว่ามันพูดเล่นวันหลังแกจะรู้จักความเป็นอยู่ของโลกมากขึ้นกว่านอีก คอยฟังข้อแตกต่างระหว่างรักจริงและรักเล่นค้อยไปคึกว่า”

“คเหมือนกัน อธิบายให้ชาวหนองเอะ”

“จะถึงกับให้ชาวมันยากอยู่นาน แต่ว่าถ้าเข้าใจความรักคืออะไรแล้ว ก็พอจะช่วยใครได้มากกว่าเดี๋ยวก่อน แล้วไม่ใช่หรือว่า ความรัก คือความนึก เมื่อเรานึกว่าจริง มันก็เข็นรักจริง, นึกว่าไม่จริง ก็เข็นรักเล่น ไม่เห็นจะแปลกที่ทรงไหน เข้าใจไหม?”

“ไม่เข้าใจ เลย หนิกเดี๋ยวก่อน” เสียง ประคิษฐ์ คอยด้วยอาการคน ๆ “แกพูดง่ายแต่ฟังยาก และเข้าใจยาก”

“กันนึกแล้ว ถึงแก่ทะเลสาบเท่าไรก็เห็นจะเข้าใจยากอยู่ เพราะมันเกี่ยวด้วยจิตใจมากที่เดี๋ยวก่อน คอยฟังให้ดี เรามาลงความเห็นพ้องกันเสียก่อนว่า ความรักเข็นควมรัก ส่วนที่อาจะเข็นอะไรอื่น ๆ นั้นไม่ต้องคิดอีก แกคงรู้แล้วว่า ความนึกจะเอาจริงเอาจริงเกิดไหนถ้าจริงเราเรียกว่านึกหรือ?”

“ถ้าเช่นนั้น” ประคิษฐ์ พุกสอकिनมา “รักจริงก็คึกไม่”

“เดี๋ยวก่อน” เสียง เสมอ ห้าม “อย่าเพิ่งไปเร็วนัก ก็กันบอกแล้วไม่ใช่หรือว่า ถ้าเรานึกให้มันเข็นจริง มันก็ต้องเข็นรักจริงซะเข็นรักเล่นค้อยังงี้แล้ว แกไม่เคยอ่านมติของ นักปราชญ์โบราณบ้างหรือ? ท่านกล่าว

พ. ศ. ๒๕๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

ว่า “ทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้ล้วนแต่ไม่จริงทั้งนั้น แต่มันก็จะเป็นจริงอยู่เรื่อย ๆ จนกว่าจะมีผู้จับได้ว่ามันเป็นของหลอก”

“ถ้ากระนั้น” ประคิษฐ์ สอคชฌ์ “ที่เรียกว่ารักจริง ก็คงจะเป็นรักเล่นไถวนั่นแหละ ผู้จับได้ว่า เป็นของหลอก”

“แน่นอนที่เกี่ยว” เสมอ รีบรองอย่างหนักแน่น “และรักเล่นก็จะกลายเป็นรักจริงเข้าวนหนึ่งเหมือนกัน ถ้ามีผู้จับได้ว่าไม่ใช่ของหลอก”

“นั่นแหละผู้คิดคำนวณไปมา ในที่สุดก็ไม่มีรู้วาท่างกันอย่างไร”

“ก็แน่ละ ถ้าเราไม่ต้องการรู้ และไม่ต้องการไต่ถ้อย เพราะความมันจะเกิดทำให้เป็นจริงและไม่จริงไต่อย่างไร ในเมื่อไม่มีกรณีแล้วละ”

“โหน! กรณี แวก ล้อม ของ แก คืออย่างไร?”

“ก็คอยฟังสิ ชันแวก เราจะคงพดแก่แรกเริ่มมีความรักเสียก่อน ความรักในต้นต้องหมายถึงทมิฬคอกันเพคะ เพาะจ่ากักความให้แคบเข้า ตามวิชาแพทย์กล่าวว่าพอหญิงชาย บรรลุ ความ เป็น หนุ่มสาว อย่างที่เรียกว่า พิวเบอติ Puberty ก็เกิดมีความรู้สึก

ชนิดหนึ่ง คอเพศตรงกันข้าม ความรู้สึกนั้นเราให้ชื่อมันว่า ‘ความรัก’ ซึ่งเราเกิดทำให้มันเป็นรักจริงด้วยโดยมาก เพราะพอแรกมีความรัก คงไม่มีใครคิดจะไปแนกออกทันทีว่ามิรักจริง, รักเล่น หรือ รักแท้ รักเทียม เป็นต้น และ มันก็รู้ละว่า ความรักจะเกิดขึ้นได้ก็เมื่อหญิงและชายแนกเนื้อหนุ่มสาว”

“ก็นยังไม่เข้าใจ” เพราะมันเด็กบางคนรักกันก่อนเป็นหนุ่มสาว บางทีอายุราว ๑๐ ขวบก็มีด้วยซ้ำ”

“อ้อ!” เสมอ รีบต่อ “นั่นมันไม่ใช่ความรักคอก มันเป็นแค่เพียงความชอบพอกันเท่านั้น แต่เด็ก ๆ หรือผู้ยังไม่เข้าใจ กันเลยเกิดเข้าใจมันเป็นความรัก”

“แต่ก็ทำไม่ในที่สุด เมื่อเราปล่อยให้เด็กที่ชอบกันนั้นคอกคอกันเรื่อยไป ก็มักจะไต่กันเป็นคู่ครองเสมอ?”

“ก็แน่ละสิ เพราะความอยู่ใกล้ชิด, ความชอบพอ, ความคุ้นเคย, การรู้สึกสยใจชอบซึ่งกันและกัน นำมาซึ่งความรัก แก่อย่าลืมว่า Natural love (ความรักตามธรรมชาติ หรือความใคร่ในโลกียกิจ) มักออกหน้าความรักชนิดอื่น เมื่อปล่อยให้เด็กหนุ่มสาวสูงส่งกัน ธรรมชาติก็สอนให้เขาทำการสืบ

พศกพนัช

กุ่มภ

พนัชขึ้นใจได้เช่นสามภรรยา กัน การอยู่ใกล้
ชิดกัน หรือการเห็นความสวยงามในกันและ
กัน ทำให้เกิดการคลั่งไคล้หลงใหลชั่ว
ครึ่งคราว (Fascination) ซึ่งเจ้าตัวมักจะ
ทักทายกันว่า เป็นความรักที่ทรมาณหัวใจ
เต็มทนแล้ว ความจริงหาใช่ไม่เลย ความ
รัก ต้องเป็นสิ่งที่ยอกเย้น, นำความปลา
ยปล้ม, เมื่ออยู่ใกล้ชิดก็อยากสนิทกันหน
หนึ่ง, แล้วความทุกข์สุขและปัญหาการงานใน
เรื่องดำเนินชีวิตต่อกัน ทำให้ยุ่งมากแต่ในทาง
ระทำความพอใจในโลกก็ยังไม่. ที่จริงความ
รัก ที่เกี่ยวแก่ระคิดหา ไม่ควรจะเรียกว่า
ความรักเลย ควรเรียกว่าความคลั่งไคล้หลง
หลงระเหิมกว่า เพราะไม่จริงอย่างว่า
นะสิ จึงทำให้คนเราพากันถือว่า รักจริงและ
ไม่จริงขึ้น ความจริงนั้นหากไปเข้าใจเอาสิ่ง
ที่ไม่ใช่ความรักมาเป็นความรักนั้นเอง, จึงทำ
ให้เกิดความรักแท้ ขึ้น”

“งั้นก็หมายความว่า ความรักจะยังไม่
มีจนกว่าหญิงชายจะแตกเนื้อหนุ่มสาว?”

“เป็น ของ ที่แน่นอน ถ้า ว่า ถึง ทาง
วิทยาศาสตร์”

“แต่ก็ทำไมคนเราจึงกล่าวกันอยากรักว่า
มีรักจริงรักเล่น?”

“ก็เพราะเข้าใจผิดไปเอง ดังที่ทักกล่าวมา
แล้วข้างต้น เรามาพทกันถึงเรื่องนี้ให้แตกหัก
เสียทีเถอะ เคยบอกแก่จระมโง่งอยู่ร่ำไป และ
คนทั้งมโง่งละก็ พอถูกทบทยบทยเรื่องความ
รักเหลวไหลเข้าหน้อย ก็โวยวายคว่ำควรวณ
ใหญ่โต จนกลายเป็นข้าสังกัดมี เพราะเขา
ไม่คิดว่า เมื่อเราไม่โตกับคนแล้ว เราก็
ยังมีโอกาสจะได้กับคนอื่นทดเท่าหรือดีกว่าคน
ก่อนควยข้า. กันจะคิดกันจากคำยาของหนุ่ม
สาวที่มีความรักเสียก่อน เพราะไม่อยากจะ
ความรัก เด็ก ๆ ไม่เคียงสาเข้ามา เกยวข้อง
แม่แต่ผู้ที่มีความรักได้แล้ว ก็ยังมีหย่อนและ
ยังในความคึกคักอยู่เอง เพราะธรรมชาติ
มีว่า ของอะไรที่แรกเริ่มมักจะไม่มีคุณลักษณะ
อย่างเต็มเปี่ยม เปรียบเหมือน มะพร้าว ส่วน
ที่สำคัญที่สุดก็คือ ความมั่นใจหรือเกะที่ เมื่อ
อ่อนอยู่ก็ไม่มีมันแต่มี คณใดก็ค ความรักใน
เด็ก ๆ ที่แรกเริ่มรู้ ลึก ก็ไม่หนักแน่นหรือ

คงทนฉันนั้น เพราะนอกจากจะเป็นของใหม่
แล้ว เด็กยังไม่มีความคิดพอ ไม่มีเหตุผล
แวกล้อมอะไร สักแต่ว่ากันรักก็รักไปอย่าง
นั้น ผู้ใหญ่ท่านจึงไม่ให้ดสาในความรักของ
เด็ก ๆ ความรักจะให้แน่นแฟ้นเท่านั้น เขา
ว่า เมื่อหญิงและชายมาอยู่อยู่ระหว่าง ๒๐ ถึง

พ.ศ. ๒๔๘๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

๓๐ ปี เพราะความคึกและสติปัญญากำลัง
เจริญเต็มที่ แต่ถึงแม้จะเป็นความรักอย่าง
เด็ก ๆ เราจะไปเหมาเอาว่าเป็นรักไม่จริงก็
ไม่ได้ เพราะถ้าเปรียบกับ มะพร้าว ถึงจะเป็น
มะพร้าว อ่อน หรือ แก่ มันก็เป็น มะพร้าว จริง
อยู่นั่นเอง เพราะฉะนั้น ความรักไม่ว่าใน
ผู้ใหญ่หรือเด็กก็เป็นความรักจริงตลอด เว้น
แต่จะมีความมั่นคง หรือคงคามากน้อยกว่ากัน
เท่านั้น แต่บางทีความรักในเด็กอาจมีความ
มั่นคงและคงคามากกว่าในผู้ใหญ่ก็ได้ ใน
เมื่อเด็กนั้น มีความคึกและสติปัญญารุ่งโรจน์
โดยมากเขาเข้าใจกันว่า หญิงชายมีความ
รู้สึกต่อกันอย่างจริงแท้ ก็ต่อเมื่ออายุสิบสี่
สิบห้าขึ้นไป จริงอยู่, ความรักในเด็ก ๆ
อายุรุ่นราวเท่าล่านั้น มักจะไม่ถาวรมั่นคง จน
มีผู้หลงว่าเป็นรักเทียมไปโดยมาก ทั้งนี้
เพราะไม่ทำความเข้าใจเสียให้คว่า ความรัก
คืออะไร เขาคิดว่าความรักจะเกิดได้โดย
ซึ่งก็อาจเป็นไปได้ในบางขณะและเหตุการณ์ แต่
ก็เป็นส่วนน้อยนัก อย่างลึ้มว่าทุกสิ่งในโลก
ของอาศัยซึ่งกันและกันทั้งนั้น แม้แต่ของที่
ไม่มีวิญญาณหรือวัตถุ กันขอชักตัวอย่างให้
ฟังง่าย ๆ นึกเราเห็นและใช้อยู่ทุกวันนี้ ใช้
ว่า มันจะเป็นของ สิ่งเดียว เมื่อไร มันคง

ประกอบขึ้นโดยถูกส่วนด้วยธาตุ ๔ โกรธเย็น และ
อหิขันธ์ ความรักเป็นสิ่งที่หนึ่งในสิ่งทั้งหลาย
ในพิภพ เพราะฉะนั้น มันก็ต้องมีสิ่งประกอบขึ้น
อย่างไม่มีอยู่หา จะผิดกันกับแก้วที่ประกอบ
ขึ้นเท่านั้น กันขอใช้ข้อซึ่งประกอบความรัก
นี้ว่า เครื่องอุปการณ' แกงกะเคยได้กินได้
ฟังมามากแล้วถึงผู้พูดคำว่า มีรักเล่น หรือ
รักเทียมมีคติโพยศพายเสมอว่า ความรักไม่
เที่ยง ฝ่ายชายก็มีความไม่เที่ยงของหญิงว่า
รักไม่จริง มีแต่รักประเดี๋ยว, ไม่ทันไรก็ร้าง
มีแต่รักโกลาหลมีดี และเกียจคร้าน ข้อเสียของ
เขาเป็นพัน หาได้รักที่แท้เขาไม่ เจ้าหล่อนทำ
เป็นว่ารักเขาโดยที่ทั้งไม่รู้ว่า จะรักชายใดที่
มากกว่ารักจริง ๆ ฝ่ายหญิงก็คิดว่าผู้ชายใจ
กลียกกลอก ไม่ได้รักตัวเจ้าหล่อนจริงเลย
หวังจะหลอกชมเล่น ๆ หรือไม่มีก็มักมีความ
บริสุทธิ์, ทรัพย์สินสมบัติและสกุลของเจ้าหล่อน
จะหากรักจริงไม่ได้ ซึ่งไม่มีความยุติธรรม
ในความรักเสียเลย—คนเหล่านี้ล้วนแต่มีความ
คิดที่ผิดทั้งเพ เพราะเขาจะแยกความมี, มี,
ความบริสุทธิ์, สกุลฐานะชาติ หรืออะไร ๆ
เทือกนั้นออกจากความรักไม่ได้ เพราะมันเป็น
เครื่องอุปการณ'ของความรัก นางพญา จะมา
รักกับ คนขอทาน ชีวีว สกปรก กลางถนนได้

พศกพันธุ์

กุ่มภัก

ไหน? ลูกสาว เจริญ จะยอมคนเป็นเมียชาย
จริง? ไม่มีที่ทักพิงระควรหรือ? เพราะมนุษย์
เราเมื่อเกิดมาในโลกแล้ว, ก็ต้องต่อสู้พยายาม
ให้ตนคงได้ยู่ต่อไปในโลก อย่าง อังกฤษ
เรียกว่า *Fight for Existence* (ไฟท์ ฟอ
เอ็กซิสเทนส์), และเมื่อตัวมีโอกาสดิอยู่
แล้ว ก็ยอมทะเลาะเบาะแว้งอยากอยู่ในที่สูงหรือ
ต่ำเล็กกว่าเพื่อน เรียกว่า ง่าย ๆ ว่าอยากมีอำนาจ
สูง ๆ ง่าย ๆ ง่าย ๆ ง่าย ๆ *Fight for*
Supremacy (ไฟท์ ฟอ สุปรีแมซี) กฎ
สองข้อนี้ไว้สำหรับ สรรพสัตว์ ในโลก มา แต่
ก็คล้ายบรรพแล้ว สัตว์ชนิดใดที่มีพลังอำนาจ
ก็สามารถอยู่ต่อไปได้ ในโลก ส่วนที่ถอยพละ
ก็สลายตัวไป เช่นสัตว์บางอย่างเวลาจะทำ
ไม่ได้เลย มนุษย์เราก็เป็นสัตว์ชนิดหนึ่ง
เหมือนกัน ดังนั้นใครมีพลังอำนาจอยู่ จะหา
ความยุติธรรมได้จากไหน? อย่างแต่ใน
ความรักเลย ในสิ่งใด ๆ ก็เอาเถอะ สิ่งนั้นมัน
เป็นความยุติธรรมสำหรับแก แต่ก็ไม่เป็น
ความยุติธรรมสำหรับกันด้วย ชักตัวอย่างเช่น
แกลกินเหล้า แกลกินไม่กิน เมื่อมีงานรื่น
และกินเลี้ยงร่วมกันเข้า แกลก็จะออกความ
เห็นว่า 'เพื่อความยุติธรรม ขอให้มีเหล้ากิน
เพราะกินชอบ' ส่วนกันก็คงตอบว่า 'เพื่

ความยุติธรรม อย่าให้มีเหล้าเลย เพราะกัน
กินไม่เย็น' เช่นนี้ มนุษย์ที่ทะเลาะมา
เป็นผู้ให้ความยุติธรรมแก่เรา เพราะใคร
จะหาญกล้าได้ ว่า เหล้ามีประโยชน์หรือไม่มี
ด้วยมันเป็นได้ทั้งสองอย่าง ยิ่งไปกว่านั้น
ความเปล่า ๆ เรามาหาพบ เรื่องความรัก
ใหม่ก็กว่า เราได้พบแล้วว่า ความสนิท
สนมนำมาซึ่งความรัก ข้อนี้สำคัญนักที่เกี่ยว
เหตุนี้เอง ผู้ที่ของการความรัก จึงมักกระทำ
ความสัมพันธ์ต่อกันก่อน เพราะในเมื่อเรา
ได้ปลุกความสัมพันธ์แล้ว เราก็จะเรียนรู้
ถึง อุดมคติ, มารยาท, น้ำใจ, ความสวยงาม,
ความฉลาด, หลักฐานยืนยันข้อ, ตระกูล, ความ
ซื่อสัตย์, ความสุภาพ, ความอ่านออกเสียงง่าย
 ฯลฯ และอะไรที่อะไร อีกมากมาย เหลือที่
จะยกมาแจ้งให้หมดได้ ถ้าฝ่ายใดมีความ
พึงใจใน สิ่ง ที่กล่าวมานี้ ของอีก ฝ่ายหนึ่ง แล้ว
ขยี้หาว่าความรักจะบังเกิดขึ้นหรือไม่ขึ้น ก็
เหมือนจะไม่ค่อยช่วยการคิดเลยที่เดียว ถ้า
หนุ่มสาวต่างก็คิดได้เช่นนี้ก่อนแล้ว เขาจะ
ไม่ค่อยระทมเพราะไม่สมรักเลยที่เดียว แต่
นั่นหาเป็นเช่นนั้นไม่ ยางคนก็ชอบแค้นครึก
ว่าควรจะรัก เพราะเห็นกันบ้าง เพราะเห็นกันบ้าง
เมื่อไม่ได้รักก็เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจ

พ. ศ. ๒๔๗๒

รัก ๆ ใคร่ ๆ

ในที่สุดคนเกิดเหตุคนน่าสงสารขึ้นก็มี เช่น หญิงมีรูปงามกลายไปขอชู้เป็นชู้ ชายมีมม และเฉลียวฉลาดต้องไปขอชู้เป็นพระ กัน คือสำหรับเจ้าใหญ่ แท้ ๆ ที่มันกลาย มีความรักกันอีก มันเกลียดชู้หญิงมาเป็นเวลาถึง ๖ ข้อย่างแก้ว เพราะถูกหักหลัง เลย เห็นหญิงอื่น ๆ เลวทรามไปหมด มันเห็น คงคาดว่างแล้ว แต่เราไม่ควรคิดว่า เพื่อ ความรักอาจเป็นไปได้นานา ผู้ชายก็อาจรัก ได้ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหมือนกัน และผู้ชาย ที่เลิกกับชู้หญิงก่อนก็มี ไม่น้อย เพราะคน เรารักด้วยอาการต่าง ๆ กัน

“ที่คนพยายายาวมากมายเช่นนั้น ก็เพราะ เห็นว่าแก่ไม่เข้าใจ ท่านแก่ก็พอจะรู้แล้ว ว่า คนเรารักกันเพราะเหตุใด เท่านั้น แก่ก็จะเห็นว่าจะมีรักก็เต็มไม้เต็มมือ สัมมติ ว่าแก่รักกับชู้หญิงคนไหนอยู่ เมื่อเราหล่อน กลายกลายไปจากเดิม เห็นคนว่าไปเอาใจใส่อยู่ กับชายอีกคนหนึ่ง หรือเปลี่ยนแปลงไปมาก จนอาจเป็นผลร้ายต่อแก่ ถ้าคนคนไหนอีกต่อไป แล้วแก่จึง ถอนรักเสีย เพราะความจำเป็นบังคับ เช่นนี้จะเรียกว่าความรักแก่ได้ไม่ได้ กัน ยังมีความจริงอีกข้อหนึ่งที่จะสนับสนุนว่า ไม่มี รักเล่นเล่ห์ที่เดียว เราได้ทำความตกลง

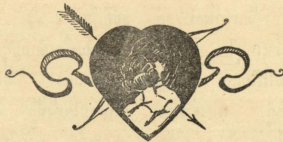
แล้วไม่ใช่หรือว่า ขอมให้ หญิงชายมีความ รักกันจริง ๆ ต่อ เมื่ออายุ ๑๕ - ๑๕ ข้อยแล้ว เพราะค่าความมั่นคงแก่กันก็ คงนั้นคงแต่ อายุที่กล่าวมา เราทำความรักกันเรื่อยไป บางคนเขาได้แต่รักอยู่ในใจ และรักอยู่เรื่อย จนกว่าจะมีเหตุมาทำลาย บางคนพอเราเห็น กันกรก แล้วก็แฉกแฉกไม่รักอีกตลอดชีวิต บางคนเรารักกันถึงกับได้แต่งงานด้วย บางคน ถึงแม้เราเมย์หรือมีคู่รักอยู่ ก็เกิดไปรักกับ หญิงอื่นเขา ถึงกับยอมฆ่าและยอมเลิก กับเมย์เก่าหรือคู่รักเก่าก็มี ฉะนั้นเราควร ระวังไว้ว่าคนไหนเรารักเล่นคนไหนเรารักจริง ความรักจริง ของชายหญิง จะอยู่ใน ตอนใด ? อยู่ที่ไหนเมื่ออายุ ๑๕, เมื่อแก่แต่งงานกัน, เมื่อ อายาเมย์หรือเลิกกับคู่รักเก่า หรือเมื่ออายุ แก่เข้ามาแล้ว ? ปัญหาเหล่านี้ล้วนแต่เราไม่ อาจตอบได้ทั้งนั้น แต่ขอให้จำไว้ว่า เมื่อ เรารักทำความรักในเวลาเหล่านั้น เราตั้งใจ ทำจริง ๆ และทำเมื่อเราจริงเป็นจริง ๆ ด้วย เพราะตั้งแต่เกิดมาจนถึงวันตาย มนุษย์ เราเป็นคนจริงตลอด หาใช่เป็นแต่เพียงคน หลอก, คนเล่น หรือรูปหุ่น ไม่เลย. เมื่อ เราเป็นคนจริง เราไปทำความรัก เรา ก็ยังรักจริง จะรักเล่นได้อย่างไร ? แต่

พศกพันธ์

กุ่ม

ถ้าหากจะมีใครมาเถียงว่า เมื่อมีรักแท้ ก็เป็นไร ” แล้ว เสมอ ก็ลุกขึ้นห่มผ้าสหาย
จะมีรักเทียมบ้างไม่ได้หรือ ? ถ้าให้คอย เกรไปโดย ประคอง ไม้เท้า ปรักหักพัง อะไรอีก
อย่างนั้นเลย กันก็จะต้องบอกว่าไม่เถียง ถ้า ส่วนข้าพเจ้า จึงกลับมาที่ญาติพี่น้องอยู่ และถูก
ว่าความจริงมีรักเทียม กันก็ขอเถียงให้ ว่าเสียพอแรงทั้งเขาไปนาน แล้วเราก็นั่น
รักเทียม หรือรักเล่น ๆ นั่นแหละ เป็น รักจริง กันกลับบ้าน เรื่องของ เสมอ และ ประคอง
จะต้องปฏิเสธไปทำไมว่า ครั้งนั้นฉันรักเล่น ก็ลงเอยเท่านั้น แต่ เรื่องของ พ่อใหญ่ กับ
ไม่เป็นจริงเป็นจริงอะไรเลย ครั้งไหน ๆ ก็ แม่บุญ และ พ่อปราณกับ แม่แหม่ คงจะ
เป็นรักจริง — จริงทั้งนั้นแหละ — แต่ที่ว่ามัน มีต่อไปอีกมาก ถ้าหากข้าพเจ้าสืบสวนได้
เปลี่ยนแปลงได้ — เอ๊ะ ! นั่นคนบางคาไปเป็น และเห็นว่าท่านผู้อ่านควรจะรู้ — จึงจะนำมาเล่า
กอง อ้ออ้อ ! สองยามกว่าแล้วกลับกันเสียที ภายหลัง ครั้งนั้นข้าพเจ้าขอพักไว้ก่อน—เฮว.

๑ แม้ทำไฉน ใจหวัง ชังประโยชน์
จนทรพัสดี วิตถน ทนบุชชา

เพื่อปราโมทย์ ส่วนมาก ยากรักขา
เกศกลัฬา สุขสันต์ ค้ำยันเอ๋ย ะ

วิชาแพทย์

ประเสริฐธรรม

จะบริโภคอาหารอย่างไร ?

หรือ

ชนิดใด ?

ท่านเคยสงสัยมานานแล้ว ถามใครก็ Physician แลนักเพาะกาย Physical Culturist ไม่ค่อยใครเฉลย ยิ่งว่ายังงั้น ยิ่งว่านั้นใกล้เคียงกัน และความคงแก่เรียนคงมีอยู่ ยิ่งงั้น ไม่เห็นเห็นเหตุเห็นตะเขาใจได้ คราวแก่นายแพทย์เขื่อนมนต์นั้น วิชาเพาะกายนี้มีคำตอบมาจาก ปรากฏ ของ ประเสริฐธรรม และวิชาแพทยนั้นผลิตภัณฑ์ — ถูกแล้วมีหลักลองอ่านของเขาดูซิจะว่าคำว่ายังงั้นกันแน่เห็นอคล้ายกันแต่คำเนิรการกันคนละรูป ข้อที่ระชักก่อนอื่น ที่ข้าพเจ้าจะอธิบาย ปัญหา ของข้อตัวอย่างให้เห็นได้ง่าย ๆ ก็ คือ วิชาแพทยข้าพเจ้าต้องขอออกตัวเสียก่อนว่าข้าพเจ้าไม่ใช่เป็นวิชาที่เรียนมา เพื่อการอาชีพเป็นส่วนแพทย์ (Physician) เท่านั้นหลักฐานของการอาชีพ คงจะไม่สู้ลงรอยและดำเนินตามรูปใหญ่ แต่ส่วนวิชาเพาะกายนั้นเรียนมาเพื่อของนายแพทย์ธรรมดาไปไว้. เป็นประโยชน์ในตัวเอง และเพื่อแนะนำให้แก่ผู้อื่น ที่สมัครปฏิบัติตามเท่านั้นเอง เมื่อส่วนทั้งนี้

ฐาน แห่งการ คงแก่เรียน ของ นายแพทย์ คนเราจึงสมัครเป็นแพทย์ มากกว่าเป็นนักเพาะ

ข. ประเสริฐธรรม

กุ่ม

กาย ทั้งเราเห็นนายแพทย์ มีอยู่เต็มประเทศ
สยาม และไม่เห็นมีนักเพาะกายค่อยผ่านตามา
ให้เห็นนัก ข้าพเจ้าเคยเห็นนักเพาะกายใน
ประเทศเราที่คว่ำมีความพยายามจริงอยู่หลาย
นาย ท่านเหล่านั้นก็ว่าเขื่อนักเพาะกายที่
เรียกว่าน่าชมในทางหนึ่ง, และพยายาม ท่าน
เขื่อนักเพาะกายกับเขาคนหนึ่ง ค่อยหรือเปล่า?
ทำไมจึงไม่เขื่อน? เรื่องราวในขันทเขื่อนจีน
เพื่อยั่ว และสอนให้ ท่านเขื่อน นักเพาะกาย ทั้งสิ้น
ทำไมจึงจะเฉยอยู่คนเดียว?

มา! — กลับมาพูดถึง เรื่องเดิม กันอีกเถิด
“จะบริโภคอาหารอย่างไร หรือ ละครใด?”
คำถามอันนี้ ถ้าแม่ ท่านถามนายแพทย์แล้ว เขา
คงจะ ตอบให้ ท่าน ทราบได้ โดย เร็วทันใจ เป็น
อย่างนี้ แต่โดยเหตุ ที่ข้าพเจ้า ออกตัวใน
เบื้องต้นแล้ว เมื่อเห็นคำถามนี้ข้างท้องดัง
กับแสดงอาการสำหวั่นและสั่นศีรษะ คำถาม
อันนี้ ข้าพเจ้าบอก ตรง ๆ ว่า “ตอบไม่ได้!”
เพราะก่อนที่ ข้าพเจ้าจะสามารรถ ตอบคำถาม อัน
นี้ได้นั้น ข้าพเจ้าจะต้องถามผู้ถามด้วยคำ
อีกหลายประโยคทีเดียว คำถามนั้นคือขยอก
เพราะอะไร? เพราะข้าพเจ้าไม่ทราบว่าผู้ถาม

เขื่อนอย่างไว้นั้นเอง ผู้ถามเขื่อนคนหย่อนน้ำหนัก
อยู่ หรือมีน้ำหนักมาก ข้าพเจ้าไม่ทราบ เขื่อน
คนสูงต่ำเพียงไร? มีน้ำหนักเท่าไร? ยอก
จะให้ มีน้ำหนักมากจนหรือหย่อนลง? ข้าพเจ้า
ไม่ทราบทั้งสิ้น สัมมติว่าผู้ถามมีร่างกาย
สูง ๕ ฟุต และบอกมากับว่าเขามีนํ้าหนัก
๓๐ ปอนด์ เมื่อเขื่อนคั่งอาหารที่ข้าพเจ้า
ควรจะแนะให้เขาคืออาหารที่ทําให้เขามีนํ้าหนัก
หย่อนลง หากเขาสูง ๕ ฟุต แต่มีนํ้าหนัก
เพียง ๕๐ ปอนด์เท่านั้น อาหารที่ข้าพเจ้า

ควรจะแนะให้ คงเป็นอาหาร ที่ทําให้ เขาพอจะมี
น้ำหนักสูงขึ้นได้อีก คงเป็นเช่นนั้น

อีกประการหนึ่งข้าพเจ้าไม่ทราบว่าเขาคือ
การอาหารที่จะบริโภคนั้นให้ เขื่อนเป็นยอชให้
หรือไม่ และถ้าต้องการจะต้องการสักกมื่อ?
หรือต้องการบุญชอาหาร ๓ มื่อ? เอาละ!
สามมื่อนี้จะต้องการสักกมื่อ ทให้แตกต่าง ๆ
กัน? หรือต้องการสามมื่อสำหรับในวันหนึ่ง
แล้วรับประทานซ้ำอยู่เช่นนั้น? สิ่งเหล่านี้
เป็นปัญหาอันยุ่งยาก ที่ผู้ถามยังไม่ได้ขยายให้
ฟังทั้งสิ้น และครั้นข้าพเจ้าจะบอกย้ำ ๆ ไปให้
แทนที่จะเป็นการทวงทักเขา เห็นว่ากลับจะ

พ.ศ. ๒๕๓๒

วิชา^๒
นา^๒

เป็นการเสริมไทยให้โต ในเมื่อสู้มขกไป กัง
นั้นเมื่ออยากจะช่วยเหลือผู้^๒ ที่สงสัยตามคำถาม
นั้นแล้วไม่มีอะไรประเสริฐไปกว่าที่ข้าพเจ้าจะ
แนะนำให้เขาเรียนเพาะกายศาสตร์ หรือไม่ก็
ต้องขอให้รู้จักความประสงค์และความ^๒ เป็นอยู่
ของเขาให้มากขึ้นก่อนจะบอกอะไรไปก็ได้

อย่างไรก็ดี, ข้าพเจ้าไม่อยากจะให้ผู้^๒ ที่
อ่านเรื่องนี้โดยมิได้มีประโยชน์อันใดเลย และ
ก่อนที่จะทำให้ท่านได้ถึงรู้ สักแค้น^๒ ที่มิได้รับคำ
ตอบ ข้าพเจ้าจึงขอแนะนำถึงความรู้อย่าง
ในเรื่องอาหารให้^๒ กัน

ในการสำรวจให้^๒ รู้แก่ตัวของท่านเอง ว่า
อาหารที่ท่านบริโภคอยู่นั้น พออยู่^๒ แล้วหรือยัง
เป็นของไม่ยาก ด้วยความรู้^๒ สักอย่างธรรมดา
ทุกคนอาจรู้^๒ สักได้ว่า อาหารที่ท่านรับประทาน
อยู่นั้นมากหรือน้อย หาก^๒ ผู้^๒ นั้นจะมีมารยา
กล่าวคือ รับประทานมาก แต่เกลียดกิจวัตรบอก
ว่ารับประทานน้อยคง^๒ เป็นคน^๒ เราก็ยังมีข้อ
วิพิรุณของคนเช่นนั้นได้^๒ อีก โดยอาการสำแวง
แห่งท้องขึ้น, ท้องเฟ้อ, และถ่ายอุจจาระผูก
เป็นเหตุบอกให้เราทราบ^๒ ว่า ผู้^๒ นั้นผู้^๒ นั้นรับ
ประทานอาหาร เกินควร. อย่างไรก็ตาม^๒ คนเรา

คงไม่ยากที่จะมารยา เพื่อฆ่าตนเอง^๒ ฉะนั้น
เมื่อทราบอยู่^๒ แล้วว่าท่านรับประทานอาหารเกิน
ไปโรงพยาบาลกลเสีย^๒ ย่าง ลกตง ที่ละน้อย ๆ
การลดอาหารไม่มี^๒ ใครชอยนัก ฉะนั้นผู้^๒ ลก
จึงต้องการความ^๒ ยั้งคิยตนเอง Self Control
ให้มาก ลกอาหารลงที่ละน้อย ๆ จน^๒ น้า
หนักตัวของท่านทรงอยู่ อาหารในขณะ^๒ ที่ท่าน
รับประทานอยู่นั้นแหละ นับว่า^๒ เป็นอาหารที่
พอควรแก่ท่านแล้ว^๒ นี้หมายความว่า น้ำหนัก
ในตัวเขาต้องเป็นปกติ ใกล้เคียงกับความสูงของ
เขาด้วย.

สำหรับผู้^๒ ผอม, รับประทานอาหารมิได้
คนเช่นนั้น ต้องการ การรักษากายให้^๒ มากขึ้น
การขาดอาหาร หรือ รับประทานอาหารไม่พอ
แก่ความต้องการแล้ว. จะทำให้^๒ ผู้^๒ นั้นค่อย ๆ
คำเนิรไปสู่ความ^๒ มรณะ โดยการขาดอาหาร
ไม่ได้แปลว่า รับประทานอาหารมาก แปลว่า
รับประทานแต่อาหารที่^๒ มีประโยชน์^๒ แก่ร่าง
กายจริง ๆ แม้จะเป็น^๒ จำนวนน้อย ก็จะไม่ทำ
ให้เป็นอย่างไรไป^๒ ได้นอกจาก^๒ มีความสุข การ
บริโภคอาหาร^๒ ที่ (แปลว่า อาหาร^๒ ที่ให้
ประโยชน์^๒ แก่ร่างกาย) ไม่จำเป็น^๒ ต้องบริโภค

ข. ประเสริฐธรรม

กุ่มภัก

มาก ก็ทำให้ผู้ปฏิบัติ มีความเจริญสุขดี ฉะนั้น
ท่านจึงต้องเรียนรู้ ถึงเรื่องอาหาร ๕ ประการ จะทำ
ประโยชน์ให้แก่ร่างกายท่าน ได้มากน้อยเพียง
ใดด้วย เรียกว่า “ค่าแห่งสรรพอาหาร”

อีกประการหนึ่ง เพื่อจะช่วยให้ท่านมีความ
อยากบริโภคอาหารยิ่งขึ้น จึงขอแนะนำให้
ออกกำลังให้มาก ๆ ด้วย อย่าลืมนึกว่าค่อยมาก
ค่อยไป ในการใช้กำลัง จึงจะเป็นผลงาม

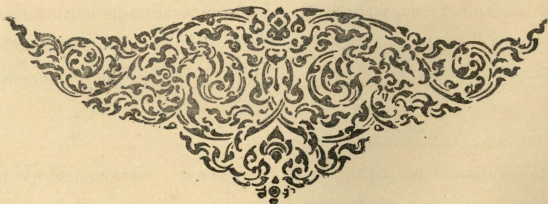
คนเราโดยมาก ดูเป็นทุกข์เป็นโศกนัก
หนาว่าคนรับประทานอาหารไม่พอ แต่ขณะ
ที่เขาคิดเช่นนั้น อยู่ หาได้กลับคิดว่า เขาจะ
รับประทานมากเกินไป คนเราไม่ต้องการแสดง
อาการจะกละของกินให้ใครทราบ และเมื่อใคร
ว่าจะกละมักโกรธ และนิสัยของคนเกือบทุก
คนมีการจะกละ และมีการระแวง เกรงจะมีคน
นิินทาเสมอ แต่เมื่อถูกคนนิินทาเข้าแล้ว ก็ดู
เหมือนแก้ตัวได้เสมอด้วย เช่น นาย ก. ไป
รับประทานอาหารกับ นาย ข. ขณะรับประทาน
อาหาร นาย ก. ก็มีหน้า รับประทาน เขาจึงเอา
จึงที่เดียว จนเป็นเหตุให้ นาย ข. ประหลาดใจ
ถึงกับวิสาสะ พูดออกไปว่า “อ้อ ! คุณ ก.
นั้นกินจุเหมือนกันนะ” นาย ก. คาเหลือก

เมื่อผู้ใด คิดเช่น นิสสัย ในการรับประทานอาหารของตน
ถึงกับวิสาสะออกไปถึง ๆ ว่า “โอ ! คุณ
ยังไม่เห็นสมควรรับประทานอาหาร ท่าน ยังไม่โตครั้ง
ท้องออกครึบ” นี่ นาย ก. แก้ตก ว่าตนมิได้
เป็นคนจะกละ และมีหน้าซ้ำ อวดความศักดิ์
สิทธิ์ และความสามารถในเรื่องการรับประทานอาหาร
ของตนให้ฟังเสียอีก ทำให้ นาย ข. ซึ่งทำ
ตน มาเป็นผู้ข่ม และตำหนิ แต่แรก ต้องปราศรัย
ไปเอง.

การตกต่ำ ๆ ระหว่างรับประทานอาหาร—เกินและ
รับประทาน—หย่อน ย่อมเกิดขึ้น เป็นธรรมดา
การรับประทาน—เกิน ย่อมยังผลให้เกิด
คือความอ้วน และท้องผูก (อาหารไม่ย่อย)
ส่วนผลที่เกิดขึ้น จากการ รับประทาน — หย่อน
(หมายความว่า รับประทานอาหารน้อย และ
ไม่ใช่ อาหารที่ควรร่างกาย) คือ น้ำหนักตัว
เขาเกินเกณฑ์ อันเกิดจากความไม่มีน้ำหนัก
ของกล้ามเนื้อ และอวัยวะภายใน หลักของ
การบริโภคอาหารที่ดีที่สุดของเรานั้น คือ
ให้บริโภค ใกล้เคียง การรับประทาน อาหาร น้อย
นั้นแหละ ผู้หนึ่งที่มีความสุขสันต์ มีอายุยืนยาว,
และไร้ โรคพยาธิ ทั้งปวง มาเยี่ยเยียนได้.

ข้าพเจ้ามิได้แนะนำให้ท่านที่รัก คนใดที่ แต่บางคนรู้สึกไม่อยากแตะต้องสุราไม่อยาก
รับประทานอาหารไม่ได้ ไปแสวงหาสิ่งมา ให้คน มีชื่อว่า เป็น นักดื่มก็พูดว่า “การ
ขำขันให้เจริญอาหาร อีกเลย และในการ รับประทานสุราอรุณ (เป็นสุราที่อ่อน) หรือ
เช่นนั้นไม่มีอะไรดีกว่าการ ออกกำลังกาย ซึ่งก็เหมือนเช่น
ทั้งสิ้น การรับประทานอะไร ๆ คงไม่ทำให้ ของน่าฟังและมีผู้เชื่อนิยมกันอยู่มาก แต่ความ
ท่านอยากอาหารได้ บางคนบอกว่า การ วิชาเป็นเช่นนั้นไม่ ทั้งสองสถาน.
รับประทานสุราที่มีแอลกอฮอล์มาก ๆ ทำให้ ้วยความหวังเพื่อความ สุขของท่าน
เจริญอาหาร คนก็ ซึ่งเหลว ยิ่งกว่าน้ำที่เคยว ๗. ประเสริฐธรรม

๑ ก่อนทำใด ใคร่ควรหยุดพลซมัย
สพสมัย สมณย์ อโณโกนิค

โหนเห็นอ่อนน้อย มากผล ก่นกระตึก
จักเผยพลิก พัทธนา โลกาเอย ะ

หนูแคง เกริดเข้าบ้าน เครื่องแต่งตัวแยก
ตุ้มไป ด้วยน้ำฝน

มารดา “ข้าได้สั่งเจ้าแล้วว่า ถ้าฝนตกให้
เข้าารดมา เขามา เองเข้ามาหรือเปล่า?”

หนูแคง “เข้าจ๊ะ; หนูยังออกมา นั่งกับ
คนขับเลยจ๊ะ”

◎ ◎ ◎

ที่คนผู้เพิ่งเข้ามาเที่ยวใน กรุงเทพฯ ๗ เช่น
ครั้งแรก วันหนึ่งถูกเพื่อนพาไปตกนังกลางวัน
ที่ ยางลำภู ที่คนผู้นั่งเฝ้ายานาน จนที่นั่ง
คลายเจบไปม้วนหนึ่ง จึงพูดขึ้นว่า

“อ้อ! อ้ายฝ่าทรงนี้มันก็แปลกๆ คน
ที่ๆ มีมดเฒ่า ไม่ยักเอามาเล่นหนึ่ง กันไปเอา
คนไปมาเล่นให้สนุกได้ แล้วมันจะพูดภาษา
อะไรล่ะ ไซ้! เสียสคางก็เปล่าๆ ไม่เข้าเรื่อง”

ครู “นักเรียนทราบดีไหมว่า ทุกๆ ที่ที่เก
หายใจเข้าออกนั้น มีคนตายเสมอไป”

นักเรียน “พูดไซ้; คุณครู ครับ ผม
ไม่อยากจะกินคนตายลงเลย และผมอยากช่วย
ด้วยข้า แต่ไม่ไหวครับ ถ้าหากผมขึ้นหยก
หายใจ ผม ก็จะต้องเสด็จไป อีกคนหนึ่ง
เท่านั้น”

◎ ◎ ◎

นายทหาร “ฉันคนหนึ่ง เป็นผู้ที่ได้ รับ
เกียรติยศ แกร์ โทม เมอมหายโทษสงคราม
แล้วมาฉันอยู่เห็นคนอื่น ๒๕๐ คน”

พลทหาร “ฉันนายต้องแพ้ผม เมื่อก่อน
หน้าทีผมจะเป็นทหารนี้ ผมก็อยู่เห็นคนอื่น
๑๐๐๐ คน”

นายทหาร “แกเป็นอะไร”

พ. ศ. ๒๔๗๒

สารเชษม

พลทหาร “ผมเป็นคนทนายในข้า
ชีวิต”

สายส่ง ไม่อยากจะออกไปนอกบ้าน
เสียเลย”

๐ ๐ ๐

นาง “แปลกมาก”

บิคาเห็นลูกชาย เติบโตขึ้นเข้ามาในห้อง
สงสัย จึงถามว่า

นางสาว “ไม่แปลกออก; คราวใดที่ดิน
อย่างเท้าออกไปจากประตูบ้าน อย่าง
น้อยต้องมีสภาพบุรุษ เติบโตขึ้น
พรวน ดินที่นั่นไม่ยักทันสักหน”

“เจ้าคำ; นั้นเองใครใครมา หรือ
โกรธกับแม่หวานใจ ของเอง?”

“หล่อนโง่แท้ ๆ; เลือกวัวสัก
คนไม่ได้หรือ?”

นายคำ “ผมไม่ได้โกรธหล่อน แต่ นาง
เสียใจ.....”

นางสาว “เลือกกับอะไรละ; ท่าน
สภาพบุรุษเหล่านั้นล้วนแต่เป็นเจ้าหน
ของดินทั้งสิ้น”

บิคา “นั่น; หล่อนคงไม่รักเจ้าละชี;
ข้าแอบไปดูที่ไร เห็นแต่ เอ็งพวกที่หล่อนฝ้าย
เคียว ไม่เห็นหล่อนพวกที่เอ็งสักคำ”

๐ ๐ ๐

นายคำ “นั่น นำชีวิตทำให้ผม
เสียใจ”

ท่านเจ้าคุณ เห็นหมอก เติบโตมา จึงร้อง
ถามไปว่า “นั่นพ่อหมอก เขาเลือกกันว่า
พ่อหมอนะคุณแม่นักไม่ใช่หรือ?”

บิคา “เสียใจ. เพราะอะไร?”

หมอก “ใช่ครับ”

นายคำ “เพราะหล่อนเป็นโยเสียนี้ชี
ครับ”

๐ ๐ ๐

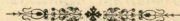
เจ้าคุณ “ก็ละ; คราวหลัง ถ้าเกาะเทิร

นาง หมอกที่หล่อนช่างสงขเลี่ยมเสีย ผ่านมาทางนี้
เหลือเกิน คุณหมอกตัวอยู่แต่ในย่าน
ไว้วันยังค่ำ”

แกล้งทนายชีว่าฉันจะ
เรียกแกใหม่ ถ้าทนายถูกฉันจะให้รางวัลอย่าง
งามเทียว”

นางสาว “ฉันเกลียดเสียเหลือเกิน แทบ

๐ ๐ ๐

อินทวาทิ

เพื่อชวนกัน รลัดถึง พระมหากษัตริย์
แห่ง พระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
พระผู้ทรงนำไชยชนะสงครามให้เป็นเกียรติยศ
ยิ่งใหญ่แก่ ประเทศ จน สยาม ได้ถึง ซึ่ง
อิสสรภาพ ไพบูลย์ ในเรื่องอำนาจศาล และ
ราชอาณาจักร นอกจากในหน้าที่ วรยุธยวงศ์กล่าว
แล้ว พระองค์ยังทรงมีพระเกียรติคุณใน
เชิงกวี และวรรณคดี เป็นที่รักใคร่บูชา ของ
บัณฑิตยชน ทุกชาติศาสนา ยกย่องพระองค์
เป็นปราชญ์ชั้นยอดเยี่ยม พระเกียรติศักดิ์
อันได้เป็น อุดมคุณ ไม่น้อยในทาง เชิดชูฐาน
แห่งประเทศ สยาม ขึ้นเสมออย่าเทียมไหลัก
นาๆ ชาติ ในท่ามกลางสมาคม ในพุทธศกนี้

คณะไทยเขมร จึงพร้อมกัน แสวงละครพศ
ยทพระราชนิพนธ์ “เรื่อง ังการสมรส” กับ
“หาโล่” เมื่อวันที่ ๒ มกราคม เกียรติ
สมทบทุนที่ ได้ ไว้แล้ว จากการแสดงแคบก่อน
เพื่อสร้างหอระฆังและนาฬิกา ให้ แก่วชิราวุธ
วิทยาลัย อันเป็น พระราชอนุสรณ์ใน
พระองค์

ความจำนง ก็ได้เป็นผลสำเร็จ งดงามแล้ว
อีกครั้งหนึ่ง เป็นคำรบ ๔ ทั้งมีรายการ
ต่อไปนี้

—รายรับ—

เงินพระราชทาน ๖๐๐ บาท — สดางค์
เงิน ซึ่งบุคคลอุทิศเข้า

พ. ศ. ๒๔๗๒

อันควาที่

ในการกุศล ๑,๘๘๑ บาท ๓๕ สตางค์ รวมทั้งสิ้น เงิน ๕,๐๒๘ บาท ๔๔ สตางค์

เงิน ค่าขายบัตร

ได้สอยถูกต้องแล้ว

อนุญาต ๒,๔๔๘. ,, - ,,

(ลงนาม) พระยาศรีศักดิ์ธำรง

เงิน ค่าขายบท

๑๗/๑๐/๗๒

พระราชนิพนธ์ ท.แสง ๘๑ ,, - ,,

ทั้งนี้ ก็โดยใ้อาศัยพระบรมราชูปถัมภ์

เงิน ค่าส่วนลดรายได้

พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้คณะละคร

ของโฮเทลพญาไท ๑๘ ,, ๐๕ ,,

ได้แสดง ณ โรงละครหลวง ส่วนมิสสกวิน ทั้ง

รวม เงิน ๕,๐๒๘ ,, ๔๔ ,,

ได้เสด็จพระราชดำเนิน พร้อมด้วยสมเด็จพระ

-รายจ่าย-

บรมราชินี ประทับทอดพระเนตร เป็นประธาน

คำสั่งของท่าอากาศยาน

ตลอดเวลาแสดง ทั้ง ๒ เรื่อง และได้

และค่าแรงช่างเขียน ๔๔๓ บาท ๖๗ สตางค์

พระราชทานเงิน เข้าส่วนด้วย ถึง ๖๐๐ บาท

ค่าแรงช่างไม้ ๑๒๑ ,, - ,,

ทั้งนี้ ย่อมเป็นที่ยกย่องและเป็นล้นเกล้า ฯ หาทสูก

ค่าเครื่องใช้ ในการ

มิได้แก่บรรดาผู้ที่มาประชุมกัน เพื่อความ

แก่หน้าละคร ๑๔ ,, ๓๐ ,,

ระลึก อันยิ่งใหญ่ในวันนั้น

ค่ารับรองต่าง ๆ ๓๗๕ ,, ๐๖ ,,

เงินรายได้ ในการแสดงละคร บั๊กอน หัก

ค่าโคมไฟในวันแสดง ๗๐ ,, - ,,

ค่าใช้จ่ายแล้ว คงเหลือ ๒๘๖๔ บาท ๗๔

ค่าพาหนะในกิจการ

สตางค์ รวม ๒ ปี เป็นเงิน ๖๔๔๔ บาท ๔๐

ของละคร ๑๐๑ ,, ๗๘ ,,

สตางค์ เงินจำนวนนี้ พอกับจำนวนที่นายช่าง

เบิกแต่ละครั้งต่าง ๆ ๓๒๒ ,, ๕๗ ,,

ได้กะประมาณไว้ สำหรับการก่อสร้าง คณะ

รวม เงิน ๑,๔๔๘ ,, ๗๘ ,,

ละครได้ทำการติดต่อกับผู้บังคับการ และองค์

หักแล้วคงเป็น

กรรมการ จัดการ วิทยาลัยวิทย์ เพื่อ

รายได้ เงิน ๓,๕๗๕ ,, ๖๖ ,,

ดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งทั้งนี้ว่า จะให้การก่อ

บรรณานุกรม

กุ่ม

สร้างเสร็จบริบูรณ์ทันท่วงทีประจำปีของ
โรงเรียน ในเดือนพฤศจิกายน ปีหน้า ส่วน
รายงานการก่อสร้าง ได้กระทำไปอย่างไร จะ
ได้แจ้งให้ทราบก่อนเมื่อการก่อสร้างได้เสร็จ
บริบูรณ์เมื่อภายหลัง

ผลแห่งการเสด็จละกรรมไต่เตสมาแล้วใน
ปีก่อนๆ จนถึงปี นี้ เมื่อหักค่าใช้จ่ายแล้วคือ

พ.ศ. ๒๔๖๕ แสวงครุฑ ๑. สมทบทุน
สร้าง พระไตรปิฎก เงิน ๑๓๘๗.๖๘ บาท
แสวงครุฑ ๒ บำรุงอนุสสาวาทาชาต แผนกอนุ
สสาวา เงิน ๗๒๑.๔๒ บาท รวม ๒ คราว
เงิน ๒๑๐๙.๑๐ บาท

พ.ศ. ๒๔๗๐ บำรุงหอพระสมุดวชิราวุธ
เงิน ๑๕๕๖.๔๔ บาท

พ.ศ. ๒๔๗๑ สร้าง หอระฆัง และนาฬิกา
ณ วชิราวุธวิทยาลัย ๒๕๖๔.๗๔ บาท

พ.ศ. ๒๔๗๒ สมทบทุน สร้างหอระฆัง

และนาฬิกา ณ วชิราวุธวิทยาลัย ๓๕๗๕.๖๖
บาท

รวม ๔ ปี เงิน ๑๐๑๐๙.๕๔ บาท

เรื่อง “เนื้อคู่” ในฉบบัณฑิตศึกษา
หน้า ๑๐๐๔ บรรทัดที่ ๒๐ ข้อความคลาด
เคลื่อน จากต้นฉบับ ข้อได้โปรดแก้ คำว่า
“ต้นสัก” เป็น “ต้นพลวง” ทุกแห่ง.

ยังเชิญนามปากกา “กินสอ” ใน
หนังสือข่าว หลีกเมือง ทรงกษัตริย์ นามปากกาใน
หนังสือรายเดือน ไทยเชม ผู้ใช้นามปากกา
“กินสอ” ในไทยเชม จึงขอให้แจ้งว่า
นามปากกา ห้าใช้บุคคล คนเดียวกันไม่

ข้อความในเรื่องนี้ หน้า ๑๑๘๔. เริ่ม
ขึ้นหน้า ยันทักคน กยันทักที่ ๒ สยกัน ทำให้
อ่านไม่ไ้ความ ข้อได้โปรดอ่านยันทักที่ ๒
ก่อน แล้วอ่านยันทักที่ ๑ แล้วจึงอ่านต่อไป

